

TILINPÄÄTÖS 2022

Kaupunginvaltuusto 13.6.2023

SISÄLLYS

TOIMINTAKERTOMUS	3
Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	3
Kaupunginjohtajan katsaus	3
Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	4
Luottamushenkilöorganisaatio	6
Yleinen taloudellinen kehitys.....	6
Haminan kaupungin toiminnan ja talouden kehitys.....	8
Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa.....	9
Ympäristöasiat	10
Muut asiat.....	10
Arvio tulevasta kehityksestä.....	10
Merkittävimmät riskit.....	12
Tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen.....	14
Haminan kaupungin henkilöstö	15
Eläkkeelle siirtyneiden ja osa-aikaeläkkeen aloittaneiden määrä, keski-ikä ja osuus eläkelajeittain	16
Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä	22
Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	24
Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	25
Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	26
Tase ja sen tunnusluvut	27
Kokonaistulot ja -menot.....	28
Hamina konsernin toiminta ja talous	29
Hamina konserniin kuuluvat yhteisöt.....	29
Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	42
Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	42
Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	43
Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	45
Keskeiset liitetiedot	49
Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	49
Tilikauden tuloksen käsittely	49
TALOUSARVION JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	50
Yleistä	50
Talousarvio	50
Tavoitteet.....	54
Kaupunkistrategian toimeenpano	54
Toimenpideohjelmat ja kärkihankkeet	63

Käyttötalousosan toteutuminen	67
Strategisen johtamisen palvelualue.....	67
Hyvinvoiva haminalainen palvelualue.....	74
Vetovoimainen Hamina palvelualue.....	82
Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutuminen	92
Verotulojen erittely.....	93
Valtionosuuksien erittely.....	93
Investointien toteutuminen	94
Strategisen johtamisen investoinnit.....	94
Hyvinvoivan haminalaisen investoinnit	94
Vetovoimaisen Haminan investoinnit	95
Rahoitusosan toteutuminen.....	100
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	103
Tuloslaskelma.....	103
Rahoituslaskelma	104
Tase	105
Konsernituloslaskelma.....	107
Konsernin rahoituslaskelma.....	108
Konsernitase.....	109
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	111
Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot.....	111
Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	112
Tuloslaskelman liitetiedot.....	113
Taseen liitetiedot	116
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	116
Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	120
Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	122
Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot.....	127
HAMINAN VESI -LIIKELAITOKSEN ERIYTETTY TILINPÄÄTÖS.....	129
Toimintakertomus.....	129
Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut.....	133
Liikelaitoksen talousarvion toteutumisvertailu.....	136
Liikelaitoksen liitetiedot	139
LIIKELAITOKSEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TALOUTEEN.....	144
ERIYTTÄMISLASKELMAT	148
TUNNUSLUKUIEN LASKENTAKAAVAT	150
TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET	153
TILINTARKASTAJIEN TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	153
LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA.....	154

TOIMINTAKERTOMUS

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Kaupunginjohtajan katsaus

Vuosi 2022 oli monella tapaa poikkeuksellinen vuosi. Alkuvuodesta koronaviruspandemia vaikutti vielä aika lailla kaupungin toimintaan ja henkilöstöön. Koronan aiheuttamia poissaoloja oli paljon, mikä näkyy henkilöstön sairauspoissaolojen kasvuna koko vuoden osalta.

Helmikuun lopulla koko Eurooppaa, mutta erityisesti Ukrainaa järjensi Venäjän hyökkäyssota, joka jatkuu yhä. Hyökkäyssodan seurauksena syntyi myös maailmanlaajuinen energiakriisi, mikä on vaikuttanut erityisesti kaupunkilaisiin lämmityskustannusten nousuna ja näkyneet sähkölaskujen loppusummassa. Haminassa on suhtauduttu erittäin positiivisesti ukrainalaisiin ja heidän auttamiseensa. Kasvatus- ja koulutuspalveluissa tehtiin vuoden aikana suuria ponnisteluja ukrainalaisten lasten opetusjärjestelyiden aikaansaamiseksi.

Kesällä Haminassa järjestettiin kaksi suurta tapahtumaa: Hevoset Bastionissa ja Hamina Tattoo. Tapahtumat toivat kaupunkiin uusia ihmisiä ja loivat ikimuistoisia kokemuksia niin järjestäjille kuin vierailijoille. Hamina Tattoota oli jouduttu odottamaan useamman vuoden ajan. Suomen itsenäisyyden 105-vuotispäivänä Haminassa järjestettiin puolustusvoimien valtakunnallinen itsenäisyyspäivän paraati. Puolustusvoimat antoivat järjestelyistä ylistystä ja kiitosta kaupungille. Paraati Haminassa Ukrainan sodan keskellä lisäsi varmasti monen ihmisen turvallisuuden tunnetta.

Elokuussa pitkäaikainen kaupunginjohtajamme Hannu Muhonen ilmoitti jäävänsä eläkkeelle. Kaupunginvaltuusto valitsi joulukuussa uudeksi kaupunginjohtajaksi KTM Ilari Soosalun. Uusi kaupunginjohtaja aloittaa virassaan 3.4.2023, joten allekirjoittanut sai kunnian toimia viiden kuukauden ajan kaupunginjohtajana.

Viime vuosi oli viimeinen vuosi, kun kunnat järjestivät sosiaali- ja terveyspalvelut. Tammikuussa 2022 järjestettiin historian ensimmäiset aluevaalit ja uudet aluevaltuutetut aloittivat työnsä jo 1.3.2022. Kymenlaakson hyvinvointialueen aloittaessa toimintansa 1.1.2023 Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä Kymsote lopetti toimintansa 31.12.2022. Kymenlaakossa vain pelastustoimi ja oppilas- ja opiskelijahuolto siirtyivät kunnilta Kymenlaakson hyvinvointialueelle. Haminassa se tarkoitti noin 20 työntekijän siirtymistä, kun myös laitoshuollon henkilöstö siirtyi hyvinvointialueelle. Haluan kiittää siirtyneitä työntekijöitä työstä, jonka he ovat tehneet haminalaisten eteen. Työ kaupunkilaisten eteen jatkuu normaaliin tapaan, vaikka työnantajan nimi vaihtuikin.

Tilinpäätös kertoo menneestä, mutta se indikoi myös tulevaa. Kaupungin tulos oli 0,6 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tulos heikkeni edellisestä vuodesta 2,3 miljoonaa euroa. Vesiliikelaitoksen tulos oli lähes 0,4 miljoonaa euroa positiivinen, minkä takia kaupungin kokonaistulos oli noin miljoonan euroa ylijäämäinen.

Vuosi 2022 ei olisi ollut ylijäämäinen ilman merkittäviä, noin 7,2 miljoonan euron kertaeriä (mm. kiinteistökauppoja). Ilman kertaerien toteutumista tilikauden tulos olisi ollut lähes 6 miljoonaa euroa alijäämäinen. Sote-menojen kasvusta ja kunnallisverokertymän romahduksesta johtuen kaupungin talous ei ollut viime vuonna tasapainossa eikä ole tulevinakaan vuosina. Tulevien vuosien ennusteet ovat synkkiä, mutta synkkyyteen ei saa vajota.

Haminaan kaavailtu akkumateriaalitehdas on ottanut askelia eteenpäin. Kaupunginhallitus päätti ryhtyä toimenpiteisiin Merivesilaitoksen perustamiseksi. Merivesilaitoksen tarkoitus on tuottaa prosessivettä akkumateriaalitehtaalle. Tätä katsasta kirjoittaessa on jo tiedossa, että CNGR Finland Oy on jättänyt ympäristölupahakemuksen, jonka hyväksymistä odotetaan vuoden 2023 loppuun mennessä.

Haluan erityisesti kiittää vuodesta 2022 henkilöstöä, joka on tehnyt upeaa työtä maailmanluokan pikkukaupungin eteen. Vuosi ei ollut helppo ja työhyvinvointi on monella ollut koetuksella. Haluan myös kiittää kaupunkilaisia, jotka enemmissä määrin osallistuvat kaupungin kehittämiseen. Lisäksi konserniyhtiöiden henkilöstö on jälleen kerran tehnyt arvokasta työtä Haminan kaupungin hyväksi.

Lopuksi haluan antaa erityiskiitoksen pitkäaikaiselle kaupunginjohtajallemme, joka noin 18 vuoden ajan johti Haminan kaupunkia menestyksekkäästi. Noihin vuosiin on mahtunut paljon, niin positiivisia kuin negatiivisia asioita, Summan tehtaan sulkemisesta Googlen palvelinkeskuksen kukoistukseen.

ps. Hamina sai viime kesänä poikkeuksellisen vieraan, joka ansaitsee kunniamaininnan. Miten olisimmekaan maailmanluokan pikkukaupunki ilman omaa mursua!

Maria Ovaska
vt. kaupunginjohtaja

Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupunginvaltuusto 31.12.2022

Puheenjohtaja	Erkkilä Titta	SDP
I varapuheenjohtaja	Ceder Johanna	Liike Nyt
II varapuheenjohtaja	Niemi Milko	KOK
Jäsenet	Ahtola Aarni	VIHR
	Andrejev Katja	VIHR
	Harju Petri	KOK
	Harjumaaskola Jarkko	SDP
	Hammarberg Anne	KESK
	Hauhia Ritva	KESK
	Holopainen Heidi	SDP
	Honkanen Hannah	KESK
	Inkeroinen-Lalu Elina	KOK
	Jaakkola Jani	PS
	Kasari Jorma	VAS
	Kerkelä Harri	PS
	Kormu Jouni	SDP
	Koskiaho Vesa	KESK
	Koso Anniina	KOK
	Kytömäki Juha	KESK
	Laitinen Markku	KD
	Lanki Tapio	PS
	Muuri Riikka	SDP
	Muurman Peter	PS
	Niemelä Jalle	Liike Nyt
	Nyholm Janne	PS
	Ojala Sauli	KESK
	Paasio Markus	PS
	Pakkanen Antti	PS
	Pasi Tero	Liike Nyt
	Peltonen Nina	SDP
	Porkka Markku	SDP
	Pousi Ritva-Leena	KESK
	Rautamaa Eeva	KOK
	Reinikka Jari	PS
	Rinne Ari	Liike Nyt
	Ruokonen Markku	KD
	Suikkanen Jaana	KOK
	Takanen Anne	Liike Nyt
	Tuomisalo Tomi	Liike Nyt
	Vapalahti Sanna	KOK
	Virtanen Ville	SDP
	Vuoksiala Tuija	KOK
	Yildirim Roni	SDP

Puolue	Paikkamäärä 31.12.2020	Paikkamäärä 31.12.2021	Paikkamäärä 31.12.2022
Ajatteleva Hamina	1		
KESK	6	7	7
KOK	7	8	8
KD	2	2	2
Liike Nyt	3	6	6
PS	7	8	8
SDP	12	9	9
VAS		1	1
VIHR	5	2	2
	43	43	43

Kaupunginhallitus 31.12.2022

Puheenjohtaja	Muurman Peter	PS
I varapuheenjohtaja	Inkeroinen-Lalu Elina	KOK
II varapuheenjohtaja	Peltonen Nina	SDP
Jäsenet	Honkanen Hannah	KESK
	Nyholm Janne	PS
	Pakkanen Antti	PS
	Pasi Tero	Liike Nyt
	Virtanen Ville	SDP
	Vuoksiala Tuija	KOK

Palvelualueiden valiokunnat 31.12.2022

Hyvinvointivaliokunta
 Kasvatus ja koulutus -valiokunta
 Kaupunkikehitysvaliokunta
 Kilpailukykyvaliokunta
 Lupavaliokunta

Operatiivinen hallinto

Kaupungin operatiivinen organisaatio muodostuu Strategisen johtamisen, Hyvinvoiva haminalaisen ja Veto-voimaisen Haminan palvelualueista sekä vesiliikelaitoksesta. Palvelualueet on jaettu tulosalueiksi, joille on muodostettu yksi tai useampia tulosyksiköitä.

Palvelualueille muodostettujen tulosalueiden palveluista vastaa yksi tai useampi valiokunta. Tilivelvolliset on esitetty kunkin määrärahan kohdalla.

Yleinen taloudellinen kehitys

Julkinen talous ei ollut tasapainossa ennen käynnissä olevia kriisejäkään. Valtiontalous on heikentynyt koronapandemian ja Ukrainan sodan seurauksena merkittävästi. Valtio on velkaantunut voimakkaasti ja tulevilla hallituksilla on edessään merkittäviä ja vaikeita sopeuttamispäätöksiä. Väestön ikääntymisen ja syntyvyyden pienenemisen seurauksena huoltosuhde ja siten julkisen talouden kestävyys heikkenevät entisestään eikä tuottavuus ole kasvanut toivotulla tavalla.

Ukrainan sodan seurauksena inflaatio on kiihtynyt historiallisen korkealle tasolle. Tämän seurauksena korkotaso lähti todella nopeaan kasvuun keskuspankkien yrittäessä hillitä inflaatiota. Sekä yleisen kustannustason nousu, että korkojen nousu haastaa voimakkaasti jo ennestään epätasapainoista kuntataloutta. Kuntatalouden kustannuspaineita lisää merkittävästi kesällä 2022 syntynyt viisivuotinen palkkaohjelma, jossa sovittiin yleistä linjaa suuremmista korotuksista eli niin sanotusta 5 vuotisesta palkkaohjelmasta. Palkkainflaation riski on todellinen ja kunta-alan sopimus voi vaikeuttaa merkittävästi alkuvuonna 2023 käynnissä olevia merkittäviä palkkaneuvottelukierroksia. Joka tapauksessa voimakas inflaatio, korkokustannusten nousu ja kunta-alan palkkaratkaisu yhdessä valtion talouden sopeuttamisesta koituvan laskun kanssa haastavat kuntataloutta merkittävästi myös pitkällä aikavälillä.

Alkuvuodesta 2020 alkanut koronapandemia ei päätynyt vielä vuonna 2022, vaikka pahin lieneekin jo ohi. Helmikuussa 2022 alkanut Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan oli pandemian tavoin lyhyen ajan sisällä jo toinen valtava yhteiskuntaa ja taloutta haastanut globaali kriisi. Suomen BKT:n arvioidaan kasvaneen 1,9 % vuonna 2022 hyvän alkuvuoden ansiosta. Nopea inflaatio on kuitenkin syönyt kotitalouksien ostovoimaa, ja kuluttajien luottamus on vajonnut erittäin alhaiseksi. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa, energiakriisi, nopea inflaatio ja sen seurauksena nousevat korot heikentävät kansainvälistä taloutta. Sota ja energiakriisi haittaavat etenkin Euroopan talouden kasvua. Talouskasvun tuntuva heikentyminen Suomen tärkeimmillä vientimarkkinoilla vaimentaa Suomen viennin kasvua.

Kuluttajahintojen keskimääräiseksi vuosimuutokseksi eli inflaatioksi muodostui 7,1 % (2,2 % vuonna 2021). Työllisyysaste kasvoi 73,8 prosenttiyksikköön (72,3 % vuonna 2021). Työttömyysaste laski 6,8 prosenttiin (7,7 %). Myönteistä oli myös pitkäaikaistyöttömien määrän pieneneminen lähes 20 %:lla. Myös nuorisotyöttömien määrä pieneni.

Vuoden 2022 tilinpäätösten ennakkotietojen perusteella kuntatalous oli juuri ja juuri tasapainossa. Kuntien tulorahoituksen riittävyyttä kuvaava toiminnan ja investointien rahavirta oli noin 300 miljoonaa alijäämäinen. Tilinpäätösarvioihin vaikuttivat kuitenkin sekä miljarditasolle nousseet omaisuuden kirjanpidolliset

myyntivoitot, että myös HKL:n yhtiöittäminen. Ilman näitä kertaluonteisia erinä rahoitusjäämä olisi ollut tun-
tuvasti alijäämäinen. Tilikauden tulos ylsi 1,3 miljardiin
eroon, mutta oli negatiivinen noin 90 kunnassa. Tiedot
ovat ennakkollisia ja tarkentuvat vielä.

Kuntien eriytyminen kiihtyi viime vuonna. Vuosikate
heikkeni kaikissa kuntakokoryhmissä, mutta pudotus
oli isoissa kaupungeissa muita kuntakokoryhmiä vähäi-
sempää. Suurin pudotus oli kuitenkin 40 000–100 000
asukkaan kuntakokoryhmässä. Kuntien talous eriytyi
myös alueellisesti. Vahvimmat tilikauden tulokset tehtiin
muutamassa kaupungissa, muu kuntakenttä oli nol-
lan tuntumassa tai miinuksella esimerkiksi Kymenlaak-
sossa tai pohjois-Karjalassa.

Viime vuosi oli monella tapaa hyvin poikkeuksellinen,
sillä sitä hämmensi niin korona, sota Ukrainassa kuin
sote-uudistukseen valmistautuminen. Vuoden alussa
asetettiin vielä lukuisia koronarajoitustoimia muun
muassa ravintoloiden ja liikuntapalveluiden toimin-
nalle, eikä koronapandemia ole hävinnyt yhteiskunnas-
tamme sen jälkeenkään. Kuntien sote-palvelut toimi-
vat koronan ennaltaehkäisyssä, testaamisessa ja poti-
laiden hoidossa varsin ketterästi muun muassa valtion
koronatuon avustamana.

Helmikuussa käynnistynyt sota Euroopassa aloitti
puolestaan ennätyksellisen pakolaisaallon, varautumis-
toimet ja mullisti markkinahintoja sekä yritysten toi-
mintaedellytyksiä. Kustannukset nousivat budjetoitua
enemmän, mutta toistaiseksi kuntien palvelut ovat toi-
mineet hyvin myös tässä kriisissä. Voimakkaimmin
viime vuoden tilinpäätösarvioita heilauttivat kuitenkin
poikkeukselliset myyntivoitot muun muassa sote-kiin-
teistöistä. Satunnaiserät väistyvät tulevina vuosina,
mutta niiden mukana väistyvät myös kuntien sote-pai-
neet. Tulevina vuosina kuntien talous ja palveluiden
järjestäminen ovat paremmin ennustettavissa.

Vuonna 2022 Manner-Suomen kunnista negatiivisen
tuloksen teki 89 kuntaa, kun edellisellä vuonna tulos
oli alijäämäinen 61 kunnassa (ennen koronaa v. 2019
tulos oli alijäämäinen peräti 223 kunnassa). Negatiivi-
sen vuosikatteen (ns. ”syömävelka”) kuntia oli 13 (9
kuntaa vuonna 2021).

Investoinnit olivat 5,8 miljardia euroa ja kasvoivat
edellisvuodesta peräti 8,0 prosenttia. Kuntien laina-
kanta kasvoi kuitenkin maltillisesti 200 miljoonaa eu-
roa, ja lainakanta pieneni peräti 188 kunnassa. Tähän
vaikuttivat kuntien merkittävät, muun muassa sote-
kiinteistöjen myynneistä saamat myyntitulo.

Kuntien menot kasvoivat noin 5 prosenttia. Menoja
kasvattaa muun muassa sote-uudistuksen voimaansa-
noon liittyvä velvollisuus kattaa kuntayhtymän tasee-
seen kertynyt alijäämä ennen sen siirtymistä hyvin-
vointialueelle, ja menot saattavat kasvaa vielä ennus-
tusta. Kuntien ja kuntayhtymien energiakulut, muun
muassa sähkö, kaasu ja lämmitys, nousivat viime
vuonna ripeästi. Energiakulut lisääntyivät edellisvuo-
desta noin 8 % ja aiheuttivat kuntatalouteen viime
vuonna noin miljardin euron kulut. Hintatason nousu
tulee välittämään ruuan, ostopalvelujen ja esimerkiksi
korkojen kustannuksiin vielä pitkään. Vuonna 2022
kuntien kustannusten nousu Venäjän sotatoimien
vuoksi pysyi kuitenkin melko maltillisena. Keskeisenä
tekijänä olivat kuntien korkosuojauskset ja ostoihin liit-
tyvät pitkät sopimuskaudet.

Verokehitys oli viime vuonna niin kunnissa kuin valti-
olla vahvaa. Yhteisöveron tuotto kasvoi peräti 7 pro-
senttia, kunnallisvero 5 prosenttia ja kiinteistövero-
kin yli 6 prosenttia. Jos kuntien yhteisöveron jako-osuus
olisi pysynyt vuoden 2021 korotetulla tasolla niin yh-
teisvero olisi lisääntynyt kunnissa noin 25 prosenttia.
Myös peruspalvelujen valtionosuudet kasvoivat sote-
uudistuksen alla reilulla kuudella prosentilla.

Kuntatalouden näkymää haastaa sote-uudistus,
joka siirtää kustannuksia ja tuloja valtiolle ja jättää kun-
tien niskaan mittavat velat ja kiinteistöt. Lisäksi pande-
mian ja Ukrainan sodan jälkeen edessä on välttämätön
valtionalouden sopeutustarve, josta koituu merkit-
tävä lasku myös kuntataloudelle. Eduskuntavaalien jäl-
keen muodostettavan tulevan hallituksen tulisikin
piakkoin päättää uusista työllisyystoimista, kohdistaa
julkisen sektorin resurssit tuottavasti sekä osoittaa
julkisen sektorin laajeneville tehtäville aidosti riittävä
ja kestävä rahoitus.

Kuntatalouden kokonaisuutena kelvollisesta vuodesta
huolimatta on muistettava, että kertaluonteiset ko-
ronatuet tai myyntivoitot eivät ratkaise kuntatalouden
rakenteellisia ongelmia, kuten kroonista tulojen ja me-
nojen epätasapainoa tai mittavia investointitarpeita.
Kuntien ja kuntakonsernien lainakanta on jo nyt suuri,
ja esimerkiksi korkotason nousu luo lisäpainetta ra-
hoituksen riittävyyteen. Toisaalta erot kuntakentän si-
sällä ovat huomattavia ja sote-uudistus kasvattaa eroa
kuntien taloustilanteiden välillä huomattavasti. Edel-
leen ikääntyvästä väestöstä ja laskeneesta syntyvyy-
destä johtuva muutos palvelutarpeeseen sekä muutto-
liikkeestä johtuvat väestörakenteen muutokset edel-
lyttävät kunnilta tulevaisuudessa mittavia sopeutustoi-
mia.

Haminan kaupungin toiminnan ja talouden kehitys

Haminan asukasluku väheni 143 asukkaalla. Vuoden lopussa asukasluku oli 19 559.

Työttömiä työnhakijoita oli viime vuonna keskimäärin 924, kun edellisenä vuonna heitä oli 1 053. Työttömyysaste oli keskimäärin 10,6 ja parani edellisestä vuodesta 1,4 % -yksikköä. Joulukuun lopussa yli vuoden työttömänä oli 273 henkilöä. Määrä oli vuodessa laskenut 94 henkilöllä. Nuorten työttömien määrä oli sen sijaan edellisen vuoden tasolla, sillä vuoden lopussa alle 25-vuotiaista oli työttömänä 112 (113).

Uusia yrityksiä perustettiin 77, kun vuonna 2021 yrityksiä perustettiin 89. Lopettaneiden yritysten määrä oli 54 (86 vuonna 2021). Nettolisäys oli 23 yritystä (3).

HaminaKotka sataman liikennemäärä kasvoi haastavista olosuhteista huolimatta 11,6 % eli 1,7 miljoonaa tonnia. Tätä selitti erityisesti Venäjän pakotteiden vuoksi muista maista kasvanut puutavaran tuonti sekä Saimaan kanavan liikenteen siirtyminen HaminaKotkan Satamaan. Suomen suurin yleissatama onkin selviytynyt kaikista koronan ja Ukrainan sodan tuomista haasteista vähintäänkin hyvin.

HaminaKotkan Sataman viime vuosien myönteisen kehityksen lisäksi Googlen Haminan datakeskuksen merkitys on kasvanut entisestään. Vuoden 2021 aikana valmistui viimeisin miljardiluokan laajennus. Yhteensä Googlen on investoinnit Haminaan jo noin kaksi miljardia euroa. Kesällä 2022 Google osti Haminan kaupungilta merkittävät yhteensä 50 hehtaarin maa-alueet mahdollisia datakeskuksen tulevaisuuden laajennuksia varten.

Loppuvuodesta 2021 valtion omistama Suomen Malminjalostus Oy julkaisi tehneensä kiinalaisen CNGR Advanced Material -yhtiön kanssa sopimuksen akkumateriaalitehtaan rakentamisesta HaminaKotka Sataman alueelle Haminaan. Kyseessä on miljardiluokan investointi, jonka työllisyysvaikutukset ovat merkittävät.

Hamina LNG Oy:n terminaali valmistui lopulta viivästymisten jälkeen HaminaKotka Satama Oy:n Haminan öljy- ja kaasusatamaan, ja terminaalin tuotantokäyttö alkoi lokakuussa 2022.

Asuntorakentamisen osalta merkittävää oli YIT:n yksityisen kerrostalokohteen käynnistyminen Tervasaarelle. Tervasaareen on yksityisiä tonttivarauksia noin 10 kpl.

Yksityisen rakentamisen osalta vuosi oli edellisvuotta hiljaisempi, sillä uusia omakotitontteja luovutettiin 1 kappaletta (6 kpl v. 2021). Yritystontteja luovutettiin

edellisvuoden tavoin vain yksi, mutta sitäkin merkittävämpi (em. Googlen alueet). Kuitenkin isojen teollisuustonttien kysyntä oli runsasta, mutta neuvotteluprosessit ja maa-alueiden jalostamiset ovat pitkiä prosesseja.

Kaupungin tulos oli 0,6 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tulos heikkeni edellisestä vuodesta 2,3 miljoonaa euroa. Vesiliikelaitoksen tulos oli lähes 0,4 miljoonaa euroa positiivinen ja parani hieman edellisestä vuodesta. Kahtena edellisenä vuotena vesiliikelaitoksen tulos on sisältänyt merkittäviä kertaeriä, joista on tehty investointivaraus tuleviin investointitarpeisiin varautumiseksi. Näin ollen vesiliikelaitoksen edellisvuoden tulos ei ole aivan vertailukelpoinen.

Konsernitilinpäätöksen tulos muodostui selvästi alijäämäiseksi, 6,5 miljoonaa euroa. Tulos heikkeni edellisestä vuodesta peräti 10,8 miljoonalla eurolla.

Vakinaisen henkilöstön kokonaismäärä kasvoi tilikauden aikana 6 hengellä. Henkilöstömenot kasvoivat 1,7 miljoonaa euroa (4,5 %) johtuen muun muassa määräaikaisten lukumäärän kasvamisella 30 henkilöllä. Tämä selittyi koronapandemian vuoksi kasvatus- ja koulutuspalveluissa kasvaneilla sijaiskustannuksilla, ukrainalaisten turvapaikanhakijoiden tarvitseman valmistavan opetuksen rekrytoinneilla sekä lisääntyneillä hankkeilla, joita varten on palkattu hanketyöntekijöitä.

Palveluiden ostot kasvoivat 8,2 miljoonaa euroa (7,8 %) johtuen pääasiassa Kymsoten maksuosuuksien roimasta ylityksestä palvelusopimuksessa ennakoituun nähden. Kymsoten maksuosuudet kasvoivat edellisvuodesta 5,6 miljoonaa euroa.

Toimintakate heikkeni 6,5 miljoonaa euroa (5,1 %). Tältä osin kehitys oli kuntien tilinpäätösennusteiden keskiarvon mukaista (5,0 %). Verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet yhteensä) kasvoi 4,9 miljoonaa euroa (3,5 %). Kasvu johtuu yhteisöverotulojen (5,8 m€) sekä kiinteistöverotulojen (0,5 m€) kasvusta. Kunnallisverotulot romahtivat edellisvuodesta (-2,8 m€) haminalaisten palkkasumman heikennyksestä johtuen vuoden 2021 verotuksessa. Valtionosuudet kasvoivat 1,4 m€ edellisvuodesta.

Vuosikatetta kertyi 11,8 miljoonaa euroa, mikä oli 2,7 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän. Alkuperäiseen talousarvioon nähden vuosikate toteutui 0,6 miljoonaa euroa arvioitua suurempana. Vuosikate asukasta kohti oli 608 euroa.

Kaupungin nettoinvestoinnit olivat 9,5 miljoonaa euroa. Vähennyistä edelliseen vuoteen oli peräti 33 %. Investointien rahavirta oli kuitenkin 8,1 miljoonaa positiivinen kiinteistöjen myynneistä johtuen. Kaupunki myi kesällä keskeiset sote-kiinteistöt sekä uuden paloasema maapohjineen tulevan hyvinvointialueen kiinteistöyhtiölle sekä 50 hehtaaria maata Googlen datakeskukselle.

Edellä mainitut merkittävät kiinteistökaupat mahdollistivat jo kolmantena peräkkäisenä vuotena kaupungin velkamäärän pienentymisen kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisesti. Talousarviolainoja lyhennettiin ennenaikaisesti ja kaupungin lainakanta pieneni 12,4 miljoonalla eurolla 63,0 miljoonaan euroon. Investoinnit kohdistettiin pääasiassa yleistä infraa ja elinvoimaa vahvistaviin toimenpiteisiin. Suurimmat yksittäiset kohteet olivat urheilukentän huoltorakennus, Tervasaaren kadun rakentaminen sekä Tarmolan maankäyttöpaikan rakentaminen virkistyskohteeksi. Vuosikate kattoi poistot 109 %. Asukaskohtainen lainamäärä oli 3.221 euroa/asukas, mikä oli 608 euroa/asukas edellisvuotta pienempi.

Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Vaikka Haminan kaupungin elinvoima on viime vuosina vahvistunut, viimeisen vuoden aikana on jälleen tullut signaaleja myös heikompaan suuntaan. Tilastokeskuksen mukaan työpaikkojen määrä kaupungissa on vähentynyt tasaisesti vuodesta 2010 lähtien vuotta 2018 lukuun ottamatta, mutta vuonna 2021 oli kuitenkin lievää kasvua (+17). Verohallinnon tilastojen mukaan haminalaisten ennakonpidätysten alaisten ansiotulojen palkkasumma kasvoi vuosina 2018-2020 maan keskiarvoa reippaammin. Vuoden 2021 verotuksessa kehitys kääntyi kuitenkin päinvastaiseksi (Hamina -1,3 % vs. koko maa +5,4 %). Tämä näkyi Haminassa vuonna 2022 kunnallisverotulojen tilitysten kertymässä, joka romahti 2,8 M€ edellisvuodesta (-3,7 %) toteutuen selvästi koko maan keskiarvoa (+5,1 %) heikommin.

Kaupungin kannalta erityisen positiivista on ollut yhteisöverotulojen huima kasvu viime vuosina. Yhteisöverotilitykset kasvoivat edelleen vuonna 2022 peräti 39,9 % ollen noin 20,2 miljoonaa euroa. Esimerkiksi vielä vuonna 2013 kaupungin yhteisöverotulot olivat 3,9 miljoonaa euroa. Kaupungin kannalta yhteisöverotulojen viime vuosina jatkunut positiivinen kehitys on tullut hyvään aikaan, kun vielä huomioidaan, että viime vuosina kuntien väliaikaisen koronatuken (+ 10 %-yksikön korotettu jako-osuus vuosina 2020 ja 2021) lisäksi varhaiskasvatusmaksulain muutoksen kompensointi kunnille toteutettiin kuntaryhmän yhteisöverotulojen jako-osuutta korottamalla. Yhteisöverotulo kasvoivat edelleen huolimatta väliaikaisen kuntaryhmän jako-osuuden korotuksen päättymisestä, mutta eivät enää

Kaupungin taseen loppusumma oli 197 miljoonaa euroa. Omavaraisuusaste parani ollen 58,3 % ja suhteellinen velkaantuneisuus pienentyi 10,1 prosenttiyksiköä ollen 46,3 %. Taseen kertynyt ylijäämä on 21,1 miljoonaa euroa.

Haminan kaupungin ylijäämäinen tulos oli mahdollinen ainoastaan merkittävien kertaerien eli edellä mainittujen kiinteistökauppojen ansiosta. Ilman niiden toteutumista tilikauden tulos olisi ollut lähes 6 miljoonaa euroa alijäämäinen. Sote menojen kasvusta ja kunnallisverokertymän romahduksesta johtuen kaupungin talous ei ollut tasapainossa sote-uudistuksen kynnyksellä. Muitakin haasteita riittää. Väestön ikääntyminen, ja ennustettu väkiluvun kehitys aiheuttavat haasteita ja tarpeen palvelurakenteiden ja -verkkojen kehittämiseksi.

riittäneet yksin kattamaan edelleen huomasti kasva-neita sote-kustannuksia. Kun samanaikaisesti kunnallisverokertymä romahti ja kiihtyneen inflaation vuoksi kustannukset ja erityisesti energia kallistuivat, kaupungin tulos ilman tilikauden merkittäviä, noin 7,2 miljoonan euron kertaeriä, olisi ollut lähes 6 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Kaupungin talous ilman kertaeriä ei siten ollut enää lähellekään tasapainossa sote-uudistuksen alla vuonna 2022. Palkkasumman koko maan kehitystä huonompi kehitys ei ole yllättävää siihen tosiasiaan nähden, että ainakin vuodesta 2016 lähtien työikäinen väestö Haminaassa on pienentynyt vuosittain 1,4 - 2,0 %.

Koronatilanteen takia Hamina Tattoo päästiin järjestämään nyt ensimmäisen kerran sitten vuoden 2018-Tapahtuman järjestäminen joka toinen vuosi kasvattaa toimintatuottoja sekä toimintamenoja noin miljoonalla eurolla ja vaikuttaa lukujen vertailtavuuteen. Uutena lisänä Hamina Festivals-konseptiin lanseerattiin Hevoset Bastionissa -tapahtuma.

Koronan vaikutukset kaupungin talouteen vuonna 2022 näkyivät edelleen erityisesti sote-kustannusten reippaana kasvuna sekä liikuntapaikka- ja tapahtumatuottojen normaalia pienempänä kertymänä. Kymso-ten saamista välittömistä korona-avustuksista huolimatta kertynyt hoitovelka kasvatti sote menoja.

Ympäristöasiat

Haminan kaupunki oli Kymenlaakson ensimmäinen Hinku-kunta, joka tavoittelee 80 % kasvihuonekaasupäästöjen vähenemää kaupungin alueella vuoteen 2030 mennessä (vrt. 2007). Ekologinen Hamina -ohjelman 2019-2022 toteuttamista jatkettiin. Ohjelmaan sisältyvään kaupunkipyörien lainaukseen lisättiin soutuveneiden lainaus. Kävelyn ja pyöräilyn edistämisohjelman mukaiselle pyöräkadulle selvitetään uusi paikka.

Ruoka- ja puhtauspalveluissa kasvisruokien tarjontaa jatkettiin vaihtoehtona muun ruokalistan yhteydessä. Ruokahävikin vähentämistä jatketaan edelleen.

Kiinteistöjen energiatehokkuustoimien osalta Hamina on mukana energiatehokkuussopimuksessa vuosille 2017-2025.

Vuonna 2022 energiatehokkuustoimista merkittävimpiä olivat kaukolämpöön siirtyminen maakaasukohteissa (lämmöntarve vuosittain n. 1150 MWh). Kaukolämpöön liitettiin Fredrinkinkatu 4-kiinteistö, keskustan liikuntahalli sekä Rauhankatu 8-kiinteistö (nuorisotalo & luovien alojen talo).

Raatihuoneen ilmanvaihto uusittiin energiatehokkaammaksi, ja vuonna 2022 toteutettu urheilukentän huoltorakennus lämpiää ekologisella maalämmöllä.

Alue- ja katuvalaistusta on uusittu aktiivisesti myös vuonna 2022. Uuden-summan länsipuoli (Tenkkiilintiestä länteen) uusittiin LED-valaistukselle. Myös Töytäri-Kirkkojärvi tiealueen valaisimet uusittiin LED-tekniikalle.

Muut asiat

Talousarvion täytäntöönpano-ohjeen merkitystä on edelleen korostettu esihenkilöille. Ohjeet ovat jo aiemmin korvanneet muun muassa sisäisen valvonnan ohjeet sekä hankintaohjeen, jolloin ne päivitetään ja niihin kiinnitetään huomiota vuosittain. Luottamushenkilöiden eettiset pelisäännöt hyväksyttiin vuoden

Arvio tulevasta kehityksestä

Vaikka Haminan kaupungin talous on vahvistunut viime vuosina, tulevaisuuden näkymät ovat vähintäänkin haasteelliset. Valtion koronatukien ja vuonna 2022 toteutuneiden kiinteistökauppojen ansiosta kaupungin lainamäärää on pystytty lyhentämään kolmen viime

Energiasäästöjä on saavutettu vuoden 2022 toimenpiteillä sähköenergian osalta n. 25 MWh ja lämmitysenergian osalta noin 120 MWh vuodessa. CO₂-päästöjä saatiin näillä toimenpiteillä vähennettyä vuositasolla noin 25 tonnia.

Kaupunki edistää joukkoliikenteen käyttöä Waltti-matkakorteilla. Kaupungin etätyöohjeistus on voimassa, ja koronatilanteen helpotettua etätyötä on jatkettu.

Paperin käyttöä on vähennetty ottamalla käyttöön keskitettyjä tulostuspalveluita sekä sähköisiä järjestelmiä. Kokouskäytännöt ovat myös sähköisiä.

Uusia kaava-alueita ei ole avattu, vaan on uudistettu ja tiivistetty vanhoja tai osin toteutumatta olevia asemakaava-alueita.

Pilaantuneiden tai roskaantuneiden alueiden puhdistusvelvoitteita kaupungille ei ole tällä hetkellä olemassa. Koska kaupunki voi olla tietyissä tilanteissa puhdistusvelvollinen ja koska tällaiset velvoitteet saattavat vaikuttaa olennaisesti kunnan taloudelliseen tulokseen, on ympäristöriskeihin alettu kiinnittää entistä enemmän huomiota mm. ympäristövastuisiin tarkoitettuja vakuuksia nostamalla.

Merkittävää haittaa kaupungin matkailu- ja kalastuselinkeinoille aiheuttaisi itäisellä Suomenlahdella tapahtuva öljyvahinko. Vahinkoriskin toteutumisen todennäköisyys on kasvanut Itämeren öljykuljetusten jatkuvan lisääntymisen takia.

2020 talousarviossa. Henkilöstön eettiset pelisäännöt hyväksyttiin vuonna 2020.

Sidonnaisuusrekisteri ja avoin ostolaskujen tiedosto-data julkaistaan kaupungin nettisivuilla.

vuoden aikana huomattavasti. Kasvaneiden sote-menojen ja heikon kunnallisverokertymän seurauksena kaupungin taloudessa tapahtui kuitenkin olennainen

käänteeseen huonompaan suuntaan vuoden 2022 aikana. Ilman kertaluonteisia myyntivoittoja kaupungin tulos vuonna 2022 olisi noin 6 miljoonaa alijäämäinen. Sote-menojen roimasta kasvusta johtuen valtion päättämä kunnallisveroprosentin 12,64 % ja kuntaryhmän yhteisöverotulojen jako-osuuden 9,85 %-yksikön leikkaus eivät riitä kattamaan Haminan osalta valtion vastattavaksi siirtyviä sote- ja pelastustoimen kustannuksia aiemmin ennakoitulla valtionosuuden leikkauksella. Näin ollen valtionosuudet painuvat miinukselle ja vuoden 2023 päätösten mukaiset valtionosuudet tulevat perittäväksi takaisin vuoden 2024 ja 2025 aikana. Vuonna 2024 valtionosuudet olisivat mahdollisesti jopa 1,8 miljoonaa miinuksella taloussuunnitelmaan arvioitun 2,0 miljoonan valtionosuuksien sijaan. Kun samanaikaisesti verotuloennusteet ovat heikentyneet suunnitelmavuosille budjetoiduista noin 2 miljoonalla eurolla vuoden 2021 verotuksen valmistumisen jälkeen, taloussuunnitelmavuodet 2023-2025 näyttävät selvästi heikommilta kuin talousarvion laadintahetkellä, jolloin taloussuunnitelma kokonaisuudessaan oli jo alijäämäinen.

Kaupungin talous on edellä kuvatusti merkittävästi epätasapainossa hyvinvointialueiden aloittaessa I.I.2023. Vuonna 2023 sote-uudistuksen seurauksena verojärjestelmä muuttuu, ja edellisiltä vuosilta vanhoilla jako-osuuksilla kunnille kertyvien verohäntien ansiosta vuoden 2023 talous on vielä lähes tasapainossa. Kuitenkin vuodesta 2024 alkaen kaupungin talous heikkenee olennaisesti. Vuosien 2024 ja 2025 tulostenuste on noin 7 miljoonaa alijäämäinen, ja ilman sopeuttamistoimenpiteitä kaupungin taseeseen kertynyt ylijäämä hupenee neljässä vuodessa.

Kaupunginhallitus velvoitti johtotiimin helmikuussa valmistelemaan esityksen sopeuttamistoimenpiteistä. Taseeseen kertynyt 21 miljoonan ylijäämä helpottaa kaupungin tilannetta siten, että välttämättömiä sopeuttamistoimenpiteitä voidaan porrastaa seuraaville vuosille. Sopeutustoimenpiteet ovat kuitenkin välttämättömiä eikä niitä voida lykätä.

Kuntatalouteen luettavat tehtävät painottuvat uudistuksen jälkeen entistä vahvemmin varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on laskeva 2010-luvulla alkaneen ja edelleen jatkuvan syntyvyyden alenemisen vuoksi. Kuntatalouden kestävyys ja jokaisen yksittäisen kunnan kannalta on välttämätöntä, että kasvatus- ja koulutuspalveluiden aleneva palvelutarve huomioidaan ennakoivasti palveluverkko- ja henkilöstösuunnittelussa ja että näiden palveluiden mitoittamisessa onnistutaan niin, että palvelut järjestetään kulloinkin kustannustehokkaasti ja pedagogisesti tarkoituksenmukaisella tavalla.

Haminan tilanne kasvatus- ja koulutuspalveluiden alenevan palvelutarpeen osalta ei poikkea muista kunnista, päinvastoin. Oppilasmäärä vähenee 50–100 op-

pilaalla per vuosi, ja esimerkiksi syksyllä 2023 perusopetuksessa on yli 70 lasta vähemmän kuin edellisellä syksynä. Lukuvuoteen 2029-2030 tultaessa esi- ja perusopetuksen oppilasmäärä vähenee yli 500:lla. Koska ikäluokkakohtainen valtionosuus painottuu sote-uudistuksen jälkeen vuodesta 2023 lähtien täysin 0-15 -vuotiaisiin, oppilasmäärän pienentyessä jo ennestään negatiiviset valtionosuudet pienentyvät vähintään 0,5 miljoonaa vuosittain, eli kaupunki maksaa tämän verran lisää valtiolle joka vuosi. Tämä lisää talouden sopeuttamistarvetta entisestään.

Vuodesta 2024 alkaen kaupungin tulorahoitus mahdollistaa noin 5 miljoonan vuotuisen investointitason ilman velanottoa, veronkorotuksia tai merkittäviä talouden sopeuttamistoimia, joista viimeksi mainituissa on välttämätöntä onnistua. Investointipaineet ovat huomattavasti tulorahoituksen tasoa suuremmat ja investointeja on arvioitava huolella. Todennäköistä on, että kaupungin viime vuosina merkittävästi pienentynyt lainakanta kääntyy jälleen kasvuun. Tätä kehitystä on pyrittävä hillitsemään.

Olenainen kuntatalouteen vaikuttava tekijä on Venäjän vuoden 2022 helmikuussa aloittama hyökkäys Ukrainaan. Sodalla on valtavasti vaikutuskanavia Suomen kansantalouteen. Se vaikuttaa myös julkisen sektorin menoihin ja tuloihin sekä kuntatalouteen. Sodan vaikutuksia on vielä lähes mahdotonta ennakoita, mutta vaikutukset inflaatioon, rahoitusmarkkinoihin, huoltovarmuuteen, turvallisuuspoliittisiin valintoihin, yritysten toimintaedellytyksiin, yhteiskunnan toimintaan ja varautumiseen, kuluttajien valintoihin sekä työllisyyteen voivat olla massiivisia. Ukrainasta on jo tähän mennessä lähtenyt valtava pakolaisaalto. Myös Suomen on edelleen oltava valmiina uusien turvapaikanhakijoiden vastaanottamiseen ja kotouttamiseen.

Valtiontaloudessa on massiivinen 9 miljardin euron rakenteellinen alijäämä, jota seuraavan hallituksen on kyettävä merkittävästi tasapainottamaan. Valtio on velkaantunut voimakkaasti koronapandemian ja Ukrainan sodan vaikutusten ja niiden vaatimien toimenpiteiden myötä. Edes koronapandemia ei vielä ole ohi ja Ukrainan sota voi kestää vielä pitkään ja vaikutukset olla arvaamattomia. Valtio kantoi päävastuun koronan vaikutuksista julkiseen talouteen, mutta valtion talouden väistämättä edessä olevasta sopeutustarpeesta koituu myöhemmin lasku kuntataloudelle muiden vaikutusten lisäksi. On erittäin tärkeää, että kaupungin taseeseen kertyi puskuria myös päättyneeltä tilikaudelta.

Haminan väestön väheneminen perustuu luonnolliseen väestön vähenemiseen ja muuttotappioon maan sisäisessä muuttoliikkeessä. Vuonna 2022 kuntien välinen nettomuutto oli kuitenkin Haminan osalta +5 henkilöä eli edellisvuoden (+2) tavoin positiivinen. Tätä kehitystä on pyrittävä vahvistamaan panostamalla

kaupungin veto- ja pitovoimatekijöihin. Väkiluvun väheneminen on leikannut verotulokehitystä keskimäärin vähintään 0,5 miljoonalla eurolla vuodessa. Mikäli väestökehityksen osalta ei tapahdu käännettä parempaan, niin kehitys tulee jatkumaan samanlaisena myös lähivuosina, sillä luonnollinen väestönlisäys on negatiivinen pitkälle tulevaisuuteen.

Suunnitelmavuosia pitempi investointiohjelma osoittaa, että investointitaso pysyy edelleen korkeana. Kaupungin velkamäärästä johtuen tulevat investoinnit tu-

Merkittävimmät riskit

Taloudelliset riskit

Kaupungin käyttötalous ajautui merkittävään epätasapainoon vuonna 2022 sote-menojen kasvun jatkuessa voimakkaana ja kunnallisverokertymän romahdettua. Seuraavien vuosien kannalta on huolestuttavaa myös Haminassa toimivien yhteisöjen maksamien yhteisöverojen kokonaisuudessaan roima pudotus vuoden 2021 verotuksessa, joka heikentää verokertymää vuosina 2023-2024. Kaupungin talous edellyttää välittömiä sopeuttamistoimenpiteitä. Keinot on valittava siten, ettei kaupunkilaisten palvelut ja työntekijöiden työhyvinvointi heikentyisi. Edelleen verojen korotus on viimesijainen keino, jota tulee välttää. Mikäli näistä joudutaan tinkimään, kaupungin vetovoima heikkenee.

Ikärakenteen muutos ja 0-15 -vuotiaiden määrän tasainen pienentyminen vähentää nykyisessä valtionosuusjärjestelmässä vuosittain valtionosuuksia yli 0,5 miljoonalla eurolla. Valtionosuudet ovat käytännössä jo vuodesta 2023 lähtien sote-uudistuksen jälkeen monen kunnan tavoin myös Haminassa negatiiviset. Valtion rahoitusosuus kuntien peruspalveluihin putosi vuonna 2023 historiallisen alhaiselle tasolle, sillä se kattaa enää 20,2 % palveluiden kustannuksista. Valtionosuusjärjestelmä kaipaisi pikaista remonttia. Uuden kunnan rahoitusjärjestelmän tulisi olla ennustettava, vakaa ja perustua kunnan soten jälkeisiin lakisäätöihin tehtäviin, ei menneisyyteen.

Kuntien valtionosuudet tulee suojata siten, että hyvinvointialueiden alijäämiä ei jatkossa rahoiteta kuntien valtionosuuksia leikkaamalla. Riski tähän on kuitenkin suuri. On muistettava, että kuntien valtionosuusleikkaus olisi nimenomaan leikkaus koulutukseen, sillä kuntien valtionosuudet ovat käytännössä rahoitusta siivistöimeen.

Kaupungin kilpailukyvyyn ja kestäväen talouden vahvistamiseksi tulee palvelurakenteita edelleen arvioida suhteessa palveluiden kysynnässä ja tarpeissa jatkuvasti

lisi pystyä rahoittamaan tulorahoituksella ja lainamäärää tulee pyrkiä lyhentämään kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisesti.

Elinkeinoelämän edellytyksiin on edelleen kiinnitettävä huomiota positiivisen työpaikkakehityksen jatkumiseksi. Myös vetovoimaisten palveluiden ja tapahtumien sekä asuinalueiden kehittämistä on jatkettava ja markkinoinnissa onnistuttava.

tapahtuviin muutoksiin. Erityisesti kasvatus- ja koulutuspalveluiden palveluverkon uudistuksessa on onnistuttava.

Kuntien edessä on kallis palkkaratkaisu, korkean inflaation myötä kohonneet kustannukset, vaimeasti kasvavat tulot ja soten jälkeen raskas velkataakka. Asetelma korostaa sitä, että kuntiin ja hyvinvointialueisiin kohdistuva sopeutus on tehtävä velvoitteiden ja normien keventämisen kautta.

Kaupungin elinvoiman vahvistamisessa on onnistuttava, sillä talouden tasapainon kannalta on välttämätöntä, että verotulot kasvavat toimintamenoja nopeammin. Tämä edellyttää uusien työpaikkojen syntymistä Haminaan.

Kaupungin vuosikate eli tulorahoitus ilman sopeuttamistoimenpiteitä on vain noin 5 miljoonaa euroa. Seuraavina vuosina investointien supistaminen tälle tasolle on todella haastavaa ja kaupungin velkamäärä kääntynee jälleen kasvuun. Nopeasti noussut ja edelleen kasvussa oleva korkotaso aiheuttaa inflaation ja palkkaratkaisun kanssa merkittäviä haasteita käyttötaloudelle, vaikka kaupungin nykyinen lainakanta onkin vielä hyvin suojattu koronnousulta.

Kasvupaineiltaan suurimpien ja ennakoitavuudeltaan vaikeimpien sote-palveluiden siirtyminen hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle ja valtion rahoittamiseksi voi parhaimmillaan lisätä talouden hallintaa ja ennustettavuutta pidemmällä tähtäimellä.

Kuntien taloudellista riskiä kasvattaa merkittävästi, mikäli kunnille asetetaan lisää uusia velvoitteita järjestää maksuttomia palveluja.

Rahoitusriskit

Maksuvalmiusriskiä hallitaan maksuvalmius-suunnitelulla. Lyhytaikaiseen rahoitukseen kaupungilla on käytössään konsernitilien luottolimitit sekä kuntatodistusohjelma. Konsernitiliin on liitetty 12 miljoonan euron tililimiitti.

Kaupungilla on lainasalkun jälleenrahoituslainojen sekä uusien investointilainojen johdosta jälleenrahoitusriski, jota hallitaan hajauttamalla laina-aikoja sekä suojaamalla lainasalkku markkinatilanteen mukaan.

Korkoriskeihin suojaudutaan lainasalkkuanalyysillä ja rahoitusmarkkinoiden aktiivisella seuraamisella korkoriskinhallintastrategian tavoitteiden mukaisesti. Kaupunki suojautuu korkoriskiltä säätelemällä kiinteä- ja vaihtuvakorkoisten lainojen suhdetta salkussa. Lainasalkkua suojataan myös koronvaihtosopimuksilla muuttamalla vaihtuvaa korkoa kiinteäksi korkoksi. Vuoden lopussa suojausaste oli 92 %.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskit liittyvät mm. henkilöihin kohdistuviin riskeihin, omaisuusvahinkoihin, keskeytyksiin, vastuisiin sekä ympäristövahinkoihin ja onnettomuuksiin. Näihin riskeihin on varauduttu vahinko- ja vastuuvakuutuksin.

Henkilöriskit

Työturvallisuusriskejä ehkäistiin työpaikkojen sekä työsuojeluhenkilöstön kiinteällä yhteistoiminnalla. Koronaviruspandemiasta huolimatta työterveyshuollon kanssa suunnitellut työpaikkaselvitykset suoritettiin sovitusti ottaen terveysturvallisuus huomioon. Työturvallisuuteen liittyvien riskien kartoittamisessa hyödynnettävä sähköinen riskienkartoitusohjelma (RiskiPulssi) vaihdettiin syksyllä 2021 ja uusi ohjelma on todettu erittäin hyväksi. RiskiPulssiin voi tehdä ilmoituksia pienistä sekä suurista riskeistä tai havainnoista.

Kaupungin henkilöstön eläköityminen on suurta. Riskinä on henkilöstön työhyvinvointi ja osaavan työvoiman saaminen. Tiedossa oleviin muutoksiin on reagoitu tehostamalla ennakoivaa henkilöstösuunnittelua.

Suurimmat luottoriskit kohdistuvat lähinnä kaupungin myöntämiin takauksiin ja antolainasaamiin, joista merkittävä osa on omilta tytäryhtiöiltä tai osakkuusyhteisöiltä. Nämä harjoittavat liiketoimintaa ja ovat alttiina normaaleille markkinatalouden riskeille.

Haminan kaupunki omistaa yhdessä Cursorin ja YIT Oyj:n kanssa Kiinteistö Oy Hailikarin. Kaupunki on taannut kiinteistöyhtiön 12,8 miljoonan euron lainat. Lisäksi yhtiölle on myönnetty kymmenen vuoden laina, jota on jäljellä 117.500 euroa. Kiinteistöyhtiön tilanne on viime vuosina parantunut ja yhtiö pystynyt lyhentämään lainoja suunnitellusti. Yhtiön vuokrausaste oli vuoden lopussa 79 %:ia, kun se vuotta aikaisemmin oli 78 %. Korkotason noususta johtuen yhtiöllä on haasteita selvittää lyhennysohjelman mukaisista lainanlyhennyksistä. Vuokrausastetta pitää pyrkiä edelleen nostamaan.

Vapaaehtoisten vahinkovakuutusten osalta sopimus-kumppani oli Fennia ja lakisääteisen tapaturmavakuutuksen osalta LähiTapiola Oy.

Lisäksi esihenkilötaitojen vahvistamiseen on kiinnitetty aiempaa enemmän huomiota mm. kuukausittaisilla esihenkilötreffeillä ja koulutuksilla.

Henkilöstön saatavuusongelmia on ollut lähinnä veto-voimainen Hamina -palvelualueella. Palkkauksen kehittämiseen on kiinnitetty huomiota.

Henkilöstömäärän vähentyessä palvelujen turvaaminen kaikissa olosuhteissa saattaa vaarantua. Ongelmatilanteisiin varaudutaan henkilöstösuunnitelmia ja tehtäväkuvia päivittämällä sekä huolehtimalla siitä, että henkilöstön osaaminen vastaa uusia vaatimuksia. Myös sijaisuusjärjestelyt on oltava kunnossa.

Omaisuuriskit

Kaupungin rakennetun omaisuuden arvon säilyttäminen tulorahoituksen mahdollistaman tasapainoisen investointiraamin puitteissa on haasteellista. Tällä hetkellä tarkistettu kiinteistöjen laskennallinen korjausvelka vastaa todellista tasoa. Lisäksi vesihuoltojohtojen, katujen ja muun infran korjausvelka on merkittävä, mutta se on kuitenkin melko hyvin hallinnassa. Korjaustarpeet saattavat syntyä ennakoimattomasti ja aiheuttaa paljon ylimääräisiä kustannuksia.

Viime vuosina on kaupungin kiinteistöissä todettu jonkin verran sisäilmaongelmia. Ongelmiin on puututtu ja tarvittavat ratkaisut on kartoitettu. Hoitamattomina niistä saattaa seurata vakavia henkilöön kohdistuvia vaikutuksia, mutta myös suuria kustannuksia. Sisäilmaongelmia on saatu selvästi parempaan hallintaan viime vuosien aikana.

Sosiaali- ja terveystalvelujen siirtyminen vuoden 2019 alusta Kymssoten vastuulle kasvatti aiemmin kiinteistö-riskiä, joka osin realisoituikin lakkautettua joidenkin

yksiköiden toimintoja. Sote-palveluiden järjestämistä vastuun siirtyminen 1.1.2023 alkaen aloittaneille hyvinvointialueille olisi kasvattanut kiinteistöriskin aivan uudelle tasolle. Tähän varautumiseksi kaupunki myi kolme keskeisintä sote-kiinteistöään sekä uuden paloaseman maapohjineen tulevan hyvinvointialueen kiinteistöyhtiölle kesällä 2022.

Kaupungissa on laadittu kiinteistöohjelma, joka valmistui vuoden 2019 alkupuolella. Ohjelmassa on linjattu tarkemmin kiinteistöomaisuudelle suunniteltavat toimenpiteet. Kaupungin palvelutuotannon kannalta tarpeettomille kiinteistöille käynnistetään viivytystä asianmukaiset toimenpiteet. Ensisijaisesti ne pyritään myymään ulkopuoliselle taholle tai purkamaan. Ohjelman päivitys on käynnissä.

Tapahumat tilikauden päättymisen jälkeen

Haminan Energia Oy on myynyt 31.1.2023 Haminan Kaasuverkko Oy:n osakkeet ja kaasun myynnin hinnasto asiakkaiden liiketoiminnan Auris Energialle. Haminan Energia Oy:n tytäryhtiö Haminan Kaasuverkko Oy on siten poistunut konsernista 1.2.2023 alkaen.

Haminan kaupunki on perustanut 100 % omistaman tytäryhtiön Haminan Merivesilaitos Oy:n, joka on rekisteröity kaupparekisteriin 7.3.2023.

Yhtiön toimialana on prosessiveden tuottaminen merivedestä teollisuuden tarpeita varten. Yhtiön toiminta tähtää erityisesti Haminaan suunnitteilla olevan akkumateriaalitehtaan toiminnan käynnistymiseen.

Hyvinvointialue on aloittanut 1.1.2023 toimintansa. Sosiaali- ja terveystalveluiden sekä pelastustoimen järjestämistä vastuun on siirtynyt kunnilta hyvinvointialueille.

Haminan kaupungin henkilöstö

Henkilöstömäärä

	Henkilöstömäärä 1.1.2022		Henkilöstömäärä 1.1.2022	Henkilöstömäärä 31.12.2022		Henkilöstömäärä 31.12.2022
	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä
Vakinainen	117	494	611	113	512	625
Määräaikainen	15	98	113	33	119	152
Työllistetyt	16	24	40	17	29	46
Yhteensä	148	616	764	163	660	823

Määräaikaisen henkilöstömäärän lisääntymistä selittää edelleen jatkunut koronaviruspandemia, joka vaikutti sijaistarpeisiin. Tämän lisäksi lisäresurssia ohjattiin

myös Ukrainasta saapuneiden tilapäistä suojelua tarvitsevien ihmisten palveluiden takaamiseen sekä erilaisiin hankkeisiin.

Henkilötyövuodet 31.12.2022

	HTV 1	HTV 2	HTV 3
Miehet	162,09	158,63	141,12
Naiset	619,33	592,50	497,58
Yhteensä	781,42	751,13	638,70

HTV 1, palveluksessa olevien lukumäärä kalenteripäivinä. Luvuissa on huomioitu osa-aikaiset palvelussuhteet.

HTV 2, luvuista on vähennetty palkattomat poissaolot

HTV 3, luvuista on vähennetty kaikki poissaolot, myös loma-ajat

Henkilöstön ikärakenne 31.12.2022

	Henkilömäärä
Alle 30	94
30–39	119
40–49	227
50–59	251
60–64	129
65 ja yli	3
Yhteensä	823
Henkilöstön keski-ikä	47

Eläkekustannukset

Työnantaja maksaa eläkemenoperusteista maksua niistä maksussa olevista eläkkeistä, jotka ovat karttuneet jäsenyhteisön palveluksessa ennen vuotta 2005. Kevan valtuuskunta vahvistaa vuosittain eläkemenoperusteisen maksun kokonaismäärän.

Maksu jaetaan jäsenyhteisöjen kesken sen perusteella, kuinka paljon nyt maksussa olevista eläkkeistä on karttunut kunkin jäsenyhteisön palveluksessa ennen vuotta 2005 tehdystä työstä.

Eläkemenoperusteinen maksu vuonna 2022 oli 2,6 miljoonaa euroa. Palkkaperusteisia eläkemaksuja maksettiin 4,1 miljoonaa euroa.

Eläkkeelle siirtyneiden ja osa-aikaeläkkeen aloittaneiden määrä, keski-ikä ja osuus eläkelajeittain

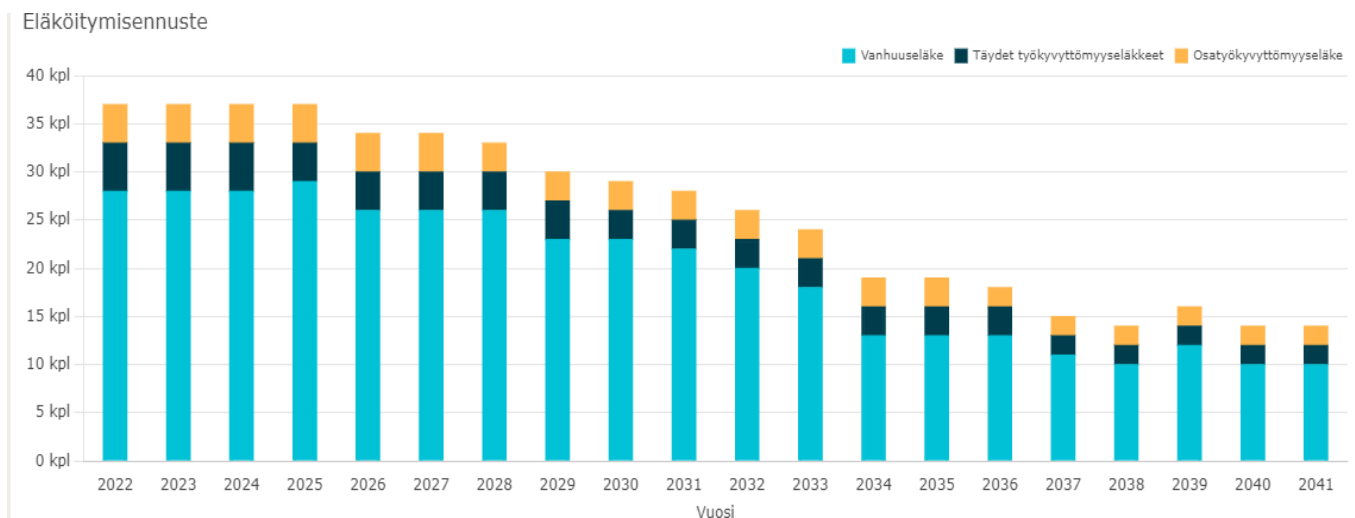
Eläkelaji	Määrä, henkilö	Määrä edellisenä vuonna, henkilö	Muutos, henkilö	Muutos %	Keski-ikä	Keski-ikä muutos	Osuus kaikista eläkkeelle siirtyneistä, %
Vanhuuseläkkeet	22	25	-3	-12	64,5	0,43	68,75
Täysi työkyvyttömyyseläke	4	2	2	100	*	*	12,5
Täysi kuntoutustuki	2	7	-5	-71,4	*	*	6,25
Osatyökyvyttömyyseläkkeet yhteensä	4	0	4	400	*	*	12,5
Yhteensä	32	34	-2	-5,9	64,5	3,8	100

Eläkkeelle siirtyneiden keski-ikää ei ilmoiteta, jos henkilöiden määrä eläkelajeittain on jäänyt alle viiden.

Kevan vakuutettujen eläköitymisennuste perustuu vuoden 2020 lopussa vakuutettuna olleiden työ- ja virka

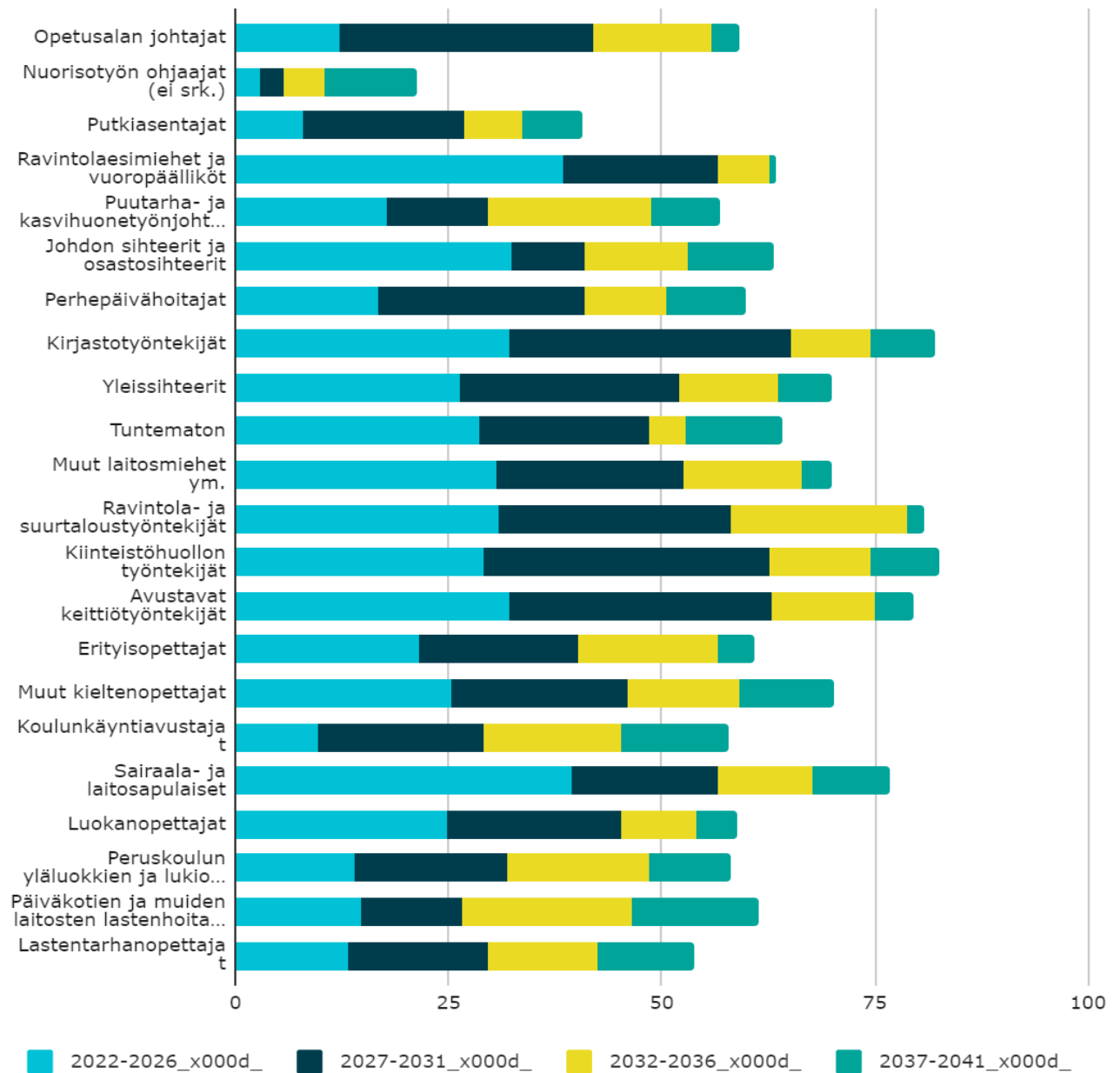
suhteisten tilanteeseen sekä vuoden 2022 alun organisaatiotilanteeseen. Ennusteessa on huomioitu vanhuus-, työkyvyttömyys- ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyvät henkilöt.

Henkilöstön eläköitymisennuste vuosina 2022–2041 (lähde Keva)

Eläköitymisennuste ammattiryhmittäin 2022–2040

Eläköitymisennuste, ammattitaso, %

Ennusteessa kuvataan vakuutettujen arvioitu eläköityminen suurimmissa ammattiryhmissä. Ennuste perustuu vuoden 2020 lopussa vakuutettuna olleiden työ- ja virkasuhteisten tilanteeseen sekä vuoden 2022 alun organisaatiotilanteeseen. Ennusteessa on huomioitu vanhuus-, työkyvyttömyys- ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyvät henkilöt.

Vanhuuseläkkeet sisältävät varhennetut vanhuuseläkkeet, tädet työkyvyttömyyseläkkeet sisältävät tädet kuntoutustuet ja työraueläkkeet ja osatyökyvyttömyyseläkkeet sisältävät osakuntoutustuet.

Kuvaajassa näytetään vain ne ammattiluokat, joissa on vähintään 5 vakuutettua. Vuoden 2017 eläkeuudistuksen takia alimmat eläkeiät nousevat syntymävuoden mukaan portaittain.

Henkilöryhmä	Päätyneet vakinaiset työ- tai palvelussuhteet 2022	Lähtövaihtuvuus %
Hallinto- ja toimistohenkilöstö	4	0,64
Muu sivistystoimen henkilöstö	11	1,76
Opetushenkilöstö	10	1,60
Ruoka- ja puhtauspäalveluhenkilöstö	25	4,0
Tekninen henkilöstö	10	1,60
Varhaiskasvatustienhenkilöstö	8	1,28
Yhteensä	68	10,88

Oppilas- ja opiskeluhoillon sekä laitoshuollon henkilöstö siirtyivät 1.1.2023 alkaen Kymenlaakson hyvinvointialueen palvelukseen, mistä syystä työsuhteet Haminan kaupungilla päättyivät 31.12.2022.

Eryteisesti tämä näkyy ruoka- ja puhtauspäalveluhenkilöstön päätyneissä työsuhteissa. Lisäksi ruoka- ja puhtauspäalveluissa eläköityminen oli yksi merkittävä päätyneiden työsuhteiden määrään vaikuttanut tekijä.

Henkilöstön sairauspoissaolot

Koronaviruspandemian jatkuminen vaikutti vahvasti sairauspoissaolosten määrään erityisesti vuonna 2022. Sairauspoissaolot lisääntyivät noin 33 % edelliseen vuoteen verrattuna. Rajoitusten asteittainen poistuminen sekä paluu etätöystä lähityöhön ovat osaltaan vaikuttaneet sairauspoissaolosten määrään.

Terveysperusteisia poissaoloja oli vuonna 2022 keskimäärin 18,79 pv/hlö, edellisenä vuonna 14,86 pv/hlö. Vuonna 2021 kuntatyöntekijöiden keskimääräinen sairauspoissaolo oli 16,7 päivää. Tilinpäätöksen valmistumishetkenä ei ole vielä julkaistu tietoa vuoden 2022 kuntatyöntekijöiden keskimääräisestä sairauspoissaolomäärästä.

Vuosi 2022 oli sairauspoissaolosten osalta poikkeuksellinen vuosi. Suurin osa sairauspoissaoloista selittyy koronaviruspandemialla. Vuoden 2022 lukemista ei vielä pidä tehdä liian hätiköityjä johtopäätöksiä. Vuoden 2023 lukemat tulevat näyttämään, palaako sairauspoissaolosten määrä aiemmalle tasolle, joka Haminan kaupungilla on ollut alle valtakunnallisen keskiarvon. Selkeä nousu sairauspoissaoloissa on 4–29 päivän poissaoloissa, mikä myös indikoi selvästi koronaviruspandemian vaikutusta tilastoon. Lähtökohtaisesti työntekijä oli pois töistä reilun viikon sairastuessaan koronavirukseen.

Vuoden 2022 aikana koronaviruspandemiasta johtuvista poissaoloista saatiin Kelalta tartuntapäivärahan muodossa rahallista kompensatiota.

Poissaolot yhteensä: sisältää sairauspoissaolot, työtaturmat sekä työmatkataturmat.

	Poissaolot kalenteripäivinä 2021	Poissaolotapauksia 2021	Poissaolot kalenteripäivinä 2022	Poissaolotapauksia 2022
Alle 4 pv	2 093	481	2 952	594
4–29 pv	5 299	296	8 683	558
30–60 pv	2 182	32	2 490	37
61–90 pv	1 370	10	826	8
91–180 pv	663	4	241	2
Yli 180 pv	0	0	272	1
Yhteensä	11 607	823	15 464	1 200

Terveysperusteiset poissaolot

	Poissaolot kalenteripäivinä 2021	Poissaolot kalenteripäivinä 2022
Sairasloma, palkallinen	8 098	12 534
Sairasloma, osapalkkainen	2 005	2 104
Sairasloma, palkaton	1 327	676
Yhteensä	11 430	15 314

Sattuneet työmatka- ja työtaturmat ja vakuutusyhtiön maksamat korvaukset

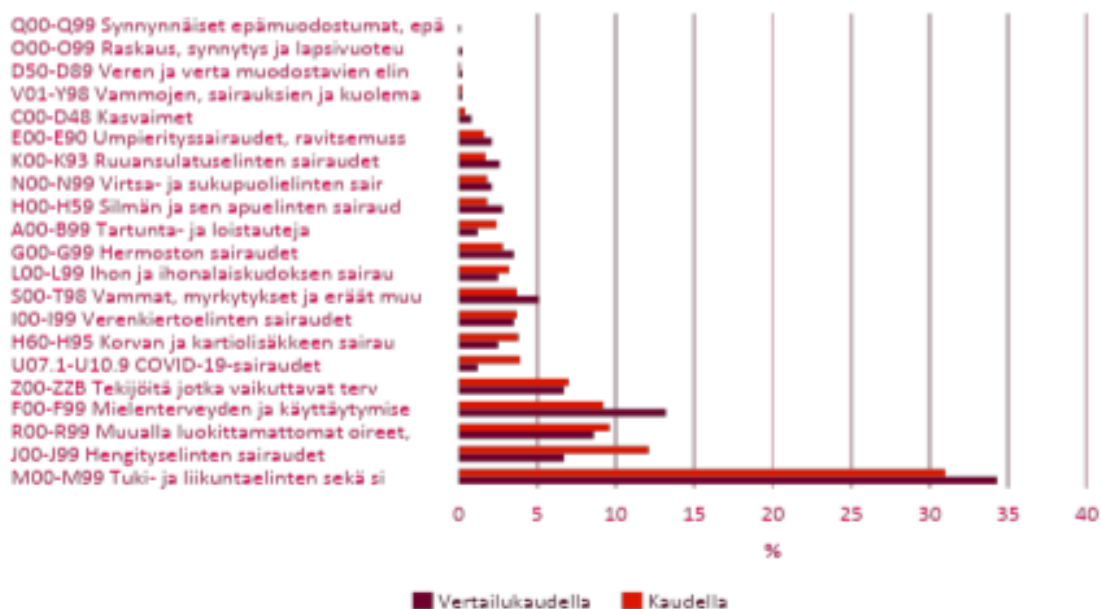
	2021		2022	
Työmatka- ja työtaturmat	kpl	€	kpl	€
Työ	42	28.142	37	14.667
Työmatka	8	5.368	10	10.701
Yhteensä	50	33.510	47	25.368

Poissaoloja työmatka- ja työtaturman vuoksi oli vuonna 2021 yhteensä 196 kalenteripäivää ja vuonna 2022 yhteensä 150 kalenteripäivää.

Etätyösuosituksen päättymisen ei lisännyt tapaturmien määrää vuositasolla ja myös korvauskustannuksissa nähtiin laskua.

Sairauspoissaolot ja käynnin syyt työterveyshuollossa (lähde: Pihlajalinna)

Työterveyskäyntien diagnoosit (ICD-10 jaotus, %)

Yllä olevassa Pihlajalinnan taulukossa vertailukausi tarkoittaa vuotta 2021 ja kausi vuotta 2022.

Eniten käyntejä työterveydessä on selvästi tuki- ja liikuntaelinsairauksien takia.

Työvoimakustannukset

	2021	2022
Poissaolokustannukset	€	€
Vuosiloma, säästövapaa, lomarahavapaa	2.038.112,30	2.209.768,76
Sairauspoissaolot	817.492,10	1.308.888,54
Perhevapaat	90.295,93	113.868,11
Muut poissaolot	97.200,65	127.984,35
Koulutus	91.398,60	105.917,79
Työtapaturmat ja ammattitaudit	13.157,80	11.798,37
Kuntoutus	959,33	2.006,47

Henkilöstön osallistuminen koulutuksiin

Koulutuspoissaolot	Poissaolleiden henkilölukumäärä	Poissaolot työpäivinä	Poissaolot €
Koulutus, palkallinen	347	1217	99.093,52
Opiskelu / koulutus, palkaton	7	20	
Oppisopimuskoulutus, palkallinen	11	71	6.601,0
Oppisopimuskoulutus, palkaton	1	11	
Opintovapaalain alainen opintovapaa, palkaton	13	1054	
Täydennyskoulutus	2	2	223,27
Työsuojelukoulutus, palkallinen	3	7	901,76
Luottamusmieskoulutus, palkallinen	9	37	4.642,08
Yhteistoiminta, palkallinen	8	22	1.414,13
Yhteensä	401	2441	112.875,76

Palkallisina koulutuksina on vuoden 2022 lukuihin laskettu mukaan kaikki palkalliset koulutukset, myös sisäiset koulutukset.

Vuonna 2022 toteutettiin mm. koko henkilöstölle suunnattu Lean-koulutus. Esihenkilöiden kuukausittaisia koulutustilaisuuksia jatkettiin, joita ei ennen ole myöskään huomioitu tilastossa.

Henkilöstön palkitseminen

Palkitsemislaji	Henkilöt	Kustannus €
Oman kunnan palvelu		
40 vuotta oman kunnan palvelua	6	1.442,12
30 vuotta oman kunnan palvelua	8	2.100,38
20 vuotta oman kunnan palvelua	16	3.131,64
50- ja 60-vuotismerkkipäivät	30	4.500,00
Yhteensä	60	11.174,14

Työterveyshuolto

Kaupungin palveluksessa olevan henkilöstön työterveyshuoltopalvelut ostettiin Pihlajalinna Oy:ltä. Kustannukset vuonna 2022 olivat yhteensä 255 138,51 euroa ja vuonna 2021 199 540,68 euroa.

Korvausluokassa I oli työterveyshuollon kustannuksia 107 485,41 euroa (42 %) ja korvausluokan II kustannukset olivat 147 653,10 euroa (58 %).

Työterveyssopimuksen kustannuksia jouduttiin neuvottelemaan uudestaan kesällä 2022, minkä vuoksi työterveyspalveluiden kokonaiskustannukset nousivat.

Työterveyshuollon kustannukset

	2022	2021	2020
Korvausluokka I	107.485	82.938	78.477
Korvausluokka II	147.653	116.602	145.863
Yhteensä	255.138	199.540	224.340
Kela korvaus	138.000	108.000	120.000
Yhteensä	117.138	91.540	104.340

Työntekijäkohtaiset kustannukset

	2022	2021	2020
Korvausluokka I	130,60	106,19	95,24
Korvausluokka II	179,41	149,30	177,02
Yhteensä	310,01	255,49	272,26
Kela korvaus	167,68	138,28	145,63
Yhteensä	142,33	117,21	126,63

Yhteistoiminta

Työnantajan ja henkilöstön välinen yhteistoiminnan järjestäminen on sovittu Haminan kaupungin ja kaupungissa edustettuina olevien ammattijärjestöjen kesken yhteistoiminnan pelisäännöillä.

Yhteistyöelimenä toimii yhteistyötoimikunta, jossa käsitellään sekä työsuojeluyhteistoimintaa että muuta yhteistoimintaa. Yhteistyötoimikunnassa on kuusi työnantajan edustajaa, joista kaksi on kaupunginhallituksen jäsentä ja 10 henkilöstön edustajaa.

Hallintojohtaja ja henkilöstöpäällikkö sekä pääluottamusmiehet kokoontuvat kuukausittain käymään läpi ajankohtaisia henkilöstöasioita.

Henkilöstön oikeudenmukaisen ja tasa-arvoisen kohtelun turvaamiseksi kaupungissa on yhteistyössä henkilöstön edustajien kanssa tehty tehtävien vaativuuden

arviointia kaikilla sopimusaloilla. Periaatteena on, että yhtä vaativasta työstä maksetaan samaa palkkaa. Tarvittaessa työn vaativuustekijöitä muutetaan uuden tilanteen mukaisesti ja tehdään tarvittavat palkankorjaukset.

Yhdessä henkilöstön edustajien kanssa työnantaja uudisti vuonna 2022 henkilökohtaisen lisän myöntökriteereitä sekä prosessia.

Haminan henkilöstön rekrytoinnissa noudatetaan valitsevaa lainsäädäntöä ja tämä turvaa jo hakuvaiheessa sen, että minkäänlaista tasa-arvolain tai yhdenvertaisuuslain vastaista syrjintää ei tapahdu. Seksuaalisesta tai sukupuoleen perustuvasta häirinnästä ei ole tullut yhtään ilmoitusta työsuojeluun.

Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Riskienhallinnan viitekehys ja sen seurannan työnjako on määritelty kaupunginvaltuuston hyväksymissä perusteissa, jotka päivitettiin vuonna 2019 vastaamaan muuttunutta toiminnanohjausta. Sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta raportoidaan tilinpäätöksen lisäksi toisen osavuosisikatsauksen yhteydessä. Lisäksi vuodesta 2022 lähtien kaupunginhallitukselle on raportoitu talouden ja toiminnan kannalta olennaisista seikoista osavuosisikatsausten käsittelyn yhteydessä. Sisäisestä valvonnasta pyritään näin tekemään suunnitelmallista ja dokumentoitua toimintaa, jonka toteutumisesta kaupunginhallitus seuraa säännöllisesti talousarviovuoden aikana.

Lisäksi kaupunginhallitus käsittelee osana tilinpäätöstä palvelualueittain laaditut sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan selonteot. Myös talousarvion tavoitteiden toteutumista arvioidaan riskienhallinnan näkökulmasta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista on annettu ohjausta ja neuvontaa talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa. Edellisvuoden tavoin johtotiimin valmisteleva riskirekisteri päivitettiin ja käsiteltiin kaupunginhallituksessa. Kaupungin toiminnan kannalta olennaiset riskit on jaoteltu neljään eri luokkaan sen mukaan, mihin kaupungin strategian toteuttamisen kannalta tärkeään tavoitteeseen riski liittyy. Riskirekisteriä ylläpidetään säännöllisesti, ja se viedään vuosittain tiedoksi kaupunginhallitukselle.

Johdon asiantuntijapalveluissa seurattiin toimielinten päätösten lainmukaisuutta. Käytännössä kaikkiin vaativiin päätöksentekotilanteisiin liittyi etukäteisneuvontaa, jossa tavoitteena on päätöksen oikeellisuuden turvaaminen. Hallintosäntöä seurataan ja päivitetään säännöllisesti. Viranhaltijapäätökset saatetaan toimielimille tiedoksi mahdollisen otto-oikeuden käyttämistä varten. Päätökset ovat nähtävissä myös kaupungin nettisivuilla.

Tavoitteiden toteutumista ja toiminnan tuloksellisuutta sekä kaupunkistrategian toteutumista seurattiin osavuosisikatsausten yhteydessä, jotka vietiin valtuuston käsiteltäväksi. Kuntalain mukaan valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden

toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa arvioi myös tarkastuslautakunta antamassaan arviointikertomuksessa.

Talouden seurannan välineenä oli web-raportointi, jossa on jatkuvasti päivittyvät talouden toteutumara-portit. Kokonaistilanteesta raportointiin toimielimille säännöllisesti. Talousarvion poikkeamisista raportointiin sekä tarvittavat määrärahamuutokset tehtiin vähintään osavuosisikatsauksissa, joita annettiin valtuustolle viime vuonna kaksi. Lisäksi vuoden 2022 viimeiset talousarviomuutokset käsiteltiin joulukuun kaupunginvaltuustossa.

Taloutta ja toimintaa arvioitiin säännöllisesti myös johtoryhmissä ja työpaikkapalaverissa.

Palveluiden hinnoittelun ajantasaisuutta seurattiin. Sisäisen vuokrien määrittely on uudistettu vastaamaan paremmin Suomessa yleisesti käytössä olevia sisäisen vuokran laskentamenetelmiä jo vuoden 2020 alusta lukien. Taksojen ja maksujen ajantasaisuus tarkistettiin.

Tiliointejä tarkastettiin laskujen hyväksymisen yhteydessä. Kassojen tarkistukset tehtiin ennalta ilmoittamatta.

Vakuutusturvaa arvioidaan säännöllisesti ja omaisuusluettelo päivitetään vuosittain. Kaupungin omaisuus- ja henkilöstöriskejä arvioidaan vähintään vakuutusturvan kilpailuttamisen yhteydessä. Rakennushankkeissa on otettu kiinteistövakuutuksen riskilisävakuutus. Myös julkisyhteisön hallinnon vastuuvakuutuksen kattavuutta on laajennettu aiemmin. Vakuutusasioissa hyödynnetään vakuutusmeklarin asiantuntemusta.

Häiriötilanteiden aikaista toimintaa varten on nimetty johtoryhmä. Kaupungin kokonaisturvallisuussuunnitelma on laadittu vuoden 2021 aikana. Korona-aikana perustettiin erillinen koronajohtoryhmä. Ukrainan sodan seurauksen kokonaisturvallisuuden täytäntöönpanoon kiinnitettiin entistä enemmän huomiota ja perustettiin erillinen turvallisuusjohtoryhmä.

Omaisuuksien hankinta- ja luovutusrajat on määritelty hallinto- ja toimintasäännöissä sekä talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa. Hankintoja kilpailutetaan joko omana työnä, Sarastian kautta tai hyödyntämällä Hanselin (ent. KL-kuntahankinnat) kilpailutuksia. Kaupungin omia hankintoja varten käytössä on sähköinen järjestelmä (Cloudia).

Rakennusomaisuuden osalta toimintaa ohjaa kiinteistöohjelma, jonka päivitys on käynnissä. Ohjelma on osa kaupungin strategian toimeenpano-ohjelmaa. Kaupungin tilojen sisäilma-asioita seuraa sisäilmatyöryhmä, joka kokoontuu säännöllisesti.

Pitkäkestoiset sopimukset on talletettu sopimuksen hallintajärjestelmään, jossa on määriteltä myös sopimuksesta vastuussa olevat viranhaltijat. Sopimusten seurannassa on apuna sähköinen sopimusarkisto (Jemma) sekä Cloudia sopimustenhallintajärjestelmä, joka mahdollistaa sopimuksen koko elinkaaren hallinnan (hankintapäätöksestä sopimukseen sekä sopimuksen jatkuvaan hallintaan). Sopimusjohtamisen osaaminen korostuu palvelujen ostojen lisääntymisen johdosta sekä organisaatiomuutosten myötä.

Kaupungin kehittäminen toteutetaan usein projektien muodossa ja erilaisten hankkeiden määrä on jatkuvassa kasvussa. Projektien hallinnoinnissa on ollut puutteita, joihin on vastattu paremmalla ohjauksella ja neuvonnalla. Talousarvion täytäntöönpano-ohjeistusta on myös tältä osin täsmennetty.

Hankerahoituksen ja avustusten merkitys kaupungin peruspalveluiden kehittämisen ja kasvavien palvelutarpeiden rahoittamisen kannalta on korostunut peruspalveluiden valtionosuusrahoituksen sijaan viime vuosina. Avustus- ja hankehaun osaamista on vahvistettu vuoden 2022 aikana ja kehitystyö jatkuu edelleen. Käynnissä on hanke- ja avustushaun prosessien kuvaaminen ja prosessi on tarkoitus jalkauttaa vuoden 2023 aikana.

Aktiivisen tuen mallin avulla edistetään henkilöstön työkykyä ja työssäjaksamista.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisessa ei ole havaittu virheitä tai rikkomuksia.

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Toimintatuotot yhteensä kasvoivat peräti 5,6 miljoonaa euroa (21 %) edellisvuodesta noin 31,9 miljoonaan euroon. Kasvu selittyi kertaerillä, jotka muodostuivat sote- ja pelakiinteistöjen myynnistä hyvinvointialueelle sekä tilikaudella toteutuneista merkittävistä maakaupoista ja rasiitekorvauksesta.

Toimintakulut olivat yhteensä 166,1 miljoonaa euroa. Toimintakulut kasvoivat edellisvuodesta noin 12,2 miljoonaa euroa (7,9 %). Palvelujen ostot kasvoivat 8,2 miljoonaa euroa (7,8 %) johtuen pääasiassa Kymsoten maksuosuuksien kasvusta. Henkilöstömenot kasvoivat 1,7 miljoonaa euroa (4,5 %) johtuen koronapandemian vuoksi kasvatus- ja koulutuspalveluissa kasvaneilla sijaiskustannuksilla, ukrainalaisten turvapaikanhakijoiden tarvitseman valmistavan opetuksen rekrytoinneilla sekä lisääntyneillä hankkeilla, joita varten on palkattu hanke-työntekijöitä. Aineiden ja tarvikkeiden ostot kasvoivat 1,2 miljoonaa euroa (16,8 %) johtuen pääosin energian hinnan noususta.

Toimintakate heikkeni 6,5 miljoonaa euroa (5,1 %) ja oli 137,8 miljoonaa euroa.

Verotulot kasvoivat edellisvuodesta lähes 3,5 miljoonaa euroa (3,5 %). Kunnallisveroja kertyi 74,7, yhteisöveroja 20,2 ja kiinteistöveroja 7,3 miljoonaa euroa. Kunnallisverotulot pienentyivät edellisestä vuodesta yli 2,8 miljoonaa euroa palkkasumman heikosta kehityksestä johtuen. Yhteisöverot kasvoivat 5,7 miljoonaa euroa johtuen Haminan kuntakohtaisen jako-osuuden edelleen jatku- neesta myönteisestä kehityksestä. Yhteisöverotulot oli- vat lähes kolminkertaiset kiinteistöverotulojen kerty- mään nähden. Kiinteistöverot kasvoivat 0,5 miljoonaa euroa.

Valtionosuudet kasvoivat 1,4 miljoonaa euroa. Peruspal- velujen valtionosuus oli verotulojen tasaus huomioiden 33,9 miljoonaa euroa. Valtionosuuspäätöksessä on ero- tettu varainhoitovuodesta 2010 lähtien toteutetuista ve- roperustemuutoksista johtuva kunnallisverotulomu- u- t- o- k- s- i- a vastaava veromenetyksen korvaus erilleen kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta. Veromenetyksen korvaus oli 10,6 miljoonaa euroa. Opetus- ja kulttuuri- toimen muut valtionosuudet olivat -1,7 miljoonaa euroa.

Korot olivat edelleen poikkeuksellisen alhaisella tasolla. Korkokulut olivat 167.000 euroa ja puolittuivat edelli- sestä vuodesta. Lainasalkun keskiporkko (ml. korkosuo- jaukset) vuonna 2021 oli 0,45 %, kun se edellisenä vuo- tena oli 0,58 %. Tilinpäätöshetkellä lainakannasta oli suo- jattu kiinteällä korolla tai korkojohdannaisilla yhteensä 92 %.

Kymenlaakson Sähkö Oy maksoi kaupungille osinkoa 0,4 miljoonaa euroa. Haminan Energia Oy ei maksanut osin- koa vuonna 2022.

Vuosikatetta kertyi 11,8 miljoonaa euroa, mikä oli 2,7 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän. Vuosikate kat- toi poistot 109 % (146 %).

Poistot yhteensä olivat 10,9 miljoonaa euroa ja kasvoivat edellisvuodesta 9,4 %.

Kaupungin tulos sisältäen vesiliikelaitoksen oli 1,0 mil- joonaa euroa ylijäämäinen. Tulos heikkeni edellisestä vuodesta 2,1 miljoonaa euroa.

Bruttoinvestoinnit olivat 9,6 miljoonaa euroa ja nettoin- vestoinnit 9,5 miljoonaa euroa. Investointien tulorahoit- tusprosentti oli 125 % (104 %). Suurimmat investointi- kohteet olivat aluepalveluiden investoinnit 4,5 miljoonaa euroa sekä vesihuollon saneeraus- ja uusinvestoinnit yh- teensä 2,3 miljoonaa euroa.

Kaupungin lainamäärä oli vuoden lopussa 63,0 miljoonaa euroa. Kokonaislainamäärä pieneni 12,4 miljoonaa eu- roa. Lainamäärästä 58,4 miljoonaa euroa oli pitkäaikaisia talousarviolainoja. Konsernitilin tililimiittia oli käytössä 1,1 miljoonaa euroa ja loput 3,5 miljoonaa euroa muo- dostui konsernitilivelasta tytäryhteisöille.

Haminan Vesi -liikelaitoksen liikevaihto pienentyi 1,2 mil- joonaa ollen 6,8 miljoonaa euroa. Edellisvuonna liikevaiht- o- olivat kasvattaneet merkittävät kertaluonteiset liittymismaksut. Liikelaitoksen tilikauden ylijäämä oli 0,4 mil- joonaa euroa. Vesiliikelaitoksen erillistilinpäätös on osa kaupungin tilinpäätöstä. Se esitetään omissa pääkohdas- saan.

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Ulkoiset tuotot ja kulut, Kaupunki ja vesiliikelaitos	2022 1 000 euroa	2021 1 000 euroa
Toimintatuotot	31 987	26 331
Valmistus omaan käyttöön	314	323
Toimintakulut	-166 055	-153 900
Toimintakate	-133 754	-127 246
Verotulot	102 244	98 763
Valtionosuudet	42 809	41 394
Rahoitustuotot ja -kulut	590	1 671
Korkotuotot	220	420
Muut rahoitustuotot	555	1 594
Korkokulut	-167	-334
Muut rahoituskulut	-18	-9
Vuosikate	11 888	14 582
Poistot ja arvonalentumiset	-10 866	-9 931
Tilikauden tulos	1 022	4 652
Vapaaehtoisten varausten lisäys	0	-1 500
Tilikauden yli-/alijäämä	1 022	3 152

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2022	2021
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	19,3	17,1
Vuosikate/Poistot, %	109,4	146,8
Vuosikate, €/asukas	608	740
Asukasmäärä 31.12.	19 559	19 702

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2022	2021
Kaupunki ja vesiliikelaitos	1 000 euroa	1 000 euroa
Toiminnan rahavirta	2 965	13 461
Vuosikate	11 888	14 582
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-8 921	-1 121
Investointien rahavirta	8 063	-13 590
Investointimenot	-9 569	-14 085
Rahoitusosuudet investointimenoihin	115	58
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	17 517	437
Toiminnan ja investointien rahavirta	11 030	-129
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	449	320
Antolainasaamisten lisäys	-34	-158
Antolainasaamisten vähennys	483	478
Lainakannan muutokset	-12 438	-9 420
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 116	20 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-15 421	-26 849
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 867	-2 311
Oman pääoman muutokset	0	-260
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 024	2 439
Rahoituksen rahavirta	-14 014	-6 661
Rahavarojen muutos	-2 984	-6 790
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12. (1000 euroa)	426	3 410
Rahavarat 1.1. (1000 euroa)	3 410	10 200
	-2 984	-6 790
	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, 1000 euroa	6 484	-608
Investointien tulorahoitus, %	125,8	104,0
Laskennallinen lainanhoitokate	1,5	1,5
Kassan riittävyys, pv	1	6
Asukasmäärä 31.12.	19 559	19 702

Tase ja sen tunnusluvut

Kaupunki ja vesiliikelaitos

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
<i>1 000 euroa</i>			<i>1 000 euroa</i>		
PYSYVÄT VASTAAVAT	190 161	203 490	OMA PÄÄOMA	112 193	111 173
Aineettomat hyödykkeet	979	1 220	Peruspääoma	85 276	85 276
Aineettomat oikeudet	51	135	Arvonkorotusrahasto	5 289	5 334
Muut pitkävaikutteiset menot	928	1 085	Muut omat rahastot	476	476
Aineelliset hyödykkeet	126 192	138 722	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	20 129	16 935
Maa- ja vesialueet	34 470	34 695	Tilikauden yli-/alijäämä	1 022	3 151
Rakennukset	43 630	55 439			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	44 021	46 498	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET	3 000	3 000
Koneet ja kalusto	1 459	1 437	VARAUKSET		
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	2 612	653	Vapaaehtoiset varaukset	3 000	3 000
Sijoitukset	62 990	63 548	PAKOLLISET VARAUKSET	163	3 041
Osakkeet ja osuudet	54 068	54 186	Muut pakolliset varaukset	163	3 041
Muut lainasaamiset	8 702	9 149			
Muut saamiset	220	213			
			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	220	250
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	142	163	Lahjoitusrahastojen pääomat	220	250
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	142	163			
			VIERAS PÄÄOMA	81 903	93 849
VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 176	7 660	Pitkäaikainen	51 530	65 645
Saamiset	6 749	4 230	Lainat rahoitus- ja vakuutus- laitoksilta	50 822	64 171
Pitkäaikaiset saamiset	20	20	Lainat julkisyhteisöiltä	0	773
Muut saamiset	20	20	Liittymismaksut ja muut velat	708	701
Lyhytaikaiset saamiset	6 729	4 230	Lyhytaikainen	30 373	28 204
Myyntisaamiset	3 009	3 258	Lainat rahoitus- ja vakuutus- laitoksilta	8 697	8 776
Lainasaamiset	2 145	0	Lainat julkisyhteisöiltä	0	105
Muut saamiset	1 239	669	Lainat muilta luotonantajilta	3 482	1 615
Siirtosaamiset	336	303	Saadut ennakot	18	12
Rahat ja pankkisaamiset	427	3 410	Ostovelat	10 892	9 598
			Muut velat	1 549	2 576
			Siirtovelat	5 735	5 522
VASTAAVAA YHTEENSÄ	197 479	211 313	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	197 479	211 313

TUNNUSLUVUT

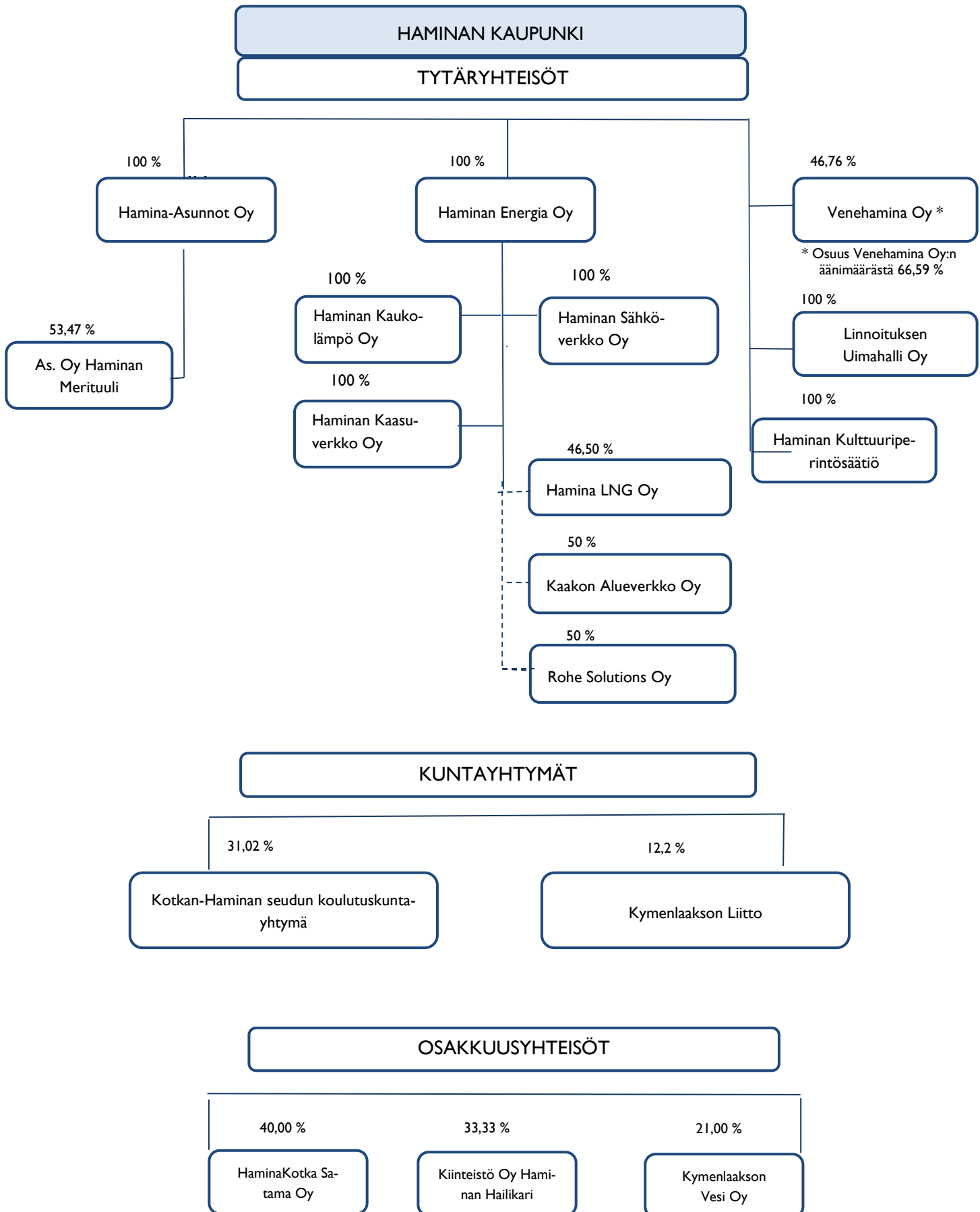
	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	58,3	54,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	46,3	56,4
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	21 151	20 087
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 081	1 020
Lainakanta 31.12. 1000 €	63 002	75 440
Lainakanta 31.12. €/asukas	3 221	3 829
Lainat ja vuokravastuut, 1000€	69 769	82 934
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	3 567	4 209
Lainasaamiset, 1000 €	8 702	9 149
Asukasmäärä	19 559	19 702

Kokonaistulot ja -menot

TULOT	milj.€	%	MENOT	milj.€	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	32,0	16,6	Toimintakulut	166,1	88,3
Verotulot	102,2	53,0	- valmistus omaan käyttöön	-0,3	-0,2
Valtionosuudet	42,8	22,2	Korkokulut	0,2	0,1
Korkotuotot	0,2	0,1	Muut rahoituskulut	0,0	0,0
Muut rahoitustuotot	0,6	0,3	Satunnaiset kulut		
Tulorahoituksen korjaukset			Tulorahoituksen korjaukset		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden			- Pakollisten varausten muutos	-2,9	-1,5
luovutusvoitot	-6,3	-3,2	Investoinnit		
Investoinnit			Investointimenot	9,6	5,1
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,1	0,1	Rahoitustoiminta		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden			Antolainasaamisten lisäys	0,0	0,0
luovutustulo	17,5	9,1	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	15,4	8,2
Rahoitustoiminta			Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0,0	0,0
Antolainasaamisten vähennys	0,5	0,3			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1,1	0,6			
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	1,9	1,0			
Kokonaistulot yhteensä	192,7	100,0	Kokonaismenot yhteensä	188,1	100,0

Hamina konsernin toiminta ja talous

Hamina konserniin kuuluvat yhteisöt

Kaupungin merkittävin konsernitaseen ulkopuolinen omistus on HaminaKotka Satama Oy, josta kaupunki omistaa 40 %. Kymenlaakson Sähkö Oy:n omistus on 13,88 %.

Konsernirakenne muuttui tilikauden aikana Haminan Energia Oy:n muodostettua konsernin yhtiön jakautumisen seurauksena.

Konsernin toiminnan ohjaus ja tavoitteiden toteutuminen

Konsernin toiminnan ohjausta on käsitelty konserninelontekokohdassa.

Talousarviossa määriteltiin tärkeimmille konserniyhteisöille seuraavat tuloutustavoitteet.

	Tavoite	Toteutuma 2022
HaminaKotka Satama Oy	Sopimuksenmukaiset veloitteet ja sitoumukset	Toteutui
Haminan Energia Oy	Kaupungille tuloutetaan osinkotuloja 1,0 M€	Ei toteutunut
Hamina-Asunnot Oy	ei tuloutustavoitetta	
Linnoituksen Uimahalli Oy	ei tuloutustavoitetta	

Yhteisön nimi

Haminan Energia -konserni

Konsernirakenne

Haminan Energia Oy (emoyhtiö)
Haminan Sähköverkko Oy (100,0 %)
Haminan Kaasuverkko Oy (100,0 %)
Haminan Kaukolämpö Oy (100,0 %)
Hamina LNG Oy (46,5 %)
Kaakon Alueverkko Oy (50,0 %)
Rohe Solutions Oy (50,0 %)

Toiminta-ajatus

Haminan Energia -konsernin omistajapoliittisena päätavoitteena on kestävästi turvata energiahuollon toimintavarmuus, energian laatu ja kilpailukykyinen hinta sekä energia-alan kehittäminen paikallisesti ja valituilla toimialoilla myös kansallisesti.

Haminan Energian tulee toiminnassaan ja hinnoittelussaan toimia tasapuolisesti ja kustannusvastaavasti sekä kehittää energianhuoltoverkostoja ja palveluntarjontaa niin, että alueen luonnollinen kasvu on mahdollista.

Tärkeimmät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2022

Tavoite	Arvio tavoitteen toteutumisesta	Toteutunut Kyllä / Osittain / Ei
Perusliiketoimintoihin liittyvien energiahyödykkeiden toimitusvarmuuden ja riittävän laatutason ylläpitäminen.	Perusliiketoiminnoissa energiahyödykkeiden toimitusvarmuus ja riittävä laatutaso kyettiin turvaamaan poikkeuksellisesta markkinatilanteesta ja energiakriisistä huolimatta.	Kyllä
Sähköntuotanto on täysin päästötöntä tai uusiutuvaa.	Tuulivoimaa tuotettiin viiden oman tuulivoimalan voimin vuonna 2022 lähes 34 GWh. Osakkuusyhtiön kautta päästötön energiatuotantomme oli noin 3 GWh.	Kyllä

<p>Kaukolämmön tuotannossa uusiutuvan energian osuus on vähintään 78 %, ja yhtiö panostaa voimakkaasti kaukolämmön jakelun ja hiilineutraalin tuotannon kehittämiseen toiminta-alueellaan.</p>	<p>Uusiutuvan energian osuus kaukolämmön tuotannossa vuonna 2022 oli 73 %. Vuoden 2022 aikana saimme merkittävästi lisälämpöä kaukolämpöverkkoomme Södra Woodin tuottamasta hyötylämmöstä. Suunnitelmissamme on lähivuosina hyödyntää myös paikalliselta teollisuudelta saatavaa ylijäämä- ja hukkalämpöä.</p> <p>Olemme aktiivisesti mukana Haminan kaupungin HINKU-työryhmässä. HINKU on hiilineutraalisuuteen tähtäävien kuntien verkosto, jonka tavoitteena on 80 % päästövähennys vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä.</p>	<p>Osittain</p>
<p>Yhtiö tavoittelee merkittävää markkina-asemaa energiakaasujen liiketoiminta-alueella kehittämällä ja monipuolistamalla palvelutarjontaansa.</p>	<p>Energiakriisi vaikutti merkittävimmin energiakaasujen liiketoimintoihin. Keväällä 2022 käynnistetyt strategia- ja portfolio-työn myötä yhtiö pyrkii keskittämään energiakaasuliiketoiminnot osakkuusyhtiöihin.</p>	<p>Osittain</p>
<p>Yhtiö panostaa palvelutuotantoon ja tarjoaa mm. paikallisesti kaukolämmön kokonaistoimitusratkaisuja sekä sähköautonlataus- ja aurinkoenergiapalveluita asiakkaille.</p>	<p>Energiakriisin ja erityisesti kohonneiden kaasunhintojen vuoksi panostukset kohdistuivat merkittävimmin kaukolämpöliiketoimintaan. Muiden palvelutuotteiden osalta panostukset jäivät vaikutuksiltaan vähäisemmiksi.</p>	<p>Kyllä</p>
<p>Henkilöstö on yhtiön keskeinen voimavara ja yhtiö pyrkii jatkuvasti parantamaan työssä viihtymistä ja työturvallisuutta: tavoitteena on, että työtapahtumia ei sattuisi lainkaan.</p>	<p>Vuonna 2022 tapahtui viisi lievää työtapahtumaa. Työtyytyväisyyttä selvitetään laajemmin jälleen vuoden 2023 aikana. Konsernissa parannetaan jatkuvasti työturvallisuutta ja panostetaan työssä viihtymiseen.</p>	<p>Ei</p>
<p>Yhtiö tavoittelee tilikaudella 2022 merkittävää liikevaihdon kasvua LNG-terminaalin valmistuksessa kaupalliseen käyttöön sekä energiakaasuliiketoiminnan ja kaukolämpöliiketoiminnan kasvun myötä.</p>	<p>Haminan LNG-terminaali valmistui kaupalliseen käyttöön lokakuussa 2022. Liikevaihdon kasvuun on tämän lisäksi vaikuttanut merkittävästi energiahyödykkeiden, erityisesti energiakaasujen poikkeuksellisen korkeat hinnat. Kaukolämpöliiketoiminnan myyntivolyymi vuonna 2022 kasvoi noin 6 % edelliseen vuoteen nähden.</p>	<p>Kyllä</p>
<p>Yhtiö panostaa voimakkaasti strategiansa mukaisesti ydinliiketoimintoihinsa.</p>	<p>Haminan LNG-terminaali valmistui kaupalliseen käyttöön lokakuussa 2022, eli kansallisen huoltovarmuuden kannalta kriittisellä hetkellä. Rohe Solutions ja Haminan Energia toimivat aktiivisesti poikkeuksellisessa markkinatilanteessa LNG- ja maakaasumarkkinassa. Kaukolämpöliiketoimintaan kohdistui poikkeuksellisen suuri kysynnän kasvu ja tähän on panostettu rakentamalla verkkoa ja 29 uutta asiakasliittymää, sekä etsimällä kustannustehokkaita lämmöntuotantovaihtoehtoja. Sähköverkko- ja kaukolämpöliiketoimintaan tehdyillä panostuksilla</p>	<p>Kyllä</p>

	pyritään ylläpitämään erinomainen toimintavarmuus ja vastaamaan verkkoliiketoiminnan tuleviin kehittämistarpeisiin.	
Tavoitteena on, että konsernin liikevoittoprosentti on 7,8 % ja tilikauden voitto on 4,6 M€. Vuonna 2021 toteutuneen yritysraKENNE- ja rahoitusuudistuksen jälkeen konsernin vakavaraisuutta ja taseen pääomarakennetta kuvaava omavaraisuusastetavoite on 25 %. Sijoitetun pääoman tuottoprosentin odotetaan nousevan 8,3 %:iin.	Helmikuussa 2022 toteutuneesta tiedonsiirtoverkkojen ja Haminetti-liiketoiminnan myynnistä emoyhtiö tuloutti tilinpäätökseen noin 1,9 M€ myyntivoiton. Toukokuussa 2022 Fennovoima päätti Hanhikivi I -ydinvoimalan laitostoimitussopimuksen Rosatomin kanssa, jonka myötä hankkeeseen kohdistuneet tulonodotukset menetettiin ja konsernin emoyhtiö teki 9,1 M€ suuruisen alaskirjauksen sijoituksista vuoden 2022 tilinpäätökseen. Alaskirjauksen jälkeen konsernin tilikauden tappio oli -7,5 M€. Ilman tätä poikkeuksellista alaskirjausta konsernin tulos olisi ollut voitollinen noin 1,6 M€. Epävarmasta maailmantilanteesta ja energiakriisistä huolimatta konsernin tilikauden 2022 Liikevoitto-% oli 4,7 %, mikä jäi 3,1 %-yksikköä tavoiteltua heikommaksi. Arvonlennuskirjauksen aikaansaama tappio heikensi myös emoyhtiön ja konsernin tilinpäätöshetken omavaraisuusastetta, mutta tämä tunnusluku on korjaantunut merkittävästi jo tammikuussa 2023 emoyhtiön luovuttua kaasuverkko- ja osin kaasunmyyntiliiketoiminnoistaan. Taseessa 31.1.2023 emoyhtiön omavaraisuusaste oli kohonnut tilinpäätöshetken 11 %sta 20 %iin. Sijoitetun pääoman tuotto jäi 3,7 %iin.	Ei

Tärkeimmät investoinnit 2022

Kaasuverkkoliiketoiminta ja LNG-terminaali: LNG-terminaalin valmiiksi saattaminen ja liittäminen kansalliseen siirtoverkkoon sekä alueelliseen jakeluverkkoon

Kaukolämpöliiketoiminta: Kaukolämpöverkon laajentaminen, liittymät ja asiakaslaitteet sekä varalämpölaitos.

Sähköverkkoliiketoiminta: 110 kV sähköverkon laajentaminen, kunnossapito- ja peruseräparannusinvestoinnit jakeluverkossa.

Selvitys sisäisen valvonnan toteutumisesta ja riskien hallinnasta

Haminan Energia -konsernin riskienhallinnan tavoitteena on tukea yhtiön tavoitteiden saavuttaminen ja turvata toiminnan jatkuvuus. Yhtiön riskienhallinnan prosesseja ja toimintamallia on kehitetty vuoden 2022 aikana, ja yhtiön liiketoiminnalliset riskit tunnistettiin ja arvioitiin kattavasti huomioiden kaikki liiketoiminnat sekä tytär- ja osakkuusyhtiöt.

Haminan Energia -konsernilla on hallituksen hyväksymä riskienhallintapolitiikka sekä vastuullisuus- ja toimintapolitiikka. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta toteutetaan yhtiön toimintajärjestelmän ohjeistusten mukaisesti. Toimintajärjestelmä koskee kaikkia Haminan Energia -konsernin toimintoja ja se sisältää tarvittavat laadunhallinnan sekä ympäristö- ja työterveys- ja työturvallisuusasioiden hallinnan elementit.

Haminan Energia -konsernin merkittävimmät liiketoiminnalliset riskit ovat energia-alalle tyypillisesti merkittävien investointihankkeiden rahoitukseen ja toteutukseen liittyvät riskit sekä energiamarkkinoihin liittyvät riskit. Viranomaispäätösten aiheuttamat vaikutukset toiminnan tuottoon korostuvat reguloiduissa liiketoiminnoissa.

Sähköverkkoliiketoiminnan merkittävimmät riskit liittyvät suurhäiriöihin ja asiakkaiden kulutuksen äkillisiin muutoksiin. Suurhäiriöriskiä hallitaan sähköverkkoa kaapeloimalla ja muilla suljetuilla verkkoratkaisuilla. Asiakkaiden merkittävät kulutusmuutokset koskevat lähinnä alueella toimivia suur- ja pk-yrityksiä, joiden toiminta voi päättyä nopeastikin. Tätä tulorahoitusriskiä pyritään hallitsemaan tariffirakenteita kehittämällä.

Kaukolämpöliiketoiminnan merkittävimmät riskit liittyvät polttoaineen hintaan ja saatavuuteen sekä huippu- ja varavoiman riittävyyteen kasvavan myyntivolyymin myötä. Polttoaineiden saatavuusriskin minimoimiseksi polttoaineen hankinta on hajautettu useammalle polttoaineen toimittajalle.

Arvio tulevasta kehityksestä

Epävarma maailmantilanne, sota Euroopassa ja koronapandemia ovat aiheuttaneet energiakriisin, materiaalipulaa ja logistiikan haasteita. Nämä entisestään ovat nostaneet energian ja muiden tuotteiden hintoja, kasvattaneet inflaatiota ja lisänneet talouden epävarmuutta.

Haminan alueen energiainfra on monipuolinen, toimitusvarma, kattava ja kasvava. Strategia- ja portfoliotyö käynnistettiin vuoden 2022 keväällä, minkä pohjalta yhtiö pyrkii keskittämään energiakaasuliiketoiminnot osakkuusyhtiöihinsä. Haminan satamaan rakennetun LNG-terminaalin rooli ensimmäisenä ja ainoana kansalliseen kaasunsiirtoverkkoon yhdistettynä terminaalina on merkittävä. LNG-terminaali avautui Suomen energiamarkkinoiden avuksi juuri kriittisellä hetkellä, lokakuussa 2022. Terminaali on tärkeä osa kokonaisuutta, jolla korvataan venäläistä kaasua. Terminaali on myös tulevaisuuden energiavarasto, ja jatkossa monet eri energiamuodot voivat hyödyntää terminaalikompleksia. Terminaalin infra tukee puhtaan kaasun tulemistä markkinoille; biokaasu ja uusiutuvat kaasut voidaan nesteyttää LNG:n tavoin. Rohe Solutions Oy:n liiketoiminta on hyvässä kasvusuunnassa ja yhtiö toimii kilpailukykyisenä kaasumarkkinalla. Tärkeä osa Rohen tulevaisuuden tuotevalikoimaa ovat LNG:n rinnalla uusiutuvat nesteytetyt kaasut, kuten biokaasu ja synteettinen metaani.

Huippu- ja varavoiman riittävyyttä arvioidaan säännöllisesti myyntivolyymin kasvaessa. Myös nopeat ja ennakkoimattomat lainsäädännölliset ohjaukset aiheuttavat epävarmuutta toiminnan kehittämiseen.

Kaikkeen energiantuotantoon sekä verkkoliiketoimintaan liittyy tuotantolaitosten tai verkostojen rikkoutumisen riski. Merkittävimmät energiantuotanto- ja jakelulaitteistot on vakuutettu asianmukaisin ja kattavin vakuutusin. Lisäksi energian saatavuuteen ja jakeluun liittyviin häiriöihin varaudutaan valmius- ja varautumissuunnitelmien mukaisin toimin sekä näihin liittyvin harjoitus- ja koulutustoimin.

Syksyllä 2022 kaupalliseen käyttöön avautuneen Haminan LNG-terminaali toiminta on käynnistynyt odotetusti. Liiketoiminnan käynnistyessä terminaalin toimintaan liittyy käytettävyyteen ja kapasiteetin myyntiin liittyviä taloudellisia riskejä.

Rahoituksen riskejä hallitaan vakaalla rahoituspolitiikalla. Korkoriskiä vastaan on suojauduttu ottamalla osa lainoista kiinteäkorkoisena ja osa vaihtuvakorkoisena, sekä korkosuojausten avulla.

Kaasun markkinahinta nousi ennätysellisen voimakkaasti vuoden 2022 aikana, mutta nousu pysähtyi vuoden loppupuolella. Tulevaisuudessa kaasun hintavaihtelua on edelleen odotettavissa, kuten muissakin energijakeissa. Myös sähkön hinta kohosi poikkeuksellisesti vuonna 2022, mutta vuonna 2023 sähkön hinnan nousun odotetaan tasaantuvan.

Haminan Sähköverkko Oy panostaa yhä sähköverkojen käyttövarmuuden parantamiseen. Sähköverkkoliiketoiminnalle on tehty Energiaviraston sähköverkon kehittämissuunnitelman yhteydessä pitkän aikavälin investointi- ja rahoitussuunnitelma, jonka avulla sähköverkon kehittämistä optimoidaan sekä teknisistä että taloudellisista lähtökohdista. Kehittämissuunnitelmaa myös päivitetään vastaamaan sähkömarkkinalain muutoksen vaatimuksia. Yhteistyö osakkuusyhtiömme Kaakon Alueverkko Oy:n kanssa tukee tätä kehittämissuunnitelmaa.

Haminan Kaukolämpö Oy:n panostaa edelleen vihreän kaukolämmön tuotantoon ja varmatoimiseen, kattavaan verkkoon Haminan alueella. Tulevaisuudessa yhtiö pyrkii hyödyntämään entistäkin laajemmin hukka- ja ylijäämälämpöä. Yhtiö investoi KPA-laitokselle uuteen savukaasupesuriin ja lämmöntalteenottolaitteistoon, jonka avulla savukaasusta saadaan talteen muutoin hukkaan menevää energiaa sekä vähennetään pienhiukkaspäästöjä. Kun savukaasujen sisältämä lämpö saadaan talteen, polttoaineiden käyttö vähenee ja energiatehokkuus paranee.

Haminan Kaasuverkko Oy:n osakekauppa ja Haminan Energian kaasun hinnastoasiakkaiden liiketoiminta-kauppa Auris Energia Oy:n kanssa toteutuivat 31.1.2023. Kaupan toteutuminen vaikutti positiivisesti emoyhtiön vakavaraisuuden tunnuslukuihin jo tammi-kuussa 2023.

Tuloksellisuusmittarit	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Liikevaihto €	26 318 740	24 051 947	49 792 168	66 672 253	80 474 146
Liikevaihdon muutos, %	-6,7	-8,6	+107,0	+76,5	+61,6
Liikevoitto %	+6,5	-7,7	-1,7	+7,8	+4,7
Tilikauden tulos, €	1 457 523	3 350 975	-1 538 220	4 645 460	-7 504 349
Sijoitetun pääoman tuotto %	+4,8	-5,0	-0,1	+8,8	+3,7
Lainat	38 330 693	40 555 124	79 339 790	42 350 000	76 513 368
Leasingvuokravastuut €	19 563 799	12 936 662	18 237 418	14 082 890	18 295 819
Taseen loppusumma €	58 795 728	62 195 560	120 556 986	70 485 000	100 677 319
Omavaraisuusaste %	21,1	24,2	9,2	24,9	3,5
Haminan kaupungin omistusosuus %	100	100	100	100	100
Henkilöstö	44	52	60	57	69

TP 2022 ei ole täysin vertailukelpoinen edellisten tilikausien tuloksellisuusmittarien kanssa, sillä tilikausi 2022 oli ensimmäinen kokonainen 12 kk pituinen tilikausi, jolloin Haminan Energia raportoi konsernina yhdistelemällä myös yhteisyritysten omistusosuuksien mukaisen tuloksen ja taseen tuloksellisuusmittareihinsa.

Kaupungin sijoitukset	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Oman pääoman sijoitus Haminan kaupungilta, €	10 091 276	17 091 276	17 091 276	17 091 276	17 091 276
Pääomalainat, €	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole
Muut lainat, €	12 000 000	5 000 000	4 800 000	4 600 000	4 600 000
Takaukset, €	11 791 166	9 744 094	8 970 000	8 000 000	8 290 895

Yhteisön nimi

Hamina Asunnot Oy

Toiminta-ajatus

Viihtyisää, turvallista ja vaivatonta asumista kohtuuhinnalla.

Tärkeimmät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2022

Tavoite	Arvio tavoitteen toteutumisesta	Toteutunut Kyllä/Osittain/Ei
Asuntojen käyttöastetavoitteeksi on asetettu 95,0 %. Asuntojen käyttöasteen parantamiseksi lähdetään selvittämään 2-3 kiinteistön mahdollista myyntiä tai purkua.	Asuntojen käyttöastetavoite ei toteutunut suunnitellusti. Koko vuoden keskimääräinen käyttöaste oli 90,9 % (vuonna 2021, 88,6 %). Yksi kerrostalo (Marinkuja 2, 52 asuntoa) ja yksi rivitalo (Kokkokallionkatu 4, 24 asuntoa) myytiin vuoden 2022 aikana. Molemmat kohteet olivat huonokuntoisia ja niissä oli alhaiset käyttöasteet.	Käyttöastetavoite: ei Myynti: kyllä

Kiinteistökannassa on kohteita, joissa käyttöaste on ollut jo pitkään alhaisella tasolla tai jotka ovat huonokuntoisia ja niissä on tiedossa suuria ja kalliita peruskorjauksia.		
Asuntojen vuokraustoimintaa tehostetaan lisäämällä markkinointia sekä lyhentämällä asuntojen tyhjänä oloaikaa vuokralaisten vaihtumisen yhteydessä.	Otettiin käyttöön nettisivuille markkinointihaku, jossa asunnonhakijat voivat itse etsiä sopivaa asuntoa. Vuokralaisen vaihtumisen yhteydessä toteutetaan huoneistotarkastukset ja mahdolliset huoneistoremontit nopealla aikataululla.	Osittain
Vuokrat säilytetään kohtuullisella ja kilpailukykyisellä tasolla. Vuokrankorotustarve vuodelle 2022 on noin 1,7 %, jolla mahdollistetaan rakennusten tarvittavat korjaukset ja asuntojen viihtyisyys myös tulevaisuudessa.	Vuokria korotettiin 1.3.2022 alkaen noin 1,4 % (keskimäärin 0,20 €/m ² /kk). Keskivuokra vuonna 2022 oli 10,56 €/m ² /kk. Energia-kustannusten ennätysellisen suuri hinnannousu aiheutti vuokrankorotuksista huolimatta haasteita yhtiön talouteen loppuvuonna.	Osittain (tehty korotus ei ollut riittävä)
Kiinteistönhoito kilpailutetaan vuoden 2022 aikana.	Kiinteistönhoito ja siivous kilpailutettiin ja säästöä syntyy kilpailutuksen kautta noin 80.000 €/vuodessa.	Kyllä
Kuntoarvioiden tekoa jatketaan ja niistä saadaan tarkempaa tietoa kiinteistöjen nykyisistä ja tulevista korjaustarpeista. Kuntoarvioiden tuloksia hyödynnetään kiinteistöjen salkutuksessa, jota jatketaan vuonna 2022.	Kuntoarvioiden tekoa on jatkettu ja vuonna 2022 on tehty kuntoarvio 15 kiinteistöön. Salkutus on käynnistetty, mutta työ pääsee käyntiin kunnolla vasta vuonna 2023, kun suurin osa kuntoarvioista on tehty (noin 3/4 kohteista).	Osittain (kuntoarviot kyllä, salkutus ei)

Tärkeimmät investoinnit 2022

Vuonna 2022 toteutettiin peruskorjauksia lähes 1,7 miljoonalla eurolla. Suurimpina investointeina toteutettiin kahden rivitalokohteen kaikkien kylpyhuoneiden ja saunojen peruskorjaus (yhteensä 35 asuntoa), yhden luhtitalon vesikaton uusiminen ja kahden rivitalon läm-

mitysjärjestelmän vaihto maakaasusta maalämpöön. Lisäksi yhdessä kerrostalossa vaihdettiin lämmitysjärjestelmä maakaasusta kaukolämpöön. Muutoin kiinteistöjen ja huoneistojen korjauksia on tehty talousarvion puitteissa.

Selvitys sisäisen valvonnan toteutumisesta ja riskien hallinnasta

Yhtiön toimintaa ohjaavat osakeyhtiölain, aravalainsäädännön ja muun lainsäädännön ohella myös 5.4.2022 yhtiön hallituksen hyväksymät kaupungin konserniohjeet. Tuloksellisuutta ja tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti. Riskienhallinta kuuluu konsernin johdon toiminnallisiin vastuisiin ja sen kehittäminen on pysyvää toimintaa. Organisaation pienuudesta johtuen itsearviointin merkitys sisäisessä valvonnassa on suuri.

Konsernin pääkirjanpito- ja myyntireskontran hoito sekä tilinpäätöksen laadinta ovat ulkoistettu. Näitä palveluita koskevissa sopimuksissa on määritelty palveluita tuottavan yhtiön vastuut, velvoitteet ja raportointikäytännöt.

Konsernin emoyhtiön organisaation tehtäviin kuuluu mm. rahavarojen hallinta ja rahoitukseen liittyvät järjestelyt.

Toimintaympäristön muutosten vaikutuksia yhtiön toimintaan analysoidaan ja tavoitteita uhkaavia tekijöitä ennakoidaan talousarvion valmistelun yhteydessä vuosittain. Yhtiön merkittävimmät taloudelliset riskit liittyvät vuokrausasteen laskuun ja kiinteistöhoitokustannusten kasvuun. Vuokra-asuntojen käyttöastetta, vaihtuvuutta, hakijoiden määrää sekä näiden muutoksia seurataan kuukausittain ja reagoidaan mahdollisimman nopeasti muutoksiin.

Rahoitusriskejä hallitaan korkokehityksen seurannalla ja tarvittaessa lainojen uudelleen järjestelyllä. Lainasalkussa vaihtuvakorkoisten lainojen osuus pidetään pienenä. Investointien rahoittaminen hoidetaan pääsääntöisesti kiinteäkorkoisilla lainoilla rahoituskustannusten pitkän ajan ennustettavuuden vuoksi. Luottotappioriskiä hallinnoidaan asukkaiden maksukykyä seuraamalla, asukasneuvonnalla ja ulkoistetulla perintäpalvelulla.

Merkittävimmät kiinteistöihin liittyvät riskit ovat vahinkoriskejä, kuten vesivahingot ja tulipalot. Vahinkoriskejä hallitaan asianmukaisella ennaltaehkäisevällä turvallisuustyöllä ja oikeansuuruisilla vahinkovakuutuksilla.

Arvio yhtiön tulevasta kehityksestä

Hamina-Asunnot -konsernin toimintaan ei ole tulossa vuoden 2023 aikana merkittäviä muutoksia. Hamina-Asuntojen konsernirakenne muuttui joulukuussa 2022, kun ainoan tytäryhtiön (As. Oy Haminan Merituulen)

omistusosuus putosi alle 50 %:n ja se siirtyi osakkuusyhtiöksi.

Tuloksellisuusmittarit	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Liikevaihto, €	5 456 574	5 482 502	5 313 360	5 820 000	5 495 139
Liikevaihdon muutos, %	-0,11	0,5	-3,10	7,04	3,4
Liikevoitto, %	19,4	16,3	0,4	16,0	-9,2
Tilikauden tulos, €	0	0	-2	0	85 314
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,0	0,79	1,0	1,0	1,3
Lainat, €	27 281 467	31 637 945	29 976 900	31 976 900	28 342 211
Leasingvuokravastuut €	227 865	177 228	201 227	75 972	67 601
Taseen loppusumma, €	36 664 702	41 778 251	39 752 752	40 890 000	39 651 817
Omavaraisuusaste, %	23,0	22	22	22	20
Asuntojen määrä, kpl	823	816	839	815	753
Asuntojen käyttöaste, %	92,4	93,3	88,6	95	90,9
Asukasvaihtuvuus, %	23	16	17	20	22
Vuokra-asuntojen keskineliövuokra, €/kk	10,08	10,19	10,41	10,37	10,56
Haminan kaupungin omistusosuus, %	100	100	100	100	100
Henkilöstö	9	8	8	8	7

Kaupungin sijoitukset	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Oman pääoman sijoitus Haminan kaupungilta, €	632 867	632 867	632 867	632 867	632 867
Pääomalainat, €	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole
Muut lainat, €	2 639 911	3 104 201	3 046 831	3 046 831	2 920 122
Takaukset, €	15 840 718	24 034 895	23 088 966	25 613 702	22 708 052

Yhteisön nimi

HaminaKotka Satama Oy -konserni

Yhteisön tytäryhtiöt

Kotkan Satamatalot Oy

Toiminta-ajatus

Yhtiön perustehtävä ja toiminnan tarkoitus on kehittää ja ylläpitää toimintaedellytyksiä merikuljetuksille ja niitä palveleville yrityksille. Yhtiö huolehtii sataman infrastruktuurista ja alusliikenteestä. Satamakonsernin kiinteistöjen omistus ja hallinnointi on pääosin keskitetty tytäryhtiö Kotkan Satamatalot Oy:lle.

Tärkeimmät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2022

Tavoite	Arvio tavoitteen toteutumisesta	Toteutunut Kyllä/Osittain/Ei
EU:n tukema D-alueen 2. vaiheen rakentaminen ja yhteistyö asiakkaiden kanssa alueen tehokkaan hyödyntämisen varmistamiseksi. Toisessa vaiheessa rakennetaan lisää kaksi laituria, joiden kustannusarvio on yhteensä 22 miljoonaa euroa.	D0-laituri otettiin käyttöön vuoden 2022 lopulla. Kaksi vielä kesken olevaa laituria valmistuvat vuoden 2023 loppuun mennessä.	Osittain
Hietasen satamanosan kehittäminen investoimalla uusimman kehityksen mukaiseen kelluvaan laituriin, joka voidaan tarvittaessa siirtää myös johonkin toiseen satamanosaan.	Linjaliikenteessä liikkuvien, entistä isokokoisempien laivojen satamakäyntejä varten hankittu kelluva ramppi otettiin Hietasen satamanosassa käyttöön 11.7.2022.	Kyllä
Haminan Lakulahden laitureiden kunnostaminen.	Haminan Lakulahden ja Hiirenkarin laitureista osaa on kunnostettu ja muilta osin laitureiden kuntoa tutkitaan.	Kyllä
Mikäli UPM tekee päätöksen biojalostamon sijoittamisesta Mussaloon, toimii satama tärkeimpänä yhteistyökumppanina hankkeessa. Hanke kasvattaisi merkittävästi sataman liikennettä.	UPM päätti, ettei Kotkaan rakenneta biojalostamo. Satamayhtiö etsii yhdessä kaupungin ja Cursorin kanssa muita käyttäjiä Palaslahden alueelle.	Ei
Akkuteollisuuden käynnistymisen tukeminen.	Akkuteollisuuden sijoittuminen Haminaan on edennyt lupavaiheeseen ja päätöstä investoinnista odotetaan vuoden 2023 aikana.	Osittain
Satamaan sijoittuvan liiketoiminnan etsiminen ja sijoittumisen varmistaminen.	Satamaan sijoittuvan liiketoiminnan etsiminen ja sijoittumisen varmistaminen ovat osa markkinoinnin ja johdon päivittäistä työtä.	Kyllä
Risteilyliikenteen edellytysten parantaminen Kotkan ja Haminan alueella. EU-rahoitteisen Kotka Pax-hankkeen vetäminen säännöllisen Kotkan ja Pietarin välisen risteilyliikenteen fasilitteettien rakentamiseksi Kotkan kantasatamaan.	EU-rahoitteinen Kotka Pax-hanke matkustajaterminaaleineen valmistui kesällä 2022. Venäjälle asetettujen pakotteiden takia säännöllinen Kotkan ja Pietarin välinen risteilyliikenne ei ole toistaiseksi toteutumassa. Satamayhtiö osallistuu Kotkan kaupungin käynnistämään projektiin, jossa selvitetään risteilyliikenteen avaamista Kotkan ja Viron välille. Kesälle 2023 odotetaan noin 20 risteilyliivierailua.	Kyllä

Valmiuksien ylläpito koronapandemian uudelleen pahenemisen varalle, jotta sataman aukiolo ja toiminnan jatkuminen pystytään turvaamaan kaikissa olosuhteissa.	Valmiuksia koronapandemian uudelleen pahenemisen varalle pidettiin yllä koko vuosi 2022. Rajoitusten purkamisen myötä sairastumiset ja poissaolot työstä lisääntyivät, mutta rokotteen ansiosta vakavilta tautimuodoilta säästettiin.	Kyllä
Toimistotilojen muuntelu ja vuokraaminen myös muuhun kuin satamasidonnaiseen toimintaan. Investoinnit 0,5 M€ vuosittain.	Toimistotiloille oli koko vuoden ajan niukasti kysyntää, joten niitä ei ole muunneltu tai vuokrattu muuhun kuin satamasidonnaiseen toimintaan.	Ei
Selvitetään ja arvioidaan mahdollisuuksia energiatehokkuutta parantaville investoinneille.	Sataman valaistuksen muuttamisesta led-valoiksi on olemassa pitkäaikainen suunnitelma, jota on noudatettu.	Kyllä
5G-verkon käyttöönotto.	Mussalossa käytössä testiverkko.	Osittain
Liikennemäärän kasvattaminen siten, että Hamina-Kotka Satama säilyttää asemansa Suomen suurimpana yleissatamana.	HaminaKotka sataman markkinaosuus yleissatamaliikenteestä oli 21 %.	Kyllä
Sarensilta vapautuneiden alueiden markkinointi uuteen käyttöön.	Aluetta on markkinoitu aktiivisesti ja sinne on sijoittunut vuoden 2022 aikana Saimaan liikennettä - mm. Joensuuun laivaus operoi usean eri asiakkaan lasteja ja Saimaa Terminalsin toiminta on lisääntynyt alueella. Metsäteollisuuden raakapuuta on alueille myös tullut runsaasti.	Kyllä

Tärkeimmät investoinnit 2022

EU:n tukema D-alueen rakentaminen – satamayhtiön investoinnit alueelle yhteensä yli 70 miljoonaa euroa, joista vuodelle 2022 ajoittui 13,9 miljoonaa euroa.

Linjaliikenteessä liikkuvien, entistä isokokoisempien laivojen satamakäyntejä varten hankittu kelluva ramppi Hietasen satamanosaan.

Kotka Pax EU-rahoitteinen risteilyliikenteen kehittämishanke kantasatamaan. Hankkeessa rakennettiin matkustajaterminaali ja jätevesiensiirtoviemäri sekä parannettiin turvallisuus- ja liikennejärjestelyjä.

Kunnostusruoppauksia tehtiin noin 1,3 miljoonalla eurolla.

Selvitys sisäisen valvonnan toteutumisesta ja riskien hallinnasta

Satamayhtiö seuraa jatkuvasti liiketoimintaympäristön muutoksia ja niiden mukana syntyviä strategisia riskejä. Strategia päivitetään ja liiketoiminta suunnataan asiakastarpeiden mukaan. Venäjän aloittama sota ja sen vastatoimena asetetut pakotteet aiheuttavat pysyviä muutoksia HaminaKotka sataman liikenteeseen. Tähän vaikuttaa erityisesti VR:n päätös lopettaa vuoden 2023 alusta Venäjän raideliikenne. Geopoliittisen tilanteen muutos vaatii satamayhtiöltä kykyä reagoida nopeasti-

kin muuttuviin liikennevirtoihin sekä lisääntynyttä vaarautumista erilaisiin uhkatilanteisiin (esim. kyberhyökkäykset). Satamatoimintaan liittyvät operatiiviset, vahinko- ja finanssiriskit kartoitetaan säännöllisesti ja niiden toteutumisen estämiseksi päätetään toimenpiteet. Toimintaa ohjaa sertifioidut ISO 9001: 2015 ja ISO 14001: 2015 mukaiset laatu- ja ympäristöjärjestelmät. Lisäksi satamakonsernissa on käytössä ISO/IEC 27002 mukainen tietoturvapoliittikka sekä tietojärjestelmien

käyttösäännöt. Sopimuksiin liittyviä riskejä hallitaan laajoilla ehdoilla ja hyvällä sopimushallinnalla. Henkilöriskejä hallitaan kehittämällä henkilöstön osaamista sekä käyttämällä tarvittaessa yhtiön ulkopuolisia asiantuntijoita.

Arvio yhtiön tulevasta kehityksestä

Koronapandemian helpottumisen herättämä optimismi vaihtui viime vuonna nopeasti Venäjän aloittaman sodan kriisiin ja talouden myllerrykseen. Venäjän hyökkäys Ukrainaan jatkuu todennäköisesti koko alkaneen vuoden 2023. EU:n ja Yhdysvaltojen asettamat talouspakotteet Venäjää vastaan tulevat vaikuttamaan HaminaKotka sataman liikenteeseen siten, että pakotteiden alaista liikennettä jää pois. Toisaalta tavaravirrat, kuten esim. raakapuu, etsii uusia reittejä. Tämä tuo mahdollisuuksia liikennemäärien kasvattamiseen pitkällä tähtäimellä. Vuoden 2023 liikennemäärään vaikuttaa merkittävästi se, jatkuvatko idän rautatiekuljetukset VR:n päätettyä lopettaa idän liikenteensä. Tästä riippuu myös se, saadaanko lannoitteet laivattua perille maailman ruokahuoltoon.

Lännen pakotteiden vastatoimena Venäjä kiristää Eurooppaa energia-aseella, johon on kuulunut mm. kaasutoimitusten keskeyttäminen. Sota ja pakotteet onkin ajanut Euroopan ennen näkemättömään energiakriisiin ja sitä kautta hintojen nousuun. Euroopan keskuspankki yrittää suitsia inflaatiokehitystä nopeilla korkojen nostoilla ja osto-ohjelmien supistamisella. Nämä toimet vaikuttavat kulutuskysyntää ja teollisuuden investointeja pienentävästi, mikä tulee vaikuttamaan myös sataman liikenteeseen jatkossa. Euroopan talusalueen onkin ennakoitu ajautuvan lyhytkestoiseen taantumaa vuonna 2023. Rahoitusmarkkinoiden kiristymisen ja korkotason nousu vaikuttavat satamayhtiön rahoituksen saatavuuteen ja hintaan, mikä on merkittävä tekijä pääomaintensiivisellä toimialalla. Satamayhtiö joutuukin tarkkaan harkitsemaan investointejaan tulevina vuosina. Sähkön hinnannousuun satamayhtiö reagoi puolestaan tehostamalla sähkön säästötoimenpiteitä.

Geopoliittinen tilanne johtaa pyrkimykseen irtautua fossiilisesta energiasta, yritysten ja yhteiskuntien kaikkinaisen varautumisen tason nostamiseen sekä teollisuuden toimintakyvyn varmistamisen myötä tuotantoketjujen uudelleen harkintaan, mikä saattaa tulevaisuudessa merkittävästikin muuttaa raaka-aineiden ja tuotteiden liikkumista. Venäjän energia-aseen käyttö nopeuttaa EU-alueella jo käynnissä ollutta siirtymää vihreän ener-

joita. Vakuutusturva pidetään toiminnan laajuuden mukaisena. Hyvä hallintotapa on satamayhtiölle keskeinen asia.

gian tuotantoon ja käyttöön. Tämä siirtymä tulee vaatimaan suuria investointeja ja satamayhtiönkin on vaurauduttava kiristyvien säännösten mukanaan tuomiin investointeihin.

Em. muutosten vaikutusten arviointi sataman liiketoiminnan kehittymiseen on haasteellista. Hyvää kehitystä varjostaa alkuvuoden aikana jälleen käynnissä olevien lukuisten työehtosopimusneuvottelujen aiheuttamat työtaistelutoimet, jotka voivat kohdistua sataman toimintaan joko suoraan tai välillisesti tehdastuotannon ja sitä kautta viennin pienentymisenä.

Erilaisista uhkatekijöistä huolimatta liikennemäärän ja talouden kehityksen uskotaan HaminaKotka satamassa säilyvän hyvällä tasolla. Useamman vuoden käynnissä olleen D-alueen rakentaminen saadaan valmiiksi vuoden 2023 aikana. Asiakkaiden kanssa on käynnissä neuvotteluja erilaisista hankkeista, sillä yritysten lähtökohta ja taloudellinen tilanne on pääosin vahva, vaikka talouskehitys onkin hidastuva. Nopea hintojen nousu tosin hidastaa päätöksentekoa. Satamayhtiön mahdollisuuksia osallistua hankkeisiin vaikeuttaa suhteellisen kova velkaantuneisuus ja omistajien korkeat tuottovaatimukset.

Risteilyliikenteen markkinointia on tehty aktiivisesti ja kesällä 2023 arvioidaan Kotkassa ja Haminassa vieraillevan noin 20 risteilylaivaa. Yhtiössä jatketaan satamaisidonnaisen teollisuuden etsimistä talousalueelle yhdessä omistajien, kehittämissyhtiön, alueellisten energia- ja vesiyhtiöiden sekä maakuntaliiton kanssa.

Tavoitteena on, että myös vuonna 2023 pystytään hoitamaan sekä yhteiskuntavelvoitteet että sitoumukset omistajille aiempien vuosien tapaan sekä jatkaa velkojen nopeaa takaisinmaksuohjelmaa. Tosin uuttakin lainaa joudutaan ottamaan merkittävien investointien rahoittamiseksi.

Tulokellisuusmittarit, konserni	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Liikennemäärä, tuhatta tn	18,1	14,8	14,6	14,8	16,3
Liikevaihto, €	45 456 687	41 164 293	39 318 441	41 300 000	42 993 447
Liikevaihdon muutos %	+6,2	-9,8	-4,5	3,1	+9,3
Liikevoitto, €	11 169 295	9 359 360	7 596 397	4 630 000	7 369 929
Liikevoitto %	24,6	22,7	19,3	11,2	17,1
Tilikauden tulos, €	7 551 768	6 056 147	5 303 963	2 690 000	4 633 496
Käyttökate %	59	63	58,7	27	37
Sijoitetun pääoman tuotto %	6,0	4,8	4,1	2,5	3,8
Lainat, €	98 292 831	94 562 425	86 242 002	88 500 000	90 121 578
Leasingvuokravastuut, €	672 889	465 705	314 135	350 000	255 047
Taseen loppusumma, €	187 891 244	175 222 172	167 141 150	184 000 000	174 079 908
Omavaraisuusaste %	31	36	40	39	41
Haminan kaupungin omistusosuus, %	40	40	40	40	40
Henkilöstö	65	66	67	65	66

Kaupungin sijoitukset	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Oman pääoman sijoitus Haminan kaupungilta €	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000
Pääoma- ja muut lainat €	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole
Takaukset €	24 843 446	23 351 168	20 730 043	21 300 000	21 948 919

Yhteisön nimi **Linnoituksen Uimahalli Oy**

Yhteisön tytäryhtiöt -

Toiminta-ajatus Uimahallirakennuksen vuokraus uimahalli- ja muihin liikunta- ja hyvinvointipalveluihin.

Tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet 2022

Uimahallitoiminnasta vastaa kaupunki.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2022

Tavoite	Arvio tavoitteiden toteutumisesta	Toteutunut Kyllä/Osittain/Ei
Kiinteistön tilojen ylläpito ja huolto oikeaan aikaan.	Syksyn huoltotauolla mm. korjattiin sisäaltaiden rikkoutuneet kaapelit, parannettiin ulkovalaistus ja lisättiin ulkoaltaaseen uudet kulkuportaat, joilla lyhennetään huollettavaa kulkuväylää erityisesti talvella. Korjaukset ja huollot pyritään tekemään ennaltaehkäisevästi.	Kyllä
Yhtiön taloudellinen tulos on nolla.	Yhtiön taloudellinen tulos vuonna 2022 oli noin 25.000 € tappiota. Tappiota voidaan pitää pienenä. Syynä mm. energian kulutuksen nousu kovasta talvesta johtuen ja huoltotyöt.	Ei

Tärkeimmät investoinnit 2022-2024

Vuoden 2021 lopussa valmistui ulkotilojen rakentaminen, ulkoallas, ulkoporeallas ja ulkosauna. Uusia isoja laajennusinvestointeja ei ole suunnitteilla 2022—2024.

Tulevina vuosina yhtiö varautuu investoimaan energiansäästöön niin, että investoinnit maksavat itsensä takaisin kohtuullisessa ajassa. Samalla pienennetään päästöjä.

Arvio investointien toteutumisesta

Vuoden 2022 aikana on ulkotilojen käyttöönoton myötä kerätty ulkotilojen käyttökokemuksia eri vuodenaikoina. Joitain takuukorjauksia on tehty ja syksyn

2022 huoltoseisakin yhteydessä tehtiin pieniä parannuksia ulkotilojen käytettävyyteen liittyen. Kävijämäärien perusteella investointi on ollut menestys.

Selvitys sisäisen valvonnan toteutumisesta ja riskien hallinnasta

Kaikki uimahallin rakenteisiin liittyvät ongelmat ja vauriot vaikuttavat heti tilojen käyttömahdollisuuksiin. Ongelmien ehkäisyyn varaudutaan suorittamalla

huolto- ja korjaustyöt ajallaan ja suunnitelmallisesti. Uimahalli on kohtuullisen uusi. Siten kiinteistön kunto on myös hyvä.

Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Yhtiön omistama kiinteistö pidetään hyvässä kunnossa ja Haminan kaupungin pyörittämä uimahallitoiminta jatkuu ennallaan. Tiedossa ei ole isoja muutoksia tai investointeja.

Tuloksellisuusmittarit	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Liikevaihto €	844 127	832 139	811 048	891 600	895 198
Liikevaihdon muutos-%	-0,6	-1,3	-2,53	9,9	0,4
Liikevoitto %	31,81	30,55	31,21	22,6	17,24
Tilikauden tulos, €	44 297	42 918	32 103	20 000	-25 026
Sijoitetun pääoman tuotto %	4,4	4,4	4,5	2,1	2,76
Lainat €	9 350 000	9 200 000	9 050 000	8 850 000	8 650 000
Leasingvuokravastuut, €	-	-	-	-	-
Taseen loppusumma	9 799 044	9 702 496	9 657 716	9 610 000	9 378 565
Omavaraisuusaste %	5,0	4,6	5,0	5,2	4,9
Haminan kaupungin omistusosuus %	100	100	100	100	100
Henkilöstö, yhtiöllä ei ole omaa henkilöstö.	0	0	0	0	0

Kaupungin sijoitukset	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Oman pääoman sijoitus Haminan kaupungilta €	567 275	567 275	567 275	567 275	567 275
Pääoma- ja muut lainat €	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole
Takaukset €	9 350 000	9 200 000	9 050 000	8 850 000	8 650 000

Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Osakkuusyhtiö As Oy Satamakatu 3 poistui konsernista 31.5.2022.

Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Ukrainan sota ja poliittinen tilanne vaikuttavat merkittävästi Energia-toimialaan ja Haminan Energia Oy:n konserniin. Energian hinta on ollut voimakkaassa nousussa ja erityisesti maakaasun toimitusvarmuuteen liittyy epävarmuutta. LNG-terminaalien investointiprojektin loppuunsaattaminen ja kaupallisen käyttöönoton alkaminen lokakuussa 2022 oli erittäin tärkeää. Fennovoiman ydinvoimalaan tehtyihin sijoituksiin liittynyt taloudellinen riski realisoitui keväällä 2022 kun Fennovoima purki sopimuksen venäläisen laitostoimittajan kanssa. Haminan Energia joutui kirjaamaan tehdyt sijoitukset alas, jotka heikentävät Haminan Energia Oy:n ja sen konsernin omaa pääomaa merkittävästi. Fennovoiman laitostoimittajan irtisanomisesta seurannee pitkäaikainen oikeustaistelu, jonka lopputuloksella on vaikutuksia myös Haminan Energialle.

Haminan Energia Oy:n ja sen konsernin omaa pääomaa on pystyttävä vahvistamaan ilman kaupungin vastuiden kasvattamista.

Haminan LNG-terminaalien kaupallinen menestyminen on Haminan Energian ja kaupunkikonsernin kannalta välttämätöntä.

Hamina-Asunnot -konsernin toiminta jatkuu tulevaisuudessa samankaltaisena. Vuokrausasteen kasvattamiseksi vuokra-asuntokanta ja tarvittavia toimenpiteitä joudutaan arvioimaan. Tervasaaren vuokratalokohteen erittäin suuren kiinnostuksen myötä uudisrakentamiskohteen investointia arvioidaan myös lähivuosina.

HaminaKotka sataman liikennemäärän ja talouden kehityksen uskotaan jatkuvan positiivisena, vaikka erilaisia uhkatekijöitä maailman poliittisesta tilanteesta alkaen on olemassa.

Kaupungin talouden tasapainottamisessa onnistuminen seuraavien vuosien aikana on luonnollisesti välttämätöntä myös kaupunkikonsernin talouden kannalta.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Toimivallan ja vastuunjako konserniohjauksessa

Haminan kaupunginvaltuusto hyväksyi päivitetyn konserniohjeen kesäkuussa. Olennaisimmat muutokset koskivat konserni- ja elinvoimajaoston lakkauttamista sekä tytäryhtiöiden hallitusten jäsenten nimittämistä ja osaamiskriteerejä uuden valtuustokauden alusta lukien.

Konserniohjeen tarkoituksena ja tavoitteena on luoda puitteet ensisijaisesti kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa. Konserniohje sisältää myös ohjeistuksen hyvästä hallinnosta ja johtamistavasta.

Konserniohjeen tarkoituksena on varmistaa konsernin kokonaisedun, valtuuston tytäryhteisölle asettamien omistajapoliittisten linjausten sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen osakeyhtiölain ja kuntalain edellyttämällä tavalla.

Kaupunginhallitus johtaa ja ohjaa kaupunkikonsernia. Kaupunginhallitus vastaa strategisten osakkuusyhteisöjen / kuntayhtymien johtamisesta ja ohjaamisesta sekä valmistelee hallintoelimien jäsenten nimeämisen.

Strategisia yhteisöjä ovat:

a) tytäryhtiöt

Hamina Asunnot Oy tytäryhtiöineen

Haminan Energia Oy tytäryhtiöineen

b) kuntayhtymät

Kymenlaakson Liitto

Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä

Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä, Kymsote

c) osakkuusyhteisöt ja muut strategisesti merkittävät yhteisöt

Cursor Oy

HaminaKotka Satama Oy

Kiinteistö Oy Haminan Hailikari

Kaupunginhallituksen tehtävänä on valvoa ja ohjata konserniohjeen mukaisesti, että tytäryhteisöt ja liikelaitokset toimivat kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti. Kaupunginhallitus valvoo myös sitä, että näiden yhteisöjen toimintapolitiikat ovat kaupungin päämäärien mukaiset.

Muita yhteisöjä ohjaa ja valvoo kaupunginjohtaja. Hänen tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Kaupunginjohtajan ohella konsernivalvonnassa apuna toimivat myös konserniyhteisöille nimetyt vastuuhenkilöt. Valvontavastuut on jaettu strategisten yhteisöjen osalta seuraavasti:

Kaupunginjohtaja

- HaminaKotka Satama Oy
- Haminan Energia Oy
- Kymenlaakson Liitto
- Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä Kymsote tytäryhtiöineen

Muutosjohtaja, vetovoimainen Hamina

- Hamina Asunnot Oy tytäryhtiöineen
- Cursor Oy

Kasvatus- ja koulutusjohtaja

- Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä tytäryhtiöineen

Talousjohtaja

- Kiinteistö Oy Haminan Hailikari
- Linnoituksen Uimahalli Oy

Tytäryhteisön ja konsernijohtajan erikseen päättämän osakkuusyhteisön on hyvissä ajoin etukäteen tiedusteltava konsernijohtajan ennakkokäsitys seuraavista asioista:

Kaupunginhallituksen ennakkokäsitys

- 1) liiketoiminnan merkittävä tai poikkeuksellinen laajentaminen
- 2) merkittävä tai poikkeuksellinen investointi
- 3) hakeutuminen selvitystilaan tai konkurssiin
- 4) yhtiöjärjestyksen muuttaminen
- 5) osakeanti tai muu pääomarakenteen muuttaminen
- 6) liiketoiminnan tai merkittävän kiinteistön myyminen tai muu olennainen liiketoiminnan uudelleenjärjestely
- 7) yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kuntaan
- 8) yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kuntaan
- 9) tytär- tai osakkuusyhteisön perustaminen tai pääomittaminen tai omistusosuuden myyminen
- 10) merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takauksien taikka muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- 11) varojen sijoittaminen

- 12) tuloksen käsittely ennen yhteisön hallituksen tilinpäätöskäsittelyä
 - 13) vaikutuksiltaan merkittävän oikeudellisen prosessin aloittaminen
 - 14) toimitusjohtajan valinta, toimitusjohtajasopimus sekä toimitusjohtajalle maksettavat muut taloudelliset etuudet
 - 15) tulospalkkiojärjestelmän käyttöönotto ja siinä tehtävät muutokset
 - 16) yhteisössä noudatettavan työehtosopimuksen valinta tai vaihtaminen
 - 17) eläkeyhtiön valinta ja vaihtaminen (mikäli muu kuin Keva)
 - 18) muu yhteisön tulokseen, pääoman tuottoon tai riskiin olennaisesti vaikuttava tapahtuma
- 19) muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimuksiin perustuvista oikeuksista luopuminen
 - 20) periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset, merkittävät henkilöstöpoliittiset ratkaisut.

Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Kaupunginvaltuusto käsitellessään vuoden 2022 talousarviota ja taloussuunnitelmaa 2023-2024 on hyväksynyt HaminaKotka Satama Oy:n, Haminan Energia Oy:n ja Hamina-Asunnot Oy:n tavoitteet.

Kaupunginhallitus on valitessaan tytäryhtiöiden yhtiökokousedustajia antanut heille tarvittaessa evästyksiä.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteuttamista koskeva arviointi

Konserniyhtiöt antavat kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle selvityksen toiminnastaan kaupungin II osavuositarkastuksen sekä kaupungin tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä.

Kaupunginvaltuuston talousarviossa ja -suunnitelmassa asettamat tavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Kaupunginjohtajalla tai valvontavastuuhenkilöllä on läsnäolo- ja puheoikeus tytäryhteisöjen kokouksissa.

toimintakertomustiedot konsernijohtolle. Raportointi on kertomusvuonna ollut pääosin riittävää, mutta riskien osalta raportointia tulee edelleen kehittää.

Tytäryhteisön hallituksella ja toimitusjohtajalla on oikeus ja velvollisuus luovuttaa konsernijohtolle ja kaupungin sisäiselle tarkastukselle niiden pyytämät tiedot.

Lisäksi konsernijohtoryhmä kokoontuu kaupunginjohtajan johdolla säännöllisesti. Kokouksissa kartoitetaan yhtiöiden ajankohtaiset asiat.

Konserniohjeen edellyttämä raportointi on pääsääntöisesti toteutettu niin, että yhtiön toimitusjohtaja on kutsuttu kaupunginhallitukseen raportoimaan asiasta. Myös kaupunginvaltuustolle on raportoitu yhtiöiden tilanteesta ja haasteista. Kaupunginhallitukselle on lisäksi toimitettu konserniohjeessa edellytetyt erilliset

Keskitettyjen konsernipalvelujen käyttö

Konserniohjeessa on ohjeistettu tytäryhteisöjä noudattamaan kaupungin hankintaperiaatteita ja henkilöstöpolitiikan periaatteita. Tytäryhteisöt sijoittuvat ensisijaisesti kaupunkikonsernin omistamiin tiloihin. Konsernissa käytetään yhtenäisiä kiinteistön vuokrausperusteita.

Kaupungin tytäryhteisöt liittyvät konsernin sisäisen pankin jäseniksi ja konsernitilin käyttäjiksi. Tytäryhteisöjen olennaiset investoinnit sekä rahoitus-, laina-, takaus- ja vakuusasiat valmistellaan yhteistyössä kaupungin johdon kanssa.

Tietohallinto koordinoi kaupunkikonsernin ICT-palveluja ja vastaa tietohallintostrategioiden toteuttamisesta. Tarkoituksena on käyttää mahdollisimman kattavasti konsernin omia tai seudullisesti tai maakunnallisesti hankittuja yhteisiä ICT-järjestelmiä.

Yhteisön viestinnän on tuettava kaupungin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa sekä noudatettava kaupungin viestinnän linjauksia.

Tarvittaessa tehdään yhteistyötä kaupungin viestinnän kanssa, erityisesti merkittävässä tytäryhteisön muutos- ja kriisitilanteissa.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Kaupunginhallitus antaa tarvittaessa erikseen ohjeet kaupunkikonsernin yhtenäisen riskienhallinnan järjestämisestä.

Konserniyhteisöt ovat järjestäneet riskienhallintansa itsenäisesti.

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernitilinpäätös on laadittu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston 2021 antaman yleisohjeen mukaisesti. Ohjeessa on otettu huomioon kuntalakiin ja kirjanpitolakiin tehdyt muutokset.

Konsernin vuosikate oli 13,6 (20,8) miljoona euroa ja tilikauden tulos -6,5 (4,3) miljoonaa euroa alijäämäinen.

Konsernin lainamäärästä 195,9 (204,6) miljoonaa euroa kaupungin lainat olivat 59,5 (73,8) miljoonaa euroa, Hamina-Asunnot konsernin lainat 25,8 (29,9) miljoonaa euroa ja Haminan Energia Oy:n konsernin lainat 71,9 (79,3) miljoonaa euroa. Näistä yhtiökohtaisista lainoista konsernitaseessa on eliminoitu konsernin sisäiset lainat 12,3 miljoonaa euroa.

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2022 1000 euroa	2021 1000 euroa
Toimintatuotot	193 442	150 890
Toimintakulut	-323 925	-279 099
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	2 002	1 661
Toimintakate	-128 481	-126 548
Verotulot	101 937	98 470
Valtionosuudet	50 784	49 274
Rahoitustuotot ja -kulut	-10 660	-354
Korkotuotot	120	322
Muut rahoitustuotot	526	1 623
Korkokulut	-1 805	-2 284
Muut rahoituskulut	-9 501	-15
Vuosikate	13 580	20 842
Poistot ja arvonalentumiset	-19 649	-17 201
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	-6 069	3 640
Laskennalliset verot	-467	667
Vähemmistöosuus	12	6
Tilikauden yli-/alijäämä	-6 524	4 313
	2022	2021
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	60	54
Vuosikate/Poistot, %	69,1	121,2
Vuosikate €/asukas	694	1 058
Asukasmäärä 31.12.	19 559	19 702

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2022	2021
	1000 euroa	1000 euroa
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	13 580	20 842
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-1 297	-1 842
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-28 659	-31 088
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 732	227
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	26 192	1 561
Toiminnan ja investointien rahavirta	12 549	-10 300
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-312	-174
Antolainasaamisten vähennys	156	362
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 797	59 329
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-19 727	-20 053
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 184	-34 914
Oman pääoman muutokset	18	-1 325
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	22	-20
Vaihto-omaisuuden muutos	-218	-137
Saamisten muutokset	737	-10 626
Korottomien velkojen muutos	2 091	13 788
Rahoituksen rahavirta	-6 251	6 229
Rahavarojen muutos	6 298	-4 071
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	22 256	15 958
Rahavarat 1.1.	15 958	20 029
	6 298	-4 071
	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta	6 161	-16 688
Investointien tulorahoitus, %	52,4	67,5
Laskennallinen lainanhoitokate	0,6	1,2
Kassan riittävyys, pv	21	18

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA <i>1000 euroa</i>	2022	2021	VASTATTAVAA <i>1000 euroa</i>	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	319 193	348 169	OMA PÄÄOMA	123 509	130 078
Aineettomat hyödykkeet	2 831	3 779	Peruspääoma	85 276	85 276
Aineettomat oikeudet	1 422	2 371	Säätiöiden peruspääomat	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	1 044	1 250	Arvonkorotusrahasto	5 289	5 334
Ennakkomaksut	365	158	Muut omat rahastot	861	861
Aineelliset hyödykkeet	273 082	293 749	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	38 607	34 294
Maa- ja vesialueet	39 714	36 898	Tilikauden yli-/alijäämä	-6 524	4 313
Rakennukset	116 558	121 480			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	65 813	48 924	VÄHEMMISTÖOSUUDET	919	913
Koneet ja kalusto	25 754	18 879			
Muut aineelliset hyödykkeet	13 107	12 211			
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	12 136	55 357	PAKOLLISET VARAUKSET	863	936
Sijoitukset	43 280	50 641	Eläkevaraukset	0	0
Osakkuusyhteisöosuudet	36 263	35 087	Muut pakolliset varaukset	863	936
Osakkeet ja osuudet	2 723	11 417			
Muut lainasaamiset	1 181	1 302	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 091	746
Muut saamiset	3 112	2 835			
			VIERAS PÄÄOMA	250 078	267 163
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	933	611	Pitkäaik. korollinen vieras pääoma	165 471	184 002
			Pitkäaik. koroton vieras pääoma	3 272	3 364
VAIHTUVAT VASTAAVAT	56 334	51 056	Lyhytaik. korollinen vieras pääoma	30 419	20 635
Vaihto-omaisuus	564	347	Lyhytaik. koroton vieras pääoma	50 916	59 162
Saamiset	33 514	34 751			
Pitkäaikaiset saamiset	1 650	2 355			
Lyhytaikaiset saamiset	31 864	32 396			
Rahat ja pankkisaamiset	22 256	15 958			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	376 460	399 836	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	376 460	331 387
	2022	2021			
Omavaraisuusaste, %	32,9	32,6			
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	71,8	89,0			
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	78,3	98,1			
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000€	32 083	38 607			
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	1 640	1 960			
Konsernin lainakanta 31.12. 1000€	195 890	204 636			
Konsernin lainat, €/asukas	10 015	10 387			
Konsernin lainasaamiset 31.12. 1000€	1 181	1 302			
Konsernin lainat ja vastuut 31.12. 1000€	218 499	231 837			
Konsernin lainat ja vastuut €/asukas	11 171	11 767			
Kunnan asukasmäärä	19 559	19 702			

Keskeiset liitetiedot

Kaupungilla oli tytäryhteisöjen puolesta annettuja takauksia 40,3 (41,6) miljoonan ja muiden puolesta annettuja 37,8 (38,0) miljoonan euron edestä.

HaminaKotka Satama Oy:n konsernille annettujen takauksen jäljellä oleva pääoma kasvoi 1,2 miljoonalla eurolla 21,9 miljoonan euroon.

Haminan Energia Oy:n takaukset alenivat 0,7 miljoonalla eurolla 8,3 miljoonaan euroon.

Hamina-Asunnot Oy:n konsernille annettujen takauksen määrä pienentyi 0,7 miljoonalla eurolla 23,7 miljoonaan euroon.

Linnoituksen Uimahalli Oy:n rakentamislainan takaus aleni 0,2 miljoonalla eurolla 8,9 miljoonaan euroon.

Kiinteistö Oy Hailikarin rakentamislainan takaus aleni 0,6 miljoonalla eurolla 12,8 miljoonaan euroon.

Yksityisen liiketoiminnan ja yhdistysten rahoitukseen annetut takaukset olivat 2,4 miljoonaa euroa.

Kymenlaakson Sähkö Oy maksoi kaupungille osinkoa noin 0,4 miljoonaa euroa.

Konsernin vuokravastuut olivat 22,6 (27,2) miljoonaa euroa, josta Haminan Energian osuus oli 18,2 (18,2) miljoonaa euroa.

Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Tilikauden tuloksen käsittely

Koko kaupungin tilikauden tulos 1.023.986,52 euroa sisältää vesiliikelaitoksen ylijäämän.

Johtokunta on esittänyt, että tilikauden ylijäämä 399.098,46 euroa siirretään taseen omaan pääomaan edellisten vuosien ylijäämä/alijäämä -tilille.

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle tilikauden tuloksen käsittelyä seuraavasti:

- Siirretään kuluvan vuoden kirjanpidossa tilikauden ylijäämä 1.023.986,52 euroa edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä -tilille.

TALOUSARVION JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Yleistä

Talousarvio

Haminassa valtuustoon nähden sitova käyttötalouden määräraha on tulosalueen toimintakate. Määrärahoissa ovat mukana sisäiset erät. Rahoituksessa nettositovia ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustuotot ja -kulut sekä lainojen muutokset. Investoinneissa sitova määräraha on hankeryhmän menomääräraha. Yli yhden miljoonan investoinnit ovat erikseen valtuustoon nähden sitovia.

Talousarvioon tehtiin muutoksia kolme kertaa. Ensimmäisessä osavuosisikatsauksessa Kymsoten maksuosuutta tarkastettiin 5,1 miljoonaa euroa suuremmaksi perustuen koronan vauhdittamaan kustannusten kasvuun sekä alkuvuodesta esille tullessiin palkkaharmonisoinnin merkittäviin lisäkustannuksiin, joihin kuntayhtymä ei osannut varautua vuoden 2022 talousarviota laatiessaan. Verotuloja tarkistettiin 3,9 miljoonaa euroa suuremmiksi Kuntaliiton ennusteen pohjalta tehdyn arvion mukaisesti. Lisäksi kaupunkikehityspalveluiden toimintamenoja tarkistettiin 0,6 miljoonaa euroa suuremmiksi kasvaneiden auraukskulujen sekä Ukrainan sodan seurauksena kiihtyneen inflaation myötä nousseiden polttoaine ja lämmityskulujen kattamiseksi. Kymsoten palveluverkossa tapahtuneiden muutosten vuoksi ateriapalveluiden myyntituottoja tarkistettiin 0,1 miljoonaa euroa pienemmiksi.

Toisessa osavuosisikatsauksessa kasvatettiin palvelujen ostoja 1,2 miljoonalla eurolla varautuen Kymsoten tuolloin ennustamaan peräti 53 miljoonan euron tilikauden alijäämän kattamiseen. Koronan ja henkilöstön saatavuuteen liittyvien ongelmien vuoksi Kymsote ennakoi palvelusopimuksen mukaisen laskutuksen alittavan talousarvion tason. Kasvatus- ja koulutuspalveluiden toimintatuottoja tarkistettiin 0,3 miljoonaa euroa suuremmiksi hankerahoituksen vuoksi.

Kaupunkisuunnittelun toimintatuottoja tarkistettiin peräti 7,2 miljoonaa euroa suuremmiksi teollisuusalueiden maakauppojen, sote- ja pelakiinteistöjen myyntien sekä rasitekorvauksista saatujen kertaerien ansiosta. Kaupunkikehityspalveluiden osalta sote-kiinteistöjen myynnit puolestaan pienensivät vuokratuloja lähes 1,3 miljoonaa euroa. Lisäksi huomioitiin kiinteistöjen myynnistä saatu myyntivoitto 0,3 miljoonaa euroa. Edelleen auraukskustannuksia tarkistettiin 0,2 miljoonaa euroa suuremmiksi ja vuokramenoja lähes 0,3

miljoonaa euroa suuremmiksi Haminan vanhan uimahallin osakkeiden myynnistä syntyneistä kertakustannuksista johtuen.

Elinkeino- ja Vetovoimapalveluissa toimintatuloja tarkistettiin 0,1 miljoonaa euroa pienemmiksi ja toimintamenoja 50.000 euroa suuremmiksi Hevoset Bastionissa -tapahtuman toteutumaa vastaavaksi. Ensimmäistä kertaa järjestetty tapahtuma ei saavuttanut lipunmyyntitavoitettaan ja ostopalveluiden kustannukset ylittivät budjetoidun.

Verotuloja tarkistettiin edelleen Kuntaliiton ennusteen mukaisesti 2,2 miljoonaa euroa suuremmiksi johtuen yhteisöverotulojen edelleen jatkuneesta kasvusta. Valtionosuuksia tarkistettiin 0,6 miljoonaa euroa suuremmiksi valtionosuuspäätösten mukaisesti. Rahoitustuottoja tarkistettiin 1,0 miljoonaa euroa pienemmiksi Kymenlaakson Sähkö Oy:n arvioituja piennempien osinkotuottojen vuoksi.

Joulukuun valtuustolle määrärahamuutoksia esitettiin vielä runsaasti. Elinkeino- ja vetovoimapalveluissa toimintakate heikkeni yhteensä 0,5 miljoonaa euroa, joista tapahtumatuotannon osuus oli 0,35 miljoonaa euroa. Tattoon lipputulot jäivät 0,2 miljoonaa euroa budjetoidusta ja kustannukset ylittyivät hieman. Myös avustuksiin tarvittiin kaupunginhallituksen päättämän ruoppauksen vuoksi 0,1 miljoonan euron lisämääräraha ja joukkoliikenteen kustannukset kasvoivat 70.000 euroa. Kaupunkikehityspalveluiden osalta toimintakate heikkeni 0,7 miljoonaa euroa. Kymsoten yksiköiden lakkauttamispäätösten vuoksi laitoshuollon ja ruokapalveluiden tuottoja tarkistettiin yli 0,5 miljoonaa euroa pienemmiksi. Kaasunhankinnan kustannuksia jouduttiin tarkistamaan edelleen 0,2 miljoonaa euroa suuremmiksi. Verotuloja tarkistettiin edelleen 1,0 miljoonaa euroa ja rahoitustuottoja 0,1 miljoonaa euroa budjetoitua suuremmiksi ja rahoituskuluja 0,1 miljoonaa euroa pienemmiksi.

Investointiosassa investointimenoja tarkistettiin 2,4 miljoonaa pienemmäksi.

Alkuperäiseen talousarvioon nähden lopullisen tarkistetun talousarvion tulos oli 4,4 miljoonaa parempi, eli 4,9 miljoonaa positiivinen. Alkuperäisen talousarvion tulos oli kuitenkin lopulta lähempänä lopullista tulosta kuin joulukuussa tarkistettu talousarvio.

Muutettuun talousarvioon nähden toimintakate toteutui peräti 5,7 miljoonaa euroa ja alkuperäiseen talousarvioon nähden 8,1 miljoonaa euroa budjetoitua heikompana. Toimintakate heikkeni alkuperäiseen talousarvioon nähden sote-kuntayhtymäosuudet -tulosalueella (8,7 miljoonaa euroa) sekä kaupunkikehityspalveluiden (4,7), kasvatus- ja koulutuspalveluiden (1,1), elinkeino- ja vetovoimapalveluiden (0,9) ja hyvinvoinnin edistämisen (0,1) tulosalueilla. Vastaavasti toimintakate vahvistui kaupunkisuunnittelun (7,4) tulosalueella, mikä selittyy kiinteistöjen myyntivoitoilla. Muilla tulosalueilla poikkeamat olivat vähäisempiä.

Toimintatuotot kasvoivat alkuperäisestä talousarviosta 5,0 miljoonaa euroa ja toimintakulut ylittyivät 13,1 miljoonaa euroa. Näin ollen toimintakate heik-

keni 8,1 miljoonaa euroa. Henkilöstömenot toteutuivat 0,9 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota suurempina. Palvelujen ostoihin käytettiin 9,6 miljoonaa euroa enemmän Kymsoten maksuosuuksien ylitettyä alkuperäisen talousarvion 8,7 miljoonalla eurolla.

Verotulojen tuotto ylitti alkuperäisen talousarvion 8,3 miljoonalla eurolla. Verotulolajeittain eriteltynä toteutumat olivat yhteisöveron osalta 10,9 ja kiinteistöveron osalta 0,5 miljoonaa euroa alkuperäistä arviota suuremmat. Sen sijaan kunnallisveron tilitykset toteutuivat 3,0 miljoonaa euroa arvioitua pienempinä.

Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Sito- vuus	Määrärahat			1000 €		Tuloarviot					
		Ta	Ta muutok- set	Ta muu- tosten jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Ta	Ta muu- tok-set	Ta muutos- ten jäl- keen	Toteu- tuma	Poik- ke- ma	
sis. laskennalliset erät	N/B											
KÄYTTÖTALOUSOSA												
Kaupunginvaltuusto	B	186	14	200	237	-37						0
Toimintakate	N	186	14	200	237	-37						
Tarkastustoimi	B	50		50	33	17						0
Toimintakate	N	50		50	33	17						
Strateginen johtaminen	B	6 463	-63	6 400	6 466	-66	47	-41	6	26	20	
Toimintakate	N	6 415	-22	6 393	6 440	-46						
Sote-kuntayhtymäosuudet	B	85 400	6 300	91 700	94 106	-2 406					3	3
Toimintakate	N	85 400	6 300	91 700	94 103	-2 403						
Johdon asiantuntijapalvelut	B	3 708		3 708	3 745	-37	182		182	245	63	
Toimintakate	N	3 526		3 526	3 499	27						
Kasvatus- ja koulutuspalvelut	B	35 346	59	35 405	37 024	-1 619	1 964	300	2 264	2 562	298	
Toimintakate	N	33 382	-241	33 142	34 462	-1 320						
Hyvinvoinnin edistäminen	B	3 269	75	3 344	3 417	-73	312		312	334	22	
Toimintakate	N	2 957	75	3 032	3 083	-51						
Elinkeino- ja vetovoimapalvelut	B	6 040	370	6 410	6 441	-31	1 829	-300	1 529	1 375	-154	
Toimintakate	N	4 211	670	4 881	5 066	-185						
Kaupunkisuunnittelu	B	1 371	0	1 371	1 056	315	7 569	7 235	14 804	14 660	-144	
Toimintakate	N	-6 198	-7 235	-13 433	-13 604	171						
Kaupunkikehityspalvelut	B	21 794	-1 216	23 010	24 277	-1 267	23 491	-1 660	21 831	21 309	-523	
Toimintakate	N	-1 697	2 876	1 179	2 969	-1 790						
Ympäristön ja rakentamisen valvonta	B	1 311		1 311	1 370	-59	571		571	582	11	
Toimintakate	N	740		740	788	-48						
TULOSLASKELMAOSA												
Verotulot	B						93 900	7 100	101 000	102 244	-1 244	
Valtionosuudet	B						42 190	648	42 837	42 809	28	
Rah.tulot ja menot	B						1 627	836	791	1 056	-265	
Satunnaiset erät	B											
Varausten muutos	B											
		128 973	2 438	131 411	137 075	-5 664						

Sitovuustaso käyttötalousosassa on toimitilin siten, että toimintatulojen ja -menojen nettomäärä on sitova.

N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio B = bruttomääräraha/tuloarvio

Selitykset olennaisiin poikkeamiin:

Kaupunginvaltuusto	<p>* Toimintakate toteutui 37.000 euroa budjetoitua heikompana Toimintamenot Kokouspalkkiot ylittivät 28.000 euroa Palveluverkkoselvitystyön kokouspalkkioita ei ollut budjetoitu.</p>
Sote-kuntayhtymäosuudet	<p>* Toimintakate toteutui 2.403.000 euroa budjetoitua heikompana Kuntayhtymä teki selvästi budjetoitua heikomman tuloksen, eikä loppulaskun suuruutta voinut ennustaa vielä joulukuussa. Jäsenkunnat joutuvat kattamaan kuntayhtymän alijäämän kokonaisuudessaan viimeiseltä toimintavuodelta.</p>
Kasvatus- ja koulutuspalvelut	<p>* Toimintakate toteutui 1.320.000 euroa budjetoitua heikompana Toimintatulot Hanke- ja työllistämistuet ylittivät tarkistetun talousarvion 177.000 euroa. Toimintamenot Henkilöstömenot ylittivät 856.000 euroa, määräaikaista ja vuosiloma- ja muita sijaisten käyttöä ollut selvästi budjetoitua enemmän. Palvelujen ostot ylittivät 560.000 euroa (sisäiset ravitsemispalvelut 253.000 euroa, palvelusetelit 79.000 euroa ja koulukuljetukset 253.000 euroa)</p>
Elinkeino- ja vetovoimapalvelut	<p>* Toimintakate toteutui 185.000 euroa budjetoitua heikompana Toimintatulot alittuivat 154.000 euroa. Muut toimintatuotot alittuivat 152.000 euroa (Hevoset Bastionissa tapahtumatuotot alittivat tarkistetun talousarvion 128.000 euroa)</p>
Kaupunkikehityspalvelut	<p>* Toimintakate toteutui 1.790.000 euroa budjetoitua heikompana Toimintatulot alittuivat 535.000 euroa. Myyntituotot alittuivat 469.000 euroa (koronan vaikutus liikuntapaikkamaksuihin, Kymsoten palveluverkon karsimisen vaikutus myyntituottoihin, keittiöt, siivous ja laitoshuolto) Vuokratuotot alittuivat 74.000 euroa (kiinteistöpalvelut, pääasiassa pienentyneet vuokratuotot Kymsotelta) Toimintamenot ylittivät 1.267.000 euroa Lämmitys- ja kaasukulut ylittivät 620.000 euroa Lumen aurasukustannukset ylittivät 350.000 euroa Satamakatu 3 osakkeiden luovutuksen kustannuksia 200.000 euroa ei oltu budjetoitu, koska tarkoitus oli kattaa kustannus budjetin sisältä. Kaluston korjauskulut ylittivät 165.000 euroa. Sahakosken perhetukikeskuksen kiinteistövahingon kustannukset 100.000 euroa.</p>
Ympäristön ja rakentamisen valvonta	<p>* Toimintakate toteutui 48.000 euroa budjetoitua heikompana Toimintamenot ylittivät 59.000 euroa Palkkamenot ylittivät budjetoituidun 68.000 euroa lähinnä eläinlääkärien sijaisrekrytoinnin seurauksena.</p>

Tavoitteet

Talousarvion tavoitteet on johdettu kaupungin visiosta sekä strategisista tavoitteista.

HAMINAN KAUPUNGIN STRATEGIA

Arvot

- Asukas- ja yrityslähtöisyys
- Rohkeus
- Tulevaisuuslähtöisyys

VISIO 2030

Ympyräkaupunki Hamina on satama hyvälle elämälle sekä viihtyisälle ja ekologiselle asumiselle. Hamina on asukkaiden ja yritysten arvostama, loistavista yhteyksistä ja kohtaamisista tunnettu maailmanluokan pikkukaupunki.

HAMINA KOHTAAMISTEN KAUPUNKI

Strategiset tavoitteet

- Uudistuva ja vuorovaikutteinen johtaminen ○
- Uudistumiskykyinen ja osaava henkilöstö ○
- Kestävä talous ja omaisuuden hallinta ○
- Laadukas varhaiskasvatus ja opetus sekä turvallinen polku aikuisuuteen ○
- Ekologinen Hamina ○
- Viihtyisä ja turvallinen elin- ja kaupunkiympäristö ○
- Kumppanuuksien edistäminen ○
- Elinkeinoelämän toimintaedellytysten ja maaseudun elinvoiman vahvistaminen ○
- Sote-palvelujen saatavuuden turvaaminen ○

WWW.HAMINA.FI ○○○○

HAMINA

Kaupunkistrategian toimeenpano

Viihtyisä ja turvallinen elin- ja kaupunkiympäristö

Strateginen tavoite	Sitova tavoite ja mittari	Vastuutaho	Toteutunut Kyllä / Ei
Tarjoamme veto-voimaisia tontteja ja modernia kaupunkiasumista, monipuolisia harrastusmahdollisuuksia, parannamme kaupunkikuvaa puistoja ja yleisiä alueita ehostamalla	Tervasaaren kehittäminen <ul style="list-style-type: none"> • Toteutetaan Tervasaaren laiturialueelle viihtyisä, kävelypainotteinen oleskelualue, joka tukeutuu sekä Oolanninpuistoon, että läheisten yritysten tarjoamiin palveluihin • Mittari: Tehty / Ei 	Kaupunkikehitysvaliokunta Kilpailukykyvaliokunta Hyvinvointivaliokunta Kasvatus ja koulutus -valiokunta	Kyllä
	Tervasaaren markkinointisuunnitelma on laadittu ja toimenpiteet toteutuksessa <ul style="list-style-type: none"> • Mittari: Kyllä / Ei 		Kyllä
	Senioritalojen rakentaminen 2022-2023 <ul style="list-style-type: none"> • Projektin etenee siten, että toteutus on mahdollista vuonna 2023 • Mittari: Toteutus on mahdollista / Ei 		Kyllä

	<p>Luontoliikunta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kartoittaa luontoreittien / -raittien tila ja tehdään vuosittainen kehittämissuunnitelma • Mittari: Tehty / Ei <p>Oolanninpuisto</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oolanninpuiston toteutus jatkuu siten, että Jänissaareen toteutus on valmis vuonna 2023. • Mittari: Vesialueiden luvat kunnossa ja suunnitelmat valmiina 2022. 		<p>Ei</p> <p>Kyllä</p>
	<p>Jatkokehitetään Husulan koulun piha-alueita vuoden 2022 aikana palvelemaan monipuolisena lähi-liikuntapaikkana eri ikäisiä ihmisiä.</p> <p>Mittari: Tehty / Ei ole tehty</p>	<p>Kaupunkikehitysvaliokunta Kasvatus ja koulutus -valiokunta</p>	<p>Kyllä</p>
Arviointi	<p>Tervasaaren oleskelualueen osalta suunnittelu on käynnissä. Toimenpiteinä käynnistyi uuden kadun rakentaminen, joka ohjaa ajoneuvoliikenteen pois laituri-alueen tuntumasta. Markkinointisuunnitelman osalta työ on käynnissä.</p> <p>Luontoreittien kartoitus on tehty, suunnitelman ensimmäinen versio on valmistunut, toimenpiteet koskevat vuotta 2024 ja siitä eteenpäin.</p> <p>Järjestöyhteistyöllä on varmistettu Portimonpolkujen ylläpito.</p> <p>Oolanninpuiston osalta luvat on saatu, suunnitelmia vielä tarkennetaan.</p> <p>Husulan koulun piha-alue valmistunut.</p> <p>Senioritalon osalta yksityinen toimija on käynnistänyt suunnittelun.</p>		

Laadukas varhaiskasvatus ja opetus sekä turvallinen polku aikuisuuteen

Strateginen tavoite	Sitova tavoite ja mittari	Vastuutaho	Toteutunut Kyllä / Ei
<p>Huolehdimme varhaiskasvatuksen ja opetuksen korkeasta laadusta, tuemme elinikäistä oppimista, järjestämme palvelut terveellisissä toimitiloissa, ehkäisemme kiusaamista ja syrjäytymistä</p>	<p>Käyttöön otetaan positiivisen pedagogissa osana syrjäytymisen vastaista toimintaa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jatko kehitetään kiusaamista ehkäisevää toimintatapa kaikissa kouluissa vuoden 2022 aikana. Toimintaa ja sen vaikuttavuutta arvioidaan vuosittain koulukyselyn avulla. <p>Mittari: Koulukysely on tehty ja sen edellyttämät kiusaamisen vastaiset toimenpiteet ovat käynnissä</p>	<p>Kasvatus ja koulutus -valiokunta Kaupunkikehitysvaliokunta Hyvinvointivaliokunta</p>	<p>Kyllä</p>
	<p>Järjestetään oikea-aikaista tukea lasten ja nuorten kasvatuksen ja koulunkäynnin sekä nuorten aikuisten ja lapsiperheiden arjen sujumista varten</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koulutetaan 20 kasvatus- ja koulutuspalveluissa toimivaa henkilöä Nepsy-valmennuksen osajikiksi vuosien 2022-2023 aikana <p>Mittari: Koulutettu / Ei koulutettu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pidetään koulupudokkaiden määrä mahdollisimman pienenä käyttöönottamalla toimintatapa kaupungin ohjaus- ja valvontavollisuuden hoitamiseksi oppivelvollisuuslain edellyttämällä tavalla <p>Mittari: Toimintatapa käytössä / Ei käytössä</p>	<p>Kasvatus ja koulutus -valiokunta Kaupunkikehitysvaliokunta Hyvinvointivaliokunta</p>	<p>Koulutettu</p> <p>Toimintatapa käytössä</p>
	<p>Käyttöön otetaan vuosien 2022-2024 aikana Haminan malli, jonka avulla varmistetaan kaikille haminalaisille lapsille ja nuorille harrastustoimintaa ja rakennetaan osallisuutta ja yhteisöllisyyttä eri ikäisten kesken.</p>	<p>Kasvatus ja koulutus -valiokunta Hyvinvointivaliokunta Kaupunkikehitysvaliokunta</p>	<p>Haminan malli käytössä</p>

	Mittari: Haminan malli käytössä / Ei käytössä		
	<p>Jatketaan englanninkielisen päiväkotiryhmän toiminnan suunnittelua yhdessä kumppaneiden kanssa vuoden 2022 aikana.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tehdään palvelun tarvekartoitus • Suunnitellaan toimintamalli palvelumuotoilun avulla • Arvioidaan palvelun käynnistämisen mahdollisuudet <p>Mittari: Arvioitu palvelun käynnistämisen mahdollisuudet, Kyllä / Ei</p>	Kasvatus ja koulutus -valiokunta	Kyllä
	<p>Jatketaan suomenkielisen lukio-opiskelun suunnittelua ulkomaalaisia opiskelijoita varten yhdessä kumppaneiden kanssa vuoden 2022 aikana.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tehdään palvelun tarvekartoitus • Suunnitellaan toimintamalli palvelumuotoilun avulla • Arvioidaan palvelun käynnistämisen mahdollisuudet <p>Mittari: Arvioitu palvelun käynnistämisen mahdollisuudet, Kyllä / Ei</p>	Kasvatus ja koulutus -valiokunta	Ei
	<p>Uudistetaan esi- ja perusopetuksen oppimisympäristöjä digitaalisten ratkaisujen avulla vuosina 2022-2023.</p> <p>Mittari: Tehty uudistus, Kyllä / Ei</p> <p>Jatketaan oppilaiden systematisoitua tietoteknisten valmiuksien harjaannuttamista (e-passitoiminta) kaikissa esi- ja peruskouluissa vuosien 2022-2024 aikana.</p> <p>Mittari: Tehty toimintamalli oppilaiden tietoteknisten valmiuksien harjaannuttamiseksi, Kyllä / Ei</p>	Kasvatus ja koulutus -valiokunta	Kyllä Kyllä
Arviointi	<p>Koulukiusaamisen vastaista työtä on jatkettu jokaisessa koulussa käytössä olevan puuttumisen mallin mukaisesti. Kysely- ja arviointityökalu kehitetään lukuvuoden 2022-2023 aikana Qridi-ohjelman käyttöönoton myötä. Kiusaamista on kysely sekä kouluterveyskyselyssä että palveluverkkoselvityksen yhteydessä.</p> <p>Nepsy-valmentajia on koulutettu suunnitelman mukaisesti.</p> <p>Pidennetyt oppivelvollisuuden edellyttämät toimenpiteet on aloitettu ja pudokkaihin puututaan yhteistyössä eri tahojen kanssa esimerkkinä Rannikkopajat.</p> <p>Haminan harrastamisen malli on käytössä ja rahoitusta haettu ja saatu toiminnan jatkamiseen vuosille 2022-2023.</p> <p>Englanninkielisen varhaiskasvatuspalvelun tarve on kartoitettu ja kartoitetaan uudelleen keväällä 2023. Riittävää kiinnostusta ryhmän perustamiseen ei aiemmin ollut.</p> <p>Lukiokoulutuksen kansainvälisen kehittämisen selvittely ja suunnittelu ovat kesken. Sen sijaan lukio-koulutuksen kehittäminen suuntautui ratsastuslinjan toiminnan aloittamiseen.</p> <p>Esiopetuksen ja perusopetuksen digitaalisten oppimisympäristöjen kehittäminen on alkanut ja jatkunut käytössä olevia laitteita ja ohjelmia hyödyntäen esimerkkinä kasvunkansiot Googlessa, Lukulumo ja Moomin-language sovellukset varhaiskasvatuksessa ja Qridi esiopetuksessa ja perusopetuksessa. Luki-ossa on aloitettu Googlen yhteisöavustuksen mahdollistamana striimaus-osaamisen vahvistaminen ja kemian oppimisympäristöjen kehittäminen.</p>		

Elinkeinoelämän toimintaedellytysten ja maaseudun elinvoiman vahvistaminen

Strateginen tavoite	Sitova tavoite ja mittari	Vastuutaho	Toteutunut Kyllä / Ei
Edistämme kaupungin saavutettavuutta sekä yhteyksien rakentamista, parannamme yhteistyössä seudullisten toimijoiden kanssa yrityksille tuotettavia palveluja, markkinoimme aktiivisesti kaupungin vetovoimatekijöitä sekä tuemme kansallisesti merkittävänä tapahtuma- ja matkailukaupunkina yritysten elinvoimaa	Maaseudun vahvuuksien hyödyntäminen, erilainen kulttuuri ja tapahtumat maaseudulla <ul style="list-style-type: none"> Laaditaan "Haminan väljästi asutut alueet" -suunnitelma yhteistyötahojen kanssa siten, että ensimmäiset kokeilut pystytään tekemään suunnitelman teon yhteydessä Mittari: Suunnitelma tehty ja kokeilut käynnissä Kyllä / Ei 	Kilpailukykyvaliokunta Hyvinvointivaliokunta Kaupunkikehitysvaliokunta	Kyllä
	Aktiivinen maanhankinta/maapolitiikka ja infran rakentaminen <ul style="list-style-type: none"> Teollisuusalueiden hankintaa ja kaavoitusta jatketaan uusilla alueilla. Tavoitteena on, että viiden vuoden kuluttua kaupungilla on tarjota valmiita suurteollisuuden tontteja 30 hehtaarin verran. Mittari: Vuosittain tavoite lähenee kuudella hehtaarilla. 		Kyllä
	Tonttien jalostaminen <ul style="list-style-type: none"> Mittari: koko ajan on yli 10 pienteollisuustonttia tarjolla kiinnostavilla alueilla 		Kyllä
	Tapahtumakaupungin imagon vahvistaminen: <ul style="list-style-type: none"> Markkinointisuunnitelma on tehty ja toimenpiteet käynnissä Mittari: Kyllä / Ei 		Ei
	Matkailun tiekartta <ul style="list-style-type: none"> Tiekartta on laadittu ja toimenpiteet käynnissä Mittari: Kyllä / Ei 		Kyllä
	Yrittäjyhteistyöverkosto <ul style="list-style-type: none"> Kehitetään yrittäjien kanssa yhteistyöverkoston toimintaa jota kaupunki koordinoi. Mittari: Toiminta käynnissä Kyllä / Ei 		Kyllä
	Uudenlainen tapahtumatuotanto <ul style="list-style-type: none"> Tapahtumatuotannon ja kulttuuripuolen yhteistyötä tiivistetään entisestään. Mittari: Tapahtumat suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä ja jokaiseen on nimetty vastuuhenkilö Jatketaan Hamina Festivals -konseptin markkinointia, Mittari: Kyllä / Ei Haminassa on kansainvälisesti merkittäviä näyttelyitä, Mittari: Kyllä / Ei 		Ei Kyllä Kyllä
Arviointi	Väljästi asuttujen alueiden osalta suunnitelma on laadittu. Kokeiluja vuonna 2022 on tehty esim. tapahtumien laajentamista maaseudulle sekä yrittäjyhteistyön kehittämistä. Maanhankinnan osalta tavoitteeseen päästiin. Pienteollisuustonttien osalta tontteja on tarjolla. Markkinoinnin osalta suunnitelma ei valmistunut, työ jatkuu vuonna 2023. Matkailun tiekartan runko on valmistunut, jalkauttaminen on työn alla. Yrittäjyhteistyöverkoston osalta toiminta on käynnissä, mutta vaatii vielä hiotumista. Kesän 2022 näyttelytoiminta on toteutunut, Hamina Festivals -konseptin markkinointi käynnistyy vuoden 2022 aikana. Tapahtumatuotannon ja kulttuuripuolen yhteistyötä tiivistetään käytännön tasolla tapahtumien yhteydessä. Vastuuhenkilöä ei tapahtumiin nimetty.		

Kumppanuuksien, osallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen

Strateginen tavoite	Sitova tavoite ja mittari	Vastuutaho	Toteutunut Kyllä / Ei
Luomme edellytyksiä eri toimijoiden aktiivisuudelle ja osallisuudelle sekä rakennamme alustan yhdessä tekemiseen, edistämme seutuyhteistyötä ja kansainvälisyyttä sekä huolehdimme edunvalvonnasta	Rakennetaan kansainvälistä kumppanuustoimintaa kulttuuripalvelujen tuottamista varten. Rakennetaan kulttuuriyhteistyötä mm. Viipurin kanssa vuoden 2022 aikana <ul style="list-style-type: none"> Mittari: Yhteistyöhankkeiden / tapahtumien määrä 	Hyvinvointivaliokunta Kilpailukykyvaliokunta	Ei
	Käyttöön otetaan lasten ja nuorten kulttuuripolku varhaiskasvatuksessa ja kouluissa yhteistyössä kulttuuripalveluiden ja kolmannen ja neljännen sektorin toimijoiden kanssa. <ul style="list-style-type: none"> Mittari: Kulttuuripolku on käytössä, Kyllä / Ei, raportti toteutumista 	Hyvinvointivaliokunta Kasvatus ja koulutus -valiokunta	Kyllä
	Parannetaan ehkäisevän päihdetyön toimintatapaa kaikenikäisiä varten vuosien 2022-2023 aikana <ul style="list-style-type: none"> Mittari: toteutuneet toimenpiteet/ raportti toteutumista 	Hyvinvointivaliokunta Kasvatus ja koulutus -valiokunta	Kyllä
	Käynnistetään verkostomaisen kulttuurikeskuksen valmistelu. Käyttöön otetaan Summan koulun tilat ja kartoitetaan vuoden 2022 aikana Vallin koulun mahdollisuudet osana kulttuurikeskuksen toimintaa. Vallinkoulun osalta tehdään tarveselvitys ja hankesuunnitelma. <ul style="list-style-type: none"> Mittari: Vallinkouluun liittyvä tarveselvitys ja hankesuunnitelma tehty, Kyllä / Ei 	Kaupunkikehitysvaliokunta Hyvinvointivaliokunta	Ei
	Uudistetaan Haminan kirjaston tilat saneeraamalla ne asiakastarvetta vastaavaksi sekä toiminnallisuutta ja aktiivisuutta edistäviksi. <ul style="list-style-type: none"> Mittari: toteutunut Kyllä / Ei, asiakastytyväisyyskysely 	Hyvinvointivaliokunta Kilpailukykyvaliokunta Kaupunkikehitysvaliokunta	Kyllä
	Otetaan käyttöön digihyvinvointia edistävä ja digisyrjäytymistä ehkäisevä toimintamalli Haminassa. <ul style="list-style-type: none"> Mittari: käytössä Kyllä / Ei, asukaskysely 	Hyvinvointivaliokunta	Kyllä
	Tuetaan arjen turvallisuuden edistymistä kaupungissa. Laaditaan suunnitelma toimenpiteistä. Tehostetaan viestintää yksilön ja yhteisön vastuusta. <ul style="list-style-type: none"> Mittari: suunnitelma laadittu, Kyllä / Ei 	Hyvinvointivaliokunta Kilpailukykyvaliokunta Kaupunkikehitysvaliokunta	Kyllä
	Laajennetaan ja parannetaan elämys- ja luontoliikunnan reittejä ja fasiliteettejä <ul style="list-style-type: none"> Mittari: laajennuksia ja parannuksia on tehty / lista uudistuksista 	Kaupunkikehitysvaliokunta ja hyvinvointivaliokunta yhdessä	Ei
	Tuetaan kuntalaisaktivismia ja mahdollistetaan eri asuinalueiden kuntalaisten vaikuttaminen oman asuinalueen kehittämiseen <ul style="list-style-type: none"> Mittari: toimintamalli käytössä, Kyllä / Ei 	Hyvinvointivaliokunta Kilpailukykyvaliokunta Kaupunkikehitysvaliokunta	Kyllä

	<p>Edistetään kuntalaisten äänen kuulumista ja kokemuksen hyödyntämistä. Otetaan käyttöön kuntalaisia varten uusi palautejärjestelmä, markkinoidaan sen käyttöä ja sovitaan palautteiden käsitteilyyn liittyvästä toimintamallista.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mittari: uusi palautejärjestelmä käytössä Kyllä / Ei 	Hyvinvointivaliokunta Kaupunkikehitysvaliokunta	Kyllä
	<p>Käynnistetään pysyvä hyvinvointityöryhmän työskentely hyvinvoinnin systemaattisen arvioinnin ja kehittämistyön varmistamiseksi.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mittari: Hyvinvointityöryhmän työskentely käynnistynyt, Kyllä / Ei 	Hyvinvointivaliokunta Kilpailukykyvaliokunta Kaupunkikehitysvaliokunta	Kyllä
Arviointi	<p>Digituen tarjoamista on jatkettu ja erilaisia toimintamalleja luotu. Palvelu ei tahdo löytää asiakkaita. Arjen turvallisuussuunnitelman valmistelu on valmistunut kuntalaisten ja valiokuntien yhteistyönä. Osallistuvan budjetoinnin hanke, jonka kohteena on eri asuinalueiden toiminnallisuuden ja viihtyvyyden lisääminen, on käynnistetty ja hyvinvointityöryhmä on käynnistänyt toimintansa. Summan koulussa toimii jo useita ryhmiä. Tiloissa käynnistyy myös kotihoidon päiväkeskus. Toimenpiteet Haminan pääkirjaston tilojen uudistamiseksi etenee. Vallin koulun osalta suunnitelmat ja kartoitukset on käynnistetty, valmistuvat kevään 2023 aikana. Kulttuuripolkua on kehitetty ja toteutettu osaltaan lasten ja nuorten erillisbudjetin ja kulttuuriviikkojen mahdollistamana. Kulttuuripolun vastuuhenkilöt on nimetty kaikkiin varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen yksiköihin. Ehkäisevän päihdetyön toimintatapoja on luotu osana alueellista ehkäisevää päihdetyötä ja osana maakunnallista hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä. Kehitystyö jatkuu vuoden 2023 aikana.</p>		

Ekologinen Hamina

Strateginen tavoite	Sitova tavoite ja mittari	Vastuutaho	Toteutunut Kyllä / Ei
<p>Huolehdimme, että ekologisuus otetaan huomioon kaikessa toiminnassamme, luomme siitä uudenlaista yritystoimintaa, toteutamme hiilineutraaliohjelman (HINKU) toimenpiteitä, edistämme puurakentamista</p> <p>HINKU = hiilineutraalikunta</p>	<p>Edistetään kestävää elämäntapaa ja kehitystä kasvatus-, koulutus- ja hyvinvointipalveluissa vuoden 2022 aikana</p> <ul style="list-style-type: none"> Ekologisuuden teemaa sisällytetään varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toimintaan ja oppiaineisiin, Mittari: toteutunut Kyllä / Ei 	<p>Kaupunkikehitysvaliokunta Kasvatus- ja koulutusvaliokunta Hyvinvointivaliokunta</p>	Kyllä
	<ul style="list-style-type: none"> Kierrätys ja kiertotalouden oppeja sisällytetään koulujen toimintaan yhteistyössä kiinteistöpalveluiden kanssa, Mittari: toteutunut Kyllä / Ei 		Kyllä
	<ul style="list-style-type: none"> Laajennetaan ekotukihenkilötoiminta koskemaan kaikkia kaupungin yksiköitä Mittari: Kyllä / Ei 		Kyllä Kyllä (Vaka)

<p>KETS = kuntien energiatehokkuussopimus</p>	<p>Haminan kävelyn ja pyöräilyn edistämishojelman toteutuksen aloitus mm. keskustan infraolosuh-teita parantamalla</p> <ul style="list-style-type: none"> Mittari: Toteutetaan pyöräilyä edistävä investointi Mannerheimintielle <p>Kestävä kehitys hankinnoissa</p> <ul style="list-style-type: none"> Otetaan hankinnoissa huomioon kestävä kehityksen vaatimukset Mittari: Huomioitu Kyllä / Ei <p>Luodaan henkilöstölle kannustinjärjestelmä kestävä liikunnan edistämiseen</p> <p>Mittari: Luotu Kyllä / Ei</p>	<p>Kilpailukykyvaliokunta Hyvinvointivaliokunta Kaupunkikehitysvaliokunta Kasvatus- ja koulutusvaliokunta</p>	<p>Ei</p> <p>Kyllä</p> <p>Ei</p>
<p>Arviointi</p>	<p>Ekotukihenkilötoimintaa ja Ekologiseen Haminaan liittyviä tapahtumia on toteutettu. Pyöräilyä edistävä investointi Mannerheimintielle ei toteutunut. Uusi pyöräkatukohde on tarkoitus etsiä. Kestävä kehityksen mahdollisuuksia on hyödynnetty lähiruuan osalta ruokapalveluiden hankinnoissa sekä suunnitteilla aluepalveluiden hankinnoissa.</p> <p>Kiinteistö- ja aluepalveluiden sekä koulujen kanssa tehdään yhteistyötä kierrätyksen sekä ympäristön siistinä pitämisen kautta.</p>		

Uudistumiskykyinen ja osaava henkilöstö

Strateginen tavoite	Sitova tavoite ja mittari	Vastuutaho	Toteutunut Kyllä / Ei
<p>Henkilöstömme palvelukyky on korkea, kannustamme henkilöstöä palvelujen kehittämiseen yhteistyössä kuntalaisten kanssa, otamme palveluissa käyttöön uusia innovaatioita, hyödynämme tekoälyn ja robotiikan mahdollisuudet ja koulutamme henkilöstöämme jatkuvasti</p>	<p>Työhyvinvointikysely / On kiva tulla töihin</p> <ul style="list-style-type: none"> Mittari: tavoite keskiarvo 3,5 (asteikko 1-4), kevät 2021 keskiarvo oli 3,3. <p>Otetaan käyttöön digitaalisia työvälineitä tuottavuuden parantumiksi ja työn helpottamiseksi.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mittari: uudet välineet käytössä, työntekijät kokevat työn helpottuneen. <p>Tuetaan henkilöstöä uusien digitaalisten työvälineiden käytössä. Kokeillaan tekoälyn ja ohjelmistorobotiikan mahdollisuuksia palvelujen kehittämisessä.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mittari: Automatisoitujen prosessien lukumäärä. <p>Sisäisen kehittäjäverkoston yhteistoiminnan vahvistaminen ja kehittämispotentiaalin hyödyntäminen palvelujen kehittämiseksi asukaskokemuksista hyödyntäen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mittari: toteutunut (Kyllä / Ei), sisäisen kehittäjäverkoston kysely. 	<p>Kaupunginhallitus Muutosjohtaja Kasvatus- ja koulutusjohtaja Osallisuusjohtaja</p>	<p>Ei</p> <p>Kyllä</p> <p>Kyllä</p> <p>Kyllä</p>
<p>Arviointi</p>	<p>On kiva tulla töihin -kysymyksen keskiarvo oli marras-joulukuussa 2021 suoritettussa kyselyssä 3,2. Pitkittynyt koronaviruspandemia näkyi silloin henkilöstön jaksamisessa. Kysely normaalisti toteutetaan loppuvuodesta, mutta useiden päällekkäisyyksien vuoksi loppuvuodesta 2022 päätettiin, että kysely suoritetaan alkuvuodesta 2023. Kyselyn vastausaika on juuri tilinpäätöshetkellä käynnissä, joten tuloksia ei saatu tilinpäätökseen.</p> <p>Googlen työvälineiden käyttöönotto alkoi vuonna 2021 kokonaisvaltaisesti ja vuoden 2022 aikana työkalujen käyttö on vakiintunut. Henkilöstöä on tuettu työvälineiden käytössä mm. Google-klinikoiden avulla. Chromebookkien käyttö on lisääntynyt ja on linjattu, että jatkossa laitevaihtojen yhteydessä henkilöstölle hankitaan uudeksi laitteeksi Chromebook, mikä tukee Google työvälineiden kokonaisvaltaista käyttöä. Vanhoja järjestelmiä on uudistettu, jotta ne toimisivat paremmin Google</p>		

työkaluilla. Esimerkiksi viranhaltijapäätökset tehdään jatkossa Jemman sijaan Valmussa, joka on laiteriippumaton selaimessa oleva työkalu, joka ei vaadi enää Microsoft Wordin käyttöä. Tekoälyn ja ohjelmistorobotiikan mahdollisuuksia ei ole kokeiltu peruskäyttäjän työkaluissa. Sisäinen kehittäjä verkostolle on järjestetty "boostcamp" tapaamisia, joista ensimmäinen pidettiin helmikuussa 2022 sähköisesti ja toinen toukokuussa 2022 fyysisenä tapaamisena. Esihenkilöille järjestettiin oma kehittämisiltapäivä toukokuussa. Sisäinen kehittäjä verkoston toiminta on vakiintunut. Tammikuussa 2023 oli viimeisin fyysinen tapaaminen. Kuukausittain sisäinen kehittäjä verkosto tapaa vähintään sähköisesti.

Uudistuva ja vuorovaikutteinen johtaminen

Strateginen tavoite	Sitova tavoite ja mittari	Vastuutaho	Toteutunut Kyllä / Ei
Johdamme vastuullisesti, päätöksentekomme on nopeaa ja rakentavaa, arvostamme henkilöstöämme sekä toimimme vuorovaikutuksessa kuntalaisten kanssa	<p>Työhyvinvointikysely / Tunnen, että esimies arvostaa minua</p> <ul style="list-style-type: none"> Mittari: tavoite keskiarvo 3,2 (asteikko 1-4), keväällä 2021 keskiarvo oli 3,1. <p>Vakiinnutetaan johtajien työyksikkötapaamiset vuoden 2022-2023 aikana.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mittari: on vakiinnutettu (Kyllä / Ei) <p>Otetaan käyttöön yhteinen toimintamalli ja systemaattinen toimintatapa avustusten ja hankerahojuksen hakemiseen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mittari: on otettu käyttöön (Kyllä / Ei) 	<p>Kaupunginhallitus Kaupunginjohtaja Muutosjohtaja Kasvatus- ja koulutusjohtaja Osallisuusjohtaja</p>	<p>Ei</p> <p>Ei</p> <p>Kyllä</p>
Arviointi	<p>Tunnen, että esimies arvostaa minua -kysymyksen muotoilu on tosiasiaa, että <i>työnantaja arvostaa henkilöstöä</i>. Kysymyksen keskiarvo oli marras-joulukuussa 2021 suoritetussa kyselyssä 3. Kysely normaalisti toteutetaan loppuvuodesta, mutta useiden päällekkäisyyksien vuoksi vuoden 2022 aikana päätettiin, että kysely suoritetaan alkuvuodesta 2023. Kyselyn vastausaika on juuri tilinpäätöshetkellä käynnissä, joten tuloksia ei saatu tilinpäätökseen.</p> <p>Johtajien yksikkötapaamisia ei ole pystytty vakiinnuttamaan vuoden 2022 aikana. Alkuvuodesta 2022 koronaviruspandemia vaikutti merkittävästi vielä kaupungin toimintaan. Hankkeet ja kehittäminen -kanava Portissa kokoaa organisaation hankkeet ja vastuuhenkilöt sekä saadut avustukset. Yli tulosalueiden menevät hankkeet hyväksytään ja vetovastuussa oleva henkilö nimetään jatkossa johtotiimissä.</p>		

Kestävä talous ja omaisuuden hallinta

Strateginen tavoite	Sitova tavoite ja mittari	Vastuutaho	Toteutunut Kyllä / Ei
Huolehdimme siitä, että toimintakatteen alijäämä ei ylitä verotulojen ja valtionosuuksien kasvua, käänämme lainamäärän laskuun, luovumme tarpeettomista kiinteistöistä, uudistamme palvelut vastaamaan kysyntää, pidämme veroprosentit kilpailukykyisinä	<p>Toimintakatteen alijäämän kasvu on pienempi kuin verorahoituksen kasvu Mittari: Kyllä / Ei</p> <p>Lainamäärä euroa/asukas vähenee Mittari: Kyllä / Ei</p> <p>Vuosikate/poistot %, tavoite yli 120 Mittari: Kyllä / Ei</p> <p>Rakennusten laskennallinen korjausvelka pienenee Mittari: Kyllä / Ei</p> <p>2-3 kiinteistöä uusiokäytössä, myyty tai purettu Mittari: Kyllä / Ei</p>	<p>Kaupunginhallitus (omistaja) Kaupunkikehitysvaliokunta Kilpailukykyvaliokunta Hyvinvointivaliokunta Kasvatus- ja koulutus -valiokunta Lupavalioikunta</p>	<p>Ei</p> <p>Kyllä</p> <p>Ei</p> <p>Kyllä</p> <p>Kyllä</p>

	<p>Kaupungin talouden tasapainon varmistaminen sote-uudistuksen jälkeen vuodesta 2023 eteenpäin.</p> <p>Mittari: laaditaan tasapainoinen taloussuunnitelma 2023-2025 sekä ennuste siirtymävuosille 2023-2027. Kyllä / Ei</p> <p>Asumaan Haminaan -projektin jatkaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Mittari: Nettomuutto positiivista 		<p>Ei</p> <p>Projektia jatketaan</p>
Arviointi	<p>Sote-menojen reippaasta kasvusta ja toisaalta kunnallisverotulokertymän heikennyksestä johtuen toimintamenojen kasvu (4,3 %) ylitti vero- ja valtionosuusrahoituksen kasvun (3,5 %). Tilikauden tulos on positiivinen, mutta vuosikatteelle asetettu tavoitetaso ei toteutunut.</p> <p>Sote- ja pelakiinteistöjen myynnistä sekä maa-alueiden myynnistä kertyneiden myyntituottojen ansiosta kaupungin lainakantaa pystyttiin lyhentämään yli 14 M€ vuonna 2022.</p> <p>Korjausvelan määrä on ollut laskeva.</p> <p>Kiinteistöjen osalta myytiin uusi paloasema sekä Reutsinmäen soteikiinteistöt maapohjineen. Lisäksi Satamakatu 3:n omistuksesta luovuttiin.</p>		

Sote-palvelujen saatavuuden turvaaminen

Strateginen tavoite	Sitova tavoite ja mittari	Vastuutaho	Toteutunut Kyllä / Ei
Varmistamme asiakastarpeeseen perustuvat sote-palvelut	<p>Varmistetaan lähipalvelujen saatavuus ja säävutettavuus toimenpideohjelman kuvaamalla tavalla.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mittari: Toteutunut / Ei toteutunut <p>Varmistetaan kaupungin ja hyvinvointialueen välinen neuvottelumenettely.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mittari: Toteutunut / Ei toteutunut 	<p>Kaupunginhallitus</p> <p>Kaupunginjohtaja</p>	<p>Ei</p> <p>Kyllä</p>
Arviointi	<p>Käynnistetty hyvinvointialueen yhteistoimintaan liittyvä keskustelu ja yhteistyömuotojen suunnittelu ennakoivan ja hyvinvointia edistävän saumattoman palvelun vahvistamiseksi. Hyvinvointialueen toiminnan valmistelua tehty Vate-työryhmässä. Perustettu Kymenlaakson järjestöneuvottelukunta.</p>		

Toimenpideohjelmat ja kärkihankkeet

Kärkihankkeiden avulla on kiteytetty, mitkä asiat ovat erityisen keskeisiä Haminan kaupungin strategiasa. Kärkihankkeita toteutetaan käytännössä toimenpideohjelmien avulla. Tavoitteena on saada yhä enemmän asukkaita mukaan toimenpideohjelmien suunnitteluun ja to-

teuttamiseen. Kaikki kaupungin ohjelmat linkittyvät toisiinsa ja ohjelmien avulla tuotetaan palveluja ja toimintaa yhdessä yhteisöjen ja asukkaiden kanssa kaikkia Haminan asukkaita varten.

Ekologinen Hamina

Ekologinen Haminan osalta työ sisältää ohjelman mukaiset toimenpiteet joita tullaan laajentamaan koskemaan entistä vahvemmin koko kaupunkiorganisaatiota. Alkuperäisenä tavoitteena oli, että toteutuksessa huomioidaan erityisesti tapahtumatuotannon rooli vuonna 2022.

Pääpainopiste on kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmassa sekä kaukolämpöön siirtymisessä. Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman toteuttaminen on menossa.

Varhaiskasvatuksessa painotetaan kestävä ja kustannustietoista toimintaa Kestävä elämäntapa varhaiskasvatuksessa -suunnitelman mukaisesti. Kaikissa yksiköissä on ekotukihenkilöt. Perusopetuksessa työestetään ekologista toimintaa.

Ekologinen Hamina -ohjelma on merkitty vuosille 2019-2022. Ohjelman tavoitteita edistetään kaupunkistrategian sisällä jatkossakin.

Kiinteistöohjelma

Ohjelman yhtenä tavoitteena on luopua kaupungin omistuksessa olevista, kaupungille tarpeettomista kiinteistöistä. Näiden kiinteistöjen osalta on laadittu toimialoitain kiinteistökohtaisesti luovutustapa (myyminen tai purkamisen) ja ohjelman toimeenpano vastuuhenkilöineen.

Osa kiinteistöistä joudutaan purkamaan tai luovuttamaan alle tasearvojen.

Vuonna 2022 myytiin paloasema, Reutsinmäen sote-kiinteistöt sekä luovuttiin Satamakatu 3:n omistuksesta.

Kumppanuusohjelma

Kumppanuus- ja osallisuusohjelman tavoitteena on rakentaa yhdessä yhdistysten ja muiden yhteisöjen sekä yksityisten henkilöiden kanssa toimintaa ja palveluja haminalaisia varten. Kumppanuustoiminnan avulla kaupunki haluaa edistää yhteisöjen ja yksityisten henkilöiden aktiivisuutta ja osallisuutta ja rakentaa siten asukkaiden hyvinvointia.

Ohjelmassa määritellään ne toimenpiteet ja keinot, joilla kuntalaiset voivat osallistua kaupungin kehittämiseen ja joiden kautta yhteisöllisyys ja osallisuuden kokemus vahvistuvat. Ohjelmalla edistetään myös työntekijöiden ja hallinnon osallisuutta kuntalaisten arjessa.

Osallisuusohjelmasta työn alla alkuvuodesta on ollut osallistuva budjetointi asuinalueiden toimivuuden ja viihtyisyyden kehittämiseksi. Kohteet ovat kuntalaisten äänestyksen tuloksena valikoituneet ja syksyn aikana toteutettavien hankkeiden vastuista on sovittu. Järjestöyhteistyömallin ja uudistuneen avustusten hakuprosessin avulla olemme tiivistäneet järjestöyhteistyötä käytännössä sekä osallistaneet järjestöjä hyvinvointityön kehittämiseen.

Tilojen sähköiseen varaukseen liittyvä kehittämishanke käynnistyi.

Ikäihmisten vaikuttajafoorumi kokoontui neljä kertaa.

Lasten ja nuorten hyvinvointiohjelma

Lasten ja nuorten hyvinvointiohjelman tavoitteena on edistää lasten, nuorten ja samalla lapsiperheiden hyvinvointia. Kyseiseen ohjelmaan kuuluvat erityisesti varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukion ja nuorisopalveluiden palvelut, joita tuotetaan yhdessä lasten, nuorten ja lapsiperheiden kanssa.

Nuorten hyvinvointiohjelman suunnittelussa ja toteutuksessa ovat haminalaiset nuoret mukana. Myös kansalaisopiston kurssi- ja kerhotoiminta on osa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa.

Ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma

Ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma on valmistunut vuonna 2021 yhteistyössä alueellisen hyvinvointisuunnitelman kanssa.

Ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma sisältää käytännön toimenpiteitä toimintakyvyn ja osallisuuden edistämiseksi. Alkuvuodesta 2022 olemme arvioineet kohtauspaikkojen toimintaa yhdessä vanhusneuvoston kanssa, sekä markkinoineet liikuntapalveluja laajemmin mm. järjestöjen kautta. Uuden hyvinvointikoordinaatto-

Kilpailukyky- ja kasvuohjelma

Voimassa olevan kaupunkistrategian yhtenä keskeisenä tavoitteena on elinkeinoelämän toimintaedellytysten ja maaseudun elinvoiman vahvistaminen. Tämän strategisen tavoitteen toteuttamiseksi on päätetty laatia kilpailukyky- ja kasvuohjelma. Ohjelman laadinnasta vastaa muutosjohtaja.

Ohjelmassa on valittu kuusi keskeistä toimenpidekokonaisuutta:

1. Satamasidonnaisten teollisuusalueen kehittäminen ja toteuttaminen
2. Kaupungissa sijaitsevien yritysten toimintaedellytysten parantaminen
3. Tervasaaren alueen toteuttaminen
4. Kaupunkikeskustan kehittäminen
5. Matkailuun panostaminen
6. Seudun sijaintiedun hyödyntäminen

Tervasaaren alueen kehittäminen

Alueen vetovoimaa kehitetään Oolannipuiston ja satama-alueen rakentamisella, edistämällä monipuolista asumista alueella sekä kehittämällä Tervasaaresta osa keskusta-alueeseen kuuluvaa kokonaisuutta. Erityisesti senioriasumiseen kiinnitetään huomiota. Samalla mahdollistetaan viihtyisät ja toimivat matkailun ja vapaa-ajan

Lasten ja nuorten hyvinvointiohjelma linkittyy sähköiseen hyvinvointikertomukseen, jonka avulla kootaan tietoa Haminan asukkaiden hyvinvoinnin kehittymisestä. Lasten ja nuorten hyvinvointiohjelma on osa Haminan mallia, minkä avulla Haminan kaupungin ja kumppaneiden toiminta on koottu kokonaisuudeksi. Kuntakohtaisen suunnitelman lisäksi Hamina on osallisena Kymenlaakson kuntien, Kymsoten ja järjestöjen yhteisessä strategisessa maakunnallisessa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa sekä tekee yhteistyötä Kymsoten kanssa opiskeluohjelmien valmistelussa hyvinvointialueelle.

rin työhön perehdyttäminen on myös sujunut alkuvuodesta erinomaisesti. Hänen tehtäväkuvassaan on mukana myös "seniorineuvonta" ja "etsivä vanhustyö". Käytännössä digiverkoston koordinointi ja digineuvonta ja hyvinvointityön markkinointi on ollut kesän aikana keskiössä. Ikääntyneiden asumisen toimintakykyä ja elämänlaatua edistävä hanke on kohdentunut kesäaikana kolmeen eri taloyhtiöön. Myös suunnitelmat jatkohankkeesta on tehty.

Ohjelman keskeisiä tavoitteita ovat uusien työpaikkojen syntyminen, väestön vähenemisen pysäyttäminen, elinvoiman ja kaupungin vetovoiman kasvattaminen, maailmanluokan pikkukaupungin brändin vahvistaminen, koulutuksen ja osaamisen kehittäminen sekä sijaintiedun hyödyntäminen.

palvelut kahviloineen, ravintoloinen sekä monipuolisine venepalveluineen.

Vuoden 2022 aikana aloitettiin uuden kadun rakentaminen Tervasaareen.

Hyvät eväät elämään – kasvatamme, koulutamme ja välitämme

Positiivista pedagogiikkaa on toteutettu kaikissa kasvat- ja koulutuspalveluiden toiminnoissa. Lasten, nuorten ja lapsiperheiden osallisuutta ja yhteistä toimintaa on edistetty esimerkiksi palveluverkkokyselyiden ja asiakaspalautteen keräämisen avulla. Digitaalisia toimintoja ja sähköisiä palveluita, materiaaleja ja toimintamalleja on otettu käyttöön TVT-strategian mukaisesti. Optimaalista palveluverkkoa ja kuljetusratkaisujen kehittämistä on tehty ja työ jatkuu vuonna 2023. Kansainvälisyyttä on huomioitu kasvat- ja koulutuspalveluiden toiminnassa esimerkiksi varhaiskasvatuksen englannin kielisten sovelusten aktiivisen käytön osalta sekä toteuttamalla Erasmus-yhteistyötä varhaiskasvatuksessa ja nuorisopalveluissa. Haminan lukion kielenopiskelijoiden ryhmä toteutti opintomatkan Saksaan. Mittavat kansainvälisyyttä edistävät ratkaisut on toteutettu ukrainalaisten opetusjärjestelyissä esi- ja perusopetuksessa.

Vuoden 2022 aikana olemme edistäneet henkilöstön osaamisen kehittämistä eri koulutusten avulla, joiden myötä henkilöstön osaaminen on vahvistunut lasten ja nuorten psyykkisten tarpeiden tunnistamisen ja niiden kohtaamisen osalta sekä kiusaamiseen puuttumiseksi. Hankerahoituksen turvin on voitu lisätä mm. varhaiskasvatuksen erityisopettajien, suomi toisena kielenä -opettajien ja kuraattorien resurssia. Perusopetuksessa hankerahoituksen mahdollistamana ryhmäkokoja on pienennetty palkkaamalla opettajia sekä koulunkäynninohjaajia.

Varhaiskasvatuksen englanninkielisten palveluiden tarve on selvitetty ja siinä ei tullut esiin toimenpiteisiin johtavaa kiinnostusta. Yhteistyötä Googlen kanssa on tehty mm. täydennyskoulutuksen sekä yhteisöavustushakkeiden myötä. Lukiokoulutuksen kehittämisessä on edistetty ratsastuslinjan markkinoinnissa ja valmisteluissa.

Palveluiden kehittäminen - saatavuus ja saavutettavuus

Kaupungin palveluita on kehitetty systemaattisesti asiakaskokemukseen ja -palautteeseen perustuen. Palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta parannetaan kehittämällä digitaalisia palvelukanavia, vahvistetaan palveluohjausta ja lisätään kuntalaisille suunnattua digitukea.

Alkuvuonna 2022 on päätetty käynnistää sähköisten palvelujen laajamittainen kehittäminen vuosille 2022-2023.

Toiminta on alkanut elokuussa 2022. Nuorisopalveluiden toiminnassa on jatkettu Walkers toimintaa sekä uusi Wauto on hankittu kesäkuussa. Toiminta on mahdollistanut koulunuorisotyön kehittämisen. Mopo- ja pyörätallitoiminta on jatkunut sekä vahvistanut myös ennaltaehkäisevää liikenneturvallisuuustyötä. Palveluverkkoselvitystyötä on tehty kesästä 2022 alkaen ja raportti valmistuu 2023 helmikuun loppuun mennessä. Työskentelyssä huomioidaan kaupungin päivitetty strategia ja kaupunginhallituksen toimeksianto. Palveluverkkoselvitykseen liit-tyen on aloitettu koulukuljetusoppaan päivittäminen.

Lasten ja nuorten hyvinvointiin on kiinnitetty huomiota laatimalla lasten ja nuorten toimintasuunnitelma vuosiksi 2023-2024 Unicefin lapsiystävällinen mallin mukaisesti. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin vahvistamiseksi kaupunginhallituksen myöntämä erillisrahoitus on mahdollistanut vuoden 2022 aikana erilaisia tapahtumia, hankintoja sekä toiminnan kehittämistä yhteistyössä hyvinvoinnin edistämisen yksikön kanssa.

Linnoituksen päiväkodissa ja avoimessa varhaiskasvatuksessa tavoitellaan vihreää lippu-sertifikaattia. Perusopetuksen yksiköissä on aloitettu kehittämistyö kestävän kehityksen suunnitelmien laatimiseksi lukuvuoden aikana.

Onnistuneen hyvinvointialueuudistuksen toteuttamiseksi on tehty aktiivista yhteistyötä eri työryhmissä osana hyvinvointialueen valmistelua. Perhekeskuksen toiminta aloitettiin yhteistyössä Kymsoten kanssa ja kaupungin varhaiserityiskasvatuksen palveluja keskitettiin perhekeskuksen satelliittiin kirjaston alakertaan.

Työn alla on ollut ensimmäisenä palautejärjestelmän uudistaminen kartoittamalla nykytilaa ja tutustumalla eri järjestelmiin.

Hamina-sovelluksen markkinointiin on panostettu. Suunnitelmat sovelluksen kokonaisuhyödyntämisestä entistä paremmin ovat käynnistyneet.

Kulttuuri ja tapahtumat

Haminasta kehitetään kansainvälisesti tunnettua kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumakaupunkia. Haminan imagoa vahvistetaan uudelleen markkinoinnin, liikunta- ja elämysmatkailun lisäämisen sekä kulttuurikeskuksen toteuttamisen kautta. Kaupunkilaisten potentiaalia hyödynnetään sisällön kehittämisessä ja tuottamisessa.

Haminan tapahtumia on markkinoitu Hamina Festival-tapahtumakokonaisuutena monikanavaisesti, jolla on saatu näkyvyyttä ympäri Suomen.

Hevoset Bastionissa ja Hamina Tattoo tavoitti erilaisia ja uusia kohderyhmiä. Kävijämäärien osalta päästiin tavoitteeseen. Myös pienet tapahtumat ja kesän näyttelyt (Tove Jansson, Jukka Rintala, kulttuurin toteuttamat) saivat näkyvyyttä ja uutta yleisöä suurten tapahtumien vetovoimasta. Haminan imago Suomen festivaalikaupunkina on vahvistunut.

Käyttötalouden toteutuminen

Strategisen johtamisen palvelualue

Toimielin	KAUPUNGINVALTUUSTO
Tulosalue	Kaupunginvaltuusto
Tulosyksiköt	Kaupunginvaltuusto
Tehtävä	Kaupunginvaltuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. Valtuusto vastaa kaupungin taloudesta ja toiminnasta. Valtuusto on hallintosäännöllä siirtänyt toimivaltaansa myös muille toimielimille.

Tuloslaskelma

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
I20 Kaupunginvaltuusto						
Toimintamenot	-208 386	-186 300	-14 000	-200 300	-236 589	36 289
Henkilöstömenot	-176 172	-134 300		-134 300	-169 851	35 551
Palvelujen ostot	-25 329	-41 900		-41 900	-44 679	2 779
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 863	-9 700		-9 700	-6 253	-3 447
Muut toimintamenot	-4 021	-400	-14 000	-14 400	-15 806	1 406
Toimintakate	-208 386	-186 300	-14 000	-200 300	-236 589	36 289
Toimintakate €/asukas	-10,58	-9,53		-10,24	-12,10	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-36 500	-34 400		-34 400	-34 300	-100
Suunnitelmapoistot	-7 872	-4 600		-4 600	-4 590	-10
Yhteensä	-252 758	-225 300	-14 000	-239 300	-275 478	36 178

Talousarvion toteutuminen

Talousarviossa varattu määräraha valtuustolle sisältää mm. valtuuston kokoukset, valtuuston iltakoulut ja valtuustoryhmien neuvottelukunnan toiminnan.

Valtuuston kokouksia pidettiin seitsemän. Kyseessä oli ensimmäinen kokonainen toimintavuosi nykyvaltuustolle. Kaupunginvaltuuston tärkein asia vuonna 2022 oli kaupunkistrategian päivittäminen. Alkuvuodesta strategiaa työstettiin sähköisesti. Toukokuussa valtuusto hyväksyi yksimielisesti päivitetyn strategian. Syyskuun alussa valtuusto vietti kaksipäiväisen seminaarin Vierumäellä, jossa työstettiin mm. strategian tavoitteita ja mitareita. Lisäksi valtuusto pääsi koronavuosien jälkeen tutustumaan toisiinsa paremmin.

Talousarvio ylittyi hieman. Merkittävin ylitys oli kokouspalkkioissa. Palveluverkkoselvitystyöryhmä aloitti toimintansa syksyllä 2022. Työryhmän kokouspalkkiot loppuvuoden aikana olivat noin 12 000 euroa eikä niitä ollut budjetoitu talousarvion yhteydessä. Myös strategiatyö lisäsi iltakoulujen/seminaarien tarvetta, joten kokouspalkkioiden ylitys selittyy myös sillä.

Tehtävä Kuntalain mukaisen tarkastuksen järjestäminen, kunnanvaltuuston päätettävien tarkastusta koskevien asioiden valmistelu, valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen arviointi sekä tilintarkastus.

Tuloslaskelma

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
I21 Tarkastustoimi						
Toimintamenot	-32 095	-50 200	0	-50 200	-32 869	-17 131
Henkilöstömenot	-12 699	-17 700		-17 700	-14 162	-3 538
Palvelujen ostot	-19 396	-32 400		-32 400	-18 033	-14 367
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						0
Avustukset						0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						0
Muut toimintamenot		-100		-100	-673	773
Toimintakate	-32 095	-50 200	0	-50 200	-32 869	-17 131
Toimintakate €/asukas	-1,63	-2,57		-2,57	-1,68	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-2 800	-2 700		-2 700	-2 700	0
Suunnitelmapoistot						
Yhteensä	-34 895	-52 900	0	-52 900	-35 569	-17 131

Talousarvion toteutuminen

Kaupungin tilintarkastusyhteisönä toimii BDO Auditor Oy. Tilintarkastuspalvelujen ostoon on tehty määräraha-varaus vuosittain 37 tarkastuspäivään. Tarkastuslautakunta kokoontui 11 kertaa.

Tarkastuslautakunnan työohjelman mukaisesti tarkastuslautakunnan kokouksiin on kutsuttu kaupungin eri päävastuualueilta johtavia viranhaltijoita ja muuta henkilökuntaa selvittämään omien toimialojensa toimintaa ja sitä, millä toimenpiteillä ja missä määrin valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet tai ovat toteutumassa.

Tarkastuslautakunnan vuoden 2022 arvioinnin työohjelman mukaisesti kokouksissa kuultiin ajankohtaisten asioiden ja talouskatsausten lisäksi mm. Kymsoten tilannekatsauksia palvelusopimukseen liittyen. Lisäksi konserniyhteisöt, omistajaohjaus ja liikelaitoksen toiminta olivat arvioinnin kohteina.

Tarkastuslautakunta kilpailutti syksyllä 2022 kaupungin ja konsernin tytäryhtiöiden hallinnon ja talouden tarkastuspalvelut vuosille 2023-2026. BDO Auditor Oy valittiin tilintarkastusyhteisöksi.

Toimielin	KAUPUNGINHALLITUS
Tulosalue	Strateginen johtaminen
Tulosyksiköt	Konsernijohto, Yleinen hallinto ja edunvalvontatehtävät
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuuhenkilö	Kaupunginjohtaja

Tehtävä Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä kaupunginvaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kaupungin etua, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa.

Tuloslaskelma

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
I23 Strateginen johtaminen						
Toimintatulot	41 056	47 500	-41 200	6 300	25 985	19 685
Myyntituotot	1 930	42 200	-41 200	1 000	2 938,10	1 938
Tuet ja avustukset		5 300		5 300	8 883	3 583
Muut toimintatuotot	39 126				14 164	14 164
Toimintamenot	-5 900 605	-6 462 700	62 800	-6 399 900	-6 465 852	65 952
Henkilöstömenot	-678 628	-679 800		-679 800	-708 974	29 174
Palvelujen ostot	-4 977 329	-5 464 200	62 800	-5 401 400	-5 313 312	-88 088
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-34 003	-24 500		-24 500	-80 967	56 467
Avustukset	-25 000	0		0	-47 500	47 500
Muut toimintamenot	-185 645	-294 200		-294 200	-315 099	20 899
Toimintakate	-5 859 550	-6 415 200	21 600	-6 393 600	-6 439 868	46 268
Toimintakate €/asukas	-297,41	-327,99		-326,89	-329,25	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	881 500	925 600		925 600	921 267	4 333
Suunnitelmapoistot	-22 665	-40 800		-40 800	-21 699	-19 101
Yhteensä	-5 000 714	-5 530 400	21 600	-5 508 800	-5 540 300	31 500

Talousarvion toteutuminen

Strategisen johtamisen talousarvion ylittyminen selittyi Asunto Oy Satamakatu 3:n osakkeiden alaskirjauksella (119 000 €).

Toimielin	KAUPUNGINHALLITUS
Tulosalue	Kymsote-kuntayhtymäosuudet
Tulosyksiköt	Sote-kuntayhtymäosuudet
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuuhenkilö	Kaupunginjohtaja

Tehtävä Kaupunginhallitus vastaa sosiaali- ja terveystalouden palvelusopimuksesta sekä sopimuksen seurannasta ja arvioinnista.

Tuloslaskelma

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
I26 Sote-kuntayhtymäosuudet						
Toimintatulot	1 087	0	0	0	3 019	3 019
Myyntituotot	787				2 302	2 302
Maksutuotot	300				226	226
Tuet ja avustukset						0
Muut toimintatuotot					490	490
Toimintamenot	-88 478 463	-85 400 000	-6 300 000	-91 700 000	-94 105 709	2 405 709
Henkilöstömenot	1 637					
Palvelujen ostot	-88 357 285	-85 200 000	-6 300 000	-91 500 000	-93 982 409	2 482 409
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0					0
Avustukset	-125 889	-200 000		-200 000	-125 720	-74 280
Muut toimintamenot	3 074				2 419	-2 419
Toimintakate	-88 477 375	-85 400 000	-6 300 000	-91 700 000	-94 102 691	2 402 691
Toimintakate €/asukas	-4490,78	-4366,28		-4688,38	-4 811,22	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät						
Suunnitelmapoistot	0					
Yhteensä	-88 477 375	-85 400 000	-6 300 000	-91 700 000	-94 102 691	2 402 691

Talousarvion toteutuminen

Kymsoten maksuosuuksiin varattuja määrärahoja tarkistettiin maaliskuun osavuositarkistuksessa 5,1 miljoonaa euroa suuremmiksi. Tämä sisälsi Kymsoten esityksen palkka harmonisaation toteuttamisesta, jota Kymsote ei ollut budjetoinut (Haminan lisälasku 1,7 M€).

Heinäkuun osavuositarkistuksessa määrärahaa lisättiin Kymsoten elokuun ennusteen mukaisesti kattamaan tilikaudelta kertyväksi ennakoidun peräti 53 miljoonan euron alijäämän kattamisen. Valtavasta alijäämäennusteesta huolimatta jo tuolloin oli selvää, ettei Kymsoten toiminnan haasteiden, koronan sekä hoitovelan purkamisen

vuoksi tarkistettukaan määräraha todennäköisesti tule riittämään. Lopulta Kymsoten tilikauden alijäämä, joka tuli jäsenkuntien maksettavaksi, kohosi peräti 65,2 miljoonaan euroon. Muutettuun talousarvioon nähden Kymsoten maksuosuus ylittyi 2,4 miljoonaa euroa.

Määrärahaan sisältyy Sote-kuntayhtymän maksuosuuksien lisäksi myös sote-avustukset.

Toimielin	KAUPUNGINHALLITUS
Tulosalue	Johdon asiantuntijapalvelut
Tulosyksiköt	Hallintopalvelut, Henkilöstöpalvelut, Talouspalvelut, Vaalit
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuuhenkilö	Hallintojohtaja ja talousjohtaja
Tehtävä	Tukea demokraattista päätöksentekoa sekä strategista ja operatiivista johtamista, huolehtia kaupungin johtamisjärjestelmän toimivuudesta, luoda yhteistyössä palvelu-alueiden kanssa edellytyksiä sille, että kaupunkilaisille tuotettavat palvelut ovat vaikuttavia, tehokkaita ja taloudellisia sekä tuottaa palvelualueille hallinto-, talous-, henkilöstö-, omistajaohjaus-, viestintä- ja ICT-palveluita.

TULOSYKSIKÖIDEN TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Hallintopalvelut

Hallintopalveluissa palvelee sekä sisäisiä että ulkoisia asiakkaita. Kaupungintalon asiointipalvelu Rinkeli ja kirjamo ovat ydin osa hallintopalveluita. Hallintopalveluiden keskeisenä tehtävänä on tukea luottamushenkilötoimintaa, avustaa viranhaltijoita, huolehtia kaupungin asiakirjahallinnosta sekä tarjota asiakaslähtöistä ja korkealaatuaista asiakaspalvelua sekä ulkoisille että sisäisille asiakkaille.

Sähköisten työkalujen rooli on viime vuosina korostunut merkittävästi hallintopalveluiden toiminnassa. Loppuvuoden aikana käytiin päivittämään asianhallinta- ja kokoushallintajärjestelmää, joka tulee jatkossa helpottamaan ja yksinkertaistamaan mm. viranhaltijapäätöksien

tekemistä ja vähentää merkittävästi Microsoft Office -työkalujen tarvetta. Osaaminen hallintopalveluissa on erittäin hyvällä tasolla.

Alkuvuodesta 2022 järjestettiin ensimmäiset aluevaalit, mikä vaikutti hallintopalveluiden henkilöstöresursseihin ja toimintaan hetkellisesti. Kaupungin hallintojohtaja toimi myös Kymenlaakson aluevaalilautakunnan sihteerinä.

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalvelut muodostuvat henkilöstöhallinnon palveluista sekä palkanlaskennasta. Henkilöstöpalveluilla on ollut olennainen rooli henkilöstölle kohdennetussa koronaviestinnässä ja ohjeistuksien antamisessa.

Palkka- ja henkilöstöhallintojärjestelmä Populus on ollut käytössä kaksi vuotta. Palkkahallinnon näkökulmasta moni asia on virtaviivaistunut. Ongelmia on kuitenkin yhä ollut mm. tulorekisterin kanssa. Verkkopalkkalaskelma, joka on kustannustehokkaampi ja ekologisempi vaihtoehto, on toiminut moitteettomasti.

Henkilöstöpalveluiden henkilöstöresursseja lisättiin määräaikaista vuoden 2022 aikana. Lisäys on ollut tarpeellinen. Henkilöstöllä sekä erityisesti esihenkilöillä on tarvetta laadukkaille henkilöstö- ja palkkahallinnon palveluille.

Talouspalvelut

Talouspalveluiden keskeinen tehtävä on tuottaa tietoa kaupungin eri tulosalueiden toiminnan tuloksellisuuden arvioimiseksi ja päätöksenteon tueksi. Kaupunkikonsernin seuranta, talouden ohjaus ja yhteistyön merkitys konserniyhtiöiden johdon kanssa korostuu jatkossa entisestään.

Kymsoten talouden seuranta sekä kaupungin maksu-osuuksien ennakointi ja oikeellisuuden varmistaminen oli talouspalveluiden keskeinen tehtävä vielä vuoden 2022 osalta. Hyvinvointialueelle vuodesta 2023 alkaen siirtyvien ja toisaalta kuntiin jäävien tehtävien ja niiden kustannusten seuranta ja raportointi osana uudistusta on kaupungin tulevan rahoitusohjelman oikeellisuuden kannalta äärettömän tärkeää.

Vuodesta 2023 alkaen historiallisen suuren uudistuksen taloudellisten vaikutusten ennakointi ja oikeellisuuden varmistaminen sekä kaupungin rahoitus pohjan riittävyyden varmistaminen ovat talouspalveluiden keskeinen tehtävä. Talouspalveluiden rooli on taloustiedon ja ennusteiden tuottajana on keskeinen, sillä kaupungin talous ei ole tasapainossa sote-uudistuksen toteutuessa 1.1.2023 alkaen. Kaupungin taloudessa on noin 7 miljoonan sopeutustarve vuodesta 2024 eteenpäin.

Valtakunnallinen Kuntatieto -ohjelman ja tilastoinnin valmistelu työllistää edelleen ja myös suunnitelmavuosina huomattavasti. Ohjelmassa edistetään tietojen tuotantoa ja raportointia niin, että tiedot ovat oikeaan aikaan ja avoimesti sekä riittävän kattavasti ja vertailukelpoisesti valtion viranomaisten ja kuntien käytettävissä. Hanke edellyttää muutoksia mm. kaupungin kirjanpitojärjestelmiin.

KEHITTÄMINEN

Sisäisen kehittäjäverkoston toiminta käynnistettiin jälleen vuoden 2022 aikana.

Sähköisen arkistoinnin käyttöönottoa edistettiin ja se jatkuu vielä suunnitelmavuosina.

Sähköisten toimintatapojen ja työkalujen käyttö on lisääntynyt merkittävästi viime vuosina. Etätyöstä palattiin vähitellen takaisin toimistolle. Etätyö auttaa osaltaan myös työssäjaksamisessa. Työntekijät ovat olleet tyytyväisiä etätyöhön ja toimivat laitteet ja sähköiset työkalut tukevat etätyön tekemistä.

Tuloslaskelma

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
128 Johdon asiantuntijapalvelut						
Toimintatulot	199 847	182 000	0	182 000	245 260	63 260
Myyntituotot	37 926	66 000		66 000	33 943	-32 057
Maksutuotot		0		0	0	0
Tuet ja avustukset	133 581	110 000		110 000	209 129	99 129
Muut toimintatuotot	28 340	6 000		6 000	2 188	-3 812
Toimintamenot	-3 378 398	-3 708 200	0	-3 708 200	-3 744 687	36 487
Henkilöstömenot	-2 608 516	-2 650 800		-2 650 800	-2 629 923	-20 877
Palvelujen ostot	-581 761	-852 500		-852 500	-896 327	43 827
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 921	-21 300		-21 300	-32 898	11 598
Avustukset	-3 000	-3 000		-3 000	-3 000	0
Muut toimintamenot	-170 200	-180 600		-180 600	-182 539	1 939
Toimintakate	-3 178 550	-3 526 200	0	-3 526 200	-3 499 427	-26 773
Toimintakate €/asukas	-161,33	-180,29		-180,29	-178,92	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	1 496 300	1 721 300		1 721 300	1 718 633	-2 667
Suunnitelmapoistot	-24 568	-11 000		-11 000	-10 897	103
Yhteensä	-1 706 819	-1 815 900	0	-1 815 900	-1 791 691	-24 209

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio toteutui suunnitellusti.

Tuloslaskelma

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
STRATEGINEN JOHTAMINEN YHTEENSÄ						
Toimintatulot	241 991	229 500	-41 200	188 300	274 263	85 963
Myyntituotot	40 644	108 200	-41 200	67 000	39 183	-27 817
Maksutuotot	300	0	0	0	226	226
Tuet ja avustukset	133 581	115 300	0	115 300	218 012	102 712
Muut toimintatuotot	67 466	6 000	0	6 000	16 842	10 842
Toimintamenot	-97 997 946	-95 807 400	-6 251 200	-102 058 600	-104 585 706	2 527 306
Henkilöstömenot	-3 474 379	-3 482 600	0	-3 482 600	-3 522 910	40 310
Palvelujen ostot	-93 961 099	-91 591 000	-6 237 200	-97 828 200	-100 254 760	2 426 560
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-51 787	-55 500	0	-55 500	-120 119	64 619
Avustukset	-153 889	-203 000	0	-203 000	-176 220	-26 780
Muut toimintamenot	-356 792	-475 300	-14 000	-489 300	-511 698	22 598
Toimintakate	-97 755 955	-95 577 900	-6 292 400	-101 870 300	-104 311 443	2 441 343
Toimintakate €/asukas	-4961,73	-4886,65		-5208,36	-5 333,17	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	2 338 500	2 609 800	0	2 609 800	2 602 900	-6 900
Suunnitelmapoistot	-55 105	-56 400	0	-56 400	-37 185	-19 215
Yhteensä	-95 472 560	-93 024 500	-6 292 400	-99 316 900	-101 745 729	-2 428 829

Hyvinvoiva haminalainen palvelualue

Toimielin	KASVATUS JA KOULUTUS -VALIOKUNTA
Tulosalue	Kasvatus- ja koulutuspalvelut
Tulosyksiköt	Varhaiskasvatus ja opetuksen tuki, Opetus- ja nuorisopalvelut, Varhaiskasvatus
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuhenkilö	Kasvatus- ja koulutusjohtaja
Tehtävä	Lasten ja nuorten sekä perheiden tarpeiden mukaiset, monipuoliset ja laadukkaat palvelut. Palvelukokonaisuudessa on sekä ennaltaehkäiseviä että lakisääteisiä palveluja. Keskeisenä periaatteena on lapsen ja vanhemmuuden arvostaminen ja hyvän lapsuuden sekä nuoruuden luominen yhteistyössä vanhempien kanssa. Toiminta on tavoitteellista, suunnitelmallista ja sitä arvioidaan jatkuvasti. Elinikäisen oppimisen mahdollistaminen yksilön ja eri väestöryhmien tarpeet huomioidaan ottaen. Toiminnan painopisteinä ovat laadukas opetus, yhteisöllisyys, turvallisuus, hyvinvointi ja kiireettömyys.

TULOSYKSIKÖIDEN TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Varhaiskasvatus ja opetuksen tuki

Palveluiden kysyntään vaikuttaa syntyvyyden lisäksi perheiden muuttosuunta sekä varhaiskasvatuksen valtakunnalliset linjaukset, mm. muutokset asiakasmaksuissa. Perheiden valinnat vaikuttavat yksityisen ja kunnallisen varhaiskasvatuksen osuuteen sekä kotihoidon tuen ja Hamina-lisän käyttöön. Laadukkaan varhaiskasvatuksen ja opetuksen tuen toteutumisen varmistaa riittävä, sitoutunut, ammattitaitoinen, huoltajien kanssa hyvässä yhteistyössä toimiva henkilöstö, joka ennakoii lasten, nuorten ja perheiden muuttuvia tarpeita.

Lasten kotihoidon tuen ja kuntalisän käyttö on entisestään vähentynyt ja alle 3-vuotiaiden osuus kasvanut varhaiskasvatuksessa. Vuoden aikana on jouduttu lisäämään henkilöstöresurssia ja ottamaan lisätilaa käyttöön, jotta lakisääteinen varhaiskasvatuspaikka on saatu järjestämään kaikille hakijoille. Myös yksityisiin päiväkoteihin on sijoitettu enemmän lapsia, mistä syystä yksityisten päiväkotien kuntaosuuden, palvelusetelien, käyttöön varattu määräraha on ylittynyt.

Sairaslomia on ollut runsaasti, alkuvuonna etenkin koronasta ja siihen liittyvästä ohjeistuksesta johtuen ja sijaisia on ollut haasteellista saada. Ratkaisuna tilanteeseen on kuukausipalkkaisia varahoitajia lisätty ja varhaiskasvatusyksikön johtajat ovat työskennelleet ryhmissä normaalia enemmän. Haastetta tilanteeseen on tuonut myös ylityö- ja vuoronvaihtokiellot ja vuosilomat.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyötä on vahvistettu ja prosesseja sovittu, jotta lasten siirtyminen esikoulusta perusopetukseen etenkin tuen tarpeessa olevien lasten osalta olisi mahdollisimman sujuvaa.

Sovittujen aikataulujen toteuttaminen mm. tutkimusten osalta on ollut kuormittavaa lasten sairastumisista ja taapamisten siirtymisestä johtuen.

Opiskeluhuollossa tutkimukset on järjestetty pääosin os-topalveluna, koska psykologeja ei ole saatu rekrytoitua. Kuraattoreiden määrää on vastaavasti lisätty hankeavustusten avulla. Opiskeluhoito siirtyi Kymenlaakson hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta. Muutokseen on varauduttu suunnittelemalla tulevia palveluja yhteistyössä Kymsoten ja muiden Kymenlaakson kuntien kanssa.

Hankerahoituksen turvin on voitu lisätä varhaiskasvatuksen erityisopettajien, suomi toisena kielenä -opettajien ja kuraattorien resurssia. Varhaiserityiskasvatuksen suunnittelija on rekrytoitu vastaamaan 1.8.2022 erityisesti tuen osalta muuttuneeseen varhaiskasvatuslakiin, joka määrittää lasten tuen suunnittelua ja arviointia sekä lisää hallinnollisten päätösten tekoa.

Vuoden painopisteinä olevien alueiden; tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen, digitaalinen oppimisympäristö, pedagogisen tiimityön tukeminen sekä taide- ja kulttuurikasvatus, koulutusta on suunniteltu ja toteutettu osittain myös hankerahoituksen avulla. Mito-hankkeen kautta käynnistyi uudet koulutukset neuropsykiatrisen (Nepsy) osaamisen lisäämiseksi. Nepsy- valmentajien määrää on lisätty ja valmennusta odottavien jono on saatu purettua.

Opetus- ja nuorisopalvelut

Alkuvuoden 2022 aikana koronatilanne on otettu huomioon opetusjärjestelyissä terveysviranomaisten koronaturvaohjeiden ja suositusten mukaisesti. Henkilökunnan sairastumisen vaikutukset ovat jatkuneet koko vuoden aikana niin koronan kuin muiden kausi-influenssatautiensa osalta. Poissaolojen vaikutukset ovat olleet hallittavissa sijaisjärjestelyillä sekä hyödyntämällä määrärahaista hankerahalla palkattua henkilökuntaa. Sijaisjärjestelyt ovat vaikuttaneet sekä muun henkilökunnan jakamiseen sekä kasvaviin sijaiskuluihin.

Muiden oppilaitosten osalta koronapandemia ei vaikuttanut opetusjärjestelyihin, mutta Pappilasalmen koululla opetusjärjestelyt toteutettiin etäopetuksena viikon ajan vuosiluokilla 3-9. Lukuvuosi 2022-2023 voitiin päättää oppilaitosten kevätjuhliin, jolloin huomioitiin koronaturvallisuusohjeet ja rajoitusten keventyminen toukokuussa.

Opetustyön onnistuminen on perustunut henkilöstön osaamiseen ja riittäviin tietoteknisiin valmiuksiin ja käytettävissä oleviin laitteisiin ja digitutor-verkoston antamaan tukeen. Lukukauden 2022-2023 toteutuksessa on huomioitu valtion erityisavustus, jonka avulla voidaan palkata henkilökuntaa ja pienentää oppilasryhmiä.

Perusopetuksen koulujen määrä perustuu valtuuston päätöksiin, joiden mukaan Kannusjärven koulun oppilaat siirtyivät Husulan kouluun. Kaupungin strategiatyöskentely huomioiden palveluverkkoselvitystä tehtiin vuoden 2022 aikana. Palveluverkkoselvityksen yhteydessä aloitettiin koulukuljetusoppaan päivitys.

Mito- hankkeen koulutukset jatkuivat. Mm. rehtorit ja koulunjohtajat saivat perehdytyksen positiivisen pedagogiikan menetelmän, Huomaa hyvä johtamiseen.

Ratkaisukeskeisen Neuropsykiatrisen valmentajan koulutukseen osallistuneet, valmistuivat toukokuussa yksilövalmentajiksi. Lisäksi maaliskuussa alkoi Mininepsy -koulutus, johon osallistui 20 opetus- ja kasvatusalan toimijaa. Nepsy-koulutus lisää opetus- ja kasvatusalalla toimivien tietotaitoa kohdata haasteellisia lapsia ja nuoria.

Kiusaamista ehkäisevän toimintamallin, Verson, koulutus vietiin päätökseen alkuvuodesta. Kaikilla kouluilla on nyt yhtenäinen toimintatapa kiusaamisen ehkäisemisessä. Kullekin koululle on nimetty aikuiset vastuuhenkilöt sekä oppilaista koulutetut vertaissovitelijat.

Digitaalisten palveluiden kehittämistä esi- ja perusopetuksessa on jatkettu ottamalla käyttöön Qridi-palvelu, joka mahdollistaa mm. Haminan perusopetuksen osalta oppilaan digitaalisten oppimisen seurannan ja arvioinnin niin oppilaille kuin opetushenkilökunnalle ja huoltajillekin. Palvelua voidaan kehittää myös koulukiusaamisen ja

hyvinvoinnin arvioimiseen. Googlen tarjoamaan opetusalan henkilöstön sertifiointi-koulutukseen osallistui noin 40 opettajaa.

Huhtikuun alussa Aseman koulun yhteydessä aloitettiin peruskouluikäisten ukrainalaisten opetus 14 oppilaalle. Syyslukukaudella oppivelvollisuusikäisiä ukrainalaisia lapsia ja nuoria oli Haminassa noin 50. Heille opetus järjestettiin ikäryhmittäin neljän koulun yhteydessä valmistuvan opetuksen ryhmissä. Opetuksen järjestämistä varten rekrytoitiin neljä opettajaa ja neljä ohjaajaa.

Ukrainan sodan syttyminen nopeutti kasvatus- ja koulutuspalveluiden turvallisuus- ja pelastussuunnitelmien päivittämistä sekä poikkeusolojen varautumistoimenpiteiden suunnittelua ja toteuttamista esimerkiksi sähkökatkoihin varautumisen osalta.

Kasvatus- ja koulutuspalveluiden hallinto osallistui aktiivisesti aluehallintouudistuksen toteutumisen valmisteluihin ja toimeenpanoon osallistumalla opiskeluhoillon ohjaus- ja asiantuntijatyöryhmiin.

Haminan lukiossa aloitti neljä opiskelijaa ratsastuslinjalla yhteistyössä Harjun oppimiskeskuksen kanssa. Haminan lukio jatkaa opetuksen ja oppimisympäristön kehittämistä Googlen yhteisötuen mahdollistaman luonnontieteiden ja digitaalisten opetusvälineiden kehittämishankkeiden avulla. Koronapandemian osalta lukiossa varaudutaan opetusjärjestelyjen sekä ylioppilaskirjoitusten järjestämissuunnitelmissa. Lukio haki valtion erityisavustusta lukiokoulutukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi - hanke jatkuu 31.7.2023 asti.

Oppivelvollisuuden laajentuminen toisen asteen koulutukseen on edennyt hyvin ja oppivelvollisuuden keskeytymisiä on ollut vähän. Opinto-ohjaajan ja kuntavalvojan tehtävä yhdistettiin niin, että kuntavalvojan oppilaantutkimus sekä ammatilliset työvälineet mahdollistavat vaikuttavat palvelut toisen asteen koulutuksen keskeytyessä.

Vuonna 2022 on satsattu edelleen koulunuorisotyöhön, nuorten kesätoimintaan ja nuorten harrastus- ja muun toiminnan lisäämiseen. Lasten ja nuorten harrastustoimintaa on rakennettu yhdessä yhdistysten ja urheiluseurojen kanssa Haminan harrastamisen mallin avulla, johon saatiin jatkokaudelle valtionavustusta 60.000 euroa. Tavoitteena on järjestää kaikille haminalaisille lapsille ja nuorille mahdollisuuksia harrastaa ja kokeilla erilaisia harrastuksia joustavasti.

Ehkäisevää päihdetyötä, liikkuvaa ja etsivää nuorisotyötä on tehty yhdessä Aseman Lapset ry:n, Ekamin rannikko-

pajojen, seurakunnan, Koulutus Elämään Säätiön ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Walkers-toimintaan hankittu matkailuauto on otettu käyttöön.

Nuorisotyön dokumentointiin otettiin syksyllä käyttöön Kuntaliiton Nuodo -järjestelmä, jonka kautta seurataan

Kansalaisopisto

Kansalaisopiston vakinaisten- ja tuntiopettajien koulutusta kurssitavoitteiden ja -sisältöjen kuvailussa ja laadinnassa, pedagogisissa ratkaisuisissa sekä arviointimenetelmien käyttämisessä järjestettiin, yhteistyössä lähikuntien kansalaisopistojen ja kansanopiston kanssa.

Kansalaisopiston pedagogiikkaa on tarkoitus edelleen vahvistaa ja uudistaa vuoden 2024 loppuun mennessä ns. osaamisperusteiseksi. Tämä tarkoittaa sitä, että osalle kursseista asetetaan selkeät oppimistavoitteet ja kurssilaisten niin halutessa, opettaja arvioi heidän oppimistaan kurssin tavoitteiden ja oppimiskriteereiden perusteella. Tällöin opiskelija saa kurssin suorittamisesta ja oppimistavoitteiden saavuttamisesta kirjallisen todistuksen ja arviointitieto syötetään kansalliseen Koski-tietovarantoon. Siellä tieto on aina opiskelijan käytettävissä ja osaaminen todennettävissä.

Syksyllä 2022 Haminan kansalaisopistossa tarjottiin pilotina yksi opintopistekurssi (piirustuskurssi), jolle osallistui 17 aikuisopiskelijaa.

KEHITTÄMINEN

Kasvatus ja koulutuspalveluita on kehitetty yhteistyötä ja ratkaisukeskeistä toimintatapaa edistäen.

Yhteistyötä on lisätty varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhdyspinnoilla rakentamalla yhteisesti sovittuja käytänteitä ja toimintatapoja. Positiivisista pedagogiikkaa on vahvistettu aikaisemman kokemuksen ja koulutuksen avulla. Hyviä kokemuksia on saatu mm. ryhmäytymisen, moninaisuuden ymmärtämisen ja kiusaamisen ennaltaehkäisyn suhteen. Positiivinen pedagogiikka tukee sekä lasten, nuorten että työntekijöiden hyvinvointia.

MITO- hankkeen koulutukset ovat tarjonneet edelleen kasvatus- ja koulutuspalveluiden henkilöstölle korkeatasoista koulutusta mm. positiivisen pedagogiikan menetelmien käytössä, kiusaamisen ehkäisyssä ja neuropsykiatriassa (Nepsy) osaamisessa. Tavoitteena on ollut mielen-terveyttä ja hyvinvointia edistävien toimintatapojen vakiintuminen työyhteisöihin. MITO- hankkeen loppuraportti esiteltiin Terveiden- ja hyvinvointilaitoksen tilaisuudessa joulukuussa. Kasvatus- ja opetushenkilöstölle tehdyn alku- ja loppukartoituksen perusteella oppilaan ja

nuorisopalveluiden järjestämiä toimintoja, toimintoihin osallistuneita nuoria ja kohtaamisia.

Opettajille ja opiskelijoille tehtiin keväällä ja loppusyksystä palautekyselyt, joiden avulla kartoitettiin opetuksen laatua ja toiveita liittyen opetusjärjestelyihin ja -sisältöihin. Haminan kansalaisopiston tavoite on vastata haminalaisten ja seutukunnan muiden asukkaiden toiveisiin ja tarpeisiin ja samalla toimia vahvana hyvinvoinnin ja osaamisen edistäjänä omalla alueellaan.

Teatteritaiteen perusopetukselle saatiin sopivat toimitilat Summan kylä- ja kulttuurikeskuksesta. Tiloja uudistettiin käyttötarkoitus huomioiden.

Kansalaisopiston kursseja toteutui keväällä 215, joissa osallistujia oli yhteensä 2 010. Syksyllä kursseja oli 203, joilla osallistujia oli 2 035. Ukrainalaisille aikuisille tarjottiin kaksi suomen kielen kursssia.

Kansalaisopiston kesäkurseja oli 19, joihin osallistui kaikkiaan 123 opiskelijaa. Ukrainalaisille lapsille tarjottiin kaksi kertaa viikossa pidettävä taidekurssi, jossa oli opettajan lisäksi mukana aikuinen, joka osasi ukrainan kieltä. Osallistujia kursseilla oli 14.

lapsen vahvuuksien hyödyntäminen opetuksessa, positiivisen pedagogiikan hallinta, tunnetaitojen opettamisen osaaminen sekä kiusaamisen ehkäisy ovat selvästi vahvistuneet kasvatus- ja opetushenkilöstön työssä. Lisäksi kuntouttavan luokan psykiatrisen hoitajan tehtävä ja rooli oppilaan psyykkisen hyvinvoinnin arvioijana ja yksilöllisen tuen antajana on osoittautunut hankkeen aikana merkittäväksi.

Kasvatus- ja koulutuspalveluiden hallinnossa on tunnistettu tarve talousjohtamisen prosessin kehittämiseen. Vuoden 2022 aikana on kehitetty tilastointijärjestelmä, jossa koulusihteereiden ja hallinnon henkilökunnan Primus-osaamista on täydennetty. Hankerahoitusten avulla toimintaa on kehitetty sisällöllisesti sekä lisäämällä resursseja kouluille ja varhaiskasvatuksen yksiköihin. Varhaiskasvatuksessa ja opiskeluhuollossa kehittäminen on kohdistunut erityisesti tuen resursointiin lisäämällä varhaiskasvatuksen erityisopettajia, suomi toisena kielenä-opettajia, neuropsykiatrista osaamista ja kuraattoripalvelua.

Tavoitteena on ollut digitalisaation avulla monipuolista esiopetuksen ja perusopetuksen opetusmenetelmiä, käyttöönottaa digitaalisia tietokantoja, helpottaa opetushenkilöstön yhteistyötä ja osaamisen jakamista. Tämä edellyttää toimintatapojen muuttamista yhä enemmän mm. yhteisopettajuuden suuntaan sekä uudenlaista yhteistyötä tukevaa tietotekniikkaa. Vuoden 2022 aikana esiopetuksessa ja perusopetuksessa otettiin käyttöön Qridi-sovellus digipassien käytön edistymisen ja oppimisen seurantaan. Sen avulla saadaan tieto- ja viestintätieteiden opetussuunnitelman oppimisprosessit näkyviksi paitsi oppilaalle myös opettajalle ja huoltajalle.

Varhaiskasvatuksessa lasten kasvunkansio on siirretty sähköiseksi hyödyntäen Google-yhteistyötä. Nuorisopalvelun toimintaa on tarjottu digitaalisten kanavien kautta sekä kehitetty koulunuorisotyötä sekä Walkers-toimintaa.

Tietoteknisiä investointeja on tehty hankkimalla elinkaarensa päähän tulleiden 850 chromebookin tilalle uudet laitteet.

Varhaiskasvatuksessa on käynnistetty Erasmus-yhteistyö Saksan kanssa.

Lukiossa on kehitetty ratsastuslinjaa yhdessä Harjun oppimiskeskuksen kanssa sekä lukio-opiskelijoiden mahdollisuuksia tehdä opintomatka esimerkiksi Saksaan. Eriksen haettu rahoitus mahdollistaa yhteistyöhankkeen Yhdysvaltoihin lukuvuoden 2022-2023 aikana. Lukiolaisien turvallisuuskurssi on valmistunut. Maanpuolustus-koulutuksen toteuttama nuorten turvakurssin suoritus voidaan hyväksi lukea lukiolaisen vapaasti valittavia soveltavia opintoja.

Kansalaisopistossa suunniteltiin asteittaista siirtymistä osaamisperusteiseen opetukseen, joka tarkoittaa opettajan kannalta vahvaa pedagogista lähestymistapaa opettamiseen, kurssin suunnitteluun sekä opiskelijan ohjaukseen ja arviointiin. Opiskelijan kannalta uudistus tarkoittaa sitä, että opiskelija saa halutessaan kurssin jälkeen arvioinnin osaamisastostaan. Hänen osaamisensa tunnustetaan ja tunnustetaan ja hänen suorituksensa viedään valtakunnalliseen Koski-tietovarantoon. Näin kansalaisopistoissa saavutettu osaaminen on aiempaa helpommin henkilön hyödynnettävissä.

Tuloslaskelma

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
421 Kasvatus- ja koulutuspalvelut						
Toimintatulot	2 167 895	1 963 700	300 000	2 263 700	2 562 020	298 320
Myyntituotot	530 303	561 300		561 300	537 158	-24 142
Maksutuotot	772 248	817 100		817 100	717 409	-99 691
Tuet ja avustukset	580 166	540 900	300 000	840 900	1 018 355	177 455
Muut toimintatuotot	285 177	44 400		44 400	289 099	244 699
Toimintamenot	-35 451 316	-35 346 100	-59 200	-35 405 300	-37 023 624	-1 618 324
Henkilöstömenot	-21 028 803	-21 070 300	194 100	-20 876 200	-21 944 333	-1 068 133
Palvelujen ostot	-5 762 708	-5 660 400	-38 000	-5 698 400	-6 258 471	-560 071
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-778 655	-770 000	-193 300	-963 300	-1 062 598	-99 298
Avustukset	-694 967	-700 000		-700 000	-653 171	46 829
Muut toimintamenot	-7 186 183	-7 145 400	-22 000	-7 167 400	-7 105 051	62 349
Toimintakate	-33 283 420	-33 382 400	240 800	-33 141 600	-34 461 604	-1 320 004
Toimintakate €/asukas	-1 689,34	-1706,75		-1694,44	-1 761,93	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-1 255 899	-1 438 600		-1 438 600	-1 431 201	7 399
Suunnitelmapoistot	-183 701	-227 400		-227 400	-328 840	-101 440
Yhteensä	-34 723 021	-35 048 400	240 800	-34 807 600	-36 221 645	-1 414 045

Talousarvion toteutuminen

Vuoden 2022 toteutuneeseen talousarvioon on vaikuttanut palvelutarpeen kasvu ja siitä johtuen henkilöstökuulujen nousu. Henkilöstömenot ylittivät talousarvion 1.068.133 eurolla.

Korona-pandemian jatkuminen vuonna 2022 sekä koronan jälkeiset kausi-influenssat ovat lisänneet toimialan menoja erityisesti sijaiskulujen osalta.

Henkilöstömenoja lisäsi osaltaan ukrainalaisten opetusjärjestelyt huhtikuusta 2022 alkaen. Varhaiskasvatuspaikkojen kasvava kysyntä on johtanut myös yksityisten päiväkotien palveluseteliin varatun määrärahan ylittymiseen. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen kertymä on pienentynyt lähes 77.000 euroa 1.8.2022 voimaan tulleen asiakasmaksulain myötä.

Vuoden 2022 talouden kestävyttä on pyritty vahvistamaan erikseen haettavilla hanke- ja toiminta-avustuksilla. Alkuperäiseen talousarvioon (540.900 euroa) nähden toteuma oli 1.018.355 euroa. Hankevaroja on käytetty vuoden 2022 aikana määräaikaisten henkilöiden palkkaamiseksi, henkilöstön koulutukseen sekä materiaalien hankintaan.

Kasvatus- ja koulutuspalveluiden kulut olivat yhteensä 36.221.645 euroa, ja katteen ylitys oli 1.414.045 euroa, joten talousarvion raamissa ei pysytty. Toimintakatteen ylitys painottui kustannusten nousuun vuoden 2022 lopussa, jota kasvaneet toimintatuotot eivät kompensoineet.

Toimintatulot toteutuivat 298.320 euroa yli arvioidun. Tuloja kasvattivat edelliseltä vuodelta jaksotetut varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kehittämiseksi saadut hankerahoitukset sekä vuoden 2022 uudet hankeavustukset. Hankkeiden kautta saatava lisäresursointi näkyy mm. palkka-, ICT-, kirjallisuus-, koulutus- ja materiaali-

kustannusten kasvuna, jota ylimääräiset toimintatulot tasaavat. Osa Mito-hankkeen menoista tuloutuu vuoden 2023 puolella.

Matkustus- ja kuljetuspalvelut ylittivät noin 253.000 euroa mm. kohonneiden kuljetuskustannusten ja lisääntyneiden oppilaskuljetusten johdosta.

Varhaiskasvatuksessa pienten paikkojen kysynnän kasvu näkyy lasten kotihoidon tuen käytön laskuna lähes 24.000 euroa ja kuntalisän osalta noin 23.300 euroa. Vastaavasti yksityisten päiväkotien kuntaosuus on kasvanut noin 79.600 euroa.

Varhaiskasvatuksen kotikuntakorvauksia on kertynyt 18.000 euroa arvioitua enemmän ja asiakaspalveluiden ostot kunnilta ovat alittaneet noin 16.400 euroa.

Toimielin	HYVINVOINTIVALIOKUNTA
Tulosalue	Hyvinvoinnin edistäminen
Tulosyksiköt	Hyvinvoinnin edistäminen, Kirjasto- ja tietopalvelut, Kulttuuripalvelut ja Liikuntapalvelut
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuhenkilö	Osallisuusjohtaja
Tehtävä	Hyvinvoinnin edistämisen palvelut, järjestöyhteistyö/kumppanuus, kirjastopalvelut, kulttuuripalvelut ja liikuntapalvelut edistävät toiminnallaan vapaata kansalaistoimintaa ja lisäävät yhteisöllisyyttä sekä kuntalaisten aktiivisuutta. Painopiste on ennaltaehkäisevässä toiminnassa ja kokonaisvaltaisessa hyvinvoinnin edistämisessä.

TULOSYKSIKÖIDEN TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvoinnin edistämiseen sisältyy vanhusneuvoston, vammaisneuvoston ja nuorisovaltuuston toiminta, kohtaamispaikat, Veteraanikoti, kotoutumisen edistäminen sekä kumppanuus- ja järjestötoiminta. Kumppanuuksia ja osallisuutta vahvistavia toimintamalleja rakennetaan ja vahvistetaan osaksi koko kaupungin toimintaa.

Uusi hyvinvointikoordinaattori aloitti työssään keväällä 2022. Yhdistysyhteistyötä on tiivistetty, digituki verkoston toiminta on vakiintunut ja seniorineuvontaan panostettu.

Osallistuvan budjetoinnin ensimmäisenä vuonna kerättiin kuntalaisilta ideoita, ja toteutus aloitettiin Kannusjärven koulun pihalla, Vilniemellä pienpelikentällä, Ahtaajanpuistossa, Uudessa Summassa ja Salmenkylässä Tillinmäen leikkikentällä. Kaikki hankkeet tulevat jatkumaan keväällä 2023.

Summan kylä- ja kulttuurikeskus on käynnistynyt hyvin, Keskukseen tiloja on vuokrattu kuudelle eri toimijalle partiosta ja musiikin harrastajista ikäihmisten päiväkeskustoimintaan. Keskuksessa toimiva kuntosali on ollut erittäin suosittu.

Hyvinvointityöryhmän toiminta on käynnistynyt. Ryhmä on kokoontunut neljä kertaa, joissa teemoina on ollut hyvinvointityöryhmän tehtävät, hyvinvoinnin arviointi ja hyvinvointisuunnitelmat, hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja hyvinvointikyselyn sisällön muokkaus. Hytekerrointa strategisen hyvinvoinnin johtamisen ja onnistumisen mittarina on esitelty useille tahoille mm tarkastuslautakunnalle.

Ikäystävällisen asumisen kehittäminen osallistamalla ja vuorovaikutuksella synnytti kolmessa kerrostalossa ja yhteisöasumisen yksiköissä (Veteraanikoti, Summankoti)

seniorien omaehtoista toimintaa ja ideointia turvallisuuden ja toimintakyvyn edistämiseksi. Tervasaaren yhteisöllinen asumisen kehittäminen jatkui suunnittelutyöllä yhdessä rakennuttajan (Alderbay Oy) kanssa. Kaupunki työllisti taloyhtiöiden virikeohjaajan aktivoimaan toimintaa hankkeen päätyttyä sekä päivitti Hamina.fi-sivustolle läkkäät asukkaat palvelu-sivuston.

Pop up -avustusten hakeminen lisääntyi ja erilaisia tapahtumia järjestettiin avustusten avulla.

Kirjasto- ja tietopalvelut

Kirjaston toiminta-ajatuksena on lukutaidon edistäminen ja tiedon hankinnan ja käytön monipuolistaminen. Kirjasto- ja tietopalvelujen avulla tarjotaan mahdollisuus kirjallisuuden ja taiteen harrastamiseen sekä sivistykseen ja elinikäiseen oppimiseen. Kirjasto tarjoaa myös tiloja työskentelyyn ja aktiiviseen kansalaistoimintaan. Kirjasto edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Haminan kirjastopalvelut muodostuu Haminan pääkirjastosta, Ruissalon kirjastosta ja kirjasto- ja monipalveluautosta, jossa keskiössä on kirjastoautopalvelu. Kirjasto- ja monipalveluauto vie kirjastopalveluita ja muita hyvinvointia edistäviä palveluja lähelle käyttäjiään. Monipalveluauto on pilotoitu ja kehitetty vuoden 2022 aikana yhteistyössä eri palvelualojen kanssa.

Kirjasto tarjoaa asiakkaiden käyttöön ja lainattavaksi kirja-aineistoja, sanoma- ja aikakauslehtiä ja muita aineistoja, kuten musiikkia, elokuvia, pelejä ja liikuntavälineitä. Kirjasto tarjoaa tiloja ja toimintamahdollisuuksia erilaisille käyttäjäryhmille oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan. Varattavissa on yksilö- ja ryhmätyöskentelytiloja, sali- ja kerhotiloja sekä hyvin varusteltu soitonharjoitteluhuone.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluiden toiminta-ajatuksena on edistää taiteen ja kulttuurin omaehtoisen harrastamisen mahdollisuuksia, taide- ja kulttuurikentän ammatillista toimintaa sekä toteuttaa kunnan taide- ja kulttuurikasvatusta. Kulttuuripalvelut luovat alustoja ja verkostoja sekä toimintakonsepteja kuntalaisten osallisuuden edistämiseksi kulttuurin tekemiseen, tuottamiseen ja käyttämiseen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Monipuolisilla kulttuuripalveluilla edistetään kunnan elinvoimaisuutta ja vahvistetaan ihmisten hyvinvointia ja yhteisöllisyyden kokemusta.

Kulttuuripalveluiden jo vakiintuneita tapahtumia on toteutettu ja osin uudistettu monipuolisemmaksi vuoden 2022 aikana. Kulttuuripalveluiden vuosittain toistuvia, suurempia vastuutuotantoja ovat Lasten kulttuuriviikot helmikuussa, Mosna Blues toukokuussa sekä Valojen yö syyskuussa. Vuoden 2022 aikana näistä viimeksi mainittu

Arjen turvallisuussuunnitelma kuntalaisten, valiokuntien ja järjestöjen yhteistyönä valmistui.

Ukrainalaisten kotiutumiseen liittyvää hanketta ja alueellista kotoutumissuunnitelmaa valmisteltiin vuodelle 2023.

Keväällä 2023 valmistuva Haminan pääkirjaston tilauudistus on käynnistetty uudistamalla aikuisten- ja musiikkiosasto hyllyjen uudelleensijoittelulla ja kalusteudistuksilla. Kirjastoon on hankittu kaksi uutta äänieristettyä yksilö- ja ryhmätyöskentelytilaa.

Ruissalon kirjaston lastenosaston uudistus saatettiin valmiiksi, ja aikuisten- ja nuortenosastoja päivitettiin kalusteudistuksilla.

Haminan ja Kotkan kirjastojen yhteinen Tilat osallista-vaan musiikkikäyttöön -hanke saatiin päätökseen. Hankkeen puitteissa pääkirjastoon on tehty soitonharjoitteluhuone soittimiseen. Haminan kirjastopalveluiden Elämyksellisyyttä ja osallisuutta lasten ja nuorten kirjasto-toimintaan ja -tiloihin -hanketta on edistetty osana tilauudistusta kehittämällä lasten- ja nuortentiloja sekä teettämällä kirjastopalveluille maskotit. Hanke jatkuu vuoden 2023 loppuun.

Kirjastossa tapahtuva säännöllinen digiopastus aloitettiin yhteistyössä Ekamin ja kohtaamispaikkatyöntekijöiden kanssa.

toteutettiin kaksipäiväisenä, useilta tapahtuman kumppaneilta sekä yleisöpalautteen kautta saatujen toiveiden mukaisesti. Kulttuuripalvelut tuottivat myös pientapahtumia ja näyttelyjä sekä näistä rakentuvia suurempia palvelukokonaisuuksia omina tuotantoinaan sekä yhteistyössä monien eri yhteistyökumppaneiden kanssa. Tapahtumia on tuotettu tapahtumatuotannon sekä kirjasto-, museo- ja nuorisopalveluiden ja kasvatuksen toimijoiden kanssa. Samalla on kehitetty yhdessä parempia yhteistyön prosesseja ja vahvistettu mm. suurempien tapahtumakokonaisuuksien, kuten kesä- ja joulunajan tapahtumien valmistelua.

Kulttuuripalveluiden tärkeinä yhteistyökumppaneina ovat toimineet kuntalaiset, järjestö- ja yhdistystoimijat, sekä paikalliset, seudulliset ja kansalliset kulttuuriyhteistyöverkostot. Kansainvälinen yhteistyö ei edistynyt vuonna 2022.

Kulttuuripolun eli Kulttuurikasvatussuunnitelman toteutusta perusopetuksessa on vahvistettu koronan jälkeisen ajan pysähtymisen jälkeen. Valmistelut kuvataiteen roolin kasvattamisesta käynnistyivät, mm. muraalihankinnalla Aseman koulun kirjastonpuoleiselle seinälle. Taidekokoelma päivitettiin ja näyttelytilojen varaustoimintaa kehi-

tettiin. Keskustelut taidekokoelman vastuun siirtämisestä museopalveluihin ja taustaselvitykset taiteilijaresidenssin mahdollisuuksista sijoittua Vallin kouluun käynnistyivät.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden toiminta-ajatuksena on edistää kuntalaisten liikunnan harrastamista hyvinvoinnin ja elinvoiman lisääntymiseksi. Liikuntapalvelut tuottavat liikunta-neuvontaa, ryhmäliikuntaa sekä liikuttavia tapahtumia ja kampanjoita kaiken ikäisille. Liikuntapalvelut tukevat seuroja asiantuntemuksen, avustusten sekä hankkeiden avulla ja ovat mukana liikuntaympäristöjen kehittämisessä. Liikuntapalvelujen asiantuntemusta hyödynnetään osallisuus- ja hyvinvointityössä kaupungin sisällä ja kuntayhtymän verkostoissa.

Alkuvuosi toteutettiin Kylät lentoon -hanketta, jonka avulla vahvistettiin kuntalaisten omatoimista liikkumista

sekä seurojen aktiivisuutta tapahtumien järjestäjinä. Luonnossa liikkumiseen aktivoitiin järjestämällä Rakastu hiihtoon-, Pyörävaellus- ja Kävelykipinä-kampanjat.

Ikäihmisten koronan vuoksi alentuneen toimintakyvyn ja aktiivisuuden laskun vuoksi on perustettu uusia liikuntaryhmiä lähelle kuntalaisia. Kuntosalilaitteet Kellokalliosta siirrettiin Summan koululle ja ilmainen kuntosali on löytänyt paikkansa vahvistaen sekä fyysistä että sosiaalista toimintakykyä.

KEHITTÄMINEN

Tulosalueen keskeiset kehittämistoimenpiteet on kuvattu aiemmissa kappaleissa.

Tuloslaskelma

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
430 Hyvinvoinnin edistäminen						
Toimintatulot	307 178	311 900	0	311 900	334 140	22 240
Myyntituotot	101 436	135 200		135 200	155 191	19 991
Maksutuotot	0					0
Tuet ja avustukset	91 256	69 200		69 200	92 250	23 050
Muut toimintatuotot	114 487	107 500		107 500	86 699	-20 801
Toimintamenot	-3 027 865	-3 268 700	-75 200	-3 343 900	-3 416 951	-73 051
Henkilöstömenot	-1 226 510	-1 308 300	19 300	-1 289 000	-1 344 899	-55 899
Palvelujen ostot	-488 783	-604 900	-71 600	-676 500	-637 849	38 651
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-211 388	-188 200		-188 200	-218 395	-30 195
Avustukset	-193 083	-195 000		-195 000	-194 135	866
Muut toimintamenot	-908 101	-972 300	-22 900	-995 200	-1 021 674	-26 474
Toimintakate	-2 720 687	-2 956 800	-75 200	-3 032 000	-3 082 811	-50 811
Toimintakate €/asukas	-138,09	-151,17		-155,02	-157,62	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-144 500	-166 000		-166 000	-167 100	-1 100
Suunnitelmapoistot	-84 566	-189 400		-189 400	-164 236	25 164
Yhteensä	-2 949 753	-3 312 200	-75 200	-3 387 400	-3 414 146	-26 746

Talousarvion toteutuminen

Toimintakate toteutui 101,68 % (toimintatulot 107,13 % ja toimintamenot 102,18 %). Ylitys johtui pääosin vuokrakustannuksista ja henkilöstömenoista.

Kylät lentoon-hankkeelle myönnettiin 44.000 euroa vuodelle 2021, josta loput käytettiin vuonna 2022. Ympäristöministeriö myönsi senioriasumisen hankkeeseen

34.000 euroa. Lasten ja nuorten kirjastopalveluiden kehittäminen myönnettiin 12.000 euron avustus.

kanssa. Hanke saatiin päätökseen ja rahoitus käytettyä vuonna 2022.

Kirjastotilat osallistavaan musiikkikäyttöön -hankkeelle myönnettiin vuonna 2020 Haminan pääkirjastoon 26.000 euroa yhteisesti Kotkan kaupungin kirjastopalveluiden

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
HYVINVOIVA HAMINALAINEN YHTEENSÄ						
Toimintatulot	2 475 073	2 275 600	300 000	2 575 600	2 896 160	320 560
Myyntituotot	631 739	696 500	0	696 500	692 349	-4 151
Maksutuotot	772 248	817 100	0	817 100	717 409	-99 691
Tuet ja avustukset	671 422	610 100	300 000	910 100	1 110 605	200 505
Muut toimintatuotot	399 664	151 900	0	151 900	375 798	223 898
Toimintamenot	-38 479 181	-38 614 800	-134 400	-38 749 200	-40 440 575	-1 691 375
Henkilöstömenot	-22 255 313	-22 378 600	213 400	-22 165 200	-23 289 232	-1 124 032
Palvelujen ostot	-6 251 490	-6 265 300	-109 600	-6 374 900	-6 896 320	-521 420
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-990 043	-958 200	-193 300	-1 151 500	-1 280 993	-129 493
Avustukset	-888 050	-895 000	0	-895 000	-847 305	47 695
Muut toimintamenot	-8 094 284	-8 117 700	-44 900	-8 162 600	-8 126 725	35 875
Toimintakate	-36 004 108	-36 339 200	165 600	-36 173 600	-37 544 414	-1 370 814
Toimintakate €/asukas	-1827,43	-1857,93		-1849,46	-1 919,55	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-1 400 399	-1 604 600	0	-1 604 600	-1 598 300	6 300
Suunnitelmapoistot	-268 267	-416 800	0	-416 800	-493 076	-76 276
Yhteensä	-37 672 774	-38 360 600	165 600	-38 195 000	-39 635 791	-1 440 791

Vetovoimainen Hamina palvelualue

Toimielin	KILPAILUKYKYVALIOKUNTA
Tulosalue	Elinkeino- ja vetovoimapalvelut
Tulosyksiköt	Elinkeinopalvelut, Maaseutupalvelut ja Vetovoimapalvelut
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuuhenkilö	Muutosjohtaja
Tehtävä	Elinkeinoelämän kehityshankkeiden tukeminen ja toimivien ratkaisujen etsiminen kumppanuuksien ja seutuyhteistyön avulla. Tavoitteena on luoda menestymisedellytyksiä paikkakunnalla jo oleville ja sinne aikoville yrityksille. Uusien työpaikkojen syntyymiseen panostetaan voimakkaasti markkinointiin. Luodaan mahdollisimman hyvät edellytykset ja valmiudet monipuolisen tonttitarjonnan aikaansaamiseksi onnistuneen maankäytön ja ajan tasaisen kaavoituksen avulla. Kaupunkilaisille ja vierailijoille järjestetään monipuolista kulttuuri- ja tapahtumatarjontaa sekä hyvät puitteet urheilun, liikunnan ja vapaa-ajan viettoon.

TULOSYKSIKÖIDEN TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Elinkeinopalvelut

HaminaKotka Satama Oy, siihen liittyvä satamasidonnainen teollisuus sekä Haminan profiloituminen datakeskuksien ja akkuklusterin houkuttelevan sijaintipaikkana muodostaa kaupungin elinkeinopalveluiden merkittävimpiä kokonaisuuksia. Nämä luovat vankan pohjan myös tulevaisuuden laajamittaiselle kehittämiselle. Tätä tukee myös yhdessä Cursorin kanssa tuotettavat yrityspalvelut, kaupungin ja yrittäjien välinen yhteistyö sekä kaupungin tuottamat matkailu- ja työelämäpalvelut. Työelämäpalveluiden tekemä työllisyyden edistäminen on tulevaisuudessa merkittävässä roolissa. Kaupungin tulee vastata työelämän uusiin haasteisiin ja mahdollistaa tätä kautta myös uusien työpaikkojen syntymistä kuin myös työttömyyden vähentämistä.

Valtion tällä hetkellä hoitamat TE-palvelut olivat alun perin siirtymässä kuntien ja kaupunkien vastuulle vuonna 2024, mutta tätä on siirretty nyt vuoden 2025 alkuun. Kymenlaakson osalta Kouvola on tehnyt päätöksen tuottaa palvelut itse jatkossa. Etelä-Kymenlaakson osalta edetään isäntäkuntamallin pohjalta, jossa Kotkalla on vetovastuu. Vuoden 2023 puolella aloitetaan neuvottelut sopimusten sisällöstä. Asiakaspalvelua kuntalaisille työllistymisen esteiden poistamiseksi lisätty Kelan etäpisteen ja Koppaamon kautta.

Tähän kokonaisuuteen liittyy myös matkailuun panostaminen. Kaupungin tulee jatkossa luoda lisäarvoa olemassa olevalle toiminnalle. Haminalla on vahvuuksia joita hyödyntää ja tuotteistaa yhdessä alueen yrittäjien kanssa.

Maaseutupalvelut

Maaseutupalvelut on vakiinnuttanut roolinsa ja toimintatapansa osaksi kaupungin ja alueen toimintaa. Maaseutupalveluiden ydintehtävän eli viljelijätukien toimeenpanon osalta toiminta on lainsäädännöllisellä tasolla hyvin tarkkaan määritelty ja Haminasta käsin toimiva yksikkö on resurssiltaan hyvässä kunnossa huolimatta henkilöstövaihdoksista.

Maaseutupalveluissa valmistauduttiin EU:n uuteen ohjelmakautteen eli CAP 27, jonka toteutus alkoi 2023. Koko henkilöstön osaamisesta on huolehdittu koulutuksella, joka on sekä viljelijätukien hallintoon, että alueen yritystoimintaan keskittyvää.

Maaseudun tärkeä rooli ruokahuollon turvaamisessa on erittäin ajankohtainen asia ja huomioitava kaupungin varautumissuunnitelmissa.

Maaseutuyritysten toiminnan laajentuminen ja monipuolistuminen asettavat maaseutupalveluille merkittävän kehittämishaasteen myös tulevaisuudessa. Maaseutupalveluiden uusi rooli maaseudun ja koko kaupungin elinvoimaisuuden lisäämisessä tulee nousemaan entistä merkittävämpään rooliin.

Tapahtumatuotanto

Tapahtumatuotannossa tärkeää on luoda edellytyksen kaupungissa toteutettaville tapahtumille. Vuodelle 2023 on Bastionin osalta varauksia tullut hyvin. Kesällä 2022 toteutui ensimmäistä kertaa Hevoset Bastionissa tapahtuma, joka houkutteli paikalle noin 15 000 kävijää. Tapahtuman vaikutukset Haminan alueelle on arvioitu olevan 2,7 miljoonaa euroa. Edellisten kesien näyttelytoiminta on osoittanut vahvuutensa ja näyttelytoimintaa on jatkettu kesän 2022 aikana. Tattoo järjestettiin koronan jälkeen ensimmäistä kertaa. Tattoo osalta kävijämäärä

Museot

Museoiden kävijämäärät kehittyivät kahden hiljaisemman koronavuoden jälkeen myönteisesti. Kulttuuripalveluiden koordinoima koululaisten kulttuuripolkutoiminta käynnistyi. Tavoitteena on, että tulevaisuudessa kaikki Haminan viidesluokkalaiset vierailevat museossa kotiseutuhistoriaan painottuvalla "Kotipaikka Hamina" -kierroksella.

Museoissa vuoden 2022 merkittävin tavoite oli museon kokoelmien muutto ulkopuoliselta vuokratuista huonokuntoisista säilytystiloista kaupungin omaan, tarkoitusta varten kunnostettuun kiinteistöön. Kokoelmasäilytystilojen muutolla on mahdollisuus saavuttaa pitkän tähtäimen säästöjä, parantaa toiminnan tehokkuutta ja edistää museokokoelmien säilyvyyttä. Muutto toteutui vuoden 2022 aikana ja vuokratilat on voitu irtisanoa.

Museon digiuudistuksia on jatkettu mm. kieliversioiden tuottamisella (englanti, venäjä) vuonna 2021 valmistuneen kaupunginmuseon pysyvän näyttelyn digitaalisista sisällöistä. Digitaalisen linnoitusnäyttelyn toteutusta on

KEHITTÄMINEN

Haminassa on meneillään useita kehittämishankkeita eri tahojen kanssa. Merkittävimpiä näistä ovat keskusten kehittämiseen keskittyvä Kohtaamisia ympyröiden ytimessä sekä kilpailukyky ja kasvu -ohjelma. Ohjaamo hanke on loppunut ja toiminta siirtynyt kaupungin omaksi työksi. Tämän pohjalta on kehitystyö jatkunut Kelan palveluiden saamiseksi Haminaan sekä aikuisten ns. Koppaamo -työn osalta.

Henkilökunnan tekemä kehitystyö on myös merkittävässä asemassa, koska he toimivat koko ajan kaupunkilaisten kanssa rajapinnassa.

Työllisyyden hoidon osalta yhteistyötä tehdään tiiviisti Ekamin kanssa. Tästä on syntynyt myös Ohjaamo -hanke. Sataman osalta kaupunki on mukana Business Mooring -kehittämishankkeessa.

on vakiintunut 130 000 kävijään. Tapahtumatuotannon osalta toiminta ei keskity vain Bastioniin vaan ulottuu koko kaupungin alueelle. Bastionin infrastruktuuria on vahvistettu.

Tapahtumakaupungin osalta tullaan vahvistamaan entisestään Hamina Festivals -brändiä.

valmisteltu ja tavoitteena on näyttelyn valmistuminen vuonna 2024. Linnoituksen verkkonäyttelyn on tarkoitus edistää linnoituksen markkinointia matkailukohteena. Suunnitellun verkkonäyttelyn avulla linnoitukseen on mahdollista tehdä myös opastettuja virtuaalisia vierailuja sellaisiin tiloihin, joita turvallisuussyistä ei pystytä avaamaan yleisölle.

Kuluneena vuonna aloitettiin myös Vehkalahden kotiseutumuseon konseptiuudistus. Tavoitteena on museon uudistuminen erityisesti lapsiperheitä houkuttelevaksi vierailukohteeksi, unohtamatta Haminan (entisen Vehkalahden) kylien identiteetin ja erityispiirteiden esiintuomista. Samalla museota kehitetään alustaksi, joka mahdollistaa tapahtumien ja näyttelyiden toteutuksen yhteistyönä kaupungin muiden toimijoiden ja kolmannen sektorin kanssa. Toimenpiteillä pyritään lisäämään museon vierailijamääriä ja museorakennuksen käyttöastetta.

Joukkoliikenteen osalta kehittämistyötä tehdään tiiviisti Kotkan kaupungin henkilöliikennepäällikön kanssa. Tätä kautta myös kaukoliikenteen saavutettavuutta parannetaan.

Maaseutupalvelujen Tuulamatkat on edelleen kehittänyt täyden palvelun maaseutumatkoja ja Tyhy-päiviä. Näin olemme tuoneet entistä paremmin tunnetuksi koko alueen maaseudun yritystoimintaa ja aktiviteetteja.

Maaseutupalvelujen toiminnasta ja maaseutuyrityksistä kävimme kertomassa myös Pappilansalmen 8 luokkalaisille. Päiväkodit ja alakoulut saivat iloa basilikan kasvatuksesta, joka hoidettiin yhteistyössä puutarhayrittäjän kanssa. Muutamissa tapahtumissa olimme myös mukana, kuten Talvirieha Villa Jaakkolassa, Kaikenkarvaiset ystävät Suomen lipun aukiolla ja Hevoset Bastionissa. Pienimuotoinen toimintamme on osa Haminan väljästi asutut

alueet 2030 kehittämisajatuksia. Kehittämisyhdistys Sepra Ry:n toimintaa tuemme kuntarahalla osuudella ja yhdistys huolehtii omalta osaltaan maaseutualueiden aktiivinnista hankerahoituksen turvin.

Tuloslaskelma

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
511 Elinkeino- ja vetovoimapalvelut						
Toimintatulot	157 369	1 828 900	-300 000	1 528 900	1 374 793	-154 107
Myyntituotot	75 443	1 391 000	-300 000	1 091 000	1 142 287	51 287
Maksutuotot				0		0
Tuet ja avustukset	38 297	255 900		255 900	202 724	-53 176
Muut toimintatuotot	43 629	182 000		182 000	29 782	-152 218
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintamenot	-4 940 335	-6 039 900	-370 000	-6 409 900	-6 440 854	30 954
Henkilöstömenot	-1 278 908	-1 407 200		-1 407 200	-1 552 084	144 884
Palvelujen ostot	-2 247 703	-3 074 800	-270 000	-3 344 800	-3 100 639	-244 161
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-127 390	-85 700		-85 700	-199 595	113 895
Avustukset	-304 820	-414 000	-100 000	-514 000	-456 680	-57 320
Muut toimintamenot	-981 514	-1 058 200		-1 058 200	-1 131 857	73 657
Toimintakate	-4 782 966	-4 211 000	-670 000	-4 881 000	-5 066 062	185 062
Toimintakate €/asukas	-242,77	-215,30		-249,55	-259,01	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-170 500	-179 900		-179 900	-179 800	-100
Suunnitelmapoistot	-173 387	-209 600		-209 600	-149 750	-59 850
Yhteensä	-5 126 853	-4 600 500	-670 000	-5 270 500	-5 395 612	125 112

Talousarvion toteutuminen

BusinessMooring -työryhmä kokoontuu säännöllisesti noin kahden kuukauden välein. Työryhmän tärkein tehtävä on satamasidonnaisten työpaikkojen luominen HaminaKotka Sataman alueille. Työryhmään kuuluvat edustajat Haminan ja Kotkan kaupungeista, vesi- ja energia-alan toimijoista, Kymenlaakson Liitosta ja Cursor Oy:stä. Vuoden 2022 aikana eniten kysyntää on ollut akkuteollisuuden keskittyvistä hankkeista sekä erityyppisistä data-centereistä.

Nuorten työttömyysluvat heilahtelevat kausiluonteisesti. Tämä näkyy erityisesti työttömien määrien nousuna kesä-heinäkuussa sekä joulukuussa. Nuorten kesätyöllistäminen on toteutettu kaupungin oman kesätyöpaikkatarjonnan, kesätyöseteleiden ja yritysseteleiden avulla. Kesätyöseteleiden lisäksi tarjolla on sesonki-työsetelit joulusesongin aikaan. Kesällä 2022 tarjottiin kesätyö 159 nuorelle kaupungin omissa yksiköissä, kesätyösetelillä tuettiin 231 nuoren työllistymistä yrityksiin ja yhdistyksiin ja seitsemän nuorta sai tukea kesäyrittäjyyteen. Lisäksi sesonki-työseteleitä haettiin 38 kpl. Palkkatuella työllistettiin velvoitetyöllistettävien lisäksi ensisijaisesti nuoria sekä pitkäaikaistyöttömiä. Yhteensä vuoden aikana työllistettiin 92 työtöntä, joista 25-vuotiaita tai nuorempia oli 17, pitkäaikaistyöttömiä 48 ja yli 57-vuotiaita velvoitetyöllistettyjä 18. Pitkäaikaistyöttömien määrä on kääntynyt laskuun ollen Haminassa joulukuun lopussa jo 25,6 % pienempi kuin vuotta aiemmin. Valtion

palkkatuen rinnalla yhdistyksille ja yrityksille myönnettävää kuntalisää myönnettiin kolmen työttömän palkkakustannuksiin. Työttömien opintoseleiden jako on hajautettu asiakaslähtöisesti TE-palveluiden eri toimipisteisiin. Työvoimapalveluiden järjestämistapa Etelä-Kymenlaaksoissa 1.1.2025 alkaen on siirtynyt kuntien päätöksenteon vaiheeseen. Nuorten Ohjaamon yhteyteen avattiin keväällä 2022 Koppaamo, joka palvelee ohjaamo konseptilla kaikkia haminalaisia työkäisiä. Kelan etäpisteen toiminta käynnistyi. Lisäksi ollaan yhteistyökumppanina useissa eri työllistymiseen ja hyvinvointiin liittyvissä hankkeissa.

Hamina Tattoo -tapahtuman sekä Hevoset Bastionissa vetivät molemmat odotetulla tavalla kävijöitä, mutta maksavien kävijöiden määrä jäi odotettua pienemmäksi. Haminan uuden kaupunginosan, Tervasaaren toteuttaminen eteni. Toinen kerrostalo lähti toteutumaan ja muita tontteja kohtaan on osoitettu kiinnostusta. Tervasaaren yleisten alueiden, kuten puiston, uimarannan, katujen, laitureiden ja rantapromenadien rakentaminen tehdään etupainotteisena.

Vuoden 2022 aikana eniten kysyntää on ollut akkuteollisuuden keskittyvistä hankkeista sekä erityyppisistä data-centereistä.

Maaseutupalvelut on nostanut maaseutupalvelua, maaseutua sekä alueen yrityksiä esille ja kuntalaisten tietoisuuteen teemalla: Rohkeasti ja intohimolla. Maaseutupalvelut työskentelevät tiiviisti koko kaupungin elinvoiman eteen.

Maaseutupalveluiden käsittelemien tukihakemusten määrä on pysynyt ennallaan ja käsittely on tehty annetuissa aikaikkunoissa.

Toimielin	KILPAILUKYKYVALIOKUNTA
Tulosalue	Kaupunkisuunnittelu
Tulosyksiköt	Kaavoitus ja Maankäyttö
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuhenkilö	Muutosjohtaja
Tehtävä	Kaupunkiseutua suunnitellaan toimivaksi, viihtyisäksi ja ekotaloudellisesti kestäväksi. Huolehditaan kaupungin maapolitiikan valmistelusta, kaavoituksesta, tonttitarjonnasta, kiinteistönmuodostuksesta sekä mittaus- ja kartastopalveluista.

TULOSYKSIKÖN TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Kaavoitus ja maankäyttö

Kaupunkisuunnittelun tulosalue hoitaa kaavoitukseen ja maankäyttöön liittyvät erilaiset tehtävät yhdessä ja yhteistyössä kaupungin muun organisaation kanssa. Kaavoitusprosessista vastaa kaupunginarkkitehti. Maankäytön eri tehtävistä (maapolitiikan valmistelu, tonttitarjonta, paikkatietopalvelut, kiinteistönmuodostus, mittaus- ja kartastopalvelut sekä metsätilojen hallinnoimisesta) vastaa kaupungingeodeetti.

Tervasaaren asuinrakentaminen etenee. Hamina Asuntojen vuokra-asuinkerrostalo on saamassa seuraa, kun YIT:n vapaarahoitteisen asuinkerrostalon arvioitu valmistuminen on kesällä 2023. Kysyntä Tervasaaren tonttien osalta on ollut vilkasta. Vuosi sitten alkaneella Ukrainan sodalla on ollut vaikutuksia rakentamiseen, mutta näkynyt Tervasaaren osalta toistaiseksi ainoastaan rakennushankkeiden suunniteltujen aikataulujen venymisinä.

KEHITTÄMINEN

Kaupunkisuunnittelun henkilöstön osaamista kehitetään osallistumalla oman alan koulutustilaisuuksiin. Omia työprosesseja kehitetään koko ajan.

Viherverkostoselvitys on aloitettu ja sen valmistelua jatketaan.

Lainsäädäntömuutoksia ja valtakunnallisen suunnittelu-järjestelmän kehittämistä on seurattu osallistumalla näistä järjestettäviin info- ja koulutustilaisuuksiin. Tuleviin muutoksiin ja toimenpiteisiin valmistaudutaan.

Mäntlahti-Pyötsaari-Rakila-Lelu osayleiskaavamuutoksen hyväksymistavoite siirtyi alkuvuoteen 2023 arkeologisen tarkkuusinventointityön valmistumisaikataulusta johtuen. Joulukuussa valmistunut Mäntlahden ja Pyötsaaren kyläinventointi, keskittyen rakennettuun kulttuuriympäristöön ja erityisesti kylien arvokkaan rakennuskannan inventointiin, tulee olemaan merkittävä apu kaavan toteuttamisen yhteydessä.

Kuusi asemakaavaa valmistui ja sai lainvoiman vuonna 2022. Näiden lisäksi kolme asemakaavaa ja kaksi yleiskaavaa etenivät hyväksymisvaiheeseen.

Maanmittausinsinöörin rekrytointi syksyllä oli tärkeä onnistuminen.

Seudullinen kaupunkiseutusunnittelutyö jatkuu mm. voimassa olevan seudun strategisen yleiskaavan seurantatyön merkeissä. Myös verkostoitumista ja kokemusvaihtoa valtakunnallisesti mm. eri yhdistyksien kautta jatketaan.

Maankäytön ja kaavoituksen palvelu- ja tuotehinnasto on päivitetty. Uudet maksut ovat astuneet voimaan 1.1.2023 alkaen.

Tuloslaskelma

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
515 Kaupunkisuunnittelu						
Toimintatulot	7 855 387	7 569 100	7 234 700	14 803 800	14 654 208	-144 339
Myyntituotot	464 455	383 600		383 600	154 161	-229 439
Maksutuotot	54 329	42 000		42 000	47 244	5 244
Tuet ja avustukset					496	496
Muut toimintatuotot	7 336 604	7 112 000	7 234 700	14 346 700	14 452 306	105 606
Valmistus omaan käyttöön	26 748	31 500		31 500	5 749	-25 751
Toimintamenot	-1 394 594	-1 371 200	0	-1 371 200	-1 056 246	-314 954
Henkilöstömenot	-680 694	-689 500		-689 500	-654 140	-35 360
Palvelujen ostot	-604 428	-573 000		-573 000	-285 298	-287 702
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-22 729	-33 600		-33 600	-31 659	-1 941
Muut toimintamenot	-86 743	-75 100		-75 100	-85 149	10 049
Toimintakate	6 487 541	6 197 900	7 234 700	13 432 600	13 603 710	170 615
Toimintakate €/asukas	329,28	316,88		686,77	695,52	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-97 187	-73 900		-73 900	-73 900	0
Suunnitelmapoistot	-641 989	-406 300		-406 300	-494 411	88 111
Yhteensä	5 748 365	5 717 700	7 234 700	12 952 400	13 035 399	82 503

Talousarvion toteutuminen

Asuntotonttien luovutus oli edelleen hiljaista, mutta suurien teollisuustonttien kysyntä oli vilkasta. Suurten teollisuustonttien luovuttamisprosessi voi kestää useita vuosia. Suurin yksittäinen teollisuustontin luovutus oli 4,34 miljoonan euron kauppa.

Toimielin	KAUPUNKIKEHITYSVALIOKUNTA
Tulosalue	Kaupunkikehityspalvelut
Tulosyksiköt	Kiinteistöpalvelut, Aluepalvelut, Ruoka- ja puhtauspalvelut
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuhenkilö	Ympäristöpäällikkö
Tehtävä	<p>Kaupungin toimitiloista ja yleisistä alueista huolehtiminen asiakaslähtöisesti, laadukkaasti ja Kaupungin toimitiloista ja yleisistä alueista huolehtiminen asiakaslähtöisesti, laadukkaasti ja kustannustehokkaasti, huomioiden myös kaupunkiympäristön turvallisuus, viihtyisyyden ylläpito ja kehittäminen.</p> <p>Kaupungin palvelualueilla on käyttötarpeen ja taloudellisten resurssien mukaiset toimitilat.</p> <p>Infrastruktuurin ja kiinteistöomaisuuden arvon säilyttäminen.</p> <p>Tuottaa kaupungin eri tilaajille tukipalveluja, joilla täydennetään tilaajien kasvatuksellisia, terveydellisiä ja elämyksellisiä tavoitteita. Aktiivisen toiminnan sekä ammatitaitoisten ja kehityshaluisten moniosajien avulla huomioidaan asiakastyytyväisyys, taloudellisuus ja henkilöstön hyvinvointi.</p>

TULOSYKSIKÖIDEN TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Kiinteistöpalvelut

Kiinteistöpalvelut huolehtivat tarvittavien tilojen rakennuttamisesta, kunnossapidosta ja huollosta. Pitkätähtäimen suunnitelmat luovat vankan pohjan ja tämän vuoksi tehdään rakennusten suhteen oikeita ratkaisuja. Pitkän tähtäimen suunnitelmien runko saatiin vuonna 2022 valmiiksi, mutta henkilöstö vaihdosten vuoksi käyttöönotto siirtyi vuodelle 2023. Kiinteistöjen jalostaminen omaa käyttöä palveleviksi sekä kiinteistösijoittajien kanssa tehtävä yhteistyö korostuivat vuoden 2022 toiminnassa. Useista kohteista käytiin neuvotteluja kiinteistösijoittajien kanssa. Paloaseman ja Reutsinmäen sote-kiinteistöjen kauppa tehtiin vuoden 2022 aikana. Muutaman kohteen neuvottelut eivät johtaneet toivottuun lopputulokseen, joten näiden osalta edetään jatkossa purkus suunnittelun osalta. Neuvotteluja on kohteista käynnissä ja palveluverkkoselvityksen valmistuttua kohteiden jatkosuunnittelu tulee jatkumaan myös tulevaisuudessa.

Aluepalvelut

Aluepalvelut huolehtivat kaupungin tie-, katu- ja aluetekniikan suunnittelusta, rakennuttamisesta, huollosta, viheralueista, puistoista, kaupunkimetsistä sekä liikuntapaikoista. Toimintaan on otettu tiiviisti kaupunkilaiset mukaan ja tätä jatketaan mm. Tarmolan alueen kehittämisen kohdalla. Kaupunkilaisille luotiin mahdollisuus osallistua oman elinympäristön kehittämiseen ja oman osaamisen ja mielenkiinnon mukaan kytkemiseen kaupungin palvelutuotantoon.

Husulan koulun piha valmistui vuoden 2022 aikana ja Satamakatu 3:n osakkeista luovuttiin.

Turhista kiinteistöistä eroon pääsemisen osalta vuoden loppupuolella alkoi tapahtua. Kiinteistöjen myynnit ja purkutoimenpiteiden valmistelut etenivät.

Viime vuonna merkittävimmät investoinnit olivat urheilukentän uusi huoltorakennus, Raittiustalon maalaus ja remontointi, pääkirjaston tilamuutosten käynnistys, poliisille tilojen valmistuminen kaupungintalolle, Pitkien hiekkojen vanhan huoltorakennuksen purku sekä museorakennusten remontointi. Kaukolämpökohteita saatiin Fredrikinkatu 4:ään ja Rauhankatu 8:aan.

Aluepalveluiden osalta huomiota tullaan kiinnittämään tulevina vuosina olemassa olevan infran kunnossapitamiin sekä laadukkaaseen palvelutuotantoon, taustatyötä tähän tehtiin vuoden 2022 aikana.

Merkittävimpiä kohteita vuoden 2022 aikana olivat Kotisaarensalmen sillan remontointi, Tervasaaren kadun rakentaminen sekä Salmenkylän aluesaneeraus.

Ruoka- ja puhtauspalvelut

Ruoka- ja puhtauspalvelut tarjoavat palveluita Haminan kaupungin kouluille, päiväkodeille, liikuntapalveluille sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaille. Palveluja on kehitetty ruokailusuositusten ja palvelumuotoilun periaatteiden mukaisesti ja henkilökuntaa koulutettu, jotta voimme palvella asiakkaitamme mahdollisimman hyvin. Ruokapalveluissa on lisätty ruokalistalle enemmän kasviruokavaihtoehtoja sekä otettu asiakasraateja käyttöön. Palveluverkkoratkaisujen sekä Kymsoten tekemien ennakoimattomien muutosten vaikutukset näkyivät ateriamäärien pienenemisenä. Kymsoten tekemät nopeat palvelumuutokset vaikuttivat koko yksikön toimintaan, joka vaati nopeaa reagointia myös ruokatuotannossa ja

siivouksessa. Ruokapalveluissa henkilöstömuutokset ja -perehdytykset uusiin tehtäviin lisäävät arvioituja henkilöstökustannuksia. Koko yksiköllä on jatkuva lisatarve ammattitaitoisista vuosi- ja sairauslomien sijaisista. Lähi-vuosina eläköitymisen vuoksi tarve lisääntyy edelleen. Puhtauspalveluissa pyritään saamaan pysyviä ja koulutettuja työntekijöitä oppisopimuskoulutuksen avulla. Vuoden 2022 tavoitteet toteutuivat huolimatta mm. Kymsoten tekemien toiminnan muutosten ja vähentyneiden tulojen vuoksi.

KEHITTÄMINEN

Kehittämisessä aluepalvelut ovat tiiviisti mukana Haminan Veden kanssa tehtävässä yhteistyössä, investoinneissa sekä toimintojen kehittämisessä. Erityisesti Tervasaaren uuden merellisen alueen yleisten alueiden toteuttaminen, keskustan kehittäminen mm. Kesäpuiston uudistaminen osallistavasti ja satama-alueen suunnat ovat oleellisia.

Jo aiemmin todettu kaupunkilaisten mukaanotto oli yksi merkittävimpiä kehittämiskohteita.

Monipuoliseen ulkoliikuntaan panostettiin monella sektorilla.

Tuloslaskelma

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
520 Kaupunkikehityspalvelut						
Toimintatulot	22 901 453	23 491 500	-1 660 000	21 831 500	21 000 901	-522 632
Myyntituotot	7 040 860	7 641 700	-697 000	6 944 700	6 475 519	-469 181
Maksutuotot	0	0		0	0	0
Tuet ja avustukset	163 225	177 500		177 500	281 789	104 289
Muut toimintatuotot	15 697 368	15 377 300	-963 000	14 414 300	14 243 594	-170 706
Valmistus omaan käyttöön	319 764	295 000		295 000	307 967	12 967
Toimintamenot	-22 116 932	-21 794 200	-1 215 900	-23 010 100	-24 277 592	1 267 492
Henkilöstömenot	-7 668 361	-7 841 100	-23 900	-7 865 000	-7 836 599	-28 401
Palvelujen ostot	-4 742 286	-4 802 800	-350 000	-5 152 800	-5 300 886	148 086
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 027 435	-4 596 900	-570 000	-5 166 900	-5 831 728	664 828
Avustukset	-237 173	-213 500		-213 500	-427 892	214 392
Muut toimintamenot	-4 441 677	-4 339 900	-272 000	-4 611 900	-4 880 488	268 588
Toimintakate	1 104 284	1 697 300	-2 875 900	-1 178 600	-2 968 724	1 790 124
Toimintakate €/asukas	56,05	86,78		-60,26	-151,78	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-610 400	-663 400		-663 400	-662 899	501
Suunnitelmapoistot	-6 727 804	-7 085 700	-125 000	-7 210 700	-7 233 903	-23 203
Yhteensä	-6 233 920	-6 051 800	-3 000 900	-9 052 700	-10 865 526	1 812 826

Talousarvion toteutuminen

Toimintatulojen vähenemä selittyy Kymsoten vahvalla palveluiden karsimisella Haminan kaupungin alueella.

Myös perhekeskuksen toiminnan aloittaminen uusissa tiloissa Kymsoten päätöksistä johtuen on näkynyt selvästi tulopuolen pienentymisenä. Erityisesti vuokratulot ovat

jääneet näistä syistä selvästi budjetoidusta. Tämä johtuu paloaseman ja Reutsinmäen sote-kiinteistöjen myynnistä. Runsasluminen talvi nosti merkittävästi auraskustannuksia ja energian hinnan nousut olivat ennennäkemättömiä. Sama suuntaus oli havaittavissa myös elintarvikkeiden kustannusten nousussa.

Samanaikaisesti tapahtuneet konekaluston hajoamiset sekä Sahakosken yllättävä remontti veivät kustannuksia normaali vuosia enemmän. Myös Satamakatu 3:n osakkeiden luopuminen näkyy tuloslaskelmassa.

Liikuntapaikkojen osalta panostettiin monipuoliseen ulkoiluun. Tarmolan maankaatopaikan rakentaminen virkistysalueeksi eteni.

Toimielin	LUPAVALIOKUNTA
Tulosalue	Ympäristön ja rakentamisen valvonta
Tulosityksiköt	Ympäristötoimi, Rakennusvalvonta
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuuhenkilö	Ympäristöpäällikkö
Tehtävä	Seudullisen ympäristön- ja terveydensuojelun edistäminen ja valvonta sekä elintarvikevalvonta ja eläinlääkintähuolto. Kaavoituksen toteutumisen valvonta sekä ympäristöön sopeutuvan, laadukkaan rakentamisen edistäminen Haminassa.

TULOSYKSIKÖIDEN TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Rakennusvalvonta

Rakentamisen lupien määrä oli edellisen vuoden tasolla. Kiinteistöjen lämmitysjärjestelmän vaihtoon maalämpöön myönnettiin lupia noin 100 kpl.

Sähköinen arkistointi otettiin käyttöön vuoden 2022 aikana. Paperiarkiston digitointi jatkuu edelleen.

Ympäristönsuojelu

Palvelujen kysyntä on ennallaan. Lisäresurssin tarvetta ei juuri nyt ole. Koska asuinkiinteistöjä siirtyi paljon öljylämmityksestä maalämpöön, öljysäiliöiden poistoja tai lupia maahan jättämisestä käsiteltiin paljon.

Viiden vuoden välein tehtävä ilmanlaadun mittausjakso satamassa ja kaupungin keskustan lähialueilla toteutettiin.

Terveydensuojelu

Terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto ovat toistaiseksi kunnan järjestämisvastuulla. Eläinlääkäreistä oli jatkuvasti pulaa, mikä vaikutti palvelutarjontaan. Henkilöresurssit eivät olleet aivan lainsäädännön vaatimalla tasolla. Eläinlääkäripäivystystä ei pystytty järjestämään muutamana

yksittäisenä päivänä. Yhteistyön lisäämistä maakunnan tasolla selvitetään ja sitä jatketaan. Lakisääteisen valvonnan perusmaksun käyttöönotto kasvatti terveysvalvonnan tuloja merkittävästi.

KEHITTÄMINEN

Lupavaliokunnan alaista toimintaa sääntelee erityislainsäädäntö hyvin tiukasti. Tämä heijastuu myös kehittämis-toimintaan. Haminan eläinlääkärin vastaanoton määräaikaisen avustajan toimi vakinaistettiin.

Tuloslaskelma

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
540 Ympäristön ja rakentamisen valvonta						
Toimintatulot	642 714	571 200	0	571 200	582 441	11 241
Myyntituotot	423 882	386 200		386 200	421 490	35 290
Maksutuotot	214 301	185 000		185 000	152 061	-32 939
Tuet ja avustukset	4 531	0			8 890	8 890
Muut toimintatuotot						0
Valmistus omaan käyttöön	0	0				0
Toimintamenot	-1 286 868	-1 311 500	0	-1 311 500	-1 370 531	59 031
Henkilöstömenot	-1 046 313	-1 019 000		-1 019 000	-1 081 464	62 464
Palvelujen ostot	-119 388	-184 300		-184 300	-164 044	-20 256
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 166	-16 300		-16 300	-42 270	25 970
Muut toimintamenot	-106 001	-91 900		-91 900	-82 752	-9 148
Toimintakate	-644 154	-740 300	0	-740 300	-788 091	47 791
Toimintakate €/asukas	-32,69	-37,85		-37,85	-40,29	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-81 500	-88 000		-88 000	-88 000	0
Suunnitelmapoistot	-949	-700		-700	-664	-36
Yhteensä	-726 603	-829 000	0	-829 000	-876 755	-47 826

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio toteutui 47.791 euroa ylijäämäisenä. Syynä tähän olivat eläinlääkinnän ennakoidut menot toimitiloihin, laitehankintoihin ja henkilöstöön, vaikka vakituisesta henkilöstöstä olikin pulaa.

Ekologinen Hamina strategisen tavoitteen toteuttamiseen kuulunut pyöräkatu ei toteutunut suunniteltuun paikkaan. Muutoin tavoite edistyi suunnitellusti.

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
VETOVOIMAINEN HAMINA YHTEENSÄ						
Toimintatulot	31 530 174	33 460 700	5 274 700	38 735 400	37 612 342	-809 343
Myyntituotot	8 004 639	9 802 500	-997 000	8 805 500	8 193 457	-612 043
Maksutuotot	268 630	227 000	0	227 000	199 305	-27 695
Tuet ja avustukset	206 052	433 400	0	433 400	493 898	60 498
Muut toimintatuotot	23 050 853	22 671 300	6 271 700	28 943 000	28 725 682	-217 318
Valmistus omaan käyttöön	346 512	326 500	0	326 500	313 716	-12 784
Toimintamenot	-29 738 729	-30 516 800	-1 585 900	-32 102 700	-33 145 224	1 042 524
Henkilöstömenot	-10 674 276	-10 956 800	-23 900	-10 980 700	-11 124 287	143 587
Palvelujen ostot	-7 713 805	-8 634 900	-620 000	-9 254 900	-8 850 867	-404 033
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 192 720	-4 732 500	-570 000	-5 302 500	-6 105 252	802 752
Avustukset	-541 993	-627 500	-100 000	-727 500	-884 572	157 072
Muut toimintamenot	-5 615 935	-5 565 100	-272 000	-5 837 100	-6 180 245	343 145
Toimintakate	2 137 957	2 943 900	3 688 800	6 632 700	4 780 834	1 851 866
Toimintakate €/asukas	108,51	150,51		339,11	244,43	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-938 100	-1 005 200	0	-1 005 200	-1 004 599	601
Suunnitelmapoistot	-7 355 667	-7 702 300	-125 000	-7 827 300	-7 878 728	-51 428
Yhteensä	-6 155 810	-5 763 600	3 563 800	-2 199 800	-4 102 494	1 902 694

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ						
Toimintatulot	34 247 239	35 965 800	5 533 500	41 499 300	40 782 765	-402 819
Myyntituotot	8 677 022	10 607 200	-1 038 200	9 569 000	8 924 989	-644 011
Maksutuotot	1 041 179	1 044 100	0	1 044 100	916 940	-127 160
Tuet ja avustukset	1 011 055	1 158 800	300 000	1 458 800	1 822 515	363 715
Muut toimintatuotot	23 517 983	22 829 200	6 271 700	29 100 900	29 118 321	17 421
Valmistus omaan käyttöön	346 512	326 500	0	326 500	313 716	-12 784
Toimintamenot	-166 215 856	-164 939 000	-7 971 500	-172 910 500	-178 171 505	5 261 005
Henkilöstömenot	-36 403 968	-36 818 000	189 500	-36 628 500	-37 936 428	-1 307 928
Palvelujen ostot	-107 926 395	-106 491 200	-6 966 800	-113 458 000	-116 001 948	-2 543 948
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 234 550	-5 746 200	-763 300	-6 509 500	-7 506 364	-996 864
Avustukset	-1 583 932	-1 725 500	-100 000	-1 825 500	-1 908 097	-82 597
Muut toimintamenot	-14 067 011	-14 158 100	-330 900	-14 489 000	-14 818 668	-329 668
Toimintakate	-131 622 106	-128 973 200	-2 438 000	-131 411 200	-137 075 024	5 663 824
Toimintakate €/asukas	-6680,65	-6594,06		-6718,71	-7 008,28	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	0	0	0	0	0	0
Suunnitelmapoistot	-7 679 039	-8 175 500	-125 000	-8 300 500	-8 408 990	108 490
Yhteensä	-139 301 144	-137 148 700	-2 563 000	-139 711 700	-145 484 013	-5 772 313

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
(kaupunki ilman vesiliikelaitosta)					
Toimintatulot	35 639 300	5 533 500	41 172 800	40 556 252	-616 548
Myyntitulot	10 607 200	-1 038 200	9 569 000	8 924 989	-644 011
Maksutulot	1 044 100		1 044 100	916 940	-127 160
Tuet ja avustukset	1 158 800	300 000	1 458 800	1 822 515	363 715
Muut toimintatulot	22 829 200	6 271 700	29 100 900	28 891 808	-209 092
Valmistus omaan käyttöön	326 500		326 500	313 716	-12 784
Toimintamenot	-164 939 000	-7 971 500	-172 910 500	-177 944 992	-5 034 492
Henkilöstömenot	-36 818 000	189 500	-36 628 500	-37 709 916	-1 081 416
Palkat ja palkkiot	-28 002 200	189 500	-27 812 700	-29 065 924	-1 253 224
Henkilösivukulut	-8 815 800	0	-8 815 800	-8 643 992	171 808
Eläkekulut	-7 786 300		-7 786 300	-7 517 566	268 734
Muut henkilösivukulut	-1 029 500		-1 029 500	-1 126 426	-96 926
Palvelujen ostot	-106 491 200	-6 966 800	-113 458 000	-116 001 948	-2 543 948
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 746 200	-763 300	-6 509 500	-7 506 364	-996 864
Avustukset	-1 725 500	-100 000	-1 825 500	-1 908 097	-82 597
Muut toimintakulut	-14 158 100	-330 900	-14 489 000	-14 818 668	-329 668
Toimintakate	-1 28 973 200	-2 438 000	-131 411 200	-137 075 024	-5 663 824
Verotulot	93 900 000	7 100 000	101 000 000	102 243 528	1 243 528
Valtionosuudet	42 189 800	647 600	42 837 400	42 809 353	-28 047
Rahoitustulot ja -menot	1 627 000	-836 000	791 000	1 056 021	265 021
Korkotulot	165 000	0	165 000	220 239	55 239
Muut rahoitustulot	1 418 000	-936 000	482 000	553 793	71 793
Korvaus peruspääomasta					
liikelaitokselta	450 000		450 000	450 000	
Korkokulut	-400 000	100 000	-300 000	-150 167	149 833
Muut rahoituskulut	-6 000	0	-6 000	-17 844	-11 844
Vuosikate	8 743 600	4 473 600	13 217 200	9 033 878	-4 183 322
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 175 500	-125 000	-8 300 500	-8 408 990	-108 490
Satunnaiset erät					
Satunnaiset menot					
Tilikauden tulos	568 100	4 348 600	4 916 700	624 888	-4 291 812
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)					
Tilikauden yli-/alijäämä	568 100	4 348 600	4 916 700	624 888	-4 291 812

Verotulojen erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	77 700 000	-3 100 000	74 600 000	74 701 458	101 458
Osuus yhteisöveron tuotoista	9 300 000	10 200 000	19 500 000	20 237 810	737 810
Kiinteistövero	6 900 000		6 900 000	7 304 260	404 260
Verotulot yhteensä	93 900 000	7 100 000	101 000 000	102 243 528	1 243 528

Verovuosi	Tulovero- prosentti	Verotettava tulo milj. eur	Muutos
2011	20,00	326	4,1 %
2012	20,50	329	0,7 %
2013	20,50	337	2,5 %
2014	21,00	344	2,0 %
2015	21,00	341	-0,8 %
2016	21,00	339	-0,7 %
2017	21,00	328	-3,1 %
2018	21,00	336	2,5 %
2019	21,00	346	2,9 %
2020	21,00	357	3,2 %
2021	21,00	356	-0,3 %

Valtionosuuksien erittely

Valtionosuudet ja verotulo- menetysten korvaus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	33 882 400	647 600	34 530 000	33 882 321	-647 679
Opetus- ja kulttuuritoimen	-1 778 800	0	-1 778 800	-1 695 569	83 231
Verotulomenetysten korvaus	10 086 200	0	10 086 200	10 622 601	536 401
Valtionosuudet yhteensä	42 189 800	647 600	42 837 400	42 809 353	-28 047

Investointien toteutuminen

Strategisen johtamisen investoinnit

Tulosalue
Toimielin
Vastuuhenkilö

Strateginen johtaminen
Kaupunginhallitus
Kaupunginjohtaja

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
521 Strateginen johtaminen						
Hankinnat	-5 644	-50 000	49 300	-700	-713	13
Rahoitusosuudet						
Myynnit	100	0	118 900	118 900	118 909	
Netto	-5 544	-50 000	168 200	118 200	118 196	4

Hankinnoissa Metsäliiton korot.
Myynneissä Asunto Oy Satamakatu 3 osakkeiden myynti.

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
Strateginen johtaminen yhteensä						
Hankinnat	-5 644	-50 000	49 300	-700	-713	13
Rahoitusosuudet						
Myynnit	100	0	118 900	118 900	118 909	
Netto	-5 544	-50 000	168 200	118 200	118 196	4

Hyvinvoivan haminalaisen investoinnit

Tulosalue
Toimielin
Vastuuhenkilö

Kasvatus- ja koulutuspalvelut
Kasvatus ja koulutus -valiokunta
Kasvatus- ja koulutusjohtaja

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
565 Kasvatus ja koulutus						
Hankinnat	-106 835	-475 000	322 500	-152 500	-104 529	-47 971
Rahoitusosuudet						
Myynnit						
Netto	-106 835	-475 000	322 500	-152 500	-104 529	-47 971

Kaupungin työntekijöistä koostuvan perhekeskuksen sateliitin toiminnan aloittamiseen varattua investointirahaa ei käytetty, vaan kalustamiskulut siirrettiin käyttömenoihin.

Perusopetuksen osalta merkittävin investointitarve oli Chromebookien uusiminen vuoden 2022 aikana. Määrärahamuutoksena siirrettiin hankinnasta aiheutuneet kulut käyttötalouteen. Chromebookeja hankittiin investointirahalla 57.070 euroa.

Nuorisotoimen toteuttama Wauto-auton hankinta perustui kaupunginhallituksen erillisbudjettiin lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi. Tästä rahasta siirrettiin investointeihin 47.459 euroa auton hankintakulujen kattamiseksi.

Tulosalue
Toimielin
Vastuuhenkilö

Hyvinvoinnin edistäminen
Hyvinvointivaliokunta
Osallisuusjohtaja

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
568 Hyvinvoinnin edistäminen						
Hankinnat	-490 401	-95 000	11 500	-83 500	-82 974	-526
Rahoitusosuudet						
Myynnit						
Netto	-490 401	-95 000	11 500	-83 500	-82 974	-526

Haminan kirjaston tiloja on kehitetty huomioiden asiakastarpeet ja tilojen toiminnallisuus. Haminan kirjastoon on tehty kaluste- ja laitehankintoja. Hankintoja tehdään lisää vuoden 2023 aikana. Loppuvuodesta 2022 on aloitettu tilaudistus, jonka myötä kirjastoon rakennetaan

mm. hissi, ja tiloja otetaan yhä enemmän asiakaskäyttöön. Tilaudistus valmistuu keväällä 2023.

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
Hyvinvoiva haminalainen yhteensä						
Hankinnat	-597 236	-570 000	334 000	-236 000	-187 503	-48 497
Rahoitusosuudet						
Myynnit						
Netto	-597 236	-570 000	334 000	-236 000	-187 503	-48 497

Vetovoimaisen Haminan investoinnit

Tulosalue
Toimielin
Vastuuhenkilö

Elinkeino- ja vetovoimapalvelut
Kilpailukykyvaliokunta
Muutosjohtaja

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
580 Elinkeino- ja vetovoimapalvelut						
Hankinnat	-12 650	-150 000		-150 000	-79 954	-70 046
Rahoitusosuudet						
Myynnit						
Netto	-12 650	-150 000	0	-150 000	-79 954	-70 046

Hankinnat käsittävät Bastionin hankintoja.

Tulosalue
Toimielin
Vastuuhenkilö

Kaupunkisuunnittelu
Kilpailukykyvaliokunta
Muutosjohtaja

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
604 Kaupunkisuunnittelu						
Hankinnat	-2 135 224	-600 000		-600 000	-504 856	-95 144
Rahoitusosuudet						
Myynnit	137 292	135 000	359 900	494 900	493 932	968
Netto	-1 997 932	-465 000	359 900	-105 100	-10 923	-94 177

Kaupunkisuunnittelun investoinneissa on varauduttu kaavojen toteuttamista varten tarvittaviin maanhankintoihin.

Maanhankinnan painopisteet ovat teollisuus- ja yritysalueiden hankinnoissa.

Useita kaavojen toteutumiseen liittyviä neuvotteluja on meneillään, mutta kaupat eivät ole vielä toteutuneet.

Tulosalue
Toimielin
Vastuuhenkilö

Kiinteistöpalvelut
Kaupunkikehitysvaliokunta
Muutosjohtaja

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
610 Kiinteistöpalvelujen peruskorjaus- ja muutostyökohteet						
Hankinnat	-1 687 228	-2 165 000	920 000	-1 245 000	-1 028 147	-216 853
Rahoitusosuudet	7 509		67 000	67 000	67 000	
Myynnit	0	110 000	6 224 600	6 334 600	6 224 587	110 013
Netto	-1 679 719	-2 055 000	7 211 600	5 156 600	5 263 440	-106 840

Kiinteistöpalvelujen osalta investoinnit kohdistuivat koulujen-, päiväkotien ja toimitilojen peruskorjauksiin.

Samalla tehtiin eri kohteiden ulkovalaistuksen ja jäähdytysten rakentamista sekä uusintaa.

Suurimmat investoinnit olivat jäähallin uusi energiataloudellinen kylmäkontti sekä pääkirjaston tilamuutokset.

Myynnit pitävät sisällään Sote-kiinteistöjen myynnin.

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
629 Urheilukentän huoltorakennus						
Hankinnat			-920 000	-920 000	-918 495	-1 505
Rahoitusosuudet						
Myynnit						
Netto			-920 000	-920 000	-918 495	-1 505

Urheilukentän huoltorakennus valmistui elokuun lopussa.

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	
630 Uusi paloasema						
Hankinnat	-1 220 069					
Rahoitusosuudet	50 800		-130 300	-130 300	-130 315	15
Myynnit			4 635 900	4 635 900	4 635 967	-67
Netto	-1 169 269		4 505 600	4 505 600	4 505 652	-52

Paloaseman myynnistä saatu tulo.
Rahoitusosuuksissa avustuksen palautus.

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
638 Liikuntahallin peruskorjaus						
Hankinnat	-19 299	-385 000	385 000	0	-1 084	1 084
Rahoitusosuudet						
Myynnit						
Netto	-19 299	-385 000	385 000	0	-1 084	1 084

Liikuntahallin toteutuksen suunnittelu on tarkoitus aloittaa vuonna 2023.

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
642 Läntisen alueen koulu						
Hankinnat	0	-100 000	100 000	0	0	
Rahoitusosuudet						
Myynnit						
Netto	0	-100 000	100 000	0	0	

Läntisen alueen koulu- ja päiväkotiratkaisuun valmistauttiin suunnittelun osalta. Asiassa päästään etenemään, kun valtuusto on tehnyt päätöksen asiasta.

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
Kiinteistöpalvelut yhteensä						
Hankinnat	-2 926 596	-2 650 000	485 000	-2 165 000	-1 947 725	-215 770
Rahoitusosuudet	58 309	0	-63 300	-63 300	-63 315	
Myynnit	0	110 000	10 860 500	10 970 500	10 860 554	109 946
Netto	-2 868 287	-2 540 000	11 282 200	8 742 200	8 849 514	-105 809

Tulosalue
Toimielin
Vastuuhenkilö

Aluepalvelut
Kaupunkikehitysvaliokunta
Muutosjohtaja

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
650 Aluepalvelut						
Hankinnat	-2 524 493	-4 930 000		-4 930 000	-4 559 959	-370 041
Rahoitusosuudet			108 300	108 300	178 259	
Myynnit						0
Netto	-2 524 493	-4 930 000	108 300	-4 821 700	-4 381 700	-440 000

Aluepalveluiden investoinnit koostuivat pääasiassa perus-
infran ylläpidosta. Tällä tasolla toteutettuna infran kor-
jausvelka ei kasva.

Aluepalveluiden osalta koneisiin ja laitteisiin investoitiin
vuonna 2022 aiempia vuosia enemmän.

Tervasaarentien rakentaminen sekä Tarmolan maanka-
topaikan rakentaminen virkistyskäyttöön ovat merkittä-
vässä asemassa.

Myös Kotisaarensalmen sillan korjaus toteutettiin.

Rahoitusosuuksissa avustukset maankaatopaikan maise-
mointiin ja Rannoille ulkoilemaan hankkeeseen.

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
Akkumateriaalitehtaan tuloon valmistautuminen						
Hankinnat	0	-2 000 000	1 500 000	-500 000	-7 705	-492 295
Rahoitusosuudet						
Myynnit						0
Netto	0	-2 000 000	1 500 000	-500 000	-7 705	-492 295

Akkumateriaalitehtaan tuloon valmistaudutaan tontin
käyttöönoton vaatimilla tehtävillä.

Näitä ovat mm. louhinnat, liikennejärjestelyt sekä johto-
jen- ja putkien siirrot. Työt alkavat vuoden 2023 puo-
lalla.

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
Aluepalvelut yhteensä						
Hankinnat	-2 524 493	-6 930 000	1 500 000	-5 430 000	-4 567 664	-862 336
Rahoitusosuudet			108 300	108 300	178 259	
Myynnit	0	0	0	0	0	0
Netto	-2 524 493	-6 930 000	1 608 300	-5 321 700	-4 389 405	-862 336

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
VETOVOIMAISEN HAMINAN INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
Hankinnat	-7 598 963	-10 330 000	1 985 000	-8 345 000	-7 100 199	-1 243 296
Rahoitusosuudet	58 309	0	45 000	45 000	114 944	
Myynnit	137 292	245 000		11 465 400	11 354 487	110 913
Netto	-7 403 362	-10 085 000	13 250 400	3 165 400	4 369 232	-1 203 832

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
Hankinnat	-8 201 843	-10 950 000	2 368 300	-8 581 700	-7 288 415	-1 293 286
Rahoitusosuudet	58 309	0	45 000	45 000	114 944	
Myynnit	137 392	245 000	11 339 300	11 584 300	11 473 395	110 905
Netto	-8 006 142	-10 705 000	13 752 600	3 047 600	4 299 925	-1 252 325

Rahoitusosan toteutuminen

Verotulot

Tilivelvolliset:

Kaupunginhallitus ja talousjohtaja

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
Verotulot						
Verotulot	98 763 118	93 900 000	7 100 000	101 000 000	102 243 528	1 243 528
Verotulot €/asukas	5 013			5 164	5 227	

Valtionosuudet

Tilivelvolliset:

Kaupunginhallitus ja talousjohtaja

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
Valtionosuudet						
Valtionosuudet	41 394 624	42 189 800	647 600	42 837 400	42 809 353	-28 047
Valtionosuudet €/asukas	2 101			2 190	2 189	

Rahoitustuotot ja -kulut

Tilivelvolliset:

Kaupunginhallitus ja talousjohtaja

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
Rahoitustuotot ja -kulut						
Rahoitustuotot	2 014 612	1 133 000	-936 000	197 000	775 271	578 271
Rahoituskulut	-343 592	-406 000	100 000	-306 000	-185 312	120 688
Netto	1 671 020	727 000	-836 000	-109 000	589 959	698 959
Rahoitustuotot ja -kulut €/asukas	85			-6	30	

Korvaus peruspääomasta

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
Korvaus peruspääomasta						
Korvaus peruspääomasta	450 000	450 000		450 000	450 000	
Korvaus peruspääomasta €/asukas	23			23	23	

Haminan Vesi -liikelaitoksen peruspääomasta perittiin euronääräinen korvaus, joka on noin 3,4 % laitoksen peruspääomasta.

Antolainojen muutokset

Tilivelvolliset:

Kaupunginhallitus ja talousjohtaja

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
Antolainojen muutokset						
Lisäykset	-153 843	-150 000	0	-150 000	-34 460	-115 540
Vähennykset	478 055	449 900	0	449 900	483 005	-33 105
Nettomuutos	324 212	299 900	0	299 900	448 544	-148 644

Antolainojen lisäykset muodostuvat yhdistyksille myönnettyistä välirahoituslainoista.

Pitkäaikaisten lainojen muutokset

Tilivelvolliset:

Kaupunginhallitus ja talousjohtaja

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
Pitkäaik. lainojen muutokset						
Lisäykset	20 000 000	14 500 000		14 500 000	1 115 892	13 384 108
Vähennykset	-26 074 774	-8 200 000	-6 600 000	-14 800 000	-15 421 171	621 171
Nettomuutos	-6 074 774	6 300 000	-6 600 000	-300 000	-14 305 279	14 005 279

Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset toteutuivat budjetoitua selvästi suurempina, koska edellisten tilikausien ylijäämäisten tuloksien ja eritoten tilikaudella toteutuneiden

merkittävien kertaerien mahdollistamana kaupungin lainamäärää pienennettiin strategisen tavoitteen mukaisesti lyhentämällä talousarviolainoja ennakkoisesti.

RAHOITUS YHTEENSÄ

	Tp 2021	Ta 2022	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2022	Poikkeama
Rahoitus yhteensä						
Rahoitustulot	163 100 410	152 622 700	6 811 600	159 434 300	147 877 048	15 144 755
Rahoituskulut	-26 572 210	-8 756 000	-6 500 000	-15 256 000	-15 640 943	626 319
Netto	136 528 200	143 866 700	311 600	144 178 300	132 236 105	15 771 074

Talousarvion rahoitusosan toteutuminen

Kaupunki ilman vesiliikelaistosta	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta	8 623 600	-1 448 800	7 174 800	1 12 960	7 061 840
Vuosikate	8 743 600	4 473 600	13 217 200	9 033 878	4 183 322
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-120 000	-5 922 400	-6 042 400	-8 920 918	2 878 518
Investointien rahavirta	-10 705 000	19 684 100	8 979 100	10 343 279	-1 364 179
Investointimenot	-10 950 000	2 368 300	-8 581 700	-7 288 415	-1 293 286
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	45 000	45 000	114 944	-69 944
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	245 000	17 270 800	17 515 800	17 516 750	-950
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 081 400	18 235 300	16 153 900	10 456 239	5 697 661
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	299 900	0	299 900	449 330	-149 430
Antolainasaamisten lisäys	-150 000	0	-150 000	-33 674	-116 326
Antolainasaamisten vähennys	449 900	0	449 900	483 005	-33 105
Lainakannan muutokset	6 300 000	-6 600 000	-300 000	-11 721 622	11 421 622
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 500 000	0	14 500 000	1 115 892	13 384 108
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 200 000	-6 600 000	-14 800 000	-14 704 507	-95 494
Lyhytaikaisten lainojen muutos			0	1 866 993	-1 866 993
Oman pääoman muutokset			0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-3 600 000		-3 600 000	-2 167 730	-1 432 270
Vaikutus maksuvalmiuteen	918 500	11 635 300	12 553 800	-2 983 783	15 537 583

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma

Kaupunki ja vesiliikelaitos
Ulkoiset tuotot ja kulut

	1.1.–31.12.2022		1.1.–31.12.2021	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	11 113 812,52		11 746 017,17	
Maksutuotot	916 770,35		1 040 583,50	
Tuet ja avustukset	1 822 515,22		1 011 054,68	
Vuokratuotot	10 344 326,89		12 068 299,88	
Muut toimintatuotot	7 789 176,99	31 986 601,97	465 032,38	26 330 987,61
Valmistus omaan käyttöön		313 715,61		323 421,35
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-30 229 337,04		-28 440 289,35	
Henkilöstökorvaukset	492 272,75		327 954,84	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-7 677 121,88		-7 474 984,47	
Muut henkilösivukulut	-1 154 865,87		-1 303 451,67	
Palvelujen ostot	-113 067 594,49		-104 895 425,55	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 308 539,28		-7 111 595,30	
Avustukset	-1 917 096,80		-1 593 112,15	
Muut toimintakulut	-4 192 529,86	-166 054 812,47	-3 409 822,52	-153 900 726,17
Toimintakate		-133 754 494,89		-127 246 317,21
Verotulot		102 243 527,58		98 763 118,36
Valtionosuudet		42 809 353,00		41 394 624,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	220 239,38		420 474,85	
Muut rahoitustuotot	555 031,54		1 594 137,03	
Korkokulut	-167 449,62		-334 074,18	
Muut rahoituskulut	-17 862,26	589 959,04	-9 518,00	1 671 019,70
Vuosikate		11 888 344,73		14 582 444,85
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 866 272,21		-9 930 540,70	
Arvonalentumiset	0,00	-10 866 272,21	0,00	-9 930 540,70
Satunnaiset erät				
Satunnaiset kulut				
Tilikauden tulos		1 022 072,52		4 651 904,15
Vapaaehtoisten varausten lisäys				-1 500 000,00
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		1 022 072,52		3 151 904,15

Rahoituslaskelma

Kaupunki ja vesiliikelaitos

	1.1.–31.12.2022		1.1.–31.12.2021	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	11 888 344,73		14 582 444,85	
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	-8 920 917,70	2 967 427,03	-1 121 165,65	13 461 279,20
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-9 568 835,20		-14 085 247,29	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	114 944,07		58 309,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	17 516 749,50	8 062 858,37	436 849,68	-13 590 088,61
Toiminnan ja investointien rahavirta		11 030 285,40		-128 809,41
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-34 460,40		-157 673,60	
Antolainasaamisten vähennys	483 004,65	448 544,25	478 055,38	320 381,78
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 115 891,88		20 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-15 421 170,50		-26 848 580,81	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 866 992,66		-2 311 452,81	
Oman pääoman muutokset	0,00	-12 438 285,96	-260 250,33	-9 420 283,95
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-10 609,08		-18 397,48	
Saamisten muutos	-2 499 830,03		-730 326,57	
Korottomien velkojen muutos	486 112,86	-2 024 326,25	3 187 442,24	2 438 718,19
Rahoituksen rahavirta		-14 014 067,96		-6 661 183,98
Rahavarojen muutos		-2 983 782,56		-6 789 993,39
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	426 512,33		3 410 294,89	
Rahavarat 1.1.	3 410 294,89	-2 983 782,56	10 200 288,28	-6 789 993,39

Tase

Kaupunki ja vesiliikelaitos

VASTAAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	190 160 812,36	203 490 484,08
Aineettomat hyödykkeet	979 174,94	1 219 916,74
Aineettomat oikeudet	50 648,87	135 127,75
Muut pitkävaikutteiset menot	928 526,07	1 084 788,99
Aineelliset hyödykkeet	126 192 176,12	138 721 965,93
Maa- ja vesialueet	34 470 224,00	34 694 977,97
Rakennukset	43 630 349,43	55 438 624,78
Kiinteät rakenteet ja laitteet	44 020 848,03	46 498 459,81
Koneet ja kalusto	1 458 561,56	1 437 245,80
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 612 193,10	652 657,57
Sijoitukset	62 989 461,30	63 548 601,41
Osakkeet ja osuudet	54 068 132,01	54 186 327,87
Muut lainasaamiset	8 701 523,59	9 149 257,84
Muut saamiset	219 805,70	213 015,70
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	142 422,93	162 566,18
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	142 422,93	162 566,18
VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 175 987,77	7 659 940,30
Saamiset	6 749 475,44	4 249 645,41
Pitkäaikaiset saamiset	20 000,00	20 000,00
Muut saamiset	20 000,00	20 000,00
Lyhytaikaiset saamiset	6 729 475,44	4 229 645,41
Myyntisaamiset	3 008 915,95	3 257 658,39
Lainasaamiset	2 145 097,96	0,00
Muut saamiset	1 239 446,46	668 822,46
Siirtosaamiset	336 015,07	303 164,56
Rahat ja pankkisaamiset	426 512,33	3 410 294,89
VASTAAVAA YHTEENSÄ	197 479 223,06	211 312 990,56

VASTATTAVAA	2022	2021
OMA PÄÄOMA	112 192 724,42	111 173 602,84
Peruspääoma	85 276 054,25	85 276 054,25
Arvonkorotusrahasto	5 289 511,86	5 334 189,20
Muut omat rahastot	476 402,18	476 402,18
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	20 128 683,61	16 935 053,06
Tilikauden yli-/alijäämä	1 022 072,52	3 151 904,15
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	3 000 000,00	3 000 000,00
Vapaaehtoiset varaukset	3 000 000,00	3 000 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET	163 051,26	3 040 614,91
Muut pakolliset varaukset	163 051,26	3 040 614,91
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	219 541,29	250 293,62
Lahjoitusrahastojen pääomat	219 541,29	250 293,62
VIERAS PÄÄOMA	81 903 906,09	93 848 479,19
Pitkäaikainen	51 530 625,68	65 644 435,24
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	50 822 134,88	64 170 632,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	772 912,44
Liittymismaksut ja muut velat	708 490,80	700 890,80
Lyhytaikainen	30 373 280,41	28 204 043,95
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 697 440,00	8 775 740,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	105 569,06
Lainat muilta luotonantajilta	3 482 180,14	1 615 187,48
Saadut ennakot	17 644,69	12 162,14
Ostovelat	10 892 239,93	9 598 109,23
Muut velat	1 549 189,26	2 575 676,97
Siirtovelat	5 734 586,39	5 521 599,07
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	197 479 223,06	211 312 990,56

Konsernituloslaskelma

	2022	2021
Toimintatuotot	193 442 030,33	150 889 595,83
Toimintakulut	-323 924 976,69	-279 099 247,52
Osuus osakkuusyhteisöjen tuloksesta	2 002 097,52	1 661 275,25
Toimintakate	-128 480 848,83	-126 548 376,45
Verotulot	101 937 232,36	98 469 903,34
Valtionosuudet	50 784 332,57	49 274 056,08
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 19 480,22	321 969,75
Muut rahoitustuotot	526 224,65	1 622 630,54
Korkokulut	-1 805 019,44	-2 283 842,92
Muut rahoituskulut	-9 501 045,37	-14 904,63
Vuosikate	13 580 356,17	20 841 435,70
Poistot ja arvonalentumiset	-19 649 543,91	-17 201 485,61
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	-6 069 187,74	3 639 950,09
Laskennalliset verot	-467 188,93	666 987,71
Vähemmistöosuudet	12 029,81	6 106,59
Tilikauden yli-/alijäämä	-6 524 346,86	4 313 044,40

Konsernin rahoituslaskelma

	2022		2021	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	13 580 356,17		20 841 435,70	
Satunnaiset erät	0,00		0,00	
Tulorahoituksen korjaukset	-1 296 923,46	12 283 432,71	-1 841 088,47	19 000 347,23
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-28 658 706,75		-31 088 321,30	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 732 316,06		226 652,57	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	26 191 781,22	265 390,53	1 560 997,07	-29 300 671,66
Toiminnan ja investointien rahavirta		12 548 823,24		-10 300 324,43
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-311 729,10		-174 326,20	
Antolainasaamisten vähennys	156 353,83	-155 375,26	361 992,61	187 666,42
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 796 969,76		59 328 692,48	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-19 726 848,82		-20 052 976,23	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 183 916,74	-8 745 962,32	-34 914 484,34	4 361 231,91
Oman pääoman muutokset	18 570,83	18 570,83	-1 325 095,66	-1 325 095,66
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	21 628,88		-19 782,74	
Vaihto-omaisuuden muutos	-217 510,14		-137 041,57	
Saamisten muutos	737 196,00		-10 626 455,46	
Korottomien velkojen muutos	2 090 538,10	2 631 852,83	13 788 598,94	3 005 319,19
Rahoituksen rahavirta		-6 250 913,90		6 229 121,87
Rahavarojen muutos		6 297 909,33		-4 071 202,56
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	22 255 530,72		15 957 621,38	
Rahavarat 1.1.	15 957 621,38	-6 297 909,33	20 028 823,94	4 071 202,56

Konsernitase

VASTAAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	3 19 193 297,53	3 48 169 924,19
Aineettomat hyödykkeet	2 830 529,55	3 778 585,16
Aineettomat oikeudet	1 421 873,74	2 370 532,38
Muut pitkävaikutteiset menot	1 044 148,97	1 249 593,51
Ennakkomaksut	364 506,84	158 459,28
Aineelliset hyödykkeet	273 082 785,69	293 749 804,67
Maa- ja vesialueet	39 714 323,92	36 898 158,46
Rakennukset	116 558 487,22	121 480 484,58
Kiinteät rakenteet ja laitteet	65 812 558,85	48 924 249,29
Koneet ja kalusto	25 753 767,13	18 878 849,53
Muut aineelliset hyödykkeet	13 107 166,39	12 211 375,69
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	12 136 482,19	55 356 687,13
Sijoitukset	43 279 982,29	50 641 534,36
Osakkuusyhteisöosakkeet	36 263 407,36	35 086 703,59
Muut osakkeet ja osuudet	2 723 403,07	11 417 034,17
Muut lainasaamiset	1 181 401,96	1 302 426,66
Muut saamiset	3 111 769,90	2 835 369,94
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	933 375,83	610 772,85
Valtion toimeksiannot	477 462,76	186 293,10
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	177 528,90	193 482,48
Muut toimeksiantojen varat	278 384,17	230 997,27
VAIHTUVAT VASTAAVAT	56 333 739,69	51 054 818,64
Vaihto-omaisuus	564 055,20	346 545,06
Aineet ja tarvikkeet	564 055,20	247 281,06
Saamiset	33 514 153,77	34 750 652,19
Pitkäaikaiset saamiset	1 650 399,71	2 354 665,80
Myyntisaamiset	1 008 002,21	1 547 262,14
Muut saamiset	642 397,50	807 403,66
Lyhytaikaiset saamiset	31 863 754,05	32 395 986,39
Myyntisaamiset	20 147 482,29	19 492 946,66
Lainasaamiset	2 740 822,27	2 773 311,99
Muut saamiset	6 720 442,75	6 273 638,26
Siirtosaamiset	2 255 006,74	3 856 089,48
Rahat ja pankkisaamiset	22 255 530,72	15 957 621,39
VASTAAVAA YHTEENSÄ	376 460 413,07	399 835 515,68

VASTATTAVAA	2022	2021
OMA PÄÄOMA	123 508 778,82	130 077 803,02
Peruspääoma	85 276 054,25	85 276 054,25
Arvonkorotusrahasto	5 289 511,86	5 334 189,20
Muut omat rahastot	860 611,70	860 611,70
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	38 606 947,88	34 293 903,48
Tilikauden yli-/alijäämä	-6 524 346,86	4 313 044,40
VÄHEMMISTÖOSUUDET	919 384,38	912 843,35
PAKOLLISET VARAUKSET	863 124,63	935 732,49
Muut pakolliset varaukset	863 124,63	935 732,49
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 090 644,36	746 412,50
Valtion toimeksiannot	537 725,63	217 266,86
Lahjoitusrahastojen pääomat	274 534,56	298 148,37
Muut toimeksiantojen pääomat	278 384,17	230 997,27
VIERAS PÄÄOMA	250 078 480,86	267 162 724,32
Pitkäaikainen	168 742 959,12	187 365 536,15
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	105 465 904,68	116 703 595,85
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	772 912,44
Lainat muilta luotonantajilta	60 004 655,88	66 524 787,32
Saadut ennakot	159 823,71	205 915,71
Liittymismaksut ja muut velat	2 436 198,38	2 507 894,76
Siirtovelat	116 923,93	128 975,05
Laskennalliset verovelat	559 452,54	521 455,02
Lyhytaikainen	81 335 521,74	79 797 188,17
Joukkovelkakirjalainat	6 455 400,00	3 412 140,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 315 365,18	11 129 492,17
Lainat julkisyhteisöiltä	9 648 633,60	6 092 993,87
Saadut ennakot	1 365 664,42	1 153 889,38
Ostovelat	25 740 483,90	26 474 927,39
Liittymismaksut ja muut velat	4 778 030,24	6 592 484,18
Siirtovelat	17 565 337,64	23 296 253,57
Laskennalliset verovelat	1 466 606,76	1 645 007,60
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	376 460 413,06	399 835 515,68

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

1) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotuseriaatteet ja menetelmät

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenuon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedossa 11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Maaomaisuus on arvostettu hankintahintaan siltä osin, kuin hankintahinnat ovat olleet tiedossa. Maa-omaisuuden arvostuseriaatteet on selvitetty taseen vastaavien liitetiedossa 18) Arvonkorotukset.

Pysyvien vastaavien sijoitusluontoiset erät on merkitty taseeseen hankintamenuon tai sitä alempana todennäköiseen luovutushintaan.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempana todennäköiseen arvoon.

Johdannaissopimukset koostuvat koronvaihtosopimuksista. Haminan kaupunki on tehnyt koronvaihtosopimuksia korkokulujen suojaamistarkoituksessa. Pitkäaikaisista lainoista 5,9 milj. euron osalta vaihtuvat korot on sidottu johdannaissopimuksilla kiinteään korkoon. Sopimukset ovat voimassa pisimmillään 22.11.2027 asti. Koronvaihtosopimusten markkina-arvot on käsitelty taseen ulkopuolisena eränä. Sopimusten arvostus ja suojaavuusperusteet on esitetty liitetiedossa 41) Muut taseen ulkopuoliset vastuut. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu korkomenojen oikaisuksi. Suoraan kiinteäkorkoisena on lainoja otettu 45,2 milj. eurolla.

Linnoituksen Uimahalli Oy on suojannut korkoriskin kaupunkin kautta siten, että kaupunki on tehnyt yhtiön toimeksiannosta kaupunkin johdannaiskaupan yleissopimusten perusteella koronvaihtosopimuksia 3,0 milj. eurolla. Yhtiö ja kaupunki ovat sitoutuneet suorittamaan toisilleen koronvaihtosopimusten kassavirran.

Menot ja tulot on kirjattu suoriteperusteisesti poikkeuksena vähäiset liiketapahtumat sekä verotulot.

Lomapalkkajaksotus on kirjattu kirjanpitolausannon kuntajaoston lausunnon 120/2019 mukaisesti. Laskenta on tehty henkilöittäin käyttäen todellisten ansaittujen ja pitämättömien lomapäivien sekä säästövapaiden määriä.

Liitetiedot on numeroitu kirjanpitolausannon kuntajaoston kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista antaman yleisohjeen mukaisesti.

Konsernitiliosopimukseen liitettyjen tytäryhteisöjen rahavarat 3,5 milj. euroa on esitetty kirjaussuositusten mukaisesti kaupungin rahoissa ja pankkisaamisissa sekä lainana muilta luotonantajilta. Tytäryhtiöiden konsernitilijärjestelmän kautta käytössä ollut limiitti 2,1 milj. euroa on esitetty lainasaamisena tytäryhteisöltä. Taseen tunnuslukuna esitetty lainakanta olisi ilman konsernitilivelkaa 59,5 milj. euroa.

2) Perustelu tuloslaskelman tai taseen esittämistavan muutoksesta

Laskelmien esittämistapaa ei ole muutettu.

3) Oikaisu edellisen tilikauden tietoihin

Edellisen tilikauden tietoihin ei ole tehty olennaisia oikaisuja.

4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Edellisen tilikauden tiedot ovat vertailukelpoisia.

5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Aikaisempiin tilikausiin ei ole kohdistettu olennaisia korjauksia.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Niistä Kymenlaakson sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen on yhdistelty alakonsernina.

Haminan Energia Oy on yhdistelty alakonsernina. Haminan Energian yhteisyritykset Hamina LNG Oy (46,5 %), Rohe Solutions Oy (50 %) ja Kaakon Alueverkko Oy (50 %) on yhdistelty omistusosuuden mukaisesti rivi riviltä konsernitilinpäätökseen.

Hamina-Asunnot Oy:n osakkuusyhtiöstä konserniin on yhdistelty vain As Oy Haminan Merituuli. Yhdistelemättä jätetyt Hamina-Asunnot Oy:n osakkuusyhtiöt eivät ole konsernin kokonaiskuvan kannalta oleellisia.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Konsernin osakkaiden maksamat kiinteistöverot on eliminoitu. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuden erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kaupungin ja kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistot

Hamina-Asunnot Oy:n poistot on kirjattu Hamina-Asunnot Oy:n suunnitelmapoistojen mukaisesti eikä niitä ole konsernitilinpäätöksessä oikaistu kaupungin poistosuunnitelman mukaisiksi. Osakkuusyhteisöjen poistoja ei ole oikaistu kaupungin poistosuunnitelman mukaisiksi. Poistosuunnitelmien erot eivät ole merkittäviä konsernin tuloksen kannalta.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöistä on yhdistetty konsernin omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitoista tai tappioista sekä oman pääoman muutoksista omistajalta. Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistelty siltä osin kuin osakkuusyhteisön kirjanpitoarvo olisi konsernitaseessa hankintamenon vähentämisen jälkeen tullut negatiiviseksi.

Johdannaisopimusten käsittely

Haminan Energia Oy on vaihtanut koronvaihtosopimuksilla rahalaitoslainojen vaihtuvan koron kiinteäksi korkoksi, jolloin niillä on suojattu pankkilainan korkoriskiä. Koronvaihtosopimukset on käsitelty kirjanpidossa suojaavina ja niiden tulosvaikutukset esitetään korko- ja rahoituskulujen sekä -tuottojen ryhmässä ja ne kirjataan suoriteperusteisesti suojatun rahoituksen korkojaksotuksen mukaisesti. Koronvaihtosopimukseen liittyy purkumahdollisuus ja pankilla on sovittuihin ajankohtiin liitetty purkuoikeus, joka perustuu markkinaehtoisuuteen. Koronvaihtosopimusten korkoherkkyyttä seurataan yhtiössä jatkuvasti. Voimassa olevat korkosuojaukset noudattavat yhtiön riskienhallintapolitiikkaa.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vuoden 2021 tilinpäätös ei ole täysin vertailukelpoinen Haminan Energia Oy:n konsernin osalta, sillä yhtiö laati konsernitilinpäätöksen 1.6.2021 alkaen ja yhdisteli siitä alkaen myös osakkuusyhtiönsä omistusosuiden mukaisesti rivi riviltä konsernitilinpäätökseen.

Tuloslaskelman liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Yleishallinto	566	526	225	200
Sosiaali- ja terveystoiminta	84 580	78 589	3	1
Opetus- ja kulttuuripalvelut	5 082	4 408	2 648	2 251
Yhdyskuntapalvelut	106 003	68 375	22 604	16 217
Haminan Vesi -liikelaitos	6 261	7 406	6 250	7 662
Toimintatuotot yhteensä	202 492	159 304	31 730	26 331

7) Verotulojen erittely (1 000 euroa)

	Kaupunki	
	2022	2021
Kunnan tulovero	74 701	77 533
Osuus yhteisöveron tuotosta	20 238	14 467
Kiinteistövero	7 304	6 763
Verotulot yhteensä	102 243	98 763

8) Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely (1 000 euroa)

	Kaupunki	
	2022	2021
Peruspalvelujen valtionosuus	33 882	34 253
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	219	2 252
Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-1 696	-1 898
Verotulomenetysten korvaukset	10 623	9 040
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	42 809	41 395

9) Palvelujen ostojen erittely (1 000 euroa)

	Kaupunki	
	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	94 964	89 158
Muiden palvelujen ostot	18 104	15 737
Palvelujen ostot yhteensä	113 068	104 895

10) Valtuustoryhmille annetut tuet (1 000 euroa)

Ei ilmoitettavaa.

11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Poistosuunnitelman muutoksella (kv I 1.12.2012 § 113) on kuntaliitoksessa Vehkalahden kunnalta siirtyneiden asuinrakennusten sekä kiinteiden koneiden ja laitteiden poistoajkoja tarkistettu 1.1.2013 alkaen. Muutoksessa poistoajat on yhtenäistetty vastaamaan voimassa olevaa poistosuunnitelmaa.

Poistosuunnitelman mukaiset poistoajat ovat Kirjanpitolautakunnan yleisohjeen suosittelemien alarajojen

mukaisia lukuun ottamatta hallinto- ja laitosrakennuksia. Kivirakenteisten hallinto- ja laitosrakennusten teknistaloudellinen pitoaika on 40 vuotta ja puurakenteisten 30 vuotta. Suosituksen mukainen poistoaika on 20–50 vuotta.

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa ja taloudellinen pitoaika on alle kolme vuotta, on kirjattu vuosikulukuksi.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 15.6.2021 poistosuunnitelman muutoksen siten, että talousrakennusten poistoon otettiin käyttöön 10 vuoden tasapoisto.

Arvioidut poistoajat sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot		
Perustamis- ja järjestelymenot	3 vuotta	Tasapoisto
Tutkimus- ja kehittämismenot	3 vuotta	Tasapoisto
Konserniliikearvo	5 vuotta	Tasapoisto
Liikearvo	5 vuotta	Tasapoisto
Atk-ohjelmistot	3 vuotta	Tasapoisto
Muut	3 vuotta	Tasapoisto
Poistosuunnitelman muutos kv 6.9.2004:		
Koirakarin puhdistus	15 vuotta	Tasapoisto

Aineelliset hyödykkeet

Rakennukset ja rakennelmat		
Asuinrakennukset	30 vuotta	Tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset		
kivirakenteiset	40 vuotta	Tasapoisto
puurakenteiset	30 vuotta	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 vuotta	Tasapoisto
Talousrakennukset	10 vuotta	Tasapoisto
Muut rakennukset	15 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, kentät, torit ja puistot	20 %	Menojäännöspoisto
Sillat, laiturit ja uimalat	20 %	Menojäännöspoisto
Satamalaiturit	10 %	Menojäännöspoisto
Raiteisto	15 %	Menojäännöspoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	20 %	Menojäännöspoisto
Vedenjakeluverkosto	10 %	Menojäännöspoisto
Viemäriverkko	10 %	Menojäännöspoisto
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	20 %	Menojäännöspoisto
Puhelinverkko ja keskusasema	30 %	Menojäännöspoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot	20 %	Menojäännöspoisto
Vesi- yms. laitosten laitoskoneet	20 %	Menojäännöspoisto
Nosturit, kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 %	Menojäännöspoisto
Liikenteen ohjauslaitteet	30 %	Menojäännöspoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20 %	Menojäännöspoisto
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	20 %	Menojäännöspoisto
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	30 %	Menojäännöspoisto
Muut kuljetusvälineet	30 %	Menojäännöspoisto
Muut liikkuvat työkoneet	30 %	Menojäännöspoisto
Muut raskaat koneet	30 %	Menojäännöspoisto
Muut kevyet koneet	40 %	Menojäännöspoisto
Sairaala, terveydenhuolto- yms. laitteet	30 %	Menojäännöspoisto
Atk-laitteet	40 %	Menojäännöspoisto
Muut laitteet ja kalusteet	40 %	Menojäännöspoisto

12) Pakollisten varausten muutokset (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Eläkevastuu 1.1.	0	13	0	13
Vähennykset tilikaudella	0	-13	0	-13
Eläkevastuu 31.12.	0	0	0	0
Ympäristövastuuvaraus 1.1.	184	240	184	240
Lisäys tilikaudella		0	0	0
Vähennys tilikaudella	-21	-56	-21	-56
Ympäristövastuuvaraus 31.12.	163	184	163	184
Potilasvahinkovakuutusmaksu, Kymsote 1.1.	752	409		
Lisäykset tilikaudella		350		
Vähennys tilikaudella	-52	-7		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	700	752		
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 1.1.			0	3 609
Lisäys tilikaudella				
Vähennys tilikaudella			0	-1 236
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.12.			0	2 373

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot				
Osakkeiden ja osuuksien myyntivoitot	0	0	0	0
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	5 929	248	5 929	248
Kaluston myyntivoitot	0	52	0	51
Rakennusten ja rakennelmien myyntivoitot	880	94	309	
Muut myyntivoitot	2 139		23	
Myyntivoitot yhteensä	8 948	394	6 260	299
Muut toimintakulut				
Osakkeiden ja osuuksien myyntitappiot	-119	0	-119	0
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	0	0	0	0
Kaluston myyntitappiot	-98		-98	
Rakennusten ja rakennelmien myyntitappiot	-205	0	0	0
Muut myyntitappiot	-265			
Myyntitappiot yhteensä	-687	0	-217	0

14) Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely (1 000 euroa)

Ei ilmoitettavaa.

15) Muihin rahoitustuottoihin sisältyvät tuotot, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä (1000 euroa)

	Kaupunki	
	2022	2021
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		0
Osinkotuotot muista yhteisöistä	482	1 210
	482	1 210

Kymenlaakson Sähkö Oy:n maksama osinko 0,4 milj. euroa.

16) Erittely poistoeron muutoksista (1 000 euroa)
Ei ilmoitettavaa.

Taseen liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17) Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset (1 000 euroa)
Ei ilmoitettavaa.

18) Arvonkorotukset (1 000 euroa)

Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmäärittäminen

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Maa- ja vesialueet				
Arvo I.I.	5 334	5 403	5 334	5 334
Arvonkorotusten purku	-45	-69	-44 677	
Arvo 31.12.	5 290	5 334	-39 343	5 334

Arvonkorotukset on tehty I.I.1997 vanhan Haminan hankintahinnattomiin maa- ja vesialueisiin seuraavilla periaatteilla:

- omassa käytössä ollut tonttimaata puoleen verottajan 1996 käyttämästä arvosta
- muu maaomaisuus puoleen vuoden 1996 raakamaan hintatasosta
- ulkopuolisille I.I.1997 vuokrattuina olleet alueet kiinteistöveroetuksessa käytettyyn arvoon
- sataman hallinnassa I.I.1997 ollut alue teollisuustontin hintaan

19) Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti (1 000 euroa)

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaik. menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno l.l.	135	1 085		1 220
Lisäykset tilikauden aikana	0	0		0
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0		0
Vähennykset tilikauden aikana	0	0		0
Siirrot erien välillä	0	0		0
Tilikauden poisto	-84	-156		-241
Poistamaton hankintameno 31.12.	51	929	0	979
Kirjanpitoarvo 31.12.	51	929	0	979

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno l.l.	34 695	55 439	46 498	1 437	676	138 745
Lisäykset tilikauden aikana	314	1 768	4 062	760	2 665	9 568
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	130	-133	0	-112	-115
Vähennykset tilikauden aikana	-494	-10 842	0	0	0	-11 336
Siirrot erien välillä	0	251	366	0	-617	0
Tilikauden poisto	0	-3 114	-6 772	-739	0	-10 626
Arvonlennukset ja niiden palautukset	-45	0	0	0	0	-45
Poistamaton hankintameno 31.12.	34 470	43 630	44 021	1 458	2 612	126 192
Kirjanpitoarvo 31.12.	34 470	43 630	44 021	1 458	2 612	126 192

Sijoitukset	Osakkeet tytäryhteisöt	Osakkeet osakkuusyhteisöt	Kunta-yhtymäosuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno l.l.	18 291	21 564	13 220	1 112	54 185
Lisäykset				1	1
Vähennykset		-119			-119
Siirrot erien välillä					0
Hankintameno 31.12.	18 291	21 445	13 220	1 113	54 068
Kirjanpitoarvo 31.12.	18 291	21 445	13 220	1 113	54 068

	Saamiset konserni-yhtiöiltä	Saamiset kunta-yhtymiltä	Saamiset muilta yhteisöiltä	Saamiset valtiolta	Yhteensä
Hankintameno l.l.	8 094	0	1 268	0	9 362
Lisäykset	0		34		34
Vähennykset	-385		-90		-475
Siirrot erien välillä					0
Hankintameno 31.12.	7 709	0	1 212	0	8 921
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 709	0	1 212	0	8 921

Maa- ja vesialueet	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Kiinteistöjen liittymismaksut	2 327	567	225	225
Muut maa- ja vesialueet	37 404	34 128	34 245	34 469
Maa- ja vesialueet yhteensä	39 731	34 695	34 470	34 694

Kuntayhtymäosuuksien arvonmuutokset

	Tase- arvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tase- arvo 31.12.	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta	Ero
Kymenlaakson sairaanhoido- ja sosiaalipalvelujen ky	7 135	0	0	7 135	5 486	1 649

Kymenlaakson sairaanhoido- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymän yhtiökokousten tekemät päätökset sairaalakiinteistöjen kirjanpitoarvojen alaskirjauksesta peruspääomaa vastaan.

20–22) Tytäryhteisöt, kuntayhtymät sekä osakkuusyhteisöt (eliminoidut tilinpäätökset)

Nimi	Y-tunnus	Kaupungin omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1 000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Haminan Energia Oy (konserni)	0973749-8	100 %	100 %	3 495	97 182	-7 504
Hamina-Asunnot Oy	1764846-0	100 %	100 %	550	31 769	85
Haminan Kulttuuriperintösäätiö	1772150-9	100 %	100 %	259		-8
Linnoituksen Uimahalli Oy	1525627-9	100 %	100 %	460	8 918	-25
Venehamina Oy (äänimäärästä 66,59%)	0901506-5	46,76 %	46,76 %	76		-3
			Yhteensä	4 841	137 869	-7 456
Kuntayhtymät						
Kymenlaakson sairaanhoido- ja sosiaalipalvelujen ky (konserni)	0725901-5	9,22 %	9,22 %	5 167	40 398	1 878
Kotkan-Haminan seudun koulutus- kuntayhtymä	1958694-5	31,02 %	31,02 %	10 011	2 909	2
Kymenlaakson Liitto	0206714-5	12,20 %	11,69 %	117	73	1
			Yhteensä	15 295	43 379	1 881
Osakkuusyhteisöt						
HaminaKotka Satama Oy (konserni)	2380744-8	40,00 %	40,00 %	28 837	40 795	1 853
Kymenlaakson Vesi Oy	0633232-1	21,00 %	21,00 %	2 364	1 914	24
Kiinteistö Oy Haminan Hailikari	2243995-4	33,33 %	33,33 %	-1 663	4 361	85
Hamina Asunnot Oy:n osakkuusyhtiö: As Oy Merituuli	1936753-1		53,74 %	986	236	9
			Yhteensä	30 524	47 306	1 973

23) Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yhteisöiltä (1 000 euroa)

	2022		2021	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		1 705		1 228
Konsernitilisaaminen				
Siirtosaamiset				74
Yhteensä		1 705		1 302
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		151		200
Muut saamiset				412
Yhteensä		151		412
Saamiset yhteensä		1 856		1 714

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	17		77	73
Kelan korvaus työterveyshuollosta	308	318	152	103
Muut tulojäämät	1 923	3 221	107	127
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	2 249	3 539	336	303

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma l.l.	85 276	85 276	85 276	85 276
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	383	383		
Arvonkorotusrahasto l.l.	5 334	5 403	5 334	5 334
Vähennykset	-45	-69	-45	0
Arvonkorotusrahasto 31.12.	5 289	5 334	5 289	5 334
Muut omat rahastot 31.12.	477	477	476	476
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	38 607	34 294	20 129	16 935
Tilikauden yli-/alijäämä	-6 524	4 313	1 024	3 152
Oma pääoma yhteensä	123 509	130 078	112 194	111 173

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät	Kaupunki	
	2022	2021
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	20 129	16 935
Liittymismaksurahaston purku 2004	-1 179	-1 179
Tilikauden yli-/alijäämä	1 024	3 152
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	3 000	3 000
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	22 974	21 908

26) Erittely poistoeroista

Ei ilmoitettavaa.

27) Myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät pitkäaikaiset velat (1 000 euroa)

Velat, jotka erääntyvät l.l.2028 tai sen jälkeen.

	Kaupunki	
	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 339	12 304
Lainat julkisyhteisöiltä	0	245
Pitkäaikaiset velat yhteensä	4 339	12 549

28) Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista

Ei ilmoitettavaa.

29) Pakolliset varaukset (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Eläkevastuuvaraus	0	0	0	0
Ympäristövastuuvaraus	163	184	163	184
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				2 857
Potilasvahinkovastuuvaraus, Kymsote	700	402		
Pakolliset varaukset yhteensä	863	586	163	3 041

30) Velat samaan konserniin kuuluville yhteisöille (1 000 euroa)

	2022		2021	
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		923		749
Konsernitilivelka		3 482		1 615
Liittymismaksut ja muut velat		26		26
Yhteensä		4 431		2 390
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		5 688		4 603
Siirtovelat		119		119
Yhteensä		5 807		4 722
Yhteensä		10 239		7 112

31) Sekkitililimiitti

	2022	2021
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	10 000	10 000
- siitä käyttämättä oleva määrä	8 884	10 000

32) Muut pitkäaikaiset velat (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Muut pitkäaikaiset velat				
Liittymismaksut	2 436	2 489	708	701
Muut velat	0	66		
Muut velat yhteensä	2 436	2 555	708	701

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Pitkäaikaiset siirtovelat				
Muut siirtovelat	117	129		
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	6 663	10 395	4 057	3 818
Korkojaksotukset	4 891	132	53	44
Muut siirtovelat	6 011	12 770	1 624	1 660
Siirtovelat yhteensä	17 682	23 425	5 735	5 522

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

34) Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Lainat rahoitus ja vakuutuslaitoksilta	69 653	72 512		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset kiinteistöihin	16 294	600		
Vakuudeksi annetut yritysikiinnitykset	11 000	43 012		
Lainat julkisyhteisöiltä	2 714	3 841		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset kiinteistöihin	45 619	38 306		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	72 912	81 918		

35) Muut omasta puolesta annetut vakuudet (1 000 euroa)

Ei ilmoitettavaa.

36) Konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet (1 000 euroa)

Ei ilmoitettavaa.

37) Muut muiden puolesta annetut vakuudet (1 000 euroa)

Ei ilmoitettavaa.

38) Vuokravastuut (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Toimitilojen vuokravastuut	12 807	17 785	5 949	6 473
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	2 582	2 568	819	1 021
Muut vuokravastuut	7 220	6 848		
Vuokravastuut yhteensä	22 609	27 201	6 767	7 494
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 164	2 461	1 563	1 578
- siitä kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut			3 346	3 214

Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

39, 40) Vastuositoumukset (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Takaukset tytäryhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			46 567	46 567
Jäljellä oleva pääoma			40 279	41 639
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	147 527	64 150	68 250	63 650
Jäljellä oleva pääoma	117 318	38 452	38 041	37 952

40) Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2022	2021
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	149 156	140 535
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	86	92

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Sopimusvastuut				
1) Haminan Energia Oy, taseen ulkopuoliset liittymisvastuut	471	486		
2) Hamina-Asunnot Oy, osamistuosuuksien takaisinostovelvollisuus	160	206		
3) Haminan kaupunki on sitoutunut kahteen kovenanttiehtoon siitä, että sen omistus Haminan Energia Oy:stä pysyy vähintään 51 prosentissa				
4) Haminan Energia Oy on tehnyt vuonna pitkäaikaisen sitoumuksen energian tuotanto-osuuksiin liittyen. Taloudellinen vastuu vuosille 2023–2028	514	1 238		
5) Haminan Energia Oy on pantannut omistamansa osakkuusyhtiön osakkeet, pääomalinasaatatavat ja vapaan pääoman sijoitukset kyseisen yhtiön projektirahoituksen vakuudeksi. Haminan Energia on edelleen sitoutunut rahoittamaan osakkuusyhtiötä oman pääoman ehtoisin sijoituksin yhteisvastuullisesti hankkeen toisen pääomistajan kanssa, mikäli projektirahoitukseen liitettyyn hankebudjettiin tulee sellaisia kustannusylityksiä tai tulonmenetyksiä, joilla on vaikutuksia osakkuusyhtiön lainanhoitokykyyn. Osakkeiden ja lainasaatavien yhteenlaskettu nimellisarvo 31.12.	10 868	9 358		
Sähkö- ja kaasujohdannaiset, Haminan Energia Oy				
Sähköjohdannaisilla suojataan tuotanto- ja hankintaennusteen mukaiseen määrään perustuvaa hyödykkeen myyntiä ja ostoa. Kaasujohdannaisilla suojataan hyödykkeen ostoa. Johdannaisia käytetään ainoastaan energian tuotantohinnan suojaukseen ja ostohinnan suojaukseen, niillä ei käydä spekulatiivista kauppaa.				
Alv 33§ mukainen arvonlisäveron palautusvastuu				
Tilinpäätöshetkellä ei ole tiedossa kiinteistöjä joiden osalta palautusvastuun toteutuminen olisi todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan eikä toimenpideohjelmaan perustuen.				
Rakentajan vastuu 10 vuotta				
Omistusosuuden mukainen vastuu Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymän vuosina 2013–2022 valmistuneista ja myydyistä oppilastyökohteista				
ARA-asuntokannan rajoitukset				
Kaupungin ja Hamina Asunnot Oy:n vastuut valtion tukeman ARA-asuntokannan käyttö- ja luovutusrajoituksista.				
Potilasvastuuvakuutuksen vastuuvetka				
Omistusosuuden mukainen vastuu, Kymsote	700	350		
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu vuosilta 2008–2022	1 689	2 474	1 171	1 861

41) Koronvaihtosopimukset

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Haminan kaupunki				
1) Koronvaihtosopimukset, jotka on tehty yksittäisten lainojen korkoriskien suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainojen ja koronvaihtosopimusten pääomat, eräpäivät sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan.				
Kuntarahoitus Oyj 134894				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	3 000	3 600	3000	3 600
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	244	2	244	2
Sopimus erääntyy 22.11.2027				
Op Yrityspankki Oyj 3315997				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	0	700	0	700
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	0	-2	0	-2
Sopimus erääntyi 28.2.2022				
Nordea Bank AB 1581697/2179051				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	600	800	600	800
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	18	-17	18	-17
Sopimus erääntyy 14.7.2025				
2) Koronvaihtosopimuksilla suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteäkorkoisiksi.				
Danske Bank Oyj 3064803ISA-7028VV				
Koronvaihtosopimuksen nimellisarvo	0	3 300	0	3 300
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	0	-18	0	-18
Sopimus erääntyi 30.3.2022				
Kuntarahoitus Oyj 32034				
Koronvaihtosopimuksen nimellisarvo	0	600	0	600
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	0	-4	0	-4
Sopimus erääntyi 16.5.2022				
Kuntarahoitus Oyj 32186				
Koronvaihtosopimuksen nimellisarvo	333	1 000	333	1 000
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	3	-9	3	-9
Sopimus erääntyy 7.6.2023				
Op Yrityspankki Oyj 1780137				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	1200	1 500	1200	1 500
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	70	-25	70	-25
Sopimus erääntyy 21.11.2026				
Nordea Bank AB 1627659/2265443				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	762	952	762	952
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	34	-21	34	-21
Sopimus erääntyy 13.7.2026				
3) Koronvaihtosopimus, jolla on muutettu 1 kk viitekorko 6 kk viitekoroksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan.				

	2022	2021	2022	2021
Linnoituksen Uimahalli Oy				
1) Yhtiön koronvaihtosopimukset on tehty suojaustarkoituksessa. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Koronmäärittelyajankohdat vastaavat toisiaan.				
Kuntarahoitus Oyj 31932				
Koronvaihtosopimuksen nimellisarvo	3 000	3 000		
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	114	-407		
Sopimus erääntyy 13.12.2027				
Kuntarahoitus Oyj 32182				
Koronvaihtosopimuksen nimellisarvo	0	3 000		
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	0	-43		
Sopimus erääntyi 12.12.2022				
Danske Bank Oyj 30880012SA-7125W				
Koronvaihtosopimuksen nimellisarvo	0	1 500		
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	0	-38		
Sopimus erääntyi 11.12.2022				
Kolmella sopimuksella suojatun lainan pääoma	8 850	9 050		
Haminan Energia				
1) Koronvaihtosopimuksilla vaihdetaan yhtiön rahoituslainten vaihtuva korko kiinteäksi koroksi, jolloin niillä on suojattu pankkilainan korkoriskiä. Koronvaihtosopimukset on käsitelty kirjanpidossa suojaavina.				
Koronvaihtosopimuksen nimellisarvo	34 453	29 702		
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	2 505	-1 298		
Sopimukset erääntyvät 1.1.2027, 1.1.2028, 1.1.2030 ja 1.1.2033 alkavien tilikausien aikana				
Kymenlaakson sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä				
1) Tilikauden päättyessä voimassa olleella koronvaihtosopimuksella on suojattu vaihtuvakorkoisen pankkilainan riskiä. Koronvaihtosopimus on käsitelty kirjanpidossa suojaavana.				
Kohde-etuuden arvo	0	645		
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	-1	-32		
Sopimus erääntyy 13.6.2023				
2) Tilikauden päättyessä voimassa olleella koronvaihtosopimuksella on suojattu vaihtuvakorkoisen pankkilainan riskiä. Koronvaihtosopimus on käsitelty kirjanpidossa suojaavana.				
Kohde-etuuden arvo	13 833	13 833		
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	2 559	296		
Sopimus alkaa 30.6.2025 ja erääntyy 30.6.2040				

Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2022		2021	
	vakainainen henkilöstö	koko henkilöstö	vakainainen henkilöstö	koko henkilöstö
Yleishallinto	26	29	25	27
Opetus- ja kulttuuripalvelut	397	537	391	500
Yhdyskuntapalvelut	188	243	190	240
Vesiliikelaitos	14	14	13	14
Yhteensä	625	823	619	781

43) Henkilöstökulut (1 000 euroa)

	2022	2021
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan		
Palkat ja palkkiot	29 066	28 112
Eläkekulut	7 518	7 475
Muut henkilösivukulut	1 126	1 303
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
Henkilöstökulut yhteensä	37 710	36 890

44) Luottamushenkilöpalkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2022	2021
Haminan Kokoomuksen Kunnallisjärjestö ry	3 545	3 758
Haminan Kokoomusnaiset ry	5 246	4 686
Haminan Seudun Perussuomalaiset ry	6 063	5 224
Haminan Sosiaalidemokraattien Kunnallisjärjestö ry	13 554	16 806
Keskusta, Haminan Kunnallisjärjestö ry	4 051	5 858
Keskusta, Miehikkälän Kunnallisjärjestö ry	132	61
Keskusta, Virolahden Kunnallisjärjestö ry	0	116
Suomen Kristillisdemokraattien Haminan paikallisosasto ry	1 727	1 762
Vasemmistoliitto Hamina	231	90
Liike Nyt Hamina ry	3 201	2 962
Haminan Seudun Vihreät ry	2 006	4 412
Yhteensä	39 754	45 735

45) Tilintarkastajien palkkiot (1 000 euroa)

	2022	2021
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	2	14
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät		
Muut palkkiot	13	32
Palkkiot yhteensä	15	46

46) Intressitahotapahtumat

Lähipiiriliiketoimet

Lähipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

Lähipiiriluotonanto

Haminan kaupungin tytäryhteisö Hamina Asunnot Oy:lle on myönnetty ns. kolmoissijalainoja 1,25 prosentin kiinteällä korolla. Vuoden 2022 lopussa lainoja oli avoimena 2.920.122 euroa. Kolmoissijalainojen takaisinmaksuajat ovat pitkiä, jopa 45 vuotta. Hamina Asunnot Oy toimii yleishyödyllisessä asuntotuotannossa, missä vuokra-asuntojen kysyntä on kohtalaisen vakaata ja vaihtelut pieniä. Haminan kaupunki katsoo, ettei lainoihin sisälly suurta taloudellista riskiä.

Haminan kaupunki on myöntänyt tytäryhteisö Haminan Energia Oy:lle tasalyhenteisen 5,0 miljoonan euron lainan, joka erääntyy 31.3.2033. Lainasta peritään käypää kiinteää korkoa. Tilinpäätöshetkellä lainasta on jäljellä 4,6 miljoonaa.

Lisäksi yhtiölle on myönnetty 7 miljoonan euron oman pääoman ehtoinen SVOP-sijoitus. Haminan Energia Oy harjoittaa liiketoimintaa kilpailevilla markkinoilla ja on siten alttiina normaaleille markkinatalouden riskeille.

Hamina kaupunki on myöntänyt osakkuusyhteisö Kiinteistö Oy Haminan Hailikarille 470.000 euron antolainan. Vuoden 2022 lopussa lainaa oli avoimena 117.500 euroa. Laina erääntyy 31.12.2024. Lainan korko on kiinteä 3 % ja lainalle ei ole erillistä vakuutta. Yhtiön kyky selviytyä lainan lyhennyksistä ja koroista riippuu kiinteistön vuokrausasteesta, joka on tällä hetkellä riittävä tämän lainan maksamiseen.

Lähipiirisopimukset

Tilinpäätöshetkellä ei tiedossa ollut merkittäviä lähipiirisopimuksia.

HAMINAN VESI -LIIKELAITOKSEN ERIYTETTY TILINPÄÄTÖS

Toimintakertomus

Tulosalue	Haminan Vesi -liikelaitos
Tulosyksiköt	Hallinto ja asiakaspalvelu, Verkostot ja laitokset
Toimielin	Vesiliikelaitoksen johtokunta
Vastuhenkilö	Toimitusjohtaja

Tehtävä

Tuottaa laadukkaita vesihuoltopalveluita alueen asukkaille ja yrityksille ja tukea kaupungin kehittämistavoitteita.

Vesihuollon tavoitteena on puolittaa saneerausvelan määrä vuoteen 2025 mennessä ja mahdollistaa osaltaan kasvuohjelman mukaisen 21 000 asukkaan ja 500 uuden työpaikan tavoitteen saavuttamisen.

SITOVAT TAVOITTEET

Toiminnalliset tavoitteet, tilikauden tulos ja korvaus liikelaitokseen sijoitetusta pääomasta sitovat vesiliikelaitosta.

Strateginen tavoite	Sitova tavoite	Mittari	Lähtötaso 2020	Toteutuma 31.12.2022
Kestävä talous ja omaisuuden hallinta	Tulorakenne on kustannusrakenteen mukainen	Perusmaksujen osuus liikevaihdosta nostetaan 30 %: iin suunnittelukauden loppuun mennessä	29	26,5 (kuluttajilla ≥30)
	Saneerausvelan hallinta vesihuoltoverkoston saneerauksin	Saneerattu verkostopituus km	3,5	2,6
		Saneeratut jv-pumppaamot kpl	3	0,5
Arviointi:	<p>Perusmaksujen osuus suhteessa liikevaihtoon oli 26,5 %. Perusmaksujen koko taso on tavoitetta alhaisempi, koska teollisuuden vedenmyynnin osuus liikevaihdosta on kasvanut merkittävästi. Kuluttajien perusmaksut ovat tavoitetasolla.</p> <p>Verkostojen saneerauksen painopiste oli edelleen Salmenkylässä. Saneeraus määrä jäi edellisvuosia alhaisemmaksi, koska satama-painotteista teollisuutta palvelevan merivesilaitoksen investointi oli liikelaitoksen investoinneissa vuodelle 2022. Vuoden kuluessa tämä muutettiin ja valmisteltiin esitystä erillisestä yhtiöstä. Investointimäärärahaa pudotettiin vastaavasti loppuvuonna 5,0 M€:sta 0,2 M€:on. Lepikön jätevedenpumppaamon saneeraus aloitettiin pumppujen ja pumppupesien hankinnalla.</p>			

Toiminnan riskit	Riskien hallinta nyt ja jatkossa
Veden kulutuksen lasku ja väkimäärän väheneminen Yleinen kustannustason nousu	Kustannusten kattaminen täysmääräisesti varmistetaan nykyisellä taksarakenteella. Teollisuuden toimintaedellytyksiä parantamalla saadaan veden myyntiä edelleen lisättyä kompensoidaan vähävetisten kalusteiden ym. säästötoimenpiteiden aiheuttamaa kuluttajien veden myynnin laskua. Kustannustason nousua pyritään hillitsemään pidempiaikaisilla kumppanuussopimuksilla ja tekemällä yhteistyötä vesihuolto- ja energiatoimijoiden kanssa.

Strateginen tavoite	Sitova tavoite	Mittari	Lähtötaso 2020	Toteutuma 31.12.2022
Elinkeinoelämän toimintaedellytysten ja maaseudun elinvoiman vahvistaminen	Paljon vettä käyttävien teollisuuslaitosten toimintaedellytysten parantaminen	Käyttömaksuja alennetaan Tavoitteena päästä alle valtakunnallisen keskiarvon Veden ja jäteveden siirtokapasiteettia kasvatetaan	vesi 1,66 jätevesi 2,28	1,59 2,18
Arviointi:		Kaasusatamatien raakavesijohdon valmistuminen mahdollisti Ryljyn käsittelemättömän pohjaveden, ns. raakaveden johtamisen satamaan teollisuudelle. Veden hinta on pystytty säilyttämään kilpailukykyisenä.		
Toiminnan riskit	Riskien hallinta nyt ja jatkossa			
Verkostojen vanhentuminen ja saneerausvelan kasvu on merkittävä riski. Saneeraukset on sidottu kaupungin aluepalveluiden katusaneerauksen tarpeeseen ja työohjelmaan.	Liikevaihdon kasvattamisella pyritään mahdollistamaan investointimäärien kasvattaminen. Investointikohteiden priorisointia jatketaan. Yhteissaneerausten lisäksi vesihuolto saneeraa lisäkohteita katualueen ulkopuolella ja alueilla, joissa ei ole päällystettyjä katuja. Vesihuoltolaitos toimii aktiivisesti edistääkseen teollisuuden tarvitsemaa vesihuoltoa.			

TOIMINTAKATSAUS

Toiminta ja talous

Vuodelle 2022 asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet saavutettiin melko hyvin. Vuosi oli haasteellinen, kun Venäjän hyökkäys Ukrainaan sai aikaan muutoksia mm. energijakelussa. Tästä syystä vuoden investointiohjelmaan lisättiin Nuutniemen pumppaamon ja varikkotilojen lämmitysjärjestelmän muutos. Prosessivesilaitos oli liikelaitoksen investointiohjelmassa, mutta tarkempi selvitys toi ilmi, että liikelaitos ei voi toimia ns. vapailla markkinoilla. Investointiohjelmaan tehtiin tätäkin koskeva muutos osavuosisikatsaus

III yhteydessä. Infrasaneerausten suunnitteluvaramento oli tyhjä ja urakoihin päästiin vasta varsin myöhään suunnitelmien valmistuttua, ts. kesällä. Verkostojen ja pumppaamojen saneerausmäärät jäivät em. syistä tavoitteista. Useammalla pumppaamalla toteutettiin osittaisia saneerauksia uudistamalla SIA-järjestelmiä.

Liikevaihtoa kertyi 6,790 M€, mikä on hieman yli 300 tuhatta euroa talousarviota (6,482 M€) enemmän. Liikevaihdon myönteinen tulos perustuu talousarviota

suurempiin tuloihin ja myös pienempiin menoihin. Veden kulutus on laskenut kuluttajien ja teollisuuden osalta pl. suurkuluttajat, joiden veden myynti on edelleen kasvanut. Kehitys nostaa suurkuluttajien merkitystä ja lisää haavoittuvuutta vesiliikelaitoksen taloudessa. Vuotovesien osuus jätevesistä oli edellisvuosia hieman suurempi ja kertoo siitä, että panostusta viemäreiden saneeraamiseksi ja hulevesien viemäriin johtamisen vähentämiseksi tulee edelleen tehostaa.

Rakentaminen

Vesihuollon saneeraus- ja uusinvestointeihin käytettiin rahaa yhteensä 1,98 M€. Prosessivesilaitokseen liittyviä kuluja oli 0,12M€ ja Nuutniemen lämmitysjärjestelmän muuttamiseen kului 0,18 M€. Investointeihin varattu määräraha alittui 0,20 M€:lla.

Runkoverkosta saneerattiin yhteensä 2,6 km, josta noin 1,6 km vesijohtoverkosta ja 1,0 km viemäriver-

Laskuttamattoman veden määrä kasvoi hieman, mutta osa kasvusta selittyy tarkoituksellisesta veden juoksu- tamisesta saneerauskohteessa työn aikaisten kesäve- sijohtojen jäätyminen estämiseksi.

kosta. Tervasaaren rakennettiin uutta vesijohtover- kosta 0,6 km ja viemäriverkosta 0,6 km. Tonttijoh- toja uusittiin vesijohtojen osalta 0,5 km ja viemärijohtojen 0,3 km. Kaasusatamantielle rakennettiin lisäksi 0,9 km raakavesijohtoa. Tervasaaren rakennettiin yksi uusi jätevedenpumppaamo.

Toiminnan kehittäminen

Rinnakkaisvesijohdon (Tavastila-Mäkelänkangas) suunnittelu saatiin valmiiksi yhdessä Kymenlaakson Vesi Oy:n kanssa. Merkittävän osan kehityspanoksesta vei selvitys prosessiveden tuottamisesta merivedestä. Hankkeen tarkoituksena oli löytää kustannustehokas menetelmä meriveden käsittelemiseksi satamapainot- teisen teollisuuden prosessivedeksi, joka ei täytä ta- lousveden laatuvaatimuksia.

Omaa toimintaa kehitettiin tekemällä osa konsulteilla aiemmin teetetyistä töistä itse. Tätä varten lisättiin asi- antuntijaresursseja yhden henkilöresurssin verran. Tästä työpanoksesta 50% laskutetaan kaupungilta (hu- levesien hallinta). Myös rakennusurakoiden valvontaa alettiin tehdä yhdessä kaupungin aluerakentamispalve- luiden kanssa kaupungin omaa resurssia käyttäen.

Henkilöstö

Haminan Veden palveluksessa oli 14 vakinaisia henki- löä.

Sairauspoissaoloissa tapahtui merkittävä lisäys, joka selittyy kahdella pitkällä sairauslomalla ja koronasulun jälkeen lisääntyneillä flunssakausilla.

	2022 päiviä/hlö		2021 päiviä/hlö		2020 päiviä/hlö	
Henkilöstö	14		13		13	
Koulutuspäivät	5	0,4	1	0,1	2	0,2
Sairauspoissaolot	128	9,1	7	0,5	56	4,3

Selonteko sisäisestä valvonnasta ja arvio merkittävimmistä riskeistä

Sisäinen valvonta

Talouden ja tavoitteiden seuranta on säännöllistä. Seurannan välineenä on web-raportointi, josta saadaan päiväkohtainen, käytännössä reaaliaikainen, tieto. Suurkuluttajien vedenkulutusta seurataan erikseen kuukausittain laskutuksen yhteydessä. Johtokunnalle raportoidaan toiminnasta ja taloudesta kokousten yhteydessä.

Palveluiden hinnoittelun ajantasaisuutta seurataan ja taksat ja maksut pidetään ajan tasalla alueellisten vertailujen avulla.

Liikelaitoksen investointikohteiden etenemistä seurataan säännöllisesti.

Viranhaltijapäätökset laitetaan johtokunnalle tiedoksi.

Henkilöstön osaamista vahvistetaan lainsäädännön ja muun toimintaympäristön edellyttämien täydennyskoulutusten avulla. Verkossa toteutettuja koulutuksia suositaan, mikäli se on mahdollista.

Vesiliikelaitoksen merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit	Riskienhallinta nyt ja jatkossa
Verkosto- ja laitosrakenteiden vanheneminen Vesihuoltoverkoston korjausvelka on kasvanut 2010 luvun alun alhaisen saneeraustason vuoksi. Huonokuntoisten verkosto-osien aiheuttamien putkirikkojen määrän odotetaan kasvavan tulevaisuudessa.	Investointitasoa pidetään korkealla ja toteutetaan merkittävimmät hankkeet ensimmäisenä. Investointimäärää pitää tulevaisuudessa edelleen lisätä, mikä aiheuttaa taloudellista riskiä.

Riskiarvio

Tilikauden aikana merkittävin riski oli Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja sen seuraukset.

Omaisuuksien hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa ei ole todettu menetyksiä tai arvon alennuksia.

Taloudellisia riskejä arvioidaan aina osavuosisikatsausten ja taksamuutosten yhteydessä sekä vedenkulutusennusteiden avulla.

Riskiarvioiden perusteella suurimmiksi riskeiksi muodostuvat jatkossa ulkoisten uhkien aiheuttamat ketjureaktiot mm. teollisuustoimijoiden epävarmuuden, materiaalien saatavuuden tai kustannusten suhteen, verkoston ikä ja siitä johtuva saneeraus määrän kasvu sekä kotitalouksien vedenkulutuksen väheneminen.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Tilikaudelta kertynyt ylijäämä 399.098,46 euroa siirretään taseen omaan pääomaan edellisten vuosien yli-/alijäämä -tilille.

Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

Liikelaitoksen tuloslaskelma

	2022		2021	
Liikevaihto	6 789 682,07		7 959 437,47	
Valmistus omaan käyttöön	0,00		235,20	
Liiketoiminnan muut tuotot	322,92		0,00	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-991 257,20		-1 059 365,00	
Palvelujen ostot	-1 527 340,61		-2 518 597,81	
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-671 140,35		-541 861,70	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-159 556,32		-141 833,81	
Muut henkilösivukulut	-28 439,81		-859 136,48	
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 457 282,61		-2 251 502,03	
Liiketoiminnan muut kulut	-89 827,80		-83 814,29	
Liikelylijäämä	865 160,29		2 147 612,50	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot kaupungilta				
Muut rahoitustuotot	1 238,98		12 261,92	
Muille maksetut korkokulut	-17 282,68		-21 958,29	
Korvaus peruspääomasta	-450 000,00		-450 000,00	
Muut rahoituskulut	-18,13		-466 061,83	
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	399 098,46		1 687 865,36	
Ylijäämä ennen varauksia	399 098,46		1 687 865,36	
Vapaaehtoisten varausten lisäys	0,00		-1 500 000,00	
Tilikauden ylijäämä	399 098,46		187 865,36	
Tunnusluvut				
	2022		2021	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,7		9,4	
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	4,8		12,2	
Voitto, %	5,9		21,2	

Liikelaitoksen rahoituslaskelma

	2022		2021	
Toiminnan rahavirta				
Liikeliijäämä	865 160,29		2 147 612,50	
Poistot ja arvonalentumiset	2 457 282,61		2 251 502,03	
Rahoitustuotot- ja kulut	-466 061,83	2 856 381,07	-459 747,14	3 939 367,39
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-2 280 420,70		-3 797 556,63	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	-2 280 420,70	2 085 401,56	-1 712 155,07
Toiminnan ja investointien rahavirta		575 960,37		2 227 212,32
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys muilta	-2 700,00		-3 830,00	
Antolainasaamisen vähennys muilta		-2 700,00		-3 830,00
Antolainauksen muutokset				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muille	-716 664,00	-716 664,00	-773 806,84	-773 806,84
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kunnalta	116 241,32		-116 241,32	
Saamisten muutos muilta	-236 033,76		16 292,34	
Korottomien velkojen muutos kunnalta	219 817,53		-1 197 982,10	
Korottomien velkojen muutos muilta	43 378,54	143 403,63	-151 644,40	-1 449 575,48
Rahoituksen rahavirta		-575 960,37		-2 227 212,32
Rahavarojen muutos		0,00		0,00
Tunnusluvut				
		2022		2021
Investointien tulorahoitus, %		125,3		230,1
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, 1000 €		1 876		2 422
Laskennallinen lainanhoitokate		6,4		7,3
Quick ratio		1,0		1,1
Current ratio		1,0		1,1

Liikelaitoksen tase

	31.12.2022	31.12.2021
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	23 094 456,78	23 268 618,69
I Aineettomat hyödykkeet	148 932,78	259 260,38
2. Aineettomat oikeudet	12 406,75	54 471,39
2. Muut pitkävaikutteiset menot	136 526,03	204 788,99
II Aineelliset hyödykkeet	22 821 569,30	22 888 103,61
2. Rakennukset	1 204 853,16	1 365 492,60
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	21 132 013,49	21 429 449,15
4. Koneet ja kalusto	24 887,33	38 236,65
6. Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	459 815,32	54 925,21
III Sijoitukset	123 954,70	121 254,70
4. Muut saamiset	123 954,70	121 254,70
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 897 125,84	1 777 333,40
II Saamiset	1 897 125,84	1 777 333,40
Lyhytaikaiset saamiset	1 897 125,84	1 777 333,40
1. Myyntisaamiset	1 838 506,60	1 618 521,74
3. Saamiset kunnalta	42 570,34	158 811,66
6. Muut saamiset	16 048,90	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	24 991 582,62	25 045 952,09
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA	16 563 674,68	16 164 576,22
I Peruspääoma	13 411 749,98	13 411 749,98
IV Edellisten tilikausien ylijäämä	2 752 826,24	2 564 960,88
V Tilikauden ylijäämä	399 098,46	187 865,36
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	3 000 000,00	3 000 000,00
2. Vapaaehtoiset varaukset	3 000 000,00	3 000 000,00
E VIERAS PAAOMA	5 427 907,94	5 881 375,87
I Pitkäaikainen	3 473 940,80	4 190 604,80
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 759 550,00	3 476 214,00
9. Liittymismaksut ja muut velat	714 390,80	714 390,80
II Lyhytaikainen	1 953 967,14	1 690 771,07
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	716 664,00	716 664,00
6. Saadut ennakot	9 099,54	587,05
7. Ostovelat	642 620,02	724 387,19
9. Muut velat	246 646,87	144 978,48
10. Siirtovelat	119 119,18	104 154,35
11. Velat kunnalle	219 817,53	0,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	24 991 582,62	25 045 952,09
Tunnusluvut		
	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	78,3	76,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	79,8	73,9
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	3 152	2 753
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.1000€	3 507	4 222
Lainakanta 31.12., 1000 €	3 476	4 193

Liikelaitoksen talousarvion toteutumisvertailu

Käyttötalousosa

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 2022	Poikkeama	Poikkeama- %
Liikevaihto	6 482 800	0	6 482 800	6 789 682	306 882	4,7
Valmistus omaan käyttöön	35 000		35 000	0	-35 000	-100,0
Liiketoiminnan muut tuotot	0		0	323	323	0,0
Materiaalit ja palvelut	-2 670 800		-2 670 800	-2 518 598	152 202	-5,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 120 500		-1 120 500	-991 257	129 243	-11,5
Palvelujen ostot	-1 550 300		-1 550 300	-1 527 341	22 959	-1,5
Henkilöstökulut	-771 800		-771 800	-859 136	-87 336	11,3
Palkat ja palkkiot	-594 800		-594 800	-671 140	-76 340	12,8
Henkilösivukulut	-177 000		-177 000	-187 996	-10 996	6,2
Eläkekulut	-155 000		-155 000	-159 556	-4 556	2,9
Muut henkilösivukulut	-22 000		-22 000	-28 440	-6 440	29,3
Poistot ja arvonalentumiset	-2 848 500		-2 848 500	-2 457 283	391 217	-13,7
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 848 500		-2 848 500	-2 457 283	391 217	-13,7
Liiketoiminnan muut kulut	-90 600		-90 600	-89 828	772	-0,9
Liikeylijäämä	136 100	0	136 100	865 160	729 060	535,7
Rahoitustuotot ja -kulut	-471 000		-471 000	-466 062	4 938	-1,0
Muut rahoitustuotot	10 000		10 000	1 239	-8 761	-87,6
Muille maksetut korkokulut	-30 000		-30 000	-17 283	12 717	-42,4
Korvaus peruspääomasta	-450 000		-450 000	-450 000	0	0,0
Muut rahoituskulut	-1 000		-1 000	-18	982	0,0
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	-334 900	0	-334 900	399 098	733 998	-219,2
Ylijäämä ennen varauksia	-334 900	0	-334 900	399 098	733 998	-219,2
Vapaaehtoisten varausten lisäys			0	0	0	
Tilikauden ylijäämä	-334 900	0	-334 900	399 098	733 998	-219,2

Rahoitusosa

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 2022	Poikkeama	Poikkeama- %
Toiminnan rahavirta	2 513 600	0	2 513 600	2 856 381	342 781	13,6
Liikelyjäämä	136 100	0	136 100	865 160	729 060	535,7
Poistot ja arvonalentumiset	2 848 500		2 848 500	2 457 283	-391 217	-13,7
Rahoitustuotot- ja kulut	-471 000		-471 000	-466 062	4 938	-1,0
Investointien rahavirta	-7 280 000	5 000 000	-2 280 000	-2 280 421	-421	0,0
Investointimenot	-7 280 000	5 000 000	-2 280 000	-2 280 421	-421	0,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0		0	0		
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 766 400	5 000 000	233 600	575 960	342 360	146,6
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset				-2 700	-2 700	
Antolainasaamisten lisäys muilta				-2 700	-2 700	
Antolainasaamisten vähennys muilta				0	0	
Lainakannan muutokset	4 783 400	0	4 783 400	-716 664	-5 500 064	-115,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	5 500 000	0	5 500 000	0	-5 500 000	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muille	-716 600		-716 600	-716 664	-64	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-17 000		-17 000	143 404	160 404	-943,6
Rahoituksen rahavirta	4 766 400		4 766 400	-575 960	-5 342 360	-112,1

Investointiosa

	TP 2021	TA 2022	Muutokset	Muutettu TA	Toteutuma
Menot	-3 797 557	-7 280 000	5 000 000	-2 280 000	-2 280 421
Rahoitusosuudet					
Käyttöomaisuuden myynti	2 085 402	0			0
Netto	-1 712 155	-7 280 000	5 000 000	-2 280 000	-2 280 421

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TA 2022	TP 2022	TP 2021	TP 2020
Verkostoon pumpattu vesi, m ³ /vuosi	2 250 000	2 301 606	2 282 895	2 088 299
- KLV Oy		1 768 605	1 858 366	1 811 936
- Omat pohjavedenottamot		385 090	355 172	189 011
- Virolahti		147 911	69 357	87 352
Laskutettu vesi, m ³ /vuosi	2 000 000	1 993 447	2 074 376	1 844 791
- talousvesi		898 060	958 568	909 987
- teollisuusvesi		1 040 947	1 054 599	857 096
- kaupungin kiinteistöt		54 440	61 209	77 708
Puhdistettu jätevesi, m ³ /vuosi (Mussalon puhdistamo)	1 835 000	1 994 425	1 989 560	2 123 090
Laskutettu jätevesi, m ³ /vuosi	1 330 000	1 184 733	1 242 944	1 263 864
- Haminan talousvesi		755 466	806 976	820 559
- Haminan teollisuusvesi		156 719	145 405	118 553
- Haminan kaupungin kiinteistöt		46 740	53 967	65 765
- Virolahti		225 808	236 596	258 987
Laskuttamaton vesi %	13	13	9	12
Laskuttamaton jätevesi %	38	41	38	39
Vesijohtoverkon pituus km	269	271	270	269
Jätevesiviemäriverkon pituus km	233	233	232	230,1
Jätevesipumppaamojen määrä kpl	89	88	87	87

Liikelaitoksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kaupunginhallituksen 26.11.2012 hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on Vehkalahden kunnalta siirtyneiden vedenjakelu- ja viemäri-verkoston poistoajoja tarkistettu 1.1.2013 alkaen.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoa. Saamiset on merkitty taseessa nimellisarvoon.

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikauden liikevaihto palautui kahden poikkeuksellisen vuoden jälkeen normaalille tasolle ilman poikkeuksellisen suuria kertaluonteisia liittymismaksutuloja.

Tuloslaskelman liitetiedot (1 000 euroa)

Liikevaihto tehtäväalueittain

	2022	2021
Veden käyttömaksut	2 428	2 491
Jäteveden käyttömaksut	2 085	2 112
Liittymismaksut	54	1 378
Perusmaksut	1 810	1 801
Muut tuotot	415	179
Liikevaihto yhteensä	6 791	7 962

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Haminan Vesi -liikelaitoksella on käytössään Haminan kaupungin poistosuunnitelma, jossa suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan. Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat poistomenetelmät ovat:

Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	3 vuotta	Tasapoisto
Muut	3 vuotta	Tasapoisto
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset		
Kivirakenteiset	40 vuotta	Tasapoisto
Puurakenteiset	30 vuotta	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 vuotta	Tasapoisto
Muut rakennukset	15 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Vedenjakeluverkosto	10 %	Menojäännöspoisto
Viemäriverkosto	10 %	Menojäännöspoisto
Muut putki- ja kaapeliverkostot	20 %	Menojäännöspoisto
Vesi- yms. laitosten laitoskoneet	20 %	Menojäännöspoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20 %	Menojäännöspoisto
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet	30 %	Menojäännöspoisto
Raskaat koneet	30 %	Menojäännöspoisto
Kevyet koneet	40 %	Menojäännöspoisto
Atk-laitteet	40 %	Menojäännöspoisto
Muut laitteet ja kalusteet	40 %	Menojäännöspoisto

Taseen liitetiedot (1 000 euroa)

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteis menot	Kesken- eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno I. I.	54	205		259
Lisäykset tilikauden aikana	0	0		0
Vähennykset tilikauden aikana	0	0		0
Siirrot erien välillä		0		0
Tilikauden poisto	-42	-68		-110
Poistamaton hankintameno 31.12.	12	137	0	149

Aineelliset hyödykkeet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Kesken-eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno I. I.	1 366	21 429	38	55	22 888
Lisäykset tilikauden aikana		1 876		405	2 281
Vähennykset tilikauden aikana		0			0
Siirrot erien välillä		0		0	0
Tilikauden poisto	-161	-2 173	-13		-2 347
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 205	21 132	25	460	22 822

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Samaan konserniin kuuluvilta yhteisöiltä	Muilta yhteisöiltä	Yhteensä
Liittymismaksusaamiset I. I.	36	85	121
Lisäys vuoden aikana	0	3	3
Vähennys vuoden aikana			0
Liittymismaksusaamiset 31.12.	36	88	124

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot (1 000 euroa)

Oman pääoman erien lisäykset ja vähennykset sekä siirrot erien välillä

	2022	2021
Peruspääoma 1.1. ei muutoksia tilikauden aikana	13 412	13 412
Peruspääoma 31.12.	13 412	13 412
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	2 753	2 565
Tilikauden yli-/alijäämä	399	188
Oma pääoma yhteensä	16 564	16 165

Edellisten tilikausien yli-/alijäämiin on tilinpäätöksessä 2004 siirretty 1,2 milj. euron liittymismaksurahasto, joka oli muodostunut ennen 1.4.2004 perityistä liittymismaksuista.

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät

	2022	2021
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	2 753	2 565
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	399	188
Kertynyt poistoero 31.12.	0	0
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	3 000	3 000
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	6 152	5 753

Myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät pitkäaikaiset velat

	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	400	743
Yhteensä	400	743

Vuoden 2022 luvussa on esitetty lainat jotka erääntyvät 1.1.2027 tai sen jälkeen.

Muiden velkojen erittely	2022	2021
Pitkäaikaiset muut velat		
Liittymismaksut	714	714
Lyhytaikaiset muut velat		
Muut velat	247	145
Muut velat yhteensä	961	859

Siirtovelkojen erittely	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	116	97
Korkojaksotukset	3	7
Muut siirtovelat	0	0
Siirtovelat yhteensä	119	104

Vakuuksien, vastuusitoumuksien ja taseen ulkopuolisten järjestelyjen liitetiedot (1 000 euroa)

Vuokravastuut	2022	2021
Vuokravastuut	30	29
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	30	29
Leasingvastuut yhteensä	0	0
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	0	0

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.

2022		2021	
vakinainen henkilöstö	koko henkilöstö	vakinainen henkilöstö	koko henkilöstö
14	14	13	14

LIIKELAITOKSEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TALOUTEEN

Liikelaitoksen vaikutus tuloksen muodostumiseen

I 000 euroa	Talousarvion ulkoinen toteutuminen		Eliminoinnit		Tuloslaskelma kaupungin tilinpäätöksessä
	Kaupunki	Liikelaitos	Kaupunki	Liikelaitos	
Toimintatuotot	25 572	6 790	-86	-289	31 987
Myyntituotot	4 669	6 790	-56	-289	11 114
Maksutuotot	917				917
Tuet ja avustukset	1 823				1 823
Muut toimintatuotot	18 163		-30		18 133
Valmistus omaan käyttöön	314				314
Toimintakulut	-162 960	-3 468	287	86	-166 055
Henkilöstökulut	-37 710	-859			-38 569
Palvelujen ostot	-111 743	-1 527	150	53	-113 068
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 458	-991	137	3	-8 309
Avustukset	-1 908	-9			-1 917
Muut toimintakulut	-4 141	-81		30	-4 193
Toimintakate	-137 075	3 322	202	-203	-133 754
Verotulot	102 244				102 244
Valtionosuudet	42 809				42 809
Rahoitustuotot ja -kulut	1 056	-466	-450	450	590
Korkotuotot	220				220
Muut rahoitustuotot	1 004	1	-450		555
Korkokulut	-150	-17			-167
Muut rahoituskulut	-18	-450		450	-18
Vuosikate	9 034	2 856	-248	247	11 889
Poistot ja arvonalentumiset	-8 409	-2 457			-10 866
Suunnitteleman mukaiset poistot	-8 409	-2 457			-10 866
Arvonalentumiset					0
Satunnaiset erät					0
Tilikauden tulos	625	399	-248	247	1 022
Vapaaehtoisten varausten lisäys		0			0
Tilikauden yli-/alijäämä	625	399	-248	247	1 022

Liikelaitoksen vaikutus toimintakatteeseen

	Kaupunki	Liikelaitos	Yhteensä
Ulkoiset toimintatuotot	25 486	6 501	31 987
Valmistus omaan käyttöön	314	0	314
Ulkoiset toimintakulut	-162 673	-3 382	-166 055
Vaikutus toimintakatteeseen	-136 873	3 119	-133 754

Liikelaitoksen vaikutus vuosikatteeseen

	Kaupunki	Liikelaitos	Yhteensä
Vaikutus toimintakatteeseen	-136 873	3 119	-133 754
Ulkoiset rahoituserät	145 659	-16	145 643
Vaikutus vuosikatteeseen	8 786	3 103	11 889

Liikelaitoksen vaikutus poistojen määrään ja tilikauden tulokseen

	Kaupunki	Liikelaitos	Yhteensä
Vaikutus vuosikatteeseen	8 786	3 103	11 889
Vaikutus poistoihin	-8 409	-2 457	-10 866
Vaikutus tilikauden tulokseen	377	646	1 024

Yllä olevien laskelmien mukaan liikelaitoksen talous parantaa kaupungin toimintakatetta 3,1 milj.€, parantaa vuosikatetta 3,1 milj.€, parantaa kaupungin tulosta 0,6 miljoonaa euroa ja kasvattaa kaupungin poistoja 2,4 miljoonaa euroa.

Liikelaitoksen vaikutus toiminnan rahoitukseen

I 000 euroa	Talousarvion toteutuminen		Eliminoinnit		Rahoituslaskelma kaupungin tilinpäätöksessä
	Kaupunki	Liikelaitos	Kaupunki	Liikelaitos	
Tulorahoitus					
Vuosikate	9 034	2 856	-248	247	11 888
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjaukset	-8 921				-8 921
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-7 288	-2 280			-9 569
Rahoitusosuudet investointimenoihin	115				115
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	17 517				17 517
Toiminnan ja investointien rahavirta	10 456	576	-248	247	11 030
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	-34	-3	2		-34
Antolainasaamisten vähennys	483				483
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 116				1 116
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 705	-717			-15 421
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 867				1 867
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-11				-11
Saamisten muutos	-2 484	-120	220	-116	-2 500
Korottomien velkojen muutos	326	263	116	-220	486
Vaikutus maksuvalmiuteen	-2 984	0	336	-336	-2 984

Liikelaitoksen vaikutus toiminnan ja investointien rahavirtaan

	Kaupunki	Liikelaitos	Yhteensä
Vaikutus vuosikatteeseen	8 785	3 103	11 888
Ulkoiset investointimenot	-7 288	-2 280	-9 569
Ulkoiset investointitulot	8 711	0	8 711
Vaikutus toiminnan ja investointien rahavirtaan	10 208	823	11 028

Liikelaitoksen vaikutus rahoituksen rahavirtaan

	Kaupunki	Liikelaitos	Yhteensä
Antolainasaamisten muutos	449	-3	447
Lainakannan muutos	-11 722	-717	-12 438
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 832	-193	-2 024
Vaikutus rahoituksen rahavirtaan	-13 104	-912	-14 016

Liikelaitoksen vaikutus maksuvalmiuteen

	Kaupunki	Liikelaitos	Yhteensä
Vaikutus toiminnan ja investointien rahavirtaan	10 208	823	11 030
Vaikutus rahoituksen rahavirtaan	-13 104	-912	-14 016
Vaikutus maksuvalmiuteen	-2 896	-89	-2 986

Ylläolevien laskelmien mukaan liikelaitoksen talous parantaa kaupungin toiminnan ja investointien rahavirtaa 0,8 milj.€, heikentää rahoituksen rahavirtaa 0,9 milj.€ ja heikentää maksuvalmiutta 0,09 milj.

ERITYTTÄMISLASKELMAT

Eriytetyt tuloslaskelmat on laadittu ensimmäistä kertaa tilivuoden 2022 osalta. Tämän vuoksi vuoden 2021 vertailutietoa ei ole tuloslaskelmissa.

Kilpailulaki 30 d § on tullut voimaan 1.1.2020. Jos kunta tai kuntayhtymä taikka niiden määräysvaltaan kuuluva yksikkö harjoittaa kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa, on siitä pidettävä erillistä kirjanpitoa. Tilinpäätöksen yhteydessä tulee kuvata kustannuslaskennan perusteet ja esittää eriytetty tuloslaskelma. Jos liikevaihto on alle 40.000 euroa/vuosi, ei eriyttämisvelvollisuutta ole.

Kulttuuri ja tapahtumat

Laskelma sisältää vuoden 2022 aikana järjestetyt tapahtumat, joihin myytiin pääsylippuja: Hamina Tattooon, Hevoset Bastionissa, Mosna Bluesin, Tove Jansson ja meri -näyttelyn, Joulupop -konsertin ja elokuvatoiminnan tulot ja menot.

Tapahtumien kustannuksia seurataan omalla hankenumeraalla.

Isoimmat tapahtumat vuoden 2022 aikana olivat Hamina Tattoo ja Hevoset Bastionissa, joka järjestettiin ensimmäistä kertaa. Nämä kaksi tapahtumaa selittävät eriytetyn toiminnan tuloslaskelman tappiosta suurimman osan. Jatkossa tapahtumien kulurakenteeseen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2022
TOIMINTATUOTOT	
Myyntituotot	905 938,97
Tuet ja avustukset	200 000,00
Muut toimintatuotot	32 463,05
Toimintuotot yhteensä	1 138 402,02
TOIMINTAKULUT	
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	-285 192,69
Henkilösivukulut	
Eläkekulut	-46 976,28
Muut henkilösivukulut	-8 892,24
Palvelujen ostot	-1 265 349,78
Aineet, tarvikkeet, tavarat	
Ostot tilikauden aikana	-73 829,54
Muut toimintakulut	-171 224,27
Toimintakulut yhteensä	-1 851 464,80
TOIMINTAKATE	-713 062,78
Rahoitustuotot ja -kulut	
Muut rahoituskulut	-5,16
VUOSIKATE	-713 067,94
TILIKAUDEN TULOS	-713 067,94
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-713 067,94
Vyörytyserat	
Vyörytysmenot yhteensä	-25 850,00

Toimitilojen ulosvuokraus

Kiinteistöpalveluiden rakennuskohtainen kustannuseuranta toteutetaan kohdenumerolla. Näitä kustannuksia ovat rakennuksen ylläpitoon liittyvät kustannukset, mm. kunnossapito-, huolto- ja energia-kustannukset. Henkilöstömenoja ei ole kohdennettu suoraan kiinteistökohteille. Kiinteistöpalveluiden henkilöiden tekemät työtunnit siirretään jälkikäteen kohteille.

Laskelma osoittaa, että liikehuoneistojen vuokria on tulevaisuudessa syytä korottaa. Osa kohteista on sellaisia, joissa toimintaa kannattaa ylläpitää, vaikka vuokratuotot eivät täysin kattaisi kiinteistökustannuksia.

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2022
Toimintatuotot	
Muut toimintatuotot	304 459
Toimintatuotot yhteensä	304 459
Toimintakulut	
Palvelujen ostot	-170 426
Aineet ja tarvikkeet	-251 880
Muut toimintakulut	-22 895
Toimintakulut yhteensä	-445 201
Toimintakate	-140 742
Vuosikate	-140 742
Poistot	-98 604
Tilikauden tulos	-239 346

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$$= 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$

Kaupungin toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta sekä oppilaitosten ylläpitäminen vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate prosenttia poistoista

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$$

Tunnusluvun avulla arvioidaan tulorahoituksen riittävyyttä. Kun tunnusluvun arvo on 100%, oletetaan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kaupungin vuotuista keskimääräistä investointitasoa.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Keskimääräistä kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvon ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Toiminnan ja investointien rahavirran tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla seurataan investointien omarahoituksen toteutumista. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Laskennallinen lainanhoitokate

$$= 100 * (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanhoitokulut})$$

Tunnusluku kuvaa kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa.

Kassan riittävyys, pv

$$= 365 \text{ pv} * \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$$

Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %

$= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 % omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kaupungin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kaupungilla on selviytyä takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Lainakanta 31.12.

$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainat ja vuokravastuut 31.12

$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainasaamiset 31.12.

$= \text{Sijoituksiin merkitys jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset}$

Liikelaitoksen tunnusluvut

Sijoitetun pääoman tuotto, %

$= 100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Tunnusluku kertoo liikelaitokseen sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa liikelaitoksen suhteellista kannattavuutta. Tunnusluvun vertailtavuutta liikelaitosten kesken voi heikentää se, että pysyvien vastaavien hyödykkeiden kirjanpitoarvo saattaa poiketa olennaisesti käyvästä arvosta.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

$= 100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Voitto, %

$= 100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$

Investointien tulorahoitus, %

$= 100 * (\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvoalentumiset} - \text{Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta

Tilinpäätös­vuoden ja neljän edellisen vuoden toiminnan ja investointien rahavirran kertymä.

Quick ratio

= $\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Lyhytaikaiset saamiset} / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Maksuvalmiussuhde joka kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnuslukua voidaan vertailla vain saman toimialan liikelaitosten kesken. Tunnusluvut luokitusasteikko: hyvä yli 1, Tyydyttävä 0,5–1, heikko alle 0,5.

Current ratio

= $(\text{Vaihto-omaisuus} + \text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) / (\text{Lyhytaikainen Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Käyttöpääomasuhde joka kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Tunnuslukua voidaan parhaiten vertailla saman toimialan liikelaitosten kesken, mutta se sopii quick ratio -tunnuslukua paremmin myös eri toimialojen yritysten kertailuun. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä yli 2, tyydyttävä 1–2, heikko alle 1.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa liikelaitoksen vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon liikelaitoksen käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden liikevaihdosta, liiketoiminnan muista tuotoista sekä tuesta ja avustuksesta kunnalta.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi liikelaitosten välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet liikelaitoksella on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Laskennallinen lainanhoitokate

= $100 * (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanhoitokulut})$

Tunnusluku kuvaa kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= $\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$

Luku osoittaa, paljonko liikelaitoksella on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Liikelaitoksen lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Haminan kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja

Haminassa 31.3.2023

Peter Muurman
puheenjohtaja

Elina Inkeroinen-Lalu
I varapuheenjohtaja

Nina Peltonen
II varapuheenjohtaja

Hannah Honkanen
jäsen

Antti Pakkanen
jäsen

Janne Nyholm
jäsen

Tero Pasi
jäsen

Ville Virtanen
jäsen

Tuija Vuoksiala
jäsen

Maria Ovaska
vt. kaupunginjohtaja

TILINTARKASTAJIEN TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Haminassa

BDO Audiator Oy

Ulla-Majja Tuomela, KHT, JHTT
päävastuullinen tilintarkastaja

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

Kirjanpitokirjat

Päiväkirja	sähköisesti arkistoituna	säilytetään 10v.
Pääkirja	sähköisesti arkistoituna	säilytetään 20v.
Vesiliikelaitoksen erilliskirjanpidon päiväkirja	sähköisesti arkistoituna	säilytetään 10v.
Vesiliikelaitoksen erilliskirjanpidon pääkirja	sähköisesti arkistoituna	säilytetään 20v.
Tasekirja	sähköisesti arkistoituna sidottuna	säilytetään pysyvästi

Tositelajit

10	Pankkitositteet
11	Kassatositteet
12	Ceepos kassatositteet
13	Pankkitositteet Vesi
15	Muistiotositteet
20	Ostolaskujen maksatus
21	Ostolaskut, taloushallinto
29	Ostolaskut sähköinen järjestelmä
30	Myyntireskontra suoritukset
31–33	Yleislaskutus
38	Yleislaskutus, vuokrat
40	Luottotappiot
41	Sisäinen laskutus
43	Timmi-laskutus
45	Hyvitysten ja ennakoiden kohdistus
51	Varhaiskasvatuksen laskutus
70	Maanvuokrat
75	Facta rakennusvalvontalaskutus
76	Hulevesilaskutus
78	Vesilaskutus, Ropo
79	Vesilaskutus suoritukset, Ropo
82	Sisäisen laskennan Excel-tositteet
90	Palkkasiirrot kirjanpitoon
91	Käyttöomaisuuskirjanpito
92	Automaattikirjaukset
94–95	Laskennalliset kirjaukset
96–99	Tuloksen kirjaus

Tositeaineisto säilytetään 10 vuotta.

EU-projekteihin liittyvä tositeaineisto säilytetään 10 vuotta viimeisestä maksatuksesta ohjelmakauden päättymisestä lukien.

Konsernitilinpäätös:

Konsernitilinpäätöksen pääkirja	sähköisesti arkistoituna	säilytetään 20 v.
Konsernitilinpäätöksen päiväkirja	sähköisesti arkistoituna	säilytetään 10 v.
Yhdistelylaskelmat	sähköisesti arkistoituna	säilytetään 10 v.
Tositeaineisto	sähköisesti arkistoituna	säilytetään 10 v.